IN REGVLAM
DIVI PATRIS
BENEDICTI

Declarationes; & Constitutiones Patrum ordinis CAMALDVLEN.

Ex Legato Illustris: Cocini

FLORENTIÆ.
Apud Bartholomæum Sermartellium.
MDLXXII.

Omnis ex vobis, qui non renunciat omnibus, quæ poſsidet, non poteſt meus eſſe Diſcipulus. Luc. 14.

PIO QVINTO PONTIFICI MAX.

IOHANNES BAPTISTA NOVARENSIS,

Eremita, & totius ordinis Camal. Abbas GENERALIS.

S. P. D.

INTER multa, & ea quidem præclara, in nos Collata beneficia, OPTIME PONTIFEX; hoc præstare, & longe omnibus, iure optimo, anteire videtur: quod vbi primum designatus, constitutusq; Generalis, sacros deosculaturus pedes, Romam veni; vt Religionem nostrã Beatitudini tuæ comendarem, ipsa mihi ante omnia in mãdatis dedit, ut ueteres cõgregationis nostræ Constitutiones in vnũ colligendas curarem: & si quid

in ipsis forte desideraretur, alijs recens ad ditis, resarciretur. Quam quidem prouinciam, cum libentißime (vt æquum fuerat) & alacri sanè animo suscepissem; Quatuor in præcedenti Capitulo (ut more nostro loquamur) Reformatoribus electis, Sanctitatis vestræ mentem aperui, eosq; monui, vt negocium hoc quam primum perficeretur, operam darent. Quod cum ad finem ab ipsis perductũ fuisset, Patres Definitores proxime subsequentis Capituli, anni 1569. prædictas constitutiones omnes, vno ore, vnoque consensu probauerunt, ac testimonio suo adscripto, ratas, ac certas esse uoluerunt. Deinde, cum Sanctitatis uestræ iussu, Reuerendißimo Patri Vincentio Herculanio, ordinis Prædicatorum, in præsentia Sarnensium Episcopo, uidendas examinandasq; dedissem: easdem iterum patres, vt ab ipso emendatæ castigatæq; fuerunt; capitulo anni 1570. nemine pænitus

nitus

nitus discrepante, approbauerunt. Tandem, cum uoluntate Beat. tuæ, in manus dedissem Illustrissimi Cardinalis Clarauallensis: tanta tui erga nos benignitas, atque humanitas fuit, ut proprijs non dedignatus sis oculis, eas inspicere, tertio castigare, & supremã ipsis benigne manum imponere. Quod sic gratum accidit, ut comuni Patrum omnium consensu, sint tertio probatæ, & acceptæ, ac demum Monachis, atque prælatis; diligentissime, ut obseruentur propositæ: atque sub illius fœlici Augustoque nomine, nunc primum æditæ. Quamobrem ut Auctori, ac duci sapientissimo, tibi eas dicamus, tuæque Sanctitati acceptum hoc tam præclarum munus referimus, Quam Deus optimus maximus diu nobis conseruare, incolumenque christiane Reip. præstare dignetur, uti nos iugiter ipsius Maiestatem rogamus, ac petimus.

Florentia Nonis Septembris. 1571.

INDEX CAPITVLORVM REGVLAE.

De

sim

INDEX CAPITVLORVM SECVNDI LIBRI.

De

LAVS DEO.

INDEX RERVM, ET Conſtitutionum Notabil. quæ hoc volumine continentur.

cella

tate

Dor-

cem

in Mo-

dere

Offi-

cum

Regu-

Vbi

FINIS.

Die xiij. Nouembris 1571. Habitu fide à Theologis fide dignus, Nos Fr. Franc. de Pisis Sacr. Theol. prof. Viceinquisitor Generalis Florentiæ licentia imprimendi concedimus.

IN CAMALDVLENSIVM MONACORVM CONSTITVTIONES,

Et in Diui Benedicti Regulam Declarationes.

PROHEMIVM.

EA est humanarum rerum cõditio, Patres optimi, vt nisi summa prudentia, & solertia gubernentur, atq; regantur, facile à perfectione declinent; & si aliqua, vel minima negligentia irrepserit tẽporum vetustate, quæ omnia solet abolere, collabantur. Quam rerum humanarum infirmam conditionem considerantes Patres nostri, & illi precipuè, qui totę huic nostræ Camaldulensium congregationi gubernandæ, regendęq; inuigilant; veriti sunt, ne, Si longa temporis diuturnitate; antiquatæ pene iam Constitutiones nostræ, in aliquam partem ad pristinam puritatem non reuocentur, & aliæ quædam, quo nostro huic seculo necessaria quadam vi ita postulãte, mores nostros, vitamq; accommodemus, denuo instituantur; tota nostra hęc sancta congregatio collabatur, aut certe damnũ aliquod,

& ſcandalum patiatur. Ad hoc Sanctiſsimi Patris Noſtri Pij Quinti Pont. Max. voluntas acceſsit. Qui, vt ardentiſsimo Domus Domini zelo aſsiduè vritur, quam maximò optauit opere, vt hoc, quod nunc effectum eſt, à Noſtris Patribus preſtaretur. Ergo Claſſenſe capitulũ Rauẽnæ in Abbatia noſtra, ſuperiori anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo celebratum, D. EGIDIO de valle tellina præſidẽte, totũ hoc negociũ D. STEPHANO Brixienſi, D. ANTONIO Piſano, D. MAVRO Mandellio, & D. PETRO de Bagnacauallo demandarunt; vt mutuis colloquijs, ſolerti diligentia, matura conſideratione, & examinatione præmiſsis, rationibusq; in omnes partes facientibus, conſideratis; pro ſuo in totam Congregationem ſtudio, in Summum Pont. obſeruantia, & in Capitulum, & maiores debita obedientia, totis viribus in hanc vnam curam inuigilarent; quo & Conſtitutiones noſtræ aliquo modo, vt ſic dixerim, reſtaurarentur, & quæ antea ſparſim diffuſe, nimis magna illarum obſeruationis iactura, vix à minima noſtrorum hominũ parte cognoſcebantur, in aliquod tandem opuſculum, breui quantum fieri poſſet, methodo, redigerentur; & ipſi Regulæ ſuis quæq; locis, aſcriberentur. Itaq; & congregationis malo occurreretur, & Beatiſsimi Patris noſtri voluntati fieret ſatis. Qui quidem patres, tum ob ſuam in Capitulum, & maiores reuerentiam, tum ob deſiderium Summo Pont. obſequendi, & vniuer-

ſam congregationem iuuandi, nihil antiquius habuerunt, quam vt omnino huic ſibi tradito muneri, oneriq; reſponderēt. Qua propter tota res (nam breui perſtringam) inſpecta, & ex præcepto ſibi à Patribus tradito, perfecta: & nunc in Capitulo item Claſſenſi præſentis anni MDLXIX. cum Reuerendiſsimo Patre Donno Ioanne Baptiſta Nouarenſi Heremita, & vniuerſæ Congregationis Præſidente Generali, comunicata; Has præſentes conſtitutiones ex ſupradicto, & præcepto, & ordine inſtitutas, patribus omnibus in definitorio verſantibus, propoſuerunt, vt ſcilicet cōſideratas, ac rite perſpectas, approbarent. Qui quidem definitorij Patres illas, vt pias, Sacris Canonibus, & Conciliorum Decretis adherentes, & noſtris priuilegijs nitentes, ſanctaſq;, vno eodēq; conſenſu, vna omnium voce primum, tum ſecretis ſuffragijs, nullo penitus diſcrepante (ſaluo ſemper Sanctæ Ro. Sed. beneplacito) approbarunt, & confirmarunt. Atq; vt aliquid hic de hoc toto negocio dicamus breui; quæri poſſe fortaſſe cuipiam videatur, quare tandem conſtitutiones neceſſarias Patres noſtri, vbi eſt Regula iudicarint. Ad quā rem facile admodum ſe nobis offert quod reſpondeamus. Primum enim omnium, nullum ſtatutum, nulla penè lex inuenietur, quæ apud quamlibet totius orbis terrarum nationem, ſimplici illa, qua ab Aucto re lata fuit, inſtitutione ſeruetur. Hinc nouæ, quotidie leges, hinc noua decreta, hinc penę in

numeri legum,& tam ciuilis(vt vocant) quam Pontificij iuris interpretes,hinc in philosopho rum libros infinitæ disputationes,& quod summum est,in sacram paginam tot glossemata, & innumerabiles explicationes emanarũt. Quod si quis dicat, constitutiones has non perinde omnino ad regulam DIVI BENEDICTI se habere,vt illæ superiores, quas diximus, aut in sacra scripta, aut ĩ philosophiã,aut leges etiã plurimorum declarationes:quod in his aliquid interdum minuatur,addatur,mutetur; id sciat pro temporum,rerum,& locorum, ratione sic exposcente, & veluti exigente, profectum. Neq; tamen hac in re quicquam inusitatum molitos nos esse visum iri existimamus. Quæ enim vnquam Respub. (nam, vt aliæ omnes: ita hec nostra congregatio reipublicæ cuiusdã immaginem præsefert)quod nam Imperium à principio tam firmis fuit,ac certis legibus constitutum,atq; munitum,vt aliquid mutare,minuere,addere tempus ipsum non coegerit, vel inuitos? An fortasse ijsdem legibus Romanum Imperium, regnante Romulo, ijsdem Numa, Tullo, cæterisq; ijsdem Consulibus Rempub. administrantibus regebatur? Et tamen ad vnũ omnia,bene tractandi,seruandi,augendi imperij finem spectare quis negabit? & ne nimis lõge nostra vagetur oratio,hoc summi ijdem Sanctissimi Pontifices congregationi nostræ non concessissent,nisi res ipsas,& tempora sic expo scere iudicassent:vt taceam,quod impium esset

omnino de antiquis nostris patribus, qui primi constitutiones in Diui Benedicti Regulam instituere, quicquam sinistrum, aut minus religiosum cogitare. Nunquam enim illi (qua erant pietate, ac vitæ santitate) ne transuersum quidē vnguē de diui Benedicti regula mutassent, minuissēt, addidissēt, nisi id ita fieri oportere, fuissent optimis rationibus arbitrati. Quas ego rationes, eas nimirum, quibus illi adducti, primas in Regulam constitutiones inuenerunt, referre non grauarer (sunt enim in prōptu) sed ad ea, quæ nostra tempora postulant, festinat oratio. Quo nam enim tandem pacto; Si nostra hac ætate Abbates, & Monasteriorum Priores, quos vocamus, perpetuos eligeremus; fieret vt non quod superest terreni, & perinde ad mortalem vitam regendam necessarij subsidij, penitus distraheretur? Præterea quid magis in congregatione hac, & in omnibus etiam æque retinendū est, & omni ratione curandum, quam vt in sancta quiete, iucūda pace, inter nos, & summa animorū trāquillitate viuamus? Hanc autem pacē qua nam via retinere inter nos, & habere possemus, si collegiorum Rectores à Monachis illius Monasterij in omnem partem eligantur? Non ne id magnas discordias, & penè factiones apud nostros maiores sæpe peperisse cōperimus? Neq; mirum hoc etiam fortasse videri debeat, si multa, quæ nostris primis patribus ob seruatu facilia, atq; adeo salutifera essent, nobis nunc, in quos fines seculorum deuenerunt, non

conuenire dicamus. Illi etenim in ſiluis, in mõ tibus,auijsq; ferarum luſtris edificantes,habitabant.quod in antiquiſsimis noſtrarum Abbatiarum ruinis perſpici poteſt; & ex nobiliſsimo terrarum orbis Camaldulenſe Collegio, in altiſsimis Apennini iugis conſtituto, luce clarius patet.nos verò in vrbes ferè omnes, & oppida redacti,ſecularium(nam ſic eſt dicendum) cogimur plurimum commodis inſeruire. & ea de cauſa fit, vt nullo modo, quod ſingulis diebus ex regula præſtare debemus, in toto anno id efficere cum diei luce poſsimus: cum hyemis tempore vix ſatis Eccleſiæ de die,ac populis faciamus. Qua verò diei hora poſſent noſtri ſeculi Monachi Sacerdotes, preſertim in vrbibus, & locorum frequentia,agrorum incumbere culturę,& ruſticanis negocijs implicari? Iidemq; cibarijs componendis, quomodo poſſent æque, ac cæteri, & patinis abluendis in culina verſari, cum illi confeſsionibus audiendis, ac cæteris Eccleſiæ Sacramentis populo miniſtrandis, ſacris faciendis,officijs decantandis,ferè ſint ſemper occupati? Quo pacto poſſumus hoc noſtro tempore illam tantam, de qua Regula loquitur, pedum ablutionem obſeruare? Nam qui poterit Abbas hoſpitibus aſsiduè comes eſſe(qui infiniti ſepè ſunt)& uon reliqua maiora negocia ſui Monaſterij, & congregationis intermittere, ac negligere? Cæterum in Regula nulla de obſeruatione Aduentus Domini mentio facta eſt,& tamen videmus cum quanta, nõ

tan-

tantum nostre congregationis; quantum omnium populorum deuotione, non secus ac ieiunium Quadragesimale, à nobis obseruetur. Sed nimis fortasse sumus hac in re, nota perse satis omnibus, immorati. Quare taceant, taceant qui Regulam solam amplecti se velle simulantes, sanctissimas constitutiones, ab optimis patribus institutas, à plurimis Summis Pōtifici bus confirmatas; & ideo Max. & optimo Deo gratas; nihil nisi pietatem, deuotionem, religionem, sanctitatemq; redolentes; respuunt, atq; contemnunt. Quid enim, obsecro, an vllā religiosorum hominum congregatio reperietur, quæ post primā, aut sibi datam, aut à se assumptam regulam, nullis constitutionibus ab ipsis patribus institutis, & à summis Pont. confirmatis vtatur, & viuat? Porrò quot religiosorum hominum genera sub vna eademq; diui Benedicti regula Deo, & Ecclesiæ inseruiunt? Quod si nullis constitutionibus extra, seu præter regulam sit vtendum, quid inter se Casinenses, Camaldulenses, Cistercienses, Vallis Vmbrosæ, Vliuetani, cæteriq; differrent? eos autem inter se differre, Ecclesiæ Sanctæ, & Deo placuisse, placereq; quis neget, cum præsertim illæ differentiæ (preterquam quod ipsa Ecclesiæ Sanctę approbatio satis magno est argumento ad probandum, optimo Deo id gratum fuisse) maximis frequentibusq; miraculis sint omnes exortæ, & in Sanctam Ecclesiam inductæ? Hæc est illa sancta varietas, qua Regina Domini, idest

Sponſa Dei Altiſsimi,pura mater Eccleſia,aſti tit à Dextris Dei in veſtitu deaurato, varietate circundata: & concupiuit Rex Regum decorem eius,quoniam illa hoc pacto adorat ipſum Dominum Deum ſuum; & veneratur: eiuſq; vultum, ornamenta nimirum,& totius habitus variationes,laudant omnes exercitus; & infimbrijs aureis circum amictam varietatibus in lętitia, & exultatione,in regis templum,in cœleſtem Sion adducent. Accipite igitur, viri Camaldulenſes,conſtitutiones veſtras,diui Benedicti Regulæ adſcriptas, ex totius noſtræ congregationis deſiderio,& Sanctiſsimi Pontificis PII QVINTI voluntate confectas; in quibus & antiquæ noſtræ multę, & Eremi aliquæ, aliæq;, prout expedire viſum eſt vniuerſæ congregationi,continẽtur:ex quarum norma poſt hac tota noſtra congregatio,præceptoq;, Deo Optimo Max. ſeruiat. Neq; quiſq; ſuadente nequiſsimo humani generis hoſte diabolo, ſecum arbitretur paruam,vel minimam ad ſui ob ſeruantiam, vim conſtitutiones in ſe habere. Non enim regula,aut conſtitutio,tam Benedicti quam patrum, per ſe obligat hominem, ſed Eccleſiæ Sanctæ confirmatio,& approbatio, penes quam altiſsimi Dei,& Ieſu Chriſti ſeruatur authoritas,& propria cuiuſq; profeſsio. Omnino,Reuerendi Patres conſtitutiones has à diui Benedicti Regula, nõ niſi magna cum ratione & vbi ipſa neceſsitas, poſtulat, diſceſsiſſe videbitis, & nihil eſſe introductum, quod non ad

pieta-

pietatè, iuſtitiam, pacem, deuotionem maxime faciat. Graue autem nihil hominibus, arctam, & anguſtam cœlorum, & perfectionis viã ingreſsis, uideri debet.

FINIS PROHEMII.

IN NOMINE DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI.

Incipit Prologus Regulæ.

AVSCVLTA, o fili pręcepta magistri: & inclina aurem cordis tui; & admonitionem pij patris libenter excipe: & efficaciter cōple: vt ad eū per obedientiæ laborem redeas: à quo per inobedientiæ desidiam recesseras. Ad te ergo nunc meus sermo dirigitur: quisquis abrenuncians proprijs voluntatibus domino Christo vero regi militaturus, obedientiæ fortissima atque præclara arma assumis. In primis vt quicquid agendum inchoas boni, ab eo perfici, instantissima oratione deposcas. vt qui nos iam in filiorum dignatus est numero computare, nō debeat aliquando de malis actibus nostris contristari. Ita enim ei omni tempore de bonis suis, in nobis parendum est vt non solum, vt iratus pater suos non aliquando filios exhæredet: sed nec vt metuendus dominus irritatus malis nostris, vt nequissimos seruos perpetuā tradat ad pœnam, qui eum noluerint sequi ad gloriam.

NE quid uobis desit, Camaldulenses, quod ad rem nostram facere, & nostro huic negocio prodesse possit; ante omnia de uoluntate patrum, hæc quæ sequuntur, veluti quedam prælud ia, duximus apponenda. Beatus igitur Antoninus Archiepiscopus Florentinus in patrum Collationibus

nibus, quas ipse abbreuiauit, atq; correxit, de Diuo Benedicto loquens, & eius regula sic ait. Sicut autem Basilius dicitur pater Monachorum in Oriente; ita etiam Beatissimus Benedictus pater Monachorum in occidente. Ipse enim (ut ait Gregorius) scripsit regulam, discretione pręcipuã, sermone luculentam, & præ cæteris, vt ita dicam, directiuam. Nam Regula Basilij, satis intricata, Regula Augustini multum generalis, & ad particularia parum descendens; sed per Constitutiones ei additas, à diuersis religionibus eius professoribus, austeritatibus, & cerimonijs adornata. Regula Beati Francisci, breuis, & propter multa præcepta, scrupulis plena. Sed Regula Sanctißimi Benedicti singula queq; clare describit. Quæ etiam vt approbata, allegatur in Decretis, Causa xvi. quest. prima. Hanc igitur omnes Monachi occidentis pro fundamento tenent, exceptis Cartusienſibus; sed habitibus, Constitutionibus additis, & cæremonijs distinguntur. Huius autem vitam scripsit virtutibus plenam, magnus Gregorius in secundo Dialogorum per totum, quam à Discipulis ipsius Benedicti hausit. Et ipse etiam Monachus, & Abbas sub dicta Regula militauit, antequam Papa fieret, Hęc Antoninus. Quoniam autem, iuxta decretum sacri Concilij Tridentini debet Episcopus, ammota omni apellatione, & non obstantibus quibuscumq;, componere omnes controuersias, & lites de Præcedentia, quæ persæpe maximo cum scandolo oriuntur inter ecclesiasticas personas, tã seculares, quam regulares, tum in procesionibus

publicis

publicis, tum in ijs quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus: ut rectius, & facilius ipse possit Episcopus sententiam super hoc ferre: & iudicare, si inter nos, & alios regulares orirentur huiusmodi controuersiæ; & vt sciatis (quod ad Præcedentiam attinet) quis locus uobis debeatur; non arbitratur Patres futurum ab re, hoc loco aperte demonstrare, quibus potissimũ temporibus singulæ quæq; Congregationes originem, & initium habuisse dicantur. Idem igitur Archiepiscopus Florentinus, describens vitas Patrum, hunc, qui sequitur, modum, & ordinem seruat, videlicet. Fuit vir vita uenerabilis, gratia Benedictus, & nomine, sicuti etiam (inquit Gregorius secundo Dialogorum) ab ipso pueritiæ tempore suę cor gerens senile: Et secundum Vgonem Floriacensem, hic mortuus, est anno Domini Quingentesimo Trigesimo sexto. Vnde floruit circa annum Domini quingentesimum &c. Post cuius uitam, & quorundam eius discipulorum, nempe Mauri, Placidi, Odonis Abbatis cluniacensis, & Odilonis, ita de Diuo Romualdo statim subiungit, Sanctus Romualdus, qui clarus, & insignis habetur anno Domini millesimo, obijt autem circa annos Domini 1030. fundator extitit & institutor Ordinis Camaldulensium, dilatati, & ampliati in multis Monasterijs, in partibus Tusciæ & Lombardiæ, & principale est in Diœcesi Arretina. Huius vitam descripsit luculento sermone, Eloquẽtißimus vir Petrus Damianus Episcopus, & Cardinalis, quam tamen abreuiauimus & c. Post vitam Romualdi, Bonifacij, Iohannis, & Benedicti

nedicti eius discipulorũ, idem sic ait. Anno Domini Millesimo Quadragesimo, claruit Beatus Iohannes Gualbertus fundator, & Institutor Ordinis vallis Vmbrosæ, sub regula militantis Beati Benedicti cum quibusdam constitutionibus superadditis & in habitu grisco. Quæ religio multa Monasteria habet in Tuscia, & Lombardia etiam superiori &c. Huius autem absoluta descriptione vitæ, & ea etiam cuiusdam Stephani Grandemontensis, quæ nullatenus facit ad rem nostram, inquit. Anno Domini M.XVII. ordo humiliatorum, vt reperi inscriptis eorum, habuit primum sui initiũ. & paulò inferius, sumpserunt pro norma viuendi partem Regulæ Beati Benedicti, non totam: Superiores eorum Præpositos nominantes. Circa verò annum Domini Millesimum Ducentesimum, approbatus est talis ordo, & modus viuendi ab ecclesia, per Innocentium Tertium, & confirmatus. Anno vero Domini M.LXXXVI. (subdit idem) habuit initium ordo Cartusiensium, institutore Bruno Theutonico ex vrbe Colonia. Et ordo Cisterciensium, sub regula Beati Benedecti militans, sed cum multis alijs constitutionibus additis, approbatus ab Ecclesia, & multũ priuilegiatus, & dilatatus per orbẽ, initiũ habuit Anno Domini M.XCVIII. Sub quodam Stephano Abbate. Sed paulo postea mirabiliter dilatatus per orbem à Beato Bernardo. Quod autem ad ordinem eorum Monacorum, qui dicuntur Mõtis Olineti, militantiũ sub Regula eiusdem Diui Benedicti, attinet; licet hucusq; nullam de eo fecisset mẽtionem Beatus Antoninus, in

fine

fine tamen eiusdem libri incidenter sic de eis loquitur. Circa annos domini M C C C L XX. vt audiui, quibusdam religiosis, vitam quasi eremiticam tenentibus, & laudabilem in Diœcesi Arretina, sed territorio Senensi, Episcopus Arretinus, tunc temporis, dedit habitum similem album, & regulam ipsius Benedicti. Ex quibus crescentibus in gratia Dei, & numero, constitutus est ordo Montis Oliuarum dictus. Parimodo manifestum est, cælestinos (quos vocamus) vel Sancti Petri de Morone, qui & ipsi militant sub regula Diui Benedicti, suum habuisse initium tempore ipsius Petri Moronei, quõdam Celestini Papæ Quinti, circa annos domini M C C C. His igitur sic se habentibus satis constat religionem nostram Camaldulensem post Monachos nigros, qui etiam (fortasse per antonomasiam) dicuntur Sancti Benedicti, vel congregationis Sanctæ Iustinæ: quæ quidem congregatio, vt Monasticæ religionis caput supereminet omnes; debere cæteris omnibus, sub Diui Benedicti Regula militãtibus, in omnibus præferri. Quam sane rem non est qui possit iure inficiari, nisi qui sit forte rerum huiuscemodi penitus ignarus, & imperitus, dicente presertim regula, cap. 63. Qui secunda diei hora venerit in Monasterio, iuniorem se nouerit esse illo, qui prima hora diei venit. His præmißis ad ipsius regulæ interprætationem accedamus.

Cum igitur vir Dei Benedictus; quem omnium iustorum spiritu plenum fuisse, fatentur omnes; & cuius manum à sancto spiritu in scribendo ductam, non est qui neget: in suæ regulæ proemio, quæ à disertioribus

sertioribus perpetuo obseruata notatur, obseruauerit: volunt patres (& si eorum non est intentionis totam regulam interpretari) nihil quod Monachis nostræ congregationis, quoquo modo prodesse possit, silentio preteriri. Animaduertens igitur Diuus Pater Benedictus, duas inueniri vias, quæ secundum Domini doctrinam ad cœlum ipsum & ad æternam perducunt beatitudinem; altera qua laici, & seculares homines, mandata legis seruando, proficiscuntur; altera verò, qua religiosi, & mandata seruando, & Christum ipsum pro uiribus, & quantum patitur humana fragilitas, imitãdo, incedere debent; caste, sobrie, & pie viuẽtes in hoc seculo; ijs normam, regulamq; viuendi tradit. Initio autem huius proemij primum quid velit agere ostendit, quod satis per se patet, & postmodum ad quem sua hęc dirigatur oratio: ad eos nimirum qui muniti fortißimis obedientiæ armis, Christum sequi in sancta Religione voluerint, quos paterno quodam affectu, sicuti Salomon in omnibus operibus suis, sic alloquitur. Ausculta filij &c. *quibus verbis primum nos adhortatur vt læti accipiamus quæ præcepturus est nobis, deinde hanc regulam, hac presertim ratione tradidisse ostendit, vt obedientia, submißione, & humilitate, eòredire poßimus, quo ab inobedientia primi parentis nostri, & ex consequenti nostra, fuimus deturbati, scilicet in gratiam creatoris, & Redemptoris nostri. Quapropter videtur admodum esse necessarium; cum omnium sit maximum preceptum in religionibus, immo cunctis in rebus obedientia; vt cum aliquis in nu-*

in numero fratrum cooptādus adſcribenduſq; venerit, ei in primis & ante omnia liberè dicatur, & ſepius repetatur, vt vel ipſe ſe abnegaturū eſſe propriam voluntatem, & ſe ipſum arbitretur, vel quod ſuum eſt tollat, & ambulet. Quod ſi ſe obſeruaturum receperit, admittatur; ſin minus, non admittatur. Quatenus autem dicitur. In primis &c. *eſt animaduertendum, quod ſanctus Pater omnia noſtra opera initium capere ab oratione maximopere deſiderat; vt Deo annuente, omnia cooperentur in bonum. Et hinc eſt quod Patres volunt, vt non ſolum is, qui religionem ingreſſurus venerit, orationi tunc temporis die, noctuq; vacet, verum etiam, vt idem faciat totus conuentus Monachorum in eius gratiam, vt Deus Opt. Max. quæ ſua ſit hac in re voluntas, oſtendere dignetur. Nam nullum bonum niſi de ſurſum eſt, & à patre luminum deſcendens. Præterea quecumq; facitis (inquit Apoſtolus) ſiue in verbo, ſiue in opere, omnia in nomine Domini &c.*

Reſurgamus ergo tandem aliquādo, excitāte nos ſcriptura, ac dicente. Hora eſt iam nos de ſomno ſurgere. Et apertis oculis noſtris ad deificū lumen, attentis auribus audiamus, diuina quotidie clamans quid nos admoneat vox dicens. Hodie ſi vocem eius audieritis, nolite obdurare corda veſtra. Et iterum. Qui habet aures audiendi, audiat quid ſpiritus dicat eccelſijs. Et quid dicit? Venite filij, audite me; timorem domini docebo vos. Currite dum lumen vitæ habetis, ne tenebræ mortis vos comprehendant. Et quærens dominus in multitudine populi ſui cui hæc clamat, operarium ſuum iterum dicit. Quis eſt homo

qui vult vitam, & cupit dies videre bonos? Quod si tu audiens, respondeas: Ego, dicit tibi deus. Si vis habere veram & perpetuam vitam, prohibe linguã tuam à malo: & labia tua ne loquantur dolum: diuerte à malo, & fac bonum: inquire pacem, & sequere eam. Et cum hæc feceritis, oculi mei super vos: & aures meæ ad preces vestras: & antequam me inuocetis, dicam, Ecce adsum. Quid dulcius nobis hac voce domini, inuitantis nos, fratres charissimi? Ecce pietate sua demonstrat nobis dominus viam vitæ.

HAC secunda parte proœmij cõuertens orationem suam Pater sanctus ad eos, qui afflati spiritu sancto vocantur ad religionem, ostendit eis, posteaq; sunt vocati à domino, iam esse horam de somno surgere ad recipiendam gratiam, & respiciendum deificũ lumen, quod illuminat omnem hominem, venientem in hunc mundum; & ad audiendam vocem sermonis eius, cui nemo debet cor suum obdurare, neq; spiritui, qui loquitur in eo, resistere. Immo potius totis viribus currendum, dum lumen gratiæ Dei ardens in cordibus nostris, nobis iter ostẽdit, quo ducimur ad vitã. Ne forte nos tenebræ mortis, adhuc improuisos & imparatos cõprehendant. Sed quibus verbis nos vocat dominus? ijs nimirum. Quis est homo, qui vult vitã, & cupit dies videre bonos? quod si tu audiens dixeris. Ego domine. Respondet ipse, prohibe linguam tuam a malo, neq; in prosperis, neq; in aduersis blasphemando, nec murmurando de aliquo, & labia tua non loquantur dolum, neq; fraudem contra proximum, sed sis verax in verbis, & pro

missis seruandis: Diuerte a malo, idest vita, & fuge omne malum, seruando præcepta negatiua; & fac bonum, seruaudo affirmatiua. Et similiter inquire pacem, & sequere eam. Non enim satis est declinare à malo, nisi & faciamus quod bonũ est, ad vtrumq; enim tenemur. Nam dum declaratur Math. 7. prçceptum de dilectione proximi. Quecumq; vultus vt faciant voqis homines, & vos facite illis, in isto affirmatiuo intelligitur & negatiuũ. idest & quod nõ vultis vt faciant vobis homines, non faciatis illis. Et vt antiquitus dicebatur, Quod tibi non vis, alteri ne facias. hoc enim est declinare à malo, & facere bonum; & inquirere, & conseruare pacem. Qui enim proximum pro viribus iuuare conatur & nemini iniuriam irrogare, is profectò vitam tutè ac pacifice traducet. Debemus igitur non modo declinare à malo, sed & facere bonum.

SVccinctis ergo fide vel obseruãtia bonorũ actuũ lũbis nostris, & calciatis in præparatione euangelij pacis pedibus, pergamus itinera eius; vt mereamur eum qui nos vocauit, in regno suo videre. In cuius regni tabernaculo si volumus habitare, nisi illuc bonis actibus currendo minime peruenitur. Sed interrogemus cum propheta dominum, dicentes. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis requiescet in monte sancto tuo? Post hãc interrogationem fratres, audiamus dominum respondentem, & ostendentem nobis viam ipsius tabernaculi: dicentem. Qui ingreditur sine macula, & operatur iustitiam. Qui loquitur veritatem in corde suo: qui non egit dolum in lingua sua: Qui non fecit proximo suo malum; & opprobrium non accepit aduersus proximum suum. Qui mali-

malignum diabolum aliqua ſuadentem ſibi, cum ipſa ſuaſione ſua a conſpectibus cordis ſui reſpuens, deduxit ad nihilum, & paruulos cogitatus eius tenuit, & alliſit ad Chriſtum.

CVM quis igitur in ſanctam religionem, per obedientiæ portam, intrare, aures dominicæ vocationi non obturare, & pro viribus declinare à malo, & facere bonum, ſibi propoſuerit: tunc, ſuccinctis cingulo fidei lũbis, & obſeruatione bonorum actuum (quia fides ſine operibus mortua eſt) per iter, quod vitam viuendo Monaſticam, & ſanctam, habetur in clauſuris Monaſteriorum, ſe tantæ profectioni ſecurus accingat. Verum quoniam nõ ſatis eſt iter agentibus ſibi præcingere lũbos, vt facilius, & expeditius (velut gigas ad currendam viam) incedere poſſint; niſi etiam pedes præparatione Euangelij pacis calciauerint: ideo ne labantur, & ne fortaſſe media uia deficiant, & cadant; ſtudeant totis uiribus, ne ab ipſo tramite, quem nobis Euangelium pacis præparauit, ullo pacto declinent: ne ue extra illum, uel digitulum pedis ponant. Vt mereantur, peracto feliciter itinere, illum qui eos vocauit, in ſuo regno videre, ad quod niſi bonis actibus, & ſanctis operibus currendo, minime peruenitur. currendo inquã per eam viam, quam nobis poſt noſtram interrogationem, dominus oſtendit dicens. Qui ingreditur ſine macula &c. Sed quomodo ſine macula omnes æque hanc vnam viam (quæ tandem non aberrantes ad ingreſſum uſq; paradiſi perducit) ingredimur: cum non nulli, non niſi poſt mul-

ta admissa facinora, tantum abest ut sine macula, in religionibus adscribantur? Cui obiectioni respondetur, quod sine macula ingreditur quisquis suorum penitentia ductus peccatorum, resurgit tandem, & quod sibi reliquum est uitæ, Deo optimo uouit. neq; tamen prius ingreditur quam sua omnia peccata Deo, & sacerdoti cõfessus fuerit, & corde ingemuerit, scriptũ est enim in Ezechiele. Si impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est, & custodierit omnia præcepta mea; & fecerit iudicium, & iustitiam, uita uiuet, & non morietur. Omnium iniquitatum eius, quas operatus est non recordabor. Ecce igitur quomodo quis hanc uiam sine macula innocẽs ingredi poßit. Subnectam etiam perappoſite, quod Prælati nostræ congregationis possunt, uigore priuilegiorum Leonis X. eam ingredientes, non modo à peccatis absoluere & ab omni excomunicatione; uerum etiam super omni uoto; excepto religionis, ut ibi, dispensare. Postq; ergo aliquis succinctis lumbis, & calciatis pedibus, ut supra, aggressus fuerit iter, & collum suaui iugo domini suppoſuerit, operetur, ambulando iustitiam, quæ unicuiq; quod suum est, tribuit: loquatur ueritatem in corde suo, non agat lingua dolum, non faciat proximo suo malum: non accipiat opprobrium aduersus proximos suos, & tandem malignum diabolum, aliqua suadentem sibi, cum ipsa suasione sua à conspectu cordis sui, ieiuniys, & orationibus respuat, ad nihilum deducat, & paruulos ac debiles cogitatus eius teneat, & allidat ad petram

tram

tram Christum. Et sic post huius uitæ cursum ad cœlestem illam Hierusalem, in qua Rex regum stellato sedet solio, Deo iuuãte perductus, habitabit in sancto tabernaculo domini, & in æternum requiescet in Monte sancto eius.

QVi timent dominum de bona seruantia sua non se reddunt elatos; sed ipsa in se bona non a se posse, sed a domino fieri existimantes, operantem in se dominum magnificãt, illud, cum propheta dicentes. Non nobis domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam. Sicut nec Paulus Apostolus de prędicatione sua sibi aliquid imputauit dicens. Gratia dei sum id quod sum. Et iterum ipse dicit, Qui gloriatur, in domino glorietur. Vnde, & dominus in euangelio ait. Qui audit verba mea hæc, & facit ea similabo eum viro sapienti, qui ædificauit domum supra petrã. Venerunt flumina, flauerunt venti, & impegerunt in domum illam, & non cecidit, quia fundata erat supra petram. Hæc complens dominus, expectat quotidie, his suis sanctis monitis, factis nos respondere debere. Ideo nobis propter emendationem malorum huius vitæ dies ad inducias relaxantur, dicente Apostolo. An nescis quia patientia dei ad pœnitentiam te adducit? Nam pius dominus dicit. Nolo mortem peccatoris sed vt magis conuertatur, & viuat. Cum ergo interrogassemus dominum, fratres, de habitatore tabernaculi eius, audiuimus habitandi præceptum. Sed si compleamus habitatoris officium, erimus hęredes regni cœlorum.

QVoniam sæpenumero uirtutum solet & bonorum actuũ comes esse superbia & animi elatio: & quia etiam antiquus ille serpens, perpetuus humani generis hostis, diabolus nunquam desinit eis, quos obedientia, castitate, morum pro-

bitate, uitæ sanctimonia, doctrina, cæterisq; uirtutibus plurimum pollere conspexerit, parare insidias: ut cum in aliys ipsos superare nequiuerit reddat eos saltem elatione, & arrogantia Deo ingratos, contumaces, & criminosos; consentaneum uisum est Diuo Benedicto suos Monachos præmonere ne posteaq; toto tempore uitæ in uigiliys, orationibus, & abstinentiys, rectas facere semitas domini, elaborauerint tandem in abominabile scelus elationis incidãt. Quod pulcherrimum lucis Angelũ adima usq; tartarea regna perduxit. Inquit igitur ipse sanctus pater. Qui timẽt dominum de bona seruantia sua non se reddant elatos sed &c. Superbia (inquit Aug.) gloriam de cœlis deiecit angelicam: & humilitas ad cęlos ascendere fecit infirmitatem humanam. O fratres, subdit, cauete ne orantes, uel legentes, uel stantes, vel sedentes uel uigilantes dicatis ore, uel corde (habitantes in cinere, et cilicio) cũ pharisẽo, Gratias tibi ago domine, quia nõ sum sicut cæteri homines. Hoc. n. solitariam uitam ducentes, diabolo instigante, sæpe contingit ut frequenter aggredi ac dicere tẽtentur ab inimico seruorum Dei. potius uolo uos Eremum exire quam talia dicere, uel cogitare. Sed dum tentamini hoc asserere, uel deuobis ipsis cogitare, mox clamate, mox ululate, & dicite cum propheta. Ego sum uermis, & non homo, opprobrium hominum, & abiectio plebis. Ita enim fecisse, & dixisse quot quot fuere sancti cœnobitæ, omnes uno ore fatentur. Et re uera omnes qui audiunt, & faciunt uerbum dei, & nihilominus

ponunt

ponunt Deum adiutorem suum, nullatenus sperantes in multitudine diuitiarum, & uirium suarum, nec præualentes in uanitate sua; ij sunt, qui ita ædificauerunt, & fundauerunt domum suam, & bona opera sua supra petram, ut nec fluminibus cogitationũ, nec uento spiritus elationis ullo unquam tempore possint euelli. Et ideo sanctus Pater Romualdus ad euitandam propriam laudẽ, & ludũ finxit, & socios quesiuit. Quo aũt modo fugare possimus a nobis ipsum spiritum elationis, & superbię, docuit nos D. Benedictus dũ dixit superbienti Monaco. Signa cor tuum frater; quid est quod loqueris? signa cor tuum. *Cum igitur nihil boni à nobis ipsis facere possimus à domino fieri existimemus, & ipsum solũ magnificemus, qui omnia bona fieri præcipit ad suam, non ad nostrã gloriam. Vt eam mercedem, quã nemo alius præstare potest, ab ipso recipere mereamur, Reliquũ autem huius partis proemij satis per se clarum, & manifestum esse uidetur, cum sciamus omnes hec omnia à nobis potius opere, & facto prestanda, & adimplenda quam uerbis, dum ipse patientia sua nos ad pœnitentiam expectat, & adducit, dicente Apostolo. Estote factores uerbi, non auditores tantum, & sic complebimus hoc iter agentis officium in hac uita, & tandem erimus cum ipso heredes regni cœlorum.*

Ergo præparanda sunt corda nostra & corpora sanctę præceptorum obedientiæ militatura, & quod minus habet in nobis natura posibile, rogemus dominum, vt gratiæ suæ iubeat nobis adiutorium ministra

ri. Et si fugientes gehennæ pœnas, ad vitam volumus peruenire perpetuam, dum adhuc vacat, & in hoc corpore sumus, & hæc omnia per hanc lucis vitam vacat implere, currendum, & agendum est modo, quod in perpetuum nobis expediat. Constituenda est ergo a nobis dominici schola seruitij. In qua institutione nihil asperum, nihilq; graue nos constituturos speramus. Sed & siquid paululum restrictius dictante æquitatis ratione propter emendationem vitiorum, vel cõseruationem, charitatis, processerit, non ilico pauore perteritus refugias viam salutis, quæ non est nisi angusto initio incipienda. Processu vero conuersationis & fidei, dilatato corde, inenarrabili dilectionis dulcedine curritur via mandatorum Dei, vt ab ipsius nunquam magisterio discedentes, in eius doctrina vsque ad mortem in monasterio perseuerantes, passionibus Christi, per patientiam, participemus v,t regni eius mereamur esse consortes. Amen.

CVm ea, quæ hac postrema parte progmij cõtinẽtur, nulla, aut modica declaratione indigeant satis superq; erit dixisse, quod pductis Monachis in sanctam religionem, & viam, quæ ducit ad altissimi tabernaculum, nihil aliud superest, nisi vt preparemus corda, & corpora nostra ad mãdatorũ obedientiã: Corda, quoniam non quid, sed qua intẽtione, corde, & animo operemur, respicit Deus: Corpora, quoniã non nisi auxiliãte ipso, cor nostrũ, & anima opus suum perficere poßũt. Cæterum si æque corpus, ac anima rationalis, quæ ambo hominem Constituunt, ab vno eodemq; domino procreantur; & ipsa caro quandoq; futura est immortalis, non ne æquum est & rationabile, vt & ipsum, erga Deum, creatorem, & redemptorem suum

suum, suo fungatur officio, & aliquam exhibeat seruitutem? & ambo simul dum hac vita vacat, quod nobis imperpetuum expediat, operentur? Verum quoniam longe minus habet in nobis natura possibile, quam quod opus est ad nostram salutem, & ad rationabile Deo præstãdum obsequiũ; monet sanctus Pater, rogitemus dominum, vt gratiæ suæ iubeat nobis adiutorium ministrari; si modo gehennæ pœnas fugere, & ad vitam optamus peruenire perpetuam, & ita pro viribus huc vsq; demonstrauimus, quæ fuerit intentio Pij nostri legislatoris in hoc procœmio Regulæ; per quam, scholam, *vt ipse ait, &* confraternitatem quandam, ordinauit seruis domini: *in qua nihil profecto graue, nil asperum ijs videbitur constituisse, qui nouerint, pro paruis magna, pro terrenis cœlestia & pro temporalibus sempiterna esse recepturos.*

DE GENERIBVS, VEL VITA MONACHORVM.

CAPITVLVM I.

MOnachorum quatuor genera esse manifestum est. Primum cœnobitarum, hoc est monasteriale, militans sub regula, vel abbate. Deinde secundum genus est anachoritarum, idest eremitarum, Horum qui non conuersionis, feruore nouitio, sed monasterij probatione diuturna, didicerunt contra diabolum, multorum solatio iam docti, pugnare, & bene instructi fraterna ex acie ad singularem pugnam eremi, securi iam sine consolatione alterius, sola manu vel brachio contra vitia carnis, vel cogitagionum, Deo auxiliante, pugnare sufficiunt. Tertium vero monachorum teterrimum genus est sarabaitarum, qui nulla regula approbati, experientia magistra sicut aurum fornacis, sed in plumbi natura molliti, adhuc operibus seruantes sæculo fidem, mentiri Deo per tonsuram, noscūtur. Qui bini aut terni, aut certe singuli sine pastore, non dominicis, sed suis inclusi ouilibus, & pro lege eis desideriorum voluptas, cum quicquid putauerint, vel elegerint. hoc dicunt sanctum, & quod noluerint, hoc putant nō licere. Quartum vero genus est monachorū, quod nominatur Gyrouagum. Qui tota vita sua per diuersas prouincias, ternis aut quaternis diebus, per diuersorū cellas hospitantur, semper vagi, & nunquam stabiles, & proprijs voluptatibus, & gulæ illecebris seruientes, & per omnia deteriores sarabaitis. De quorū omniū miserrima conuersatione, melius est silere quam loqui. His ergo omissis, ad cœnobitarum fortissimum genus disponendum, adiuuante domino veniamus.

CVm post multos alios summos Pont. L E O *X. concesserit capitulo, & difinitionibus nostræ*

stræ congregationis liberam,ac plenam authoritatem,& facultatem Regulam interprætandi, Diuinum officium ordinandi;statuta, & constitutiones formandi,& prius factas in toto,vel in parte (prout rerum,vel temporum qualitas exigit) tollendi,alterandi, & in melius commutandi, absq; tamen ipsius regulæ in substantia, vel effectu variatione. Ipsi Reuerendi Patres,de mandato etiã & commissione,vt supra Sanctissimi Domini nostri Domini Pij Papæ Quinti,pro moribus reformandis,& pro tuenda,& conseruanda pace, charitate,& vnione nostræ congregationis; non modo fecerunt infrascriptas declarationes, & constitutiones,verũ etiam omnes alias,quæ retroactis temporibus,quocumq; modo factæ fuissent,irritas,& cassas in omnibus,& per omnia esse voluerunt: saluis tamen infrascriptis à Sancta Sede Apostolica confirmatis,& alijs, de quibus infra suo loco dicemus. In primis igitur, cum istud verbum MONACHVS, *quod Latine interprætatur solitarius,sit nomen generale,sub se diuersa Monachorum genera continens,non ab re esse futurum duxit Sanctus Pater de quolibet eorum facere verba,& cui nam ipsorum hanc suam regulam,& viuendi normam traderet, demonstrare. Quam sane rem considerantes ipsi patres super vno quoq; genere(præterquam cænobitarum nostri ordinis, pro quorum institutione vitę, ea omnia quæ hoc libro habentur, & continentur scripta,& constituta fuere) quædam consideranda,& statuenda duxerunt. Quod igitur ad Ere*

mitas

mitas nostros Camaldulenses, veteres constitutiones innouando, & LEONIS X. priuilegijs inherendo Priorem ipsius Eremi, omnibus in locis congregationis nostræ debere, post Generalem supra omnes alios Abbates, & Priores (præterquã super eum, in cuius esset Monasterio) locũ habere statuerunt, propter loci illius dignitatem, qui & principium fuit, & in præsentiarum est totius nostræ congregationis caput. Similiter ordinauerunt, & ita fieri præceperunt, ut eiusdem loci Eremitæ semper habeant locũ (posthabita omni ratione, & respectu professionis) supra oẽs cænobitas nostros, cum quibus essent, quod ad sacros ordines, in pari gradu. Immo uolunt, etiam ipsius Fõtisboni, siue Camalduli subpriorem, & Camerarium, inchoro post prælatos immediate; & in Refectorio mensa ipsa Prælati ab omnibus honorari.

Quod ad tertium Monachorum genus, quod dicitur Sarabaitarum, ut in omnibus, quam maxime fieri potest, ipsorum uitam, & mores, ueluti quandam pestem, euitemus: decreuerunt, ut in posterum nullum aliquod constituatur Monasterium, cui præsit Abbas, uel Prior, tãq; loco principali: cuius non ualeant redditus & prouentus duodecim Monachos adminus ita substentare, & de facto substẽtent, ut inibi disciplina regularis, & Monastica obseruantia commode fieri, & seruari possit. Et re vera parua quædam Monasteria, in quibus non potest, propter paucitatem prouentuum, & consequenter Monachorum, fieri uti

decet

decet, obseruantia, fuere semper, & post hac erũt uniuersæ corruptionis Monasticæ potissima causa, & totius regularis disciplinæ destructio.

Nullo igitur pacto permittant Generales, atq; Difinitores, in quorum manibus in futurum erit regimen nostræ congregationis Camal. ut de nouo erigantur, siue recipiantur huiusmodi parua Monasteria, & si qua in præsẽtia sunt, aut omnimodo prouideatur, ut in eis duodecim Monachi commorari possint, aut uicinioribus similibus uniantur; ita ut ex duobus fiat unum tantummodo Monasteriũ, in quo (uti dicet Monachos) ita uiuatur ut rationabile nostræ seruitutis Deo præstetur obsequium, & regularis obseruantia omnino conseruetur. Quod si fiet (fiet autem auxiliante Domino) nihil comune habebimus cũ ipsis Sarabaitis.

Quod uero ad ea loca attinet, quæ hodie non sunt uere Monasteria, neq; Abbatiæ, licet alias fortasse fuerint, & huiusmodi alia, quæ dicuntur, & sunt ueluti membra alicuius principalis Monasterij, Præcipiunt Patres, ut in eis non minus, quam duo Monachi teneantur, qui prælato principalis loci in omnibus obediant, & ita subsint, ut ab eo alter, uel ambo ad eius arbitrium mutari possint, & ammoueri. Quod si fieri non posset propter huiusmodi locorum paruos redditus, & fructus; aut procuretur ut omnis cura animarũ, si imminet, ammoueatur, aut per præsbiteros seculares exerceatur. Et breuiter Monachis nostræ congregationis, nullo pacto permittatur, ut quo uis loco soli, & absq; alio sociante Monacho, per-

manere possint. Et ita nostri effugient cænobitæ omnem similitudinem quam habere possent cum abominabili genere Sarabaitarum, quod pluribus in locis & Aug. & Hieronimus mirum in modum damnare, & uituperare conantur.

Quod ad quartum genus, idest Girouagorum (ut aiunt) quoniam fieri facillime posset, nisi prouideretur, ut nostri cænobitæ ipsis, per regularis disciplina inobseruantiam, præsertim extra clausuram circumuagando, persimiles euaderent; Ideo ipsi Reuerendi Patres, ut omnem conuenientiam, & similitudinem, quam cum ipsis Girouagis habere possent, effugiant; in primis constituerunt, ut nullo pacto audeant Prælati, & eorum cōuentuales, ad capitulum profecturi, e proprijs Monasterijs ad hoc discedere, nisi tot dies ante, quot ad perueniendum euntibus recto tramite, locum capitulo celebrando destinatum, sufficere commode possint. Dummodo illuc perueniant sexta feria quæ præcedit diem Dominicam, in qua ipsum Capitulū incipit celebrari. Quod si quis Prælatus, uel Monachus, aliquò, ex recta uia diuertendo, aliter egerit; in ipso immediate subsequēti capitulo, & diffinitorum electione, careat uoce actiua, & passiua. Similiter teneatur quilibet eorū, absoluto Capitulo, quamcitissime, recto tramite, ad propria remeare, & contrafacientes, absq; licentia Generalis, grauiter puniātur, uidelicet Prælatus sequenti proximo capitulo intelligatur, & sit priuatus pro ea uice tantum, actiua uoce, & passiua; & Monacus non possit eodem sequēti anno, eligi conuentua-

uetualis. Sicuti enim nulla alia res magis seruat, & auget Monasticam dignitatem, quam uidere Monachos intra septa Monasterij perpetuo commorari: ita nulla alia magis eam uidetur minuere, atq; destruere, quam inutilis; & omnino superflua uagatio extra ipsum. Monachis, qui tempore capituli, uel alias ab uno Monasterio ad aliud trã smittẽtur, nõ liceat nisi magna necessitate, in eodẽ loco, a quo discessuri sunt, diutius permanere, aut moram trahere, quam per tres dies, a quo eis huiusmodi permutatio fuerit denuntiata, & collata prouisio, qua semet, & sua inde ad Monasterium, ad quod perrexerint trãsportare queant; idq; sub pœna amissionis uocis tam actiuæ, quam passiuæ per annum. Qui quidem Monachi, ut etiam disponitur in antiquis nostris cõstitutionibus; immo, & Prælati omnes teneantur; cum eis ex uno ad aliud Monasterium trasmigrare contigerit, sub grauiori pœna, arbitrio Reuerendiss. Generalis, & Visitatorum imponenda: ea omnia palam facere, & sigillatim ostẽdere, quæ secum transportare, uel trãsportari facere uoluerint; monachi prælato domus, e qua sũt discessuri, uel eius uicem gerẽtibus, & prælati similiter successori suo, uel senioribus Monasterij. Nullus neq; prælatus, neq; priuatus Monachus possit patriam, aut parẽtes inuisere in locis distantibus, & ubi nõ sint Monasteria nostri ordinis, nisi de licenia patrum Diffinitorum, uel in aliquo casu Reuerendissimi Patris Generalis, aut Vicarij in prouincia existentis. Et qui hac facultate sibi facta, iuerint, non nisi decem dierum

spatio

ſpatio adſummum, ibi manere poßint : cum indecens ſit, & uituperatione dignum, Monachos in domibus laicorum commorari: & Prelati qui cõtra hoc egerint, cuiuſlibet dignitatis priuationi ſubiaceant, Monachi uerò ad arbitrium diffinitorum, uel Generalis, aut Vicarij, iuxta qualitatem tranſgreßionis, puniantur. Quod uero ad eos, in quorum patria ſunt Monaſteria ordinis, poßit eis Reuerendiß. Generalis præbere licentiam patriã ipſam, ac parentes inuiſendi. Dummodo ad Monaſteria noſtra primo ſe conferant, & in eiſdem ſemper cõmedant, & pernoctentur. quodſi quis in domibus ſecularium, quauis occaſione; preſertim ijs diebus, quibus laici ueſci ſolent carnibus, prandere, cenare, aut alio quouis modo comedere, aut etiam pernoctari auſus fuerit, grauiori pæna a patre Generali, & Viſitatoribus puniatur. Et hanc licentiam, quam diximus parentes inuiſẽdi, poſſe dari in toto ordine ab ipſo Generali, uolunt patres ut poßit etiam tribuere quilibet Prouincialis Vicarius in ſua Prouincia, & omnis Abbas, ſeu prælatus in ſua iurisditione, ut puta Vicarius Flaminiæ ad omnem locum illius prouinciæ ſuos poteſt Monachos licentiare: & Abbas Roſæ Senarum per omnia ſua loca, que ſunt interritorio Senenſium, & ſic de ſingulis. At uero Prælati, quorum iuriſdictio ob arctitudinem loci, in quo morantur, parua eſt, & exigua, ſicuti eſt Prioris Sanctæ Mariæ & Benedicti de Vertilio, Abbatis Vrani, & aliorum huiuſmodi; poſſint ſuis Monachis licentiam dare

eundi

eundi extra Monasterium ad decem miliaria, hac tamen lege, vt nusquam extra domos ordinis, nisi magna cogente necessitate, noctem vel vnam transigant in secularium domibus. Prelati vero ipsi quocumq; voluerint ire possint, dummodo suarum prouinciarum terminos sine licentia nisi maxima vrgente necessitate non egrediantur. Camerarios itidẽ, siue cellerarios, & procuratores, ob negocia Monasterij, ijdẽ prælati quotiescumq; opus fuerit, quouis mittere valeant. Attamen scire debemus, quod quanto minus, vel ipsi prælati vagabuntur, vel alios vagari permisserint extra Monasteria, tantomagis maledicentium linguas, scandala, & pericula omnia vitabunt. Ii verò, qui de licentia suorum prælatorum limites Monasterij, intra tamen iurisditionem ipsorum, visendorum parentum gratia prodibunt, non valeant, vbi non sunt Monasteria, aut Hospitia ordinis, vltra tres dies manere: si vero ibi fuerint domus ordinis, poterunt ad beneplacitum prælati manere, infra tamen numerum decem dierum. Et ne iterum nobis redeundum sit ad loquendum de authoritate vicariorum, prouinciarum, sanxerũt ijdem supremi Patres, illos, absente Reuerendissimo Generali, eandem in prouincia habere auctoritatem supra Monacos, quam habet ipsemet Generalis in toto ordine, super omnes. Atq; ipso præsente in prouincia, vicarius illius omni tali auctoritate priuari. Verum quia parum esset extra ciuitates, & oppida non vagari, si etiam superflui discursus, per vrbes ipsas non tollerentur, decre-

uerunt ipsi summi Patres, quod non solum Monachi non egrediantur septa Monasterij absq; licentia, & benedictione, alioquin, vt fugitiui grauissime puniantur; sed etiã vetuerunt ne prælati facultatem talem egrediẽdi facere possint, nisi Priori, Suppriori, Magistro Nouitiorum, Camerario, & Procuratori. Quibus tamen alium Monachum comitem dare valeant secundum quod eis visum fuerit. In aliquo tamen necessitatis casu possit Abbas quem voluerit, quo voluerit, & quibuscum voluerit mittere. Illud nihil minus semper præ oculis habeat, quod quãto minus Monachi videbuntur per ciuitatem vagari, tãto ipse commendabilior erit, & ijdem Monachi in maiori precio, & æstimatione ab omnibus habebuntur, & veræ claustralis obseruantiæ amatores censebuntur, eruntq;. Prælati vero contrafacientes huic sanctæ constitutioni, iudicentur, si ita res exigere videbitur, omni prelationis officio indigni; &, qui alijs præsint, minus idonei. Conuersi vero ob necessitates Monasterij possint à Prælato soli transmitti, nisi forte iuuenes sint, aut suspecti. Similiter à Monasterijs nostris, quæ sunt extra vrbes, nullus Monachus neq; etiam Camerarius, & Procurator solus mitti possit ad ciuitatem, seu oppidum & castrum pedester, sed vel conuersus mittatur, vel Monachus equester. Quando itidẽ e dictis locis necessitas est pergendi ad ciuitatem processionum gratia, aut alia quacumq; causa simili, sub pœnis grauissimis non permittat Abbas vel Prior Monachos turmatim, sparsim, & sine

ordine

ordine aliquo proficisci: sed ipse cum ijs post crucem, ordinate pergat, nec loquantur inter eundũ cum laicis, nec ipsi inter se, nisi forte submissa voce, de ijs, quæ ad Deum, & ad salutem animarum attinent. Quinimo ea incedant modestia, qua bene morigeratos ac sanctos Monachos decet incedere. Et hoc pacto, quantum attinet ad huius primi capituli dispositionem, euitabitur omnis similitudo, & conuenientia, quæ haberi posit cum Girouagis.

QVALIS DEBEAT ESSE ABBAS.

CAP. II.

ABbas qui præesse dignus est monasterio, semper meminisse debet quod dicitur, & nomen maioris, factis implere. Christi enim agere vices in monasterio creditur, quando ipsius vocatur prenomine, dicente Apostolo, Accepistis spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus abba pater. Ideoque Abbas nihil extra præceptum domini (quod absit) debet docere aut constituere, aut iubere. Sed iussio eius, vel doctrina, fermento diuinæ iustitię in discipulorum mentibus conspergatur. Memor sit semper Abbas quia doctrinę suæ, vel discipulorum obedientiæ vtriusq; rei in tremendo iudicio Dei facienda erit discussio. Sciatq; Abbas culpę pastoris incumbere quicquid in ouibus pater familias vtilitatis minus potuerit inuenire. Tantum iterum liber erit, vt (si inquieto, vel inobedienti gregi pastoris fuerit omnis diligentia attributa, & morbidis earũ actibus vniuersa fuerit cura exhibita) pastor earum in iudicio domini absolutus, dicat cum propheta domino, Iustitiam tuã non abscondi in cor

de meo, veritatem tuam,& salutare tuum dixi, ipsi autem contemnentes spreuerunt me. Et tunc demum inobedientibus curæ suæ ouibus pœna sit, eis prȩualens ipsa mors.

VIr certe vitæ venerabilis, gratia Benedictus,& nomine, postquam locutus est de dictis quatuor generibus Monachorum, sciens integritatem præsidentium, salutem esse subditorũ; nec non male regi eas familias,& oues, quæ bonis careant patribus, atq; pastoribus: & in illis domibus nullam esse disciplinam, in quibus vnicuique pro sua voluntate, & arbitrio licet viuere; quin potius luxuriari,& lasciuire: iccirco ab ijs, qui Monasterijs, & Monachis præsunt, initium suæ Regulæ censuit esse sumendum. Quoniam autem in tractando de qualitatibus Abbatum, ita copiose quod voluit,& quod fuit altæ menti diuinitus inspiratum, scriptis suis impleuit, atq; adeò recte perfecit, vt nihil huic capitulo addi, minuiuè posse videatur; ideo ipsi R. Patres, Præsidens, & Diffinitores, ante omnia prȩcipiunt omnibus, & singulis Abbatibus,& Prioribus, non titularibus, vt aiunt, sed regimen habentibus, vt saltem semel in mense ipsum Regulȩ capitulum, cui titulus est. Qualis debeat esse Abbas, attentissime legant; vt vel inuiti meminerint, quæ sui sint officij partes;& vt attendentes sibi commisso gregi, vigilent, in omnibus laborent, & suum ministerium impleant. Abbas prȩterea meminisse debet quod is nomine esse dicitur, videlicet, Monachis esse Patrem, non dominum; & ideò debere eos paterno

affectu

affectu,& caritate,vt vere filios in domino amare; & non super eos tirannidem quodammodo exercere:& ita factis nomen,quod habet maioris & patris implere. Idem meminerint se in Monasterio eius agere vices, qui non venit ministrari, sed ministrare. Et licet Abbas in docendo, constituendo,& iubendo maximam auctoritatem habere videatur, sciat tamen se nihil debere extra præceptum domini docere,constituere,& iubere. Qui quidem dominus,non modo semper damnauit eos qui dicunt,& non faciunt,& qui in humeros hominum onera importabilia imponentes, nolunt ea vel digito mouere;verum etiam venit ipse,non legem soluere,sed adimplere;nec voluntatem suã, sed eius à quo missus fuerat, facere. Memor sit etiam Abbas faciendam esse in iudicio discußionem suę doctrinę, & suorum obediẽtiæ discipulorum. Sed quomodo doctrinæ suæ si non docuerit, vel si nõ id operam dederit atq; studuerit,vt alios doceret? Quomodo discipulorum obedientiæ, si nescierit,quę sunt secundum legem domini,iubere subditis? Studeant itaq; , ac discant totis viribus Abbates, & Priores, non scientiam huius mundi, quę apud Deum stultitia est,prę manibus semper habere,sed ipsam domini legem immaculatam animas conuertentem præcipere, & fidele testimonium Dei,sapientiam paruulis,& humilibus præstans perficiendum quotidie mandare, ac tradere. Cęterum si Abbatis culpæ est tribuendum,quicquid minus vtilitatis paterfamilias, nẽpe dominus Deus noster,ex suis ouibus acceperit;

quibus pœnis illos esse puniendos arbitramur, qui greges sibi commissos, mercenariorum more (ne dicam perdunt, & mactant) deserunt, & ouium suarum custodiæ minime incumbunt? cum sit certissimum, secundum regulã quæ habetur in Decretalibus, non admitti pastoris excusationem, si lupus oues comedit, & pastor ignorasse se dicat, ac certe nesciat. Bonus enim pastor animam suã ponit pro ouibus suis; tantum abest, ut ouili derelicto curam gregis vllo vnquam tempore negligere poßit.

CVm ergo aliquis suscipit nomen Abbatis, duplici debet doctrina suis preesse discipulis, idest, omnia bona, & sancta factis amplius quam verbis ostendere, vt capacibus discipulis mandata domini verbis proponat, duris vero corde & simplicioribus, factis diuina præcepta demonstret. Omnia vero, quæ discipulos docuerit esse contraria, in suis factis indicet non agenda, ne alijs prædicans ipse reprobus inueniatur, ne quando illi dicat Deus peccanti. Quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentũ meum per os tuũ? Tu vero odisti disciplinã, & proiecisti sermones meos post te. Et qui in fratris tui oculo festucam videbas, in tuo trabem non vidisti. Non ab eo persona in monasterio discernatur. Non vnus plus ametur, quam alius, nisi quem in bonis actibus, aut obedientia inuenerit meliorem. Non præponatur ingenuus ex seruitio conuertenti, nisi aliqua rationabilis causa existat. Quod si ita iustitia dictante, Abbati visum fuerit, de cuiuslibet ordine id faciat, sin aliter propria teneant loca. Quia siue seruus, siue liber, omnes in Christo vnum sumus, & sub vno domino æqualem seruitutis militiam baiulamus. Quia non est apud Deum persõnarum acceptio. Solummodo in hac parte apud ipsũ discer-

discernimur, si meliores aliis, in operibus bonis, & humiles inueniamur.

Abbas, qui duplici doctrina praeesse, secundum regulam, uolet suis discipulis; sciens magis mouere exempla, quam verba: sit quantum humana fragilitas patitur, domini nostri imitator; qui non tantũ fecit, sed fecit simul, & docuit; imo cœpit prius facere, & postea docere. Ea enim est efficacissima doctrina, quę doctoris operibus, moribus, & uita cõprobatur. Doctrina igitur, & scientia Abbas faciat satis prudentioribus suo ipsius uerbo mãdata præceptaq; dominica proponendo: duris autẽ corde, simplicioribusq;, & imperitis, diuina eis præcepta factis, atq; operibus demonstrãdo. Qui cupiunt Abbates, & Priores, ut sui fratres, & discipuli præsto sint diuinis horis die noctuq;: ut priuatis orationibus instent, assidueq; in Dei laudes incumbant, ut sæpius confiteantur, & Eucharistię Sacramentum sumant, uel Missæ sacrificium peragant; ut ieiunent, nec continue uagẽtur, sed cella insideãt, & cõmorentur: ut sint casti, sobrij, obedientes, pauperes spiritu, & humiles, et tandem (vt ipsis vtar verbis sacri Cõcilij Tridentini) non rixosi, vitiosi, impudici, cupidi, elati, detractores, maledici, verbosi, & voluptatũ amatores: vitia demum fugiant, & virtutes amplectantur, sicut decet Monachos; qui (inquam) Abbates cupiunt, vt hęc, & alia huiusmodi à suis fratribus, filijs & discipulis omni modo obseruentur, ipsi, ipsi certè qui duces sunt, & custodes in primis impleãt, faciant, & obseruent. Tumultuarij enim

et gregarij milites tum demum acriter, fortiterq; pugnare perspiciuntur, nec vllum, vel horrendum timere mortis genus, cum centuriones, præfectos, tribunos vident in primis cornibus hostium iacula negligere, repellere gladios, insultare periculis, & ipsam denique mortem irridere. Vbi dicitur. Non proponatur &c. *dicemus infra quomodo & qua rationabili causa volunt patres quod possit Abbas, quem in bonis actibus, & obedientia inuenerit meliorem alijs præponere. Vbi dicitur.* De cuiuslibet ordine id faciat &c. *Volunt huiusmodi verba ita intelligi, ut omni posthabito respectu nobilitatis, tam ille, qui est humili loco natus, quam nobilis: tam pauper, quam qui diues, & tam seruus, quam ingenuus possit ratione honorum actuum, uirtutum, obedientiæ, humilitatis, & scientię, cæteris anteponi, & ad altiora promoueri.*

ERgo æqualis sit omnibus ab eo charitas, vna præbeatur omnibus secundum merita disciplina. In doctrina nanque sua abbas Apostolicam debet illam semper formam seruare, qua dicit, argue, obsecra, increpa, idest miscens temporibus tempora, terroribus blandimenta, dirum magistri, pium patris ostendat affectum, idest in disciplinatos, & inquietos debet durius arguere, obedie͂tes autem, & mites, & patientes, vt in melius proficiant, obsecrare. Negligentes autẽ & contemnentes, vt increpet & corripiat admonemus. Neque dissimulet peccata delinquentium, sed mox vt cœperint oriri radicitus ea (vt præualet) amputet, memor periculi Hely sacerdotis de Sylo. Et honestiores quidem, atque intelligibiles animos prima vel secunda admonitione verbis corripiat, improbos

autem,& duros,ac superbos, vel inobedientes verberum vel corporis castigatione, in ipso initio peccati coerceat,sciens scriptum. Stultus verbis non corrigitur. Et iterum, percute filium tuum virga,& liberabis animam eius à morte.

AEqualis, *idest iustus. Iustitia enim, cuius etiam partes sunt rigor, & æquitas, & cui proprium est tribuere vnicuiq;, quod suum est, et iuxta opera sua;modo vtitur ipso rigore, aliquando vero æquitate: rigore cuidem durius arguendo(ut Diuus ait Benedictus) indisciplinatos,et inquietos;AEquitate vero obedientes,& mites rationabili quodam more rogando, & obsecrando. Cum igitur in regendis Monasterijs plurimum interfit:nosse Monachorum ingenia,obseruet in primis Abbas sibi subditorum ætates,mores, conditiones,& infirmitates:ut sciat postmodum,pro rerum,& temporum qualitate,& mitem esse, et rigorosum:etiamq; si opus fuerit(velut prudens,et peritus Medicus, in curandis morbis incurabilibus,& contagiosis) uti igne,& ferro, pia quadã crudelitate aliquando non grauetur, ac demum sciat(vt his verbis vtamur) parcere subiectis,& humilibus:et debellare contumaces,& superbos. Ab eo charitas vna præbeatur omnibus,idest nõ habeat acceptionem personarum:in tantum ut et corrigendo,& castigando filium liberet animam eius a morte: & nunquam a dilectione,& charitate discedat: cum(Deo adiuuante) possimus, & debeamus,non modo quos corrigimus,sed & inimicos nostros diligere.Vbi dicitur* non dissimulet

let peccata delinquētiū, sed mox ut cœperint oriri &c. *monent patres,& monitos esse volunt omnes Prælatos nostræ cōgregationis,ut caueant ab isto pessimo dißimulationis vitio:ne dum culpas incaute remittunt, non iam per charitatem compati,sed per negligentiam consensisse videantur. Immo quam citißime malis omnibus occurrant;quoniam sapiēti illo dicto monemur, Principijs obsta,sero medicina paratur, Cum mala per longas conualuere moras.*

MEminisse debet semper Abbas quod est, meminisse quod dicitur, & scire quia cui plus committitur,plus ab eo exigitur. Sciatque quam difficilem, & arduam rem suscepit,regere animas,& multorum seruire moribus;& alium quidem blandimentis, alium vero increpationibus,alium suasionibus. Et secundū vniuscuiusq; qualitatem,vel intelligentia, ita se omnibus conformet & aptet, vt non solum detrimenta gregis sibi commissi non patiatur,verum etiam in augumentatione boni gregis gaudeat. Ante omnia ne simulans,aut paruipēdens salutem animarum sibi cōmissarum,plus gerat sollicitudinem de rebus transitorijs atq; terrenis,& caducis, sed semper cogitet,quia animas suscepit regendas de quibus & rationem redditurus est. Et ne causetur de minori sorte substantia, meminerit scriptum, Primum quærite regnum Dei & iustitiam eius,& hæc omnia adijcientur vobis. Et iterum; nihil deest timentibus eum. Sciatq; quia qui suscipit animas regendas,præparet se ad rationē reddendam. Et quantum sub cura sua fratrum se habere scierit numerum,agnoscat pro certo quia in die iudicij ipsarum omnium animarum est redditurus domino rationem sine dubio addita & suæ animæ.Et ita timens semper futuram discussionem pastoris de creditis sibi ouibus,cum de alienis ratiocinijs cauet, redditur

ditur de suis sollicitus. Et cũ de admonitionibus suis emendationem alijs subministrat, ipse efficitur a vitijs emendatus.

Satis memor erit sui officij Prælatus, & nominis, quod habet, Abbatis, si considerans nullã fere posse maiorem seruitutem excogitari, quam vt aliquis multorum moribus, & ingenijs se conformet, & aptet; & eos durã cœpisse prouinciam qui regere animas suceperunt: ab ipso, qui est salus, robur & fortitudo nostra, auxilium assiduis precibus implorauerit. Attamen sicuti non debetis patres huiusmodi onera auida elatione suscipere, ita etiam nec blandiente desidia respuere, nec vestrum ocium necessitatibus Ecclesiæ vllo modo præponere, vt latius infra suo loco dicemus. Nã vt ab eo plus exigitur, cui plus committitur, ita ille magis meretur, & longe copiosius a Deo remuneratur posthabitis proprijs cõmoditatibus, in his quæ Dei sunt, & circa animarum sibi commissarũ salutem, omni genere charitatis, & maiori, qua potest, diligentia versatur. Vbi dicitur ne dissimulans &c. *Hortantur patres, & monent inherentes pio ac sancto Regulæ instituto, Monachos oẽs, & speciatim Prælatos, Cellerarios, ceterosq; ministros, ut ante omnia, & infinities, magis quam rerum temporalium (quas tamen, ut suo loco dicemus minime negligere, aut dilapidare debent) curam habeant animarum sibi commissarũ. Quãdoquidem de illis Deo principaliter reddituri sunt rationem, & ad hoc uocantur, & non ad cumulandos thesauros, aut augendas opes, ut prudentes*

dentes

dentes apud ſupremos congregationis patres, ac rerum agendarum periti habeantur; & inde eorum gratiam, & maiores dignitates aucupentur. Etenim homini, quid prodeſt, mundum ſi uniuerſum lucretur, animæ uero ſuæ detrimentum patiatur? Studeant itaq; circa curam animarum ſuo fungentes officio, Deo magis quam hominibus placere. Is etenim intuetur cor, mentes proſpicit, ac uidet hominum cogitationes quam per ſæpe uanæ ſunt, & inutiles. Ipſe aliam dabit mercedem ſeruis ſuis non falſam, aut tenuẽ quemadmodum mundus, ſed uerißimam, ſed firmißimam, & magnam nimis. Anteponant Dei cultum tam corporis exteriorem, quam animi interiorem, ſacrum, nimirum officium, pſalmodiam, orationes, fidem ſpem, charitatem, cunctis rebus tranſitorijs. Scientes quod qui mundum diligunt homines, mundana, & qui Chriſtum, chriſtiana ſequuntur. Quod reliquum eſt huius partis regulæ, cum ex ſe ſatis clarum ſit, & apertum, nihil eſt quod diutius circa eius poſitionem patres immorentur.

DE ADHIBENDIS AD CONSILIVM FRATRIBVS.

CAP. III.

QVoties aliqua præcipua agenda ſunt in monaſterio, conuocet abbas omnem congregationem, & dicat ipſe vnde agitur. Et audiens conſilium fratrum tractet apud ſe prudenter, & quod vtilius iudicauerit faciat. Ideo autem omnes ad conſilium voca

ri diximus: quia sæpe iuniori dominus reuelat, quod melius est. Sic autem dent fratres consilium cum omni humilitatis subiectione, vt non præsumant procaciter defendere quod eis visum fuerit: sed magis in abbatis pendeat arbitrio: & quod salubrius esse iudicauerit, ei cuncti obediant. Sed sicut discipulis conuenit obedire magistro: ita & ipsum prouide & iuste condecet cuncta disponere. In omnibus igitur omnes magistram sequantur regulam: neque ab ea temere declinetur a quoquam. Nullus in monasterio proprij sequatur cordis voluntatem. Neque præsumat quisquã cum abbate suo proterue intra, aut extra monasteriũ contendere. Quod si præsumpserit: regulari disciplinæ subiaceat. Ipse tamen abbas cum timore dei & obseruatione regulę omnia faciat, sciens se proculdubio de omnibus iudicijs suis æquissimo iudici Deo rationem redditurum. Si qua vero minora agenda sunt in monasterij vtilitatibus, seniorum tantum vtatur consilio, sicut scriptum est, Omnia fac cum cõsilio & post factum non pœnitebis.

TRia esse, in omnibus rebus publicis administrandis regiminum genera, non est qui ambigat, Monarchiam idest unius imperium; Aristocratiam hoc est optimatum regimen; & Democratiam, idest popularem principatum. Verum quoniam nihil difficilius est, quam bene operare, ideo Rex, cui pro libidine omnia licet impune agere raro bene imperat; Plebs etiam, cui proprium est nihil bene intelligere, aliquanto peius. Pauci uero idest optimates; cum princeps esse quisq; optet plerumq; non satis concordes regnant. Optimum tamen omnium est, uel saltem minus periculosum unius regimen. Non inquam cum princeps ait, sic uolo, sic iubeo, aut cum uult quod satis sit pro

ratione

ratione uoluntas;sed quando subditorum hominũ, & prudentium utitur consilio: & ijs legibus, sine quibus nulla Respub. consistere potest. Quod qui dem considerans Diuus pater Benedictus, postquã constituit Prælatum in Monasterio Abbatem, & est locutus de ijs qualitatibus, quibus, qui futuri sunt Prælati ornati esse debent, ad limitandam eo rũ autoritatẽ subnectit immediate dictum capitu lũ, De adhibendis ad cõsilium fratribus. In quo sa ne capitulo tria principaliter ostendit; uidelicet Abbatẽ, quãuis præsit omnibus in Monasterio, es se tamen ita legibus, & Regulæ subiectum, ut nõ li ceat ei quodãmodo quicquã agere suo arbitrio. Se cũdo loco, quod quãdo præcipua quædã sunt agen da, debet conuocare omnes fratres, & audita uni uscuiusq; sententia, quod postmodum utilius iudi cauerit, facere. Tertio quod quando minora, & minus præcipua in Monasterio agi debent, senio- rum tantum utatur consilio. Ex quibus patet hũc regendi modum Diuum Patrem ex ueteri testa- mento ad unguem accepisse. Nam erat plebs, erant seniores, & super omnes unus, qui omnibus præerat, & iubebat. Vbi ergo dicitur in regula, quoties aliqua præcipua agenda sunt; *nomine rerum pręcipuarũ uolunt patres intelligi, aliena- tiones omnes bonorum immobilium, permuta- tiones, emptiones, locationes ad longum tempus, institutiones procuratorũ, & ea omnia, quæ secun dũ sacros Canones, si fierẽt a Prælato, sine omniũ fratrum, & capituli consensu, & uoluntate, nul- lius essent ualoris. Quæ inquam omnia (sic exi-*

gente

gente horum temporum qualitate) antequam pre ponantur uniuerso capitulo, uolunt mature tractari cum senioribus primum, deinde cum reliquis Monachis in capitulo: & si a maiori parte, ultra medietatem, probabuntur, tũ exsecutioni mandari, & non aliter, nec alio modo. Nomine uero rerum Minorum, pro quibus exequendis debet Abbas uti tantum consilio seniorum, uolunt patres intelligi, locationes bonorum annuas; promotiones iuuenũ ad sacros ordines, & his similia iuxta declarationem, & iudicium discreti Abbatis. Super uerbum Abbatis, declarauerunt, cuncta, quæ in Regula, & constitutionibus de ipso dicuntur, per omnia debere intelligi etiam de Prioribus, in illis Monasterijs, quæ titulum Prioratus habent. Uniuersam autem Congregationem esse uolunt, non quidem alicuius conuentus, aut Monasterij, sed cunctos ordinis Monachos; uice quorum, ac loco ueniũt in capitulis Generalibus Prælati omnes & Cõuentuales, qui pro tempore uocem habent; Nam antiquitus unumquodq; Monasterium Congregatio erat, & dicebatur: quoniam semet regebat, & nulli alij subdebatur, nisi Episcopo, & ordinario. Nunc uero uniuersus ordo noster, sicut, & ceteri, Congregatio appellatur, cũ per se ipsum regatur, nec ulli alij, nisi summo Pontifici immediate subdatur, uti uidere licet in amplissimis priuilegijs nobis a quampluribus summis Pontificibus collatis. Seniorũ nomine, ut omnis dissensionis occasio tollatur, declarauerũt intelligi debere omnes, qui primum occupãt locũ post Prælatum

sine

siue sint Priores, siue Suppriores, Decanos quoq;, Magistros Nouitiorum, & Camerarios cum tractantur temporalia, & ad ipsos spectãtia eos rursum, qui aliàs fuerunt Prælati: & cęteros deniq; quos Prælatus longa experientia iudicabit idoneos. Atq; in paruis Monasterijs nomine seniorum, Sacerdotes omnes, si ita uoluerit Prælatus intelligi ijdem patres declarauerunt. Ordinauerunt præterea, & inuiolabiliter seruari mandauerunt, ut nullus Prælatus aut Monasterium possit bona immobilia alienare, aut ademphiteosim tradere, excedentia ualorem uigintiquinq; aureorum, absq; speciali licentia Reuerendi Difinitorij, quam licentiam non possit Prælatus petere, nisi prius rem cum senioribus tractauerit, & deinceps cum omnibus uocem habentibus in capitulo. Quantum uerò ad bona immobilia minoris precij x x v. aureorũ quomodolibet ad Monasterium deuoluta, ut iterum locentur, siue uendantur, sufficiat licentia Patris Generalis, aut Vicarij prouinciæ; accedente nihilominus consensu in his, & alijs alienationibus, si opus sit, sacrosanctæ Sedis Apostolicæ, & fiant omnia cum timore Dei. Et contractus omnis, qui aliter fieret, & citra rerum supradictarum obseruationem, irritus sit, & nullus: & Prælatus, qui illum fecerit, aut consenserit priuetur, & sit priuatus ipso iure omni prælatione, & dignitate per biennium. Cæterum ut omni cum humiliate, & modestia quilibet sententiam suã in capitulo, ubi requisitus fuerit, ferat, secundum Regulæ tenorem, Patres ijdem manda-

mandarunt. Prelati vero, qui ordinationibus su pradictis aliquo pacto contrauenerint, uel eas ser uari non curauerint, ad arbitrium Patris Generalis, & uisitatorum, iuxta grauitatem transgres sionis, puniantur. Quod si ipsi Generalis, & Visi tatores a Iustitia declinauerint, possint, qui uolue rint, Monachi causam ad Diffinitorium deferre.

QVAE SINT INSTRV-MENTA BONORVM OPERVM.
CAP. IIII.

IN primis dominum deum diligere ex toto corde, tota anima, tota virtute, deinde proximum tanquã seipsum. Deinde non occidere, Nõ adulterare, Nõ facere furtum, Non concupiscere, Non falsum testimonium dicere: Honorare omnes homines: Quod sibi fieri quis non vult, alij ne faciat. Abnegare semetipsum sibi, vt sequatur Christum. Corpus castigare, delitias non amplecti: ieiunium amare: pauperes recreare: nudum vestire: infirmum visitare: mortuum sepelire: In tribulatione subuenire: Dolentem consolari: A sæculi actibus se facere alienum. Nihil amori Christi preponere. Iram non perficere. Iracundię tempus non reseruare. Dolum in corde non tenere. Pacem falsam non dare. Charitatem non derelinquere. Nõ iurare omnino, ne forte periuret. Veritatem ex corde, & ore proferre. Malum pro malo non reddere. Iniuriam non facere: sed & factam patienter sufferre. Inimicos diligere. Maledicentes se, non remaledicere: sed magis benedicere, Persecutionem propter iustitiã sustinere. Non esse superbum. Non vinolentum. Nõ multum edacem. Non somnolentum. Non pigrum.

Non murmurosum. Non detractorem. Spem suam deo committere, bonum aliquod in se cum viderit, Deo applicet non sibi: malum vero semper à se factū sciat, & sibi reputet. Diem iudicij timere. Gehennam expauescere. Vitam eternam omni concupiscentia spirituali desiderare. Mortem quotidie ante oculos suspectam habere. Actus vitæ suæ omni hora custodire. In omni loco deum se respicere pro certo scire. Cogitationes malas cordi suo aduenientes mox ad Christum allidere, & seniori spirituali patefacere. Os suum à malo vel prauo eloquio custodire. Multum loqui non amare. Verba vana aut risui apta nō loqui. Risum multum aut excussum non amare. Lectiones sanctas libenter audire. Orationi frequenter incumbere. Mala præterita cum lachrymis vel gemitu quotidie in oratione Deo confiteri. De ipsis malis de cętero emendare. Desideria carnis non perficere. voluntatem propriam odisse. Præceptis abbatis in omnibus obedire, etiam si ipse (quod absit) aliter agat: memor illius dominici præcepti. Quæ dicunt facite: quę autem faciunt, facere nolite. Non velle dici sanctum antequam sit: sed prius esse quo verius dicatur. Pręcepta dei factis quotidie adimplere. Castitatem amare. Nullum odisse: Zelum & inuidiam non habere. Contentionem non amare. Elationem fugere: seniores venerari. Iuniores diligere in Christi amore. Pro inimicis orare. Cum discordantibus ante solis occasum in pacem redire. Et de Dei misericordia nunquā desperare. Ecce hæc sunt instrumenta artis spiritualis. Quæ cum fuerint a nobis die noctuq; incessabiliter adimpleta: & in die iudicij reconsignata: illa merces nobis a domino recompensabitur, quam ipse promisit. Quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ pręparauit Deus his qui diligunt eum. Officina vero, vbi hæc omnia diligenter operemur, claustra sunt monasterij, & stabilitas in congregatione.

QVoniam quartum capitulum regulæ patribus præſcriptis non tantum conſideratione dignum videtur, quam etiam admirabile, ac prope Diuinum, cum ijs de rebus tractet, quæ virtute, ac breui admodum verborum periodo, vniuerſam complecti doctrinam christianam, & ſub quodam quaſi epilogo ſummam totius legis euangelicæ continere videantur; Idcirco in Christi viſceribus, & cum omni charitatis affectu, hortantur Prælatos omnes, ac Monachos, vt illud ſemper præ oculis habere ſtudeant, & in omni eorum opere illud ſibi ad imitandum proponant. Siquidem vniuſquiſq; tanto erit perfectior, ac regularis obſeruatiæ magis amator, quanto diligentius ea, quæ in ipſo capitulo narrantur, implere conabitur. Verum quia abſq; ſpeciali Dei gratia huiuſmodi diuinis inſtrumentis in propria officina, quod eſt Monaſterium, minime vt conuenit, vti valemus: eapropter omnibus, & ſingulis prelatis, quo facilius hanc gratiam aſſequi valeant, præcipiunt, ac in uerbo domini mandant, ut ſacroſanctum penitentiæ Sacramentum, & Altaris, crebrius frequentare faciant. Ita vt quilibet ſacerdos, & in primis Prelatus nõ ſolum dominicis diebus, et alijs feſtiuis sẽper celebret, verũ etiam frequentius. Imo hortantur, ne à celebratione omnino deſiſtant. Qui vero ſacerdotes non ſunt, ſingulis ſaltem menſibus ſemel: in Quadrageſima, & Aduentu Domini, ſingulis diebus Dominicis; & in omnibus ſolemnitatibus Domini noſtri, ac Matris eius Virginis Marie, ſacroſanctam Eu

chariſtiam accipiant. Confeſſionem uero peccato rum tam conuerſi, & commiſſi, quam Nouitij, Iuuenes, & Monachi facere ſingulis diebus domi nicis, etiam ſi non comunicent teneantur, ita vt confeſſionem nulli liceat, ut alibi dictum eſt, ultra octauum diem ullo pacto protrahere. Et qui ultra uices dictas comunicare uoluerint, ut puta ſingulis totius anni Dominicis, ac feſtis præcipius quemadmodum conſulit Auguſtinus, poſſint de licentia Prælati, qui ſe facilem in huiuſmodi licen tijs dandis, ubi fructum cernit, ſeſe præbere debet. hoc ſciens, quod qui ad ſacrum Altaris Sacramē tum, ea qua debet præparatione accedit, in dies ſemper ſe ipſo fit melior, ac ſanctior. Omnibus au tem diebus a prandio, uel dicto completorio, omnes, ac ſinguli iuxta ueterem noſtri ordinis conſuetudinem, in eccleſiam ad priuatas orationes per agendas, & ad ſacras ſtationum indulgētias ſumendas, reuertantur. Verum, quia optimi legiſ latoris, non ſolum intereſt promouere ſubditos ad ipſam legis obſeruantiam, monſtrando quid agere debeant; ſed etiam deducendo impedimenta: Idcirco patres ijdem præſcripti, uolentes impedimē ta bonorum operum è medio tollere, præcipiunt omnibus, & ſingulis Monachis, ut frequentiam, ac familiaritatem omnem ſecularium, omnino, & quantum fieri poteſt, caueant: Miniſtris tamen exceptis, qui ob negocia Monaſterij aliter facere nequeunt. Sint nihilominus & ipſi exemplares, & cum omni modeſtia, & humilitate ſuorum Mo naſteriorum cauſas cum ſecularibus tractent.

Nullus uero, quouis nomine censeatur, audeat sub pœnis grauissimis, a prelato iniungendis, secularia negocia exercere, ut puta emere, aut emere facere, uendere, mercari, ac multo minus archimiam exercere, mederi, & id genus reliqua, quæ probum religiosum minime decent, iuxta illud Pauli, Nemo militans Deo implicat se negocijs secularibus. Immo Canonum statutis firmatum est ut quicũq; in clero esse uoluerit, emendi uilius, & uendendi carius studio non utatur.

Inhærentes præterea capitulo, Peruenit ad nos, causa decima octaua, quæstione secunda cap. canonum & Cau. 14. quæst. 4. nolunt patres, & sub pœnis grauioribus prohibent, ut Monachi sibi faciant Commatres, aut Compatres, neq; ad fœminas, cuiusuis occasionis prætextu, nisi in primo, uel altero gradu sibi attinentes, accedant. Quod si quis Prælatus, uel ipse fecerit, alijs ue permiserit, & uel tacite, uel expresse consenserit, duplici pœna, qua puniretur Monachus, ipse à patre Generali, & a Visitatoribus puniatur. Prohibuerũt etiam, & prohibitas omnino esse uolũt, eas omnes artes, quæ a sacris Canonibus prohibentur in cau. 26. quæst. 1. 2. 3. 4. & 5. per totum.

Quoniam rursus iuxta eundemmet Apostolũ, corrumpunt bonos mores colloquia mala, præcipiunt, grauius puniri eos, qui in loquendo, uerbum aliquod inhonestum, aut minus religiosum proferrent. Nam einsmodi uerba plerumq; inditium esse solent non sanæ mentis, cum ex abundantia cordis os loqui consueuerit. Immo uero non tan-

tum ab in honestis uerbis, & confabulationibus, cauere debent religiosi, quin & ab inanibus collo quijs, & uerbis inutilibus, scientes quod de ijs om nibus reddituri sunt rationem in die iudicij. Abstineant quoq; a narrationibus fabularum, aut historiarum, etiam uerarum, quæ aliquam uel minimam inhonestatis materiã præseferunt, & hoc præcipue corã iuuenibus: Deniq; sit memor Monachus uerbi Augustini, qui ait, nugas in ore secularium nugas esse, atq; in ore regularium blasphemias. Studeant itaq; Monachi non solum non egredi septa Monasterij, nisi magnis de causis, verum etiam non nimium uagari per claustra, aut ui ridarium, sed in cellis, aut in ecclesia, orationibus, ac lectionibus incumbentes manere uelint. Sic enim cella continuata dulcescit. Cum uero in pu blicum, coram alijs Monachis, uel laicis prodire necessitas erit, aut per ciuitatem, & oppidum ire, meminerint modestiæ, ac compositionis oculorum. Recte nanq; instituti Monachi oculos humi defixos inter eundum habere solent; manus inter loquendum non nimis gesticulantes; pedes sedendo non diuaricatos: nihil deniq; non aptum, non san ctum, non diuinum, eundo, loquendo, ac sedẽdo, & quiescendo efficere solent. Qui hactenus dicta exequi curabunt, benedictionem, & bonum gratię gradum à domino acquirent: qui uero contem pserint, grauiter p qualitate criminis puniãtur: & prælati, qui in rerum antedictarum obseruatio ne negligẽtes inuenti fuerint, mulctentur & ipsi, usq; ad priuationem dignitatis inclusiue, si opus

fuerit. Etenim indigni sunt regere alios, qui se ipsos minime custodire norunt, & qui sibi ipsis imperare non ualent, bene quoque alijs præcipere nequaquam possunt.

DE OBEDIENTIA DISCIPVLORVM.

CAP. V.

PRimus obedientiæ gradus est obedientia sine mora. Hæc conuenit his qui nihil sibi Christo charius existimant propter seruitium sanctum, quod professi sunt seu propter metum gehennæ vel gloriam vitæ eternæ. Mox vt aliquid imperatum a maiore fuerit, ac si diuinitus imperetur, moram pati nesciunt in faciendo. De quibus dominus dicit, inauditu auris obediuit mihi. Et idem dicit doctoribus. Qui vos audit, me audit. Ergo hi tales relinquentes statim quæ sua sunt, & voluntatem propriam deserentes: mox ex occupatis manibus, & quod agebant imperfectum relinquentes, vicino obedientiæ pede iubentis vocem factis sequuntur. Et velut vna memento prædicta magistri iussio & perfecta discipuli opera in velocitate timoris Dei ambę res communiter cuius explicantur: quibus ad vitam ęternam gradiendi amor incumbit. Ideo angustam viam arripiunt: vnde dominus dicit, Angusta via est quæ ducit ad vitam: vt non suo arbitrio viuentes, vel desiderijs suis & voluptatibus obedientes: sed ambulantes alieno iudicio & imperio, in cœnobijs degentes, abbatem sibi præesse desiderant. Sine dubio hi tales illam domini imitantur sententiã qua dicit. Non veni facere voluntatem meam, sed eius qui misit me. Sed hæc ipsa obedientia tunc accẽptabilis erit Deo & dulcis hominibus, si quod iubetur non trepide, non tarde, non tepide, aut cum murmu-

re vel cum responso nolentis efficiatur. Quia obedientia quæ maioribus prebetur Deo exibetur. Ipse enim dixit: Qui vos audit me audit. Et cũ bono animo á discipulis præberi oportet: quia hilarem datoré diligit Deus. Nam cum malo animo si obędiat discipulis: & non solum ore verum etiam in corde si murmurauerit: & si impleat iussionem, tamen acceptum iam non erit deo: qui cor respicit murmurantis. Et pro tali facto nullam consequitur gratiam; immo pœnam murmurantium incurrit: si non cum satisfactione emendauerit.

CAP. V.

CVm in omnibus congregationibus religiosorum hominum, inobseruantia omnis inde potissimũ prouenire uideatur, quoniã Prelati præceptis Regulæ, ac sanctissimis patrũ cõstitutionibus, quemadmodũ par esset, nõ obtemperant. Si.n. ipsi legũ nostrarũ obseruatores essent, utiq; & eorum subditi, cũ à boue maiori discat arare miminor, et talia ut plurimũ sint membra, qualia sunt capita: Propterea ipsi supradicti patres præcipiunt omnibus & singulis Monasteriorũ præpositis, ut inuiolabiliter obediant ipsi & obseruẽt, & alios obedire, et obseruare, pro posse faciãt sanctissimã nostrã Diui Benedicti Regulã, nec non constitutiones, & ordinationes quæ in declaratione ipsius hactenus factæ sunt, & quæ in posterum fiẽt; præcipuè uero (nullo habito respectu ad ea, quæ quomodolibet in cõtrarium quicquã disponerent) has præsentes Cõstitutiones seruare studeant, quas in solẽni capituli celebratione hoc anno Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Nono, prescripti Patres Reformatores, ac Diffinitores, de mandato Sanctissimi D. Domini Nostri Pij Quinti, edendas curarunt,

&

& hoc sub pœna depositionis a quocumq; gradu, dignitate, ac prælatione. Quantum vero ad Monachos priuatos, cum obedientia sit vnum è tribus principalibus votis, quæ vnusquisq; religiosus in sua solemni professione facit: Hortantur, atque per dominum rogant antedicti Patres, omnes & singulos, ut suis Prælatis tanquam à Deo missis, obediant in omnibus. Nam cum promiserimus Deum, ac Christum Dominum per viam, quæ tendit ad perfectionem sequi, & omnem nostram voluntatem ipsi sponte obtulerimus, indignum sane, ne dicã impium videtur, iam semel oblatum repetere, per inobedientiam; ac ipsis contraire, quibus ille ait. Qui vos audit me audit, & qui spernit vos, etiam me ipsum contemnit. Meminerimus sine humilitate neminem posse saluari, humilem vero neq; esse, neq; dici posse, qui Deo, & eius vicem gerentibus, obedientiam minime præstiterit. Sunt enim adeo connexæ, atq; inuicem insertę, obedientia, & humilitas, vt vnam sine altera nemo habere queat. Immo uero ut catholici doctores asseuerant; videtur esse obedientia, externum quoddam internæ, ac intus in corde latentis humilitatis inditium. Et Reuerendus ille pater Iustinianus, qui Eremi constitutiones in vnũ post quingentos annos redegit, atq; conscripsit, vult, eadem ratione, quod qui infra dicuntur in regula humilitatis, dicantur obedientiæ gradus. Propterea qui obedientes esse contemnunt frustra monastricham togam induunt, & Monachi dumtaxat nomen; virtutem vero, ac opera nequaquam possident.

DE

DE TACITVRNITATE.

CAP. VI.

Faciamus quod ait propheta. Dixi, cuſtodiam vias meas:vt non delinquam in lingua mea. Poſui ori meo cuſtodiam· Obmutui & humiliatus ſum : & ſilui a bonis. Hic oſtendit propheta,ſi a bonis eloquijs interdum propter taciturnitatem debet taceri : quanto magis a malis verbis propter pœnam peccati debet ceſſari. Ergo quamuis de bonis & ſanctis & ædificationum eloquijs,perfectis diſcipulis propter taciturnitatis grauitatem rara loquẽdi concedatur licentia: quia ſcriptum eſt, In multiloquio non effugies peccatum. Et alibi. Mors & vita in manibus linguæ. Nam loqui & docere magiſtrum condecet:tacere & audire diſcipulo conuenit. Et ideo ſiqua requirenda ſunt à priore:cum omni humilitate & ſubiectione, & reuerentia requirantur:ne videatur plus loqui quàm expedit. Scurrilitates vero vel verba ocioſa, & riſum mouentia,æterna clauſura in omnibus locis damnamus : & ad tale eloquium diſcipulum aperire os non permittimus.

Conſiderantes etiam ſupradicti patres, Monachum ſemper in omni loco,& tempore grauem ſe,& modeſtum exibere debere, & non minus in verbis,quam in actibus religioſum ſe oſtendere,& nihil præterea taciturnitate ,ac ſilentio in Dei famulis commendabilius(quod ad æternas attinet cærimonias) reperiri poſſe, præſens hoc ſextum capitulum regulę declarantes,hortantur Monachos omnes, vt quantum poſſunt, ſtudeant eſſe in ſermone ſobrij, ponant hoſtium circũ ſtantiæ

stantiæ labijs suis, summoq; opere caueant ab omni verbo ocioso. Prælatis vero præcipiunt, ut cũ omni diligentia in suis Monasterijs hanc partem Regulæ obseruare faciant, & silentium in omnibus locis, ac temporibus, iuxta ipsius regulæ tenorem, & quemadmodum infra dicetur, inuiolabiliter custodire. Idq; facilius obtinebunt si delinquentes grauius mulctabunt, ac punient. Vt vero omnis occasio scurrilitatis è medio tollatur, ac leuitatis, districte prohibent, & nullo pacto volũt quod infra septa Monasterij canes, aut aues, vel id genus cætera animalia, quæ ad delitias haberi solent, & sola voluptatis causa, nutriantur. Omne quoq; genus ludi è nostris Monasterijs penitus eliminari, & exulare volunt, ac præcipiunt, sub grauioribus pœnis à Prælato iniungẽdis, ut infra. Si quis vero intus uel extra Monasterium deprehensus aliquando fuerit lusisse ad cartas lusorias uel taxillos, grauiter ad arbitrium Prælati prima vice puniatur; Secunda uero vice carceris custodia ad libitum patris Generalis, & Visitatorum mancipetur. Insuper voce actiua, & passiua per trienium sit priuatus. Prælati vero, qui in hoc crimen (quod tamen absit) inciderint, vel scientes non punierint, in hoc delinquentes, actutum à suis officijs, ac dignitatibus in pænam absoluantur. Vetuerunt præterea, ne vllo pacto in Monasterijs nostris fiant Comediæ, vel repræsentationes, quas vocant, cum vestimentis secularium. Item ne alia quacumq; de causa quispiam Monachus vestibus laicorum induatur, ne-

que

que ibidem exuatur proprijs, ut lauetur in flumine, vel in mare, uel alijs aquis, nisi forte sanitatis gratia, & de Medicorum consilio sit faciendum. Cum vero fratres insimul erunt recreationis causa, intus uel extra Monasterium, summopere caue bunt à clamoribus, & dissolutionibus; non se inui cem tangent, neq; manibus, neq; baculis, aut huiusmodi: Non contendent verbis, nec aliud quic quam agent, quod honestati Monachorum non cō gruat. Et qui alicui predictarum rerum contrafecerint, in publico Refectorio in terra ieiunabit pane, & aqua, toties, quoties in aliquo horum de liquerit. Vt vero omnia ista melius seruentur, volunt quod in similibus recreationibus Prælatus semper inueniatur, uel aliquis de senioribus. Nō possint etiam fratres, recreationis gratia extra Monasterium in domibus secularium, uel etiam religiosorū alterius ordinis, vllo pacto pernoctare, sub pœna priuationis actiuæ, & passiuæ vocis, per annum: causa tamen negociorum Monasterij, liceat, cum opus fuerit Camerarijs, Procuratoribus, Conuersis, Commissis, & alijs deputatis seu misis ad aliquod negocium, extra Monasterium, & loca Monasterij dormire, in locis nihilominus honestis, et suspitione omni carentibus.

DE HVMILITATE.

CAP. VII.

CLamat nobis ſcriptura diuina, fratres dicens. Omnis qui ſe exaltat humiliabitur: & qui ſe humiliat exaltabitur. Cum hec ergo dicit, oſtendit nobis omnẽ exaltationem genus eſſe ſuperbiæ. Quod ſe cauere propheta indicat dicens. Domine non eſt exaltatum cor meum: neq; elati ſunt oculi mei. neq; ambulaui in magnis: neq; in mirabilibus ſuper me. Sed quid? Si non humiliter ſentiebam: ſed exaltaui animam meã. Sicut ablactatus ſuper matrem ſuam: ita retribues in animam meam. Vnde fratres ſi ſummæ humilitatis culmen volumus attingere, & ad exaltationem illam cœleſtẽ, ad quã per præſentis vitæ humilitatẽ aſcendi tur, volumus velociter peruenire, actibus noſtris aſcẽdentibus ſcala illa erigẽda eſt, que in ſomno Iacob apparuit per quam ei deſcendentes, & aſcẽdentes angeli mõſtrabantur. Non aliud ſine dubio deſcenſus ille, & aſcenſus a nobis intelligitur: niſi exaltatione deſcendere, & humilitate aſcendere. Scala vero ipſa erecta, noſtra eſt vita in ſeculo, quæ humiliato corde à domino erigitur ad cœlum. Latera.n.eiuſdem ſcalæ dicimus noſtrum eſſe corpus, & animam, in quibus diuerſos gradus humilitatis vel diſciplinæ vocatio diuina aſcendendos inſeruit. ¶ Primus itaq; gradus humilitatis eſt ſi timorem dei ſibi ante oculos ſemper ponẽs, obliuionẽ omnino fugiat. Et ſemper ſit memor omniũ quæ præcepit deus. Et qualiter contemnentes deum, in gehennam pro peccatis incidunt: & vitam eternã, quæ timentibus deum præparata eſt, animo ſuo ſemper reuoluat. Et cuſtodiens ſe omni hora a peccatis & vicijs.i. cogitationum, lingue, oculorum, manuum pedum vel voluntatis proprie ſed & deſideria carnis amputare feſtinet. Eſtimet ſe homo, de cœlis a Deo ſemper reſpici omni hora, & facta ſua in omni loco ab aſpectu diuinitatis videri, & ab angelis omni hora deo

nunciari

nunciari. Demonstrat nobis hoc propheta. Cum in cogitationibus nostris ita deum semper præsentem ostendit, dicens. Scrutans corda & renes deus. Et item. Dominus nouit cogitationes hominum quoniã vanæ sunt. Et item dicit. Intellexisti cogitationes meas a longe. Et quia cogitatio hominis confitebitur tibi. Nam vt sollicitus sit circa cogitationes suas peruersa, sdicat semper humilis frater in corde suo. Tunc ero immaculatus coram eo, si obseruauero me ab iniquitate mea. Voluntatem vero propriam ita facere prohibemur, cum dicit scriptura nobis, & a voluntatibus tuis auertere. Et item rogamus deum in oratione, vt fiat illius voluntas in nobis. Docemur ergo merito nostram non facere voluntatem, cum cauemus illud quod dicit scriptura. Sunt vie, quæ videntur hominibus recte, quarum finis vsq; ad profundum inferni demergit. Et cum cauemus illud quod de negligentibus dictum est. Corrupti sunt, & abbominabiles facti sunt in voluptatibus suis. In desiderijs vero carnis, ita nobis deum credamus semper esse præsẽtem, cum dicit propheta domino. Ante te est omne desiderium meum. Cauendum ergo est ideo malum desiderium: quia mors secus introitum delectationis posita est. Vnde scriptura præcipit dicens, post concupiscentias tuas. Ergo si oculi domini speculantur bonos & malos, & dominus de cœlo semper respicit super filios hominum, vt videat si est intelligens, aut requirens deũ. Et si ab angelis deputatis nobis quotidie die noctuq; domino factori nostro, opera nostra nunciantur. Cauẽdum est omni hora fratres sicut dicit in psalmo propheta. Ne nos declinãtes in malum, & inutiles factos, aliqua hora aspiciat deus. Et parcendo nobis in hoc tempore, quia pius est, & expectat nos conuerti in melius, ne dicat nobis in futuro. Hæc fecisti & tacui.

¶ Secundus humilitatis gradus est, si propriã quis nõ amans voluntatem desideria sua non delectetur implere. Sed vocem illam domini immitetur dicentis. Non veni facere voluntatem meam, sed eius qui me misit. Item dicit scriptura. Voluntas habet pœnam,

        & ne-

& neceſsitas parit coronam. ¶ Tertius humilitatis gradus eſt, vt quis pro dei amore omni obedientia ſe ſubdat maiori, imitans dominum, de quo dicit apoſtolus, factus obediens vſque ad mortem. ¶ Quartus humilitatis gradus eſt. ſi in ipſa obedientia duris & contrarijs rebus, vel etiam quibuſlibet irrogatis iniurijs tacita conſcientia patientiam amplectatur, & ſuſtinens non laſſeſcat vel diſcedat, dicente ſcriptura, qui perſeuerauerit vſq; in finē, hic ſaluus erit. Item cōfortetur cor tuum, & ſuſtine dominum. Et oſtendens fidelem pro domino vniuerſa etiam contraria ſuſtinere debere, dicit ex perſona ſufferentium, propter te morte afficimur tota die, eſtimati ſumus ſicut oues occiſionis. Et ſecuri de ſpe retributionis diuinæ ſubſequuntur gaudentes, & dicentes, ſed in his omnibus ſuperamus propter eum, qui dilexit nos. Et item alio loco ſcriptura. Probaſti nos (inquit) deus igne nos examinaſti ſicut examinatur argentum. Induxiſti nos in laqueum poſuiſti tribulationes in dorſo noſtro. Et vt oſtendat ſub priore debere nos eſſe; ſubſequitur dicēs. Impoſuiſti homines ſuper capita noſtra. Sed & præceptum domini in aduerſis, & in iniurijs per patiētiam adimplentes, qui percuſsi in maxillam, præbeat & aliam, auferenti tunicam, dimittunt & pallium. Angariati mille paſſus, vadunt & duo, & cum Paulo Apoſtolo falſos fratres ſuſtinent, & percuſsiones, & maledicentes ſe benedicunt. ¶ Quintus humilitatis gradus eſt ſi omnes cogitationes malas, cordi ſuo aduenientes vel mala a ſe abſcondite commiſſa, per humilem confeſsionem abbati non celauerit ſuo, hortatur nos de hac re ſcriptura dicens. Reuela domino viam tuā & ſpera in eo, & item dicit. Confitemini dn̄o quoniā bonus, qm̄ in ſeculum miſericordia eius. Et item propheta. Delictum meum cognitum tibi feci, & iniuſtitias meas non operui. Dixi pronunciabo aduerſum me iniuſtitias meas domino, & tu remiſiſti impietatē cordis mei. ¶ Sextus humilitatis gradus eſt. ſi omnī vilitate, vel extremitate contentus ſit monachus, & ad omnia quæ ſibi iniunguntur velut operarium malum

se iudicet & indignum, dicens cum propheta. Ad nihilum redactus sum, & nesciui vt iumentum factus sum apud te, & ego semper tecum. ¶ Septimus humilitatis gradus est, si omnibus se inferioré, & viliorem non solum sua lingua pronunciet, sed etiam intimo cordis credat affectu, humilians se, & dicens cum propheta. Ego autem sum vermis & non homo, opprobrium hominum & abiectio plebis. Exaltatus sum, & humiliatus & confusus. Et item Bonum mihi quod humiliasti me: vt discam mandata tua. ¶ Octauus humilitatis gradus est, si nihil agat Monachus nisi quod communis monasterij regula, vel maiorum cohortantur exempla. ¶ Nonus humilitatis gradus est, si linguam ad loquendum prohibeat Monachus, & taciturnitatem habens, vsque ad interrogationem non loquatur, monstrante scriptura, quia in multiloquio non effugietur peccatum, & quia vir linguosus non dirigetur super terram. ¶ Decimus humilitatis gradus est, si non sit facilis ac promptus in risu. Quia scriptum est. Stultus in risu exaltat vocem suam. ¶ Vndecimus humilitatis gradus est, si cum loquitur monachus, leniter & sine risu, humiliter cum grauitate, vel pauca verba & rationabilia loquatur, & non sit clamosus in voce, sicut scriptum est. Sapiens verbis innotescit paucis. ¶ Duodecimus humilitatis gradus est, si non solũ corde Monach⁹, sed etiã ipso corpore humilitaté vidétibus se, semper indicet, idest in opere, in monasterio, in oratorio, in orto, in via, in agro, vel vbicunque, sedens, ambulans, vel stans, inclinato sit semper capite. Defixis in terram aspectibus, reũ se omni hora de peccatis suis existimans: iã se tremendo iudicio Dei præsentari existimet: Dicés sibi semper in corde illud, quod publicanus ille euãgelicus fixi in terram oculis, dixit. Domine non sum dignus ego peccator leuare oculos meos ad cœlum. Et iterum cum propheta. Incuruatus sum: & humiliatus sum vsquequaque. Ergo his omnibus humiliatis gradibus ascensis, Monachus mox ad charitatem dei perueniet illam, quæ perfecta foras mittit timorem, per quam vniuersa quæ prius non si-

ac formidine obseruabat, absque vllo labore velut naturaliter ex consuetudine incipiet custodire, non iam timore gehennæ sed amore Christi, & consuetudine ipsa bona, & delectatione virtutum: quæ dominus iam in operarium suum mundum a vitijs & peccatis spiritu sancto dignabitur demonstrare.

NEmo mirari debet, sanctissimum Patrem nostrum Benedictum in hoc septimo capitulo, tã prolixe, tamq; accuratè de Humilitate tractare, si quidem ut paulo ante dicebamus ab ipsa, (quemadmodũ a superbia omnia vitia) uirtutes omnes, modo quodam oriri, ac demanare noscuntur. Idq; præterea facit Patriarcha noster, & quidem potissimum, quoniam optime nouit, Demonem hoc solum quærere, ut eos, quos alijs uitijs sub suo uexillo minime attrahere potuit, elationis medio, & inani gloria, atq; superbia trahat, & a uirtutum semita hoc pacto faciat deuiare. Ut igitur nostræ cõgregationis Monachi sint uerè humiles, eos præscripti Patres hortantur, ac in Christi uisceribus rogant, uti frequẽter, & cum attentione ipsos duodecim humilitatis, seu ut quidam uolunt, (& quidẽ non ineptè) obedientiæ gradus; legere uelint, & multo magis opere totis uiribus studeant adimplere. Procul sit omnis elatio mentis, exulet inanis gloria, superbiat nullus in se ipso: Nec de generis nobilitate, aut rerum peritia, aut quacumq; alia de re quispiam inaniter glorietur. De absentibus, non nisi quæ bona sunt, loquantur; præsentes laudent, si ita eorum merita poscant, & nullus sit elationis motus. At si laudare quẽpiam

non liceat, nulli detrahere delectet. Quod si quis, alicuius ordinis religiosos, uerbis, aut factis uituperare ausus fuerit, grauiter a patribus, & Prælatis puniatur, indicaturq; tali maledicenti, per aliquot dies, uel hebdomadas silentium, iuxta qualitatem transgressionis. Eodem quoq; pacto grauius puniri uolunt, qui contra Principes homines & Magistratus seu alios summos uiros cum laicos, tum Ecclesiasticos linguas maledicendo, seu detrahendo acuerint. Vti etiam alios uituperare minime conuenit, ita nos ipsos inaniter, ac superflue laudare nequaquam decet. Itaq; de congregatione nostra, de Monasterijs nostris, deq; nobis ipsis semper humiliter est sentiendum. Et ut omnis circa hoc tollatur abusus, Precipiunt præscripti Patres sub grauioribus pœnis ut nullus nostræ congregationis Monachus superflue laudare audeat, aut super alia extollere præsumat Monasterium, in quo ipse habitum sanctæ Religionis accepit, quasi pulchritudine, diuitijs, ordine, moribus, cerimonijs, numerositate patrum, ac arctiori obseruantia reliqua antecellat. Hoc nanq; proprietatem quandam sapere uidetur, & superbiæ uitium esse. Non ne sumus omnes unius congregationis Monachi? Non ne sub uno capite Romualdo, & Benedicto, Christo Domino omnes militamus? Non'ne omnes isdem induimur tunicis, & cucullis, eodem pallio tegimur, eandem currimus uiam? Vt quid ergo, quemadmodũ apud Paulum quidã gloriari uidentur se esse Pauli, aut Apollinis, aut Cephæ, quasi diuisus sit: Christus gloriami

ni cucullam Camaldulensem, magis in hoc, quam in illo nostri ordinis Monasterio accepisse. Dicamus obsecro, id ipsum omnes, & cum in omnibus Monasterijs, æqualem habeamus partem, & tantum in uno, quantum in alio; & non maiorem in hoc; quam in illo: nesciamusq; in quo nam Monasterio uiuere, aut mori debeamus; omnia pariter diligamus, laudemusq;, nec istud illi, neq; hoc alij, nec unum alteri præponamus. Semper tamen initium, & caput nostræ congregationis sacram Eremum Camaldulensem nouerimus esse, ibiq; arctissimam obseruantiam uigere.

DE OFFICIIS DIVINIS IN noctibus. Cap. VIII.

HYemis tempore: idest a calendis Nouembris vsq; ad pasca, iuxta considerationem rationis, octaua hora noctis surgendum est, vt modico amplius de media nocte pausetur: & iam digesti surgant. Quod vero restat post vigilias, a fratribus qui psalterij vel lectionum aliquid indigent, meditationi inseruiatur. A pascha autem vsque ad supradictas calendas Nouembris: sic temperetur hora vigiliarum agenda: vt paruissimo interuallo quo fratres ad necessaria naturæ exeant, custodito: mox matutini, qui incipiente luce agendi sunt, subsequantur.

AD maiorem, & faciliorem intelligentiã octaui huius capituli Regulæ, atq; vt omnia in nostra congregatione, vt decet, fiant, sanxerunt patres vt in omnibus Monasterijs nostris, per totum annum, tam æstiuo, quam hiemali tempore, Matutinæ vna cum laudibus, iuxta antiquam consuetu

dinem, vna hora immediate post dimidiam noctē, celebrentur, & persoluantur. Primum signum cã panæ (post vbi sacrista cellas fratrum pulsauerit) duret tantũ spatium temporis, quantũ cõsumitur dicendo psalmum quinquagesimum, nec nimis mo rose, neque nimis celeriter. Vltimum vero signum perseueret quousq; à Prælato, siue ab eo qui præest in choro, fiat signum inchoationis officij. Signũ autem medium, quãdo tribus vicibus pulsatur, sit breuius primo. Præcipiunt etiam, vt statim, post pulsationem cellarum à sacrista, in inceptione pri mi signi, vnusquisq; fratrũ surgat, & postquam se signo sanctæ crucis de more munierit, incipiat dice re Domine labia mea aperies &c. *& prosequatur totum psalmũ sexagesimum nonum.* Deus in adiutorium &c. *Quo expleto, & dicta gloria, subiungat* Kyriel. Christe elei. Kirieel. Pater noster. V. Ostẽde nobis domine misericordiam tuã. R. Et salutare tuum da nobis. V. Exurge Domine adiuua nos. R. Et libera nos propter nomen tuũ. V. Aue Maria gratia plena. R. Dominus tecũ. V. Domine exaudi orationẽ meã, R. Et Clamor meus ad te veniat. Oremus, Gratias tibi agimus Domine sancte pater omnipotens æterne Deus qui nos de transacto noctis spatio ad hanc horam perducere dignatus es, quesumus vt dones nobis hunc diẽ sine peccato transire; quatenus ad vesperum, & semper tibi Deo Gratias referamus, per Christũ Dominum nostrum. *Quem ordinem in libello officij Beatæ Virginis reperies. A cella subinde discedens*

scedens, ad ecclesiam tendit, Monachus dicat psalmum xxiiij. Ad te Domine leuaui animā meā: *Cū uero ad fores ecclesię peruenerit, accepta aqua benedicta, in ipso limine genuflectens, dicat,* Introibo Domine in domum tuā, adorabo ad templum sanctū tuum, & confitebor nomini tuo. *Ecclesiam ingressus adoret, inclinando profunde, sanctissimā Eucharistiam, dicendo, si dies festus fuerit, tribus uicibus,* Deus propitius esto mihi peccatori, *Dominicā item orationē, simbolum Apostolorum, & salutationem Angelicam. Deinceps ab eo loco, in quo sic inclinatus manserit discedens, ac per Ecclesiam, vel Chorum ad suum locum pergens; vbi ad eam peruenerit partem, in qua sic fieri solet, vertens se ad Altare, rursum profunde inclinet ante sacratissimum Christi corpus. Mox ad sedem suam vadens ibi genuflexe maneat in sanctis, ac pijs meditationibus, ac orationibus, quousq; vltimum signum campanæ fiat. Tum surgens, verso vultu ad altare maneat, vsq; dum fiat a prælato signum. Tunc denuo ad signū Abbatis inclinans, dicat* Pater noster. *Et* Credo in Deum. *Et incipiatur officium. In diebus vero ferialibus idem fiat in omnibus, excepto quod ad Altare genuflectere debemus, dum dicimus Pater noster, & Credo. Et idem fieri debet in choro dum prefata oratio Dominica, & symbolum, facto signo a Prælato, dicetur.* At vero Deus propitius &c. *semper dici debet, non genuflectendo, sed inclinando profunde. Et hunc modum præcipiunt inuiolabiliter ab omnibus obseruari, tam*

Monacis,quam prælatis. Voluntq; ad exactiorẽ eius obseruantiam, vt Reuerendissimus Generalis,& Visitatores in visitationibus suis diligenter super hoc Monachos,& maximè iuniores interrogent,& examinent. Vtrum dictum ordinem, psalmos,& orationes sciant: & eos quos in hoc delinquentes inuenerint,seuere puniant. Præcipiunt etiam Magistris Nouitiorum,vt inter prima Religionis erudimenta, hæc quæ modo diximus,discipulos suos doceant. Deniq; ad memoriã verbũ prophetæ reuocãtes, nimirum Maledictus homo, qui facit opus Dei negligẽter,seu fraudolenter,*præcipiũt Monachis omnibus,vt die,no ctuq; chorum frequentare studeant, nullusq; ab eius sequela,nisi ob iusta negocia, & de licentia Prelati remanere, aut vllo pacto se subtrahere præsumat. Volunt præterea,vt suo loco dicemus ipsos Monachos attente, & cum omni reuerentia humilitate,ac deuotione in choro stare, dum diuinum officium celebratur. Quod si quis secus egerit,& nugas dando,ridendo,iocando, aut loquendo indignum aliud eo loco,& actione ad miserit, graui pœna a prælato puniatur. Cum domum Domini doceat sanctitudo, & non debeat ipse locus orationis fieri ab immorigeratis Monachis spelunca latronum. Prælati vero qui huiusmodi facinora veluti leuiora dissimulauerint,aut non correxerint,corrigantur ipsi,& puniantur a Reuerẽdissimo Generali,& Visitatoribus. Et vt nunquã vel minima occasione eueniat,vt non æque diuina officia in omnibus oratorijs nostris celebrentur;*

præ-

præcipiunt ipsi Patres vt horæ omnes Diuini operis, ac etiam Deiperæ Virginis Mariæ omnibus nostris Ecclesiis quotidie; licet aliqua occasione paucissimi adessent Monachi in Monasterio, omnino peragantur. Nec liceat vnquam, quouis vrgẽti negocio temporali, Domum uel ecclesiam ita Monachis vacuam relinquere, ut nõ saltem tot remaneãt, quot ad diuinum officium in choro persoluendum, & ad dicendum saltem duas Missas, sufficere commode possint. Quod si quis prælatus in hoc non suo functus fuerit officio à patre Generali, & Visitatoribus grauius puniatur.

QVOT PSALMI DICENDI sunt in nocturnis horis. Cap. IX.

HYemis tempore pręmisso in primis versu. Deus in adiutorium meũ intende, Dome ad adiuuandũ me festina: in secundo ter dicendum est: Domine labia mea aperies: & os meum annunciabit laudem tuã. Cui subiungendus est tertius psalmus & gloria. Post hunc psalmus nonagesimus quartus cum antiphona aut certe decantandus. Inde sequatur ambrosianum. Deinde sex psalmi cum antiphonis. Quibus dictis & dicto versu: benedicat Abbas. Et sedentibus omnibus in scamnis, legantur vicissima fratribus in codice super alalogium tres lectiones, inter quas tria responsoria canantur, duo responsoria sine gloria dicãtur. Post tertiam vero lectionem, qui cantat, dicat gloriam. Quam cum incipit cantor dicere, mox omnes de sedilibus surgant ob honorem, & reuerentiam sanctæ trinitatis. Codices autem legantur in vigilijs diuinæ auctoritatis tam Veteris testamenti quam noui: sed & expositiones earum, quæ a nominatissimis & orthodoxis catholicisque patribus factæ sunt. Post has vero

tres lectiones cum responsorijs suis, sequantur reliqui sex psalmi cum alleluia canendi. Post hos, lectio Apostoli sequatur, ex corde recitanda, & versus, & supplicatio letanie, idest Kyrieeleison, & sic finiantur vigiliæ nocturnæ.

CVm in omnibus, & per omnia quæ sanctissimus pater noster Benedictus in hoc nono suę Regulæ capitulo ordinat, in vniuersa nostra congregatione seruentur: nihil aliud circa ipsum patres sanxerunt, nisi quod numerus psalmorum, Antiphonarũ, Responsoriorum, cæterarumq; rerum, iuxta seriẽ breuiariorum dicatur. At vero circa lectiones nullo pacto volunt, quod ita breues in choro legantur, quemadmodum in Breuiarijs sunt notatæ: siquidem ipsa Breuiaria, illa dumtaxat ratione videntur inuenta, vt vsui eorum seruiant, qui chorum minime frequentare possunt. Itaque sanxerunt, vt deinceps in Legendarijs sanctorum, in sacris Biblijs, & Homeliarijs ita legantur, vt saltem singuli psalmi sexti longitudinem æquent; cum videlicet duodecim lectionum matutinę fuerint celebrandæ: cum vero triũ tantum, aliquanto longiores dici debent. Vt vero istud inuiolabiliter seruari possit, præcipiunt Prę latis, vt infra duos menses a publicatione harum constitutionum, cum effectu curent, vt in singulis nostrorum Monasteriorum choris sint hi omnes codices ex emendatioribus, & qui a catholicis, & doctis uiris bene reuisi sint, nempe Legẽdarium magnum latinum, sacra Biblia, & Homeliarium. In quibus libris statim, vt empti fuerint,

vbi

vbi non sunt, debeant Abbas, Prior, & Decani pro quolibe. Sācto, Historia, et Homelia, statuere lectionum longitudinem, signando in margine LECTIO *prima,* LECTIO *secunda &c. A qua mēsura lectionū si quis deuiauerit, toties, quoties ieiunet pane, & aqua in medio Refectorij. Ipse vero qui eas pro tēpore leget, ita alte, & distincte legere curabit, vt astantes omnes recte percipiant. Neq; vero esset in congruum, immo consonum, ac laudabile multum, non solum iuniores, sed alios quoq; prouectioris ætatis patres, qui lectiones in Choro, & in Refectorio legere habent, eas ante percurrere, ac prævidere, quemadmodum non nullos antiquos patres, & hos doctissimos fecitasse memoriæ proditum est. Quod autem omnia ista seruentur apprime curabunt Priores, vel Subpriores, qui primum locum in conuentu post Prælatum tenent. Et si in hoc negligentes reperti fuerint, visitationis tempore puniantur. Nec minus Prælati, ad quos vel maxime spectat in omnibus vigilare super custodiam gregis sibi commissi, ac diligenter pro viribus efficere, vt omnia ista executioni mādentur; si secus fecerint, puniantur. Cæterum æstiuo tempore, cum in octauis, & diebus ferialibus vna tantum lectio veteris testamenti, aut alterius alicuius libri legitur, ut in sequenti capitulo Regule declaratur: seruetur ordo Breuiariorum.*

QVALITER AESTATIS TEMPO re nocturna laus agatur. Cap. X.

A Pasca autem vsque ad Calendas nouembris omnis, vt supra dictum est, psalmodiæ quantitas teneatur: excepto quòd lectiones in codice propter breuitatem noctium minime legãtur: sed pro ipsis tribus lectionibus vna de veteri testamento memoriter dicatur, quam breue Responsorium subsequatur, & reliquã omnia vt supra dictum est impleantur, idest vt nũquam minus a duodecim psalmorum quantitate ad vigilias nocturnas dicatur exceptis tertio, & nonagesimo quarto psalmo.

VBi in suprascripto capitulo Regulæ exponitur qualiter dicendæ sint Matutinæ laudes diebus æstatis, cum iam dicitur sit omni tempore id fieri debere vna hora post mediam transactam noctem, & circa psalmorum numerum, & cæterarum rerum seruari debere ordo Breuiariorum nostri ordinis (præterquã in lectionibus) nihil aliud patres in hac parte deliberauerunt, nisi quod a Pascha Resurrectionis, vsq; ad festiuitatem Sanctæ Crucis de mense Septembris, ob noctium breuitatem, iuxta antiquas nostri ordinis consuetudines, Matutinum Beatæ Virginis non dicatur in choro, sed vnusquisq; illud extra chorum persoluat. Magister tamen Nouitiorum prædicto tẽpore aliisq; diebus festiuis quibus officium ipsius Virginis in choro non dicitur; teneatur vna cum tironibus suis, ac iuuenibus professis, vti etiam fit in Eremo nostro, ante vel post cœnam in Ecclesia

ante

ante Altare maius illud exſoluere. Verum à dicta feſtiuitate ſanctæ Crucis, vſq; ad paſcha præfatum. Semper dicatur in choro, ante domini officium, & hoc inuiolabiliter obſeruetur in omnibus Monaſterijs noſtris, tam magnis quã paruis. Reliquę vero horæ Beatæ Virginis dicãtur, vt ſit ſemper in choro, exceptis octauis, & diebus ſolemnibus, vt ſupra. Et qui huic ordini contrauenire pręſumpſerit, tempore viſitationis a Generali; vel capituli a Diffinitoribus, nulla habita ratione perſonæ, grauiter puniatur. Et ab hac obſeruantia nullus excuſetur, neq; ob paucitatem fratrum, neq; ob molem negociorum temporalium, neq; ob aliam quamcumq; cauſam vrgentem; cum nihil pœnitus ſit, quod cultui diuino iure præferri poſſit. Et ſi ipſe Generalis, & alij Maiores parui penderent aliquos graues errores, qui in aliquibus ſæpe locis circa Diuinum officium admitti ſolent, grauiter, ac ſeuere punire; ſciant ſe aliquando ſe apud iuſtiſsimum Dei tribunal eſſe de his omnibus rationem reddituros, ac grauiter puniendos. Et re vera omnium ferè malorum, quæ in Monaſterijs fiunt, cauſa ſunt maiores; vel exemplo ſubditos ſcandalizando, vel vitia ipſa non puniendo, imo potius diſsimulando vel non bene iuſtitiam adminiſtrando.

QVALITER DOMINICIS DIEbus vigiliæ agantur. Cap. XI.

DOminico die téperius surgatur ad vigilias, in quibus vigilijs teneatur hęc mensura, id est modulatis, vt supra disposuimus, sex psalmis, & dicto versu, residétibus cunctis disposite, & per ordiné in subsellijs, legantur in codice (vt supra diximus) quatuor lectiones cum responsorijs suis, vbi tantum in responsorio quarto dicatur a cantante, gloria. Quam dum incipit, mox omnes cum reuerentia surgant. Post quas lectiones sequantur ex ordine alij sex psalmi cum antiphonis sicut anteriores & versus, post quas iterum legantur aliæ quatuor lectiones cum responsorijs suis ordine quo supra. Post quas iterum dicantur tria cantica de prophetis, quæ instituerit abbas: quæ cantica cum alleluia psallantur. Dicto etiam versu, & benedicente Abbate, legantur aliæ quatuor lectiones de nouo testamento ordine quo supra. Post quartum vero responsorium incipiat Abbas hymnum. TE DEVM laudamus. Quo dicto, legat Abbas lectionem de euangelio cum honore & tremore, ståntibus omnibus. Qua perlecta respondeant omnes. Amen. Et subsequatur mox Abbas. Hymnum. Te decet laus. Et data benedictione, incipiant matutinos. Qui ordo vigiliarum omni tempore tam æstatis quam hyemis ęqualiter in die dominico teneatur: nisi forte (quod absit) tardius surgatur, quia tunc aliquid de lectionibus breuiandum est, vt responsorijs, quod tamen omnino caueatur ne proueniat. Quod si contigerit: digne inde satisfaciat in oratorio: per cuius euenerit neglectum.

IN hoc vndecimo capitulo Regulæ, vbi dicitur quod fratres in die dominico magis per tempus surgant ad uigilias, & matutinas; ordinauerunt patre s, ita fieri debere: hoc est anticipandum esse

esse tēpus ipsius Matutini Dominicalis. Addiderruntq; (ut sit inter nos conformitas in obseruantijs) à quibus & quomodo legēdę sint in choro lectiones. Dictis itaq; prioribus sex psalmis primi nocturni, cū suis Antiphonis, versiculo, & Pater noster; Iuuenis Nouitius, siue professus, qui seruiturus erit ea hebdomada, vti Accolitus Missæ Tertię, & in Refectorio mensæ patrum; accepta de more a Prælato benedictione, legat primas duas lectiones. Quibus lectis cum suis Responsorijs, alter iuuenis, qui supradicto, ea hebdomada elapsa, in eodem officio subrogari debet, accedens, & similiter benedictionem accipiens, reliquas duas lectiones legat. Deinde alijs sex psalmis secundi Nocturni absolutis, ut supra, præsens Hebdomadarius sacerdos, ordine iā dicto seruato, priores duas lectiones legat: reliquas vero duas, Hebdomadarius proxime elapsus. Similiter post canticam, qui fuerit quouis modo maior post priorem, uel subpriorem claustralem in choro, sumpta benedictione, dicat priores duas lectiones homilię: alias vero duas, ipse prior, uel subprior claustralis, siue is, qui post Prælatum, maior est omnibus in choro. Supradictas autem benedictiones nullus audeat conficere, aut de nouo ad libitum componere, sed vnus quisq; illis utatur, quę in Breuiarijs sunt notatæ, & quas hactenus semper Patres nostri in vsum habuerunt. Vltimo demum Responsorio, hoc est duodecimo, perfecte terminato, Prælatus grauiter, & deuote intonet, aut in cantu, aut sine notis, iuxta exigentiam solemni-

lemnitatis, Himnum, TE DEVM laudamus. Prope cuius finem, accedens ipse idem Prælatus, uel qui maior erit in choro, ad locum vbi cantari solet Euangelium, illud cantet, siue legat, pro vt ipsa requiret ac postulabit solemnitas; ita clare, & distincte, vt ab omnibus intelligi facile queat. Finito Euangelio, & responso a fratribus AMEN. dictoq; Himno TE DECET laus, subsequatur orationem, secundum ordinem in regula, & breuiario præfixum. Et hoc seruetur, non obstãte quauis consuetudine in contrariũ: cũ sit de mente PII QVINTI Pontificis Maximi; in annotationibus, super his a sua sanctitate factis, ut Regula omnimodo seruetur ab omnibus. Addiderunt etiam ipsi Reuerendi Patres, ut iuxta antiquum morẽ, eędem lectiones in loco, si fieri potest, eminentiori semper legantur, & in ea parte chori, ubi tunc non sunt hebdomadarij, neq; signum chori. Quem quidem ordinem legendi lectiones seruari volunt in nostra congregatione, non solum diebus Dominicis uerum etiam alijs, in quibus duodecim lectiones leguntur. Circa responsoria, ut hactenus seruatũ est, dictis diebus, dici debent a Iuuene hebdomadario cantore, qui elapsa hebdomada fuerit, cum Missę tertię, tum Mensæ patrum seruitor, ac Minister. Quem sane iuuenem, dum in hebdomada sua manebit, locum habere volunt in choro super omnes alios professos, etiam si fuerit minor in professione, uel ordine Sacramentali. Dicta uero responsoria, Antiphonas, & Versiculos, quo ad fieri poterit, alte, distincte, & absq; falsa latinitate

nitate, pronunciare studebit; stando nihilominus in loco suo, & sede, nisi forte aliquando, ob magnam solemnitatem, opus esset in medio chori illa omnia legere simul cum succentore. Qui sane succentor is erit, qui elapsa hebdomada cantoriam exercuit.

QVOMODO MATVTINORVM solemnitas agatur. Cap. XII.

IN matutinis dominico die, in primis dicatur psalmus lxvi. sine antiphona in directum. Post quem dicatur quinquagesimus psalmus cũ alleluia Post quẽm dicatur.cxvij.& lxij. deinde benedictiones & laudes: lectio de Apocalipsi vna ex corde, & responsorium: & ambrosianum, & versus: & canticum de euangelio, letanię, & completum est.

QVantum ad hoc duodecimum capitulum, declarant præscripti Patres, sequendo consuetudinem hactenus seruatam, laudes Matutinales debere semper dici immediate post vigilias, siue Nocturnos, eo ordine, & cum illis psalmis, qui in Breuiario notati sunt. Itaq; diebus ferialibus, post orationem secundi Nocturni, diebus vero festiuis post orationem Euangelij, actutum auspicari debent. Nomine uero LAVDVM *Matutinalium intelligendum dicunt id, quod Beatus Benedictus uocat in titulo huius capituli. & in ter tiodecimo, & in sextodecimo insimul* MATVTINVM, *& laudes.*

Et quoniam videre nesciunt Patres, qua ratione non semper eiusmodi laudes ab oratione Domi

nica auſpicari debeant. præcipiunt inherendo veſtigijs, & conſuetudini, quæ maxima cum ratione ſeruatur in noſtra ſacra Eremo, vt vbiq; in noſtra congregatione, ſemper (nulla habita ratione maioris, vel minoris ſolemnitatis) ante laudes dictas, quemadmodum & ante quamlibet aliam horam canonicã, facto ſigno a Prælato, dicatur ab omnibus oratio Dominica, ob eam potiſſimum rationẽ, quoniam à Diuo patre Benedicto, vt quid ſeiunctum ab ipſis vigilijs conſiderantur. Volunt pariter, ut in inceptione earum fiat ſignum, pulſando campanam tantum temporis ſpatium, quantum dicendo ſemel Angelicam ſalutationẽ, & Pater noſter conſumitur. Et hoc diebus dumtaxat feſtiuis, non autem ferialibus.

Quoniã itẽ Dominus noſter, qui verũ eſt lumen & ſol ipſe iuſtitiæ, ſacris debet luminaribus honorari, & coli, vt id vniformiter vbiq; in noſtra congregatione fiat, ſanxerũt præſcripti Patres, vt in ſolemnitatibus pleniſſimis, dũ dicũtur Vigiliæ, duo sẽper lumina ſuper Altare ſublimius ardeant; dũ vero Te Deũ laudams *inchoatur, alij quatuor puriſſimæ ceræ ſuperaddantur, vltra illa duo, quæ deferuntur in vitibus a Ceroferaris. Quæ quidem lumina perſeuerẽt accenſa vſq; ad finem laudum. Et vbi non eſſent iuuenes Ceroferarij; vltra ſupra dicta lumina, quæ ſuper Altare Maius ſplendere debent: ponatur cereus alius accenſus in medio, vbi cantari debet Euangelium. Quod ſane Euangelium, ut in pleniſſimis ſolemnitatibus maiori cum apparatu cantetur, volunt Patres, quod cum pluuiali*

pluuiali, ceroferarijs, Accolitoq; decantetur. Egressus, itaq; è sacrario Prelatus dum dicitur, Per singulos dies, *cum dictis pluuiali, & Ministris, veniensq; ad altare maius, librum dumtaxat euangeliorum thurificet, quem super sacratam petram apertum positum inueniet. Quo facto accipiat librum ipsum. & inherendo Altari, illum super pectus suum tenens, verso vultu ad chorum, sic maneat, quousq; Accolitus illum de nouo thurificauerit. Deinde in medium progrediens, vbi fuerit Legiũ (quod dicimus) preparatũ; incipiat, secundum tonũ solemnitatis,* Dominus Vobiscũ &c. *Et dũ chorus respondeat* Gloria tibi domine, *accepto a latere dextro thuribolo ab Accolito, iterum thurificet librum, & postmodũ restituto a latere sinistro ipso thuribolo eidem Accolito, euangelium prosequatur. Quo finito, & decantato himno* Te decet; *dum cantores in choro dicunt* Benedicamus Dñe *ipse sacerdos sacris vestib⁹ indutus ad Altare maius reuertatur, & dicto* Pater noster, *sub missa voce, inchoet,* Deus in Adiutoriũ, *& Choro prosequente laudes, redeat ille in sacristiã, & sacris exutus vestibus, iterum in choro cum sola cuculla reuertatur: si tamen solemnitas, quæ celebrabitur talis non esset, vt deberent in choro Laudes totæ, uel pars earum cantari: tum enim reuerti deberet Prælatus in chorum cum pluuiali, gratia dicendi capitulum & orationem. In solemnitatibus plenis dum cantantur vigiliæ, nullum lumen super Altare maius ardeat; ad euangelum vero & laudes quatuor*

tur accendantur; In nocturnis itidem Dominicarum, & festorum duodecim lectionum, nullum lumen accendatur: ad euangelium vero, & laudes, duo tantum. In Matutinis Beatæ Virginis, in medio super candelabrum lumen semper ardebit. Si quis autem Prælatus hæc omnia non obseruauerit in suo Monasterio, aut non procurauerit, ut à Monachis suis obseruentur pro prima vice grauius à patribus Deffinitorij puniatur, & pro secũda, omni dignitate, & administratione priuetur.

QVALITER PRIVATIS DIEbus Matutini Agantur. Cap. XIII.

DIebus autem priuatis matutinorũ solemnitas ita agatur, ideſt. lxvi. pſalmus dicatur ſine antiphona indirectum, ſubtrahendo modice ſicut dominica: vt omnes occurrant ad quinquageſimum, qui cum antiphana dicatur. Poſt quem, alij duo pſalmi dicantur ſecundum conſuetudinẽ ideſt ſecunda feria, quintus & trigeſimus quintus. Tertia feria quadrageſimus ſecũdus: & quinquageſimus: ſextus. Quarta feria ſexageſimus tertius & ſexageſimus quartus. Quinta feria octuageſimus ſeptimus & octuageſimus nonus. Sexta feria ſeptuageſimus quintus & nonageſimus primus. Sabbato autem centeſimus quadrageſimus ſecundus: & canticum deuteronomij, quod diuidatur in duas glorias: Nam cæteris diebus canticum vnum quodq;, die ſuo ex prophetis, ſicut pſallit eccleſia romana dicatur. Poſt hęc ſequãtur laudes: deinde lectio vna apoſtoli memoriter recitanda. Reſponſorium ambroſianum: verſus: canticum de Euangelio, letanie: & completum eſt. Plane agenda matutina, vel veſpertina, non tranſeat aliquando, niſi in vltimo per ordinem, oratio dominica omnibus audientibus dicatur a priore, propter ſcandalorum ſpinas quæ oriri ſo-

solent: vt conuenti per ipsius orationis sponsionem qua dicunt, dimitte nobis debita nostra sicut & nos dimittimus debitoribus nostris, purgent se ab huiusmodi vitio. Ceteris vero agendis vltima pars eius orationis dicatur, vt ab omnibus respondeatur: sed libera nos a malo.

QVoniam superius dictum est, quo nam pacto iuxta ordinationes Patrum, lectiones diebus festis legendæ sint: modo in hoc Regulæ capitulo (cum ex se reliqua clara videantur, & in frequenti sint apud nos usu) dicendum superest, quo modo ferialibus diebus sint dicendę. A calendis itaque Nouembris, usq; ad Pascha Resurrectionis, tres tantum dici debent, in dextro quidem chori latere, ubi Abbas residet, feria secunda, quarta, & sexta. In sinistro autem in quo Prior feria tertia, quinta, & sabato.

Si igitur feria secūda, hebdomada erit (ut aiūt) in choro Abbatis, lectiones attinebunt ad hebdomadarium cantorem, Responsoria vero ad Accolitum; Et si chorus erit à parte Prioris, lectiones e contra leget Accolitus, Responsoria vero cantor. Feria tertia si chorus erit in patre Abbatis, lectiones leget Accolitus, Responsoria autem cantor. Quod si in parte Prioris erit chorus, contrario modo fiat. Feria quinta si chorus erit in parte Abbatis, lectiones spectabunt ad sacerdotem ebdomadarium, Respon. vero ad Accolitum: at si chorus erit in parte prioris, lectiones leget hebdomadarius, qui proxime decesserit, Respon. vero Cantor. Feria quinta si chorus sit in latere Abbatis, lectiones similiter leget hebdomadarius prę

teritus Respon. cantor: quod si in latere Prioris, lectiones dicet hebdomadarius sacerdos, Respon. vero Accolitus. Feria sexta quoniam non legitur euangelium; lectiones attinent semper ad Abbatem, aut illo absente, ad illum, qui praeest in illo choro. Respons. vero, si est chorus in parte Abbatis, ad Accolitum, si in parte Prioris ad Cãtorem. Sabbato lectiones semper pertinent ad Priorem, aut illo absente ad alium, qui sit maior in illo choro, Respon. vero si chorus sit in dextro latere, ad Cantorem: si in sinixtro ad Accolitum. Et hic ordo qui forsan breuius explicari poterat, non autem clarius, vt ab omnibus intelligeretur, perpetuo seruari debet, cum leguntur diebus ferialibus tres lectiones. Quando autem vna tantum lectio legenda est, semper ab Accolito legi debet.

Cæterum vbi dicitur in hoc capitulo quod dicãtur Letaniæ, nomine letaniarum intelligendum esse declarant. Kirieleison &c. *Canticum uero Euãgelij, de quo Regula hic loquitur, sciũt omnes illud esse Zachariæ.* BENEDICTVS *Dominus Deus &c. illud quoq; prętereundum non est, quod hi, qui Diacones non sunt, non debent lectiones Homeliarũ legere. Id circo iuuenum moderator, si quando talibus contigerit, alijs eorũ vice eas committet.*

IN NATALITIIS SANCTORVM Qualiter Vigiliæ agâtur. Cap. XIIII.

IN sanctorum vero festiuitatibus, vel omnibus solemnitatibus, sicut diximus dominico die agendũ, ita agatur. Excepto quod psalmi aut, antiphone, vel lectiones ad ipsum diem pertinentes, dicantur. modus autem supradictus teneatur.

POst vbi Diuus pater Benedictus ordinauit in festiuitatibus sanctorum, quoad uigilias, matutinum & laudes, omnia seruari debere, quemadmodum Dominicis fit diebus; subdit id non esse intelligendum quo ad psalmos, Antiphonas, & lectiones. Cum unicuiq; sanctorum, proprij psalmi, Antiphonę, Responsoria & lectiones assignentur. Verum quia, nisi huic rei aliquis adhiberetur ordo, paucæ admodum hebdomadæ essent, in quibus totum perficeretur psalterium: quod tamen alibi Diuus Pater mandat: Idcirco ut & festiuitates sanctorum debite recolantur, & cætera Regulæ instituta non posthabeantur; san xerũt Patres, ac inuiolabiliter seruari mandauer unt, sub grauioribus pœnis, ad arbitrium Patris Generalis, & Visitatorum, ut ubi in Breuiarijs antiquitus impressis usq; ad annum 1507. dicitur, de aliquo sancto fieri debere simplex commemoratio, ita eodem die fiat, & non aliter. At si sanctus ille titulum haberet alicuius membri e nostris principalibus, in eo casu Monasterium, cuius Membrum est, celebret eius festum, cum lectionibus

duodecim. In alijs vero locis de ipso tantum, ut supra, commemoratio fiat.

Quando item in eodem Breuiario dicitur de aliquo sancto fieri debere festum duodecim lectionum, uel commemorationem, si commode eodem die fieri possit, duodecim lectionibus eius festum colatur. At si id fieri nequeat eodem die, nullo pacto transferatur, sed sola commemoratione, pro illo anno, erit contentus: excepto ut supra dictum est, si haberet titulum alicuius mēbri &c. Et quoniam Multæ Vrbes, & oppida, non nullos peculiares aduocatos colunt, de quibus in nostris Breuiarijs nulla prorsus fit mentio, quemadmodum Rauenna plures sanctos Episcopos colit; ea propter Patres antedicti ordinarunt, ut de huiusmodi sanctis, in illis ijsdem urbibus, ad consolationem populorum, festum celebretur, etiam si in Breuiarijs nostris non sint notati. Si autem de eo ipso die ob aliquod aliud festum, non fiet à Clero Ciuitatis, non fiat etiã à nostris Monachis, sed tantum commemoratio. In alijs uero locis, ut non subtrahantur Mortuis debiea suffragia: & feriale officium Magis frequentetur, nulla de talibus sanctis fiet commemoratio. Hoc enim uidetur consonum ei, quod in nouis Breuiarijs Curiæ statuit, de mente Sacrosancti Concilij Tridentini, Sanctissimus Dominus noster PIVS QVINTVS. *Siquidem multæ sanctorum festiuitates ad solam commemorationem reduxit.*

Præcipiunt etiam ut in omnibus locis nostræ Congregationis, hoc est ab uno quoq; capite fiat fe-

festum omnium aliorum similium, eodem ipso die illius Sancti, cuius titulum habet; exempli gratia, festum Sanctæ Mustiolæ, quæ est titulus Arcus Senarum, debet celebrari in omnibus alijs nostris Monasterijs, licet non sit notatum in Breuiarijs, suo die, hoc est tertia Iulij, & sic de singulis. Similiter uolunt quod unumquodq; caput principale, festum omnium illorum colat, quorum omnia eius membra titulos habent. Et si quando erunt denuo imprimenda Breuiaria nostra, siue magna, siue parua, uolunt quod is, qui eiusmodi negocio prę erit, qua poterit maiori diligentia curet, ut in omnibus quoad fieri poterit, similia sint ijs, qui anno dicto 1507. impressa fuere. Et nemo possit addere quicquam, nec adimere, quod alicuius sit momenti, sine expressa licentia Reuerendi Deffinitorij in scriptis habita. Non enim hæc talia sunt, ut ad unius, uel duorum placitum, ac uoluntatem tam faciliter sint immutanda.

Et quoniam nonnulli, quadam peculiari, & forsan superstitiosa, ac uana ad aliquod Monasteriū, uel sanctum affectione ducti, nulla antiqui ritus habita ratione, officia peculiaria, & Missas nouas in honorem eorumdem locorum, seu sanctorū edidere: Idcirco ordinauerunt Patres, ut deinceps eiusmodi noua officia, in Monasterijs dumtaxat, & locis, pro quibus sunt ædita (Si tamen fuerint à Deffinitoribus correcta, & approbata) dicantur. In alijs uero locis usus, antiquorum Missalium, ac Breuiariorum ordo seruetur. Neque uero prędicta noua officia, seu Missæ ulterius in li

bris nostris imprimantur, sine expressa licentia, & ordinatione Reuerendi Deffinitorij. Quod si tamē fieri necesse fuerit, non ita faciles in tribuenda huiusmodi licentia se se præbeant Patres: Sed mature, & diutius rei grauitatem examinent.

Volunt pariter, quod festa Patrum Benedicti, ac Romualdi in omnibus Monasterijs nostris solemnißime celebrentur, & peculiari quadam reuerentia, ac deuotione colantur, & non secus ac festa sanctorum, præcepta ab Ecclesia. Et hoc non solum a Monachis seruari mandant, verum etiam à Conuersis, & famulis omnibus Monasterij.

ALLELVIA, QVIBVS TEMPORIBUS dicatur. Cap. XV.

A Sancto pascha vsq; ad Pētecosten sine intermisſione dicatur alleluia: tam in psalmis quam in responsorijs. A pentecoste autem vsq; ad caput quadragesime omnibus noctibus cum sex posterioribus psalmis tantum ad nocturnos dicatur. Omni vero dominica extra quadragesima cantica matutini prima: tertia: sexta: nona que cum alleluia dicantur. vespera vero cum antiphonis. Responsoria vero nunquam dicantur cum alleluia nisi a Pascha vsq; ad Pentecosten.

Cum hoc capitulum Regulæ nulla pene videatur egere declaratione, mandant Patres eius obseruantiam iuxta ordinem Breuiariorum. Vt autem idem ordo ab omnibus teneatur, sciendum est (& hoc iuniorum nouitiorumq; causa dictum sit) quod à sabbato Sancto ad vesperas, vsq; ad Sabatum Septuagesimæ, in principio cuiuslibet ho-

ra

ræ diuini operis, absoluta Gloria, post DEVS *in Adiutorium, dicitur Alleluia; A Septuagesima vero vsque ad dictum Sabatum Sanctum dicitur,* Laus tibi Domine, Rex ętenę gloriæ. *Cõfirmauerunt preterea, quod dum in Dominicis festis, duodecim lectionum, & solemnitatibus plenis dicitur pro Antiphona, Alleluia, bis à cãtore inchoetur: & in plenissimis toties quoties in fine psalmi, aut horæ dicenda est, ab eodem cantore, seu cantoribus inchoetur. Cuius hebdomadarij Cantoris sit proprium officium semper inchoare, vel vt dicimus intonare Antiphonas, præterquã in solemnitatibus plenissimis, inquibus dicuntur à Cantoribus paratis: & sic de Responsorijs, & Versiculis. Atq; in diebus ferialibus bis tantum intonetur Alleluia, & hora completa, vt puta Sexta, Nona, aut alia, toties replicetur, quoties illa exigit hora. Quod ad Vesperas attinet, sciendum est, quod cum dicitur pro Antiphona, Alleluya, post vbi cantor illud intonauerit, maior in illo choro, in quo est hebdomeda, psalmum inchoare debet primum; & sic deinceps maiores illius chori in quo dicta est* GLORIA, *successiue, ac sigillatim psalmos reliquos intonent: Et hic ordo in omnibus Monasterijs nostris, & locis obseruetur. Et si quis ei cõtrauenire præsumpserit à superioribus cobibeatur.*

QVA-

QVALITER DIVINA OPERA per diem agantur. Cap. XVI.

VT ait propheta, septies in die laudem dixi tibi. Qui septenarius sacratus numerus a nobis sic implebitur: si matutini: prime: tertie: sexte: none: vesperi: cōpletorijque tempore nostre seruitutis officia persoluamus, quia de his horis dixit propheta. Septies in die laudē dixi tibi. Nam de nocturnis vigilijs idē ipse propheta ait. Media nocte surgebam ad confitendum tibi. Ergo his temporibus referamus laudes creatori nostro super iudicia iustitię suę idest matutinis: prima: tertia: sexta: nona: vespra: completorio: & nocte surgamus ad confitendum ei.

CVm in hoc sexto decimo capitulo satis clare dicatur, quo pacto Monachi debitum suæ seruitutis obsequium Deo in diuinis laudibus reddere teneantur: illud vnum dumtaxat superesse videtur: nimirum ut a nobis insinuetur quanta cum reuerentia, & tremore ad hoc idem obsequium præstandum accedere debeamus. Non enim homini terreno, aut cui vis mundano principi assistendū nobis est, verum Deo optimo Maximo Creatori, ac omnium nostrum Redemptori. Itaq; sanxerunt Patres ut in omnibus locis, & Monasterijs nostris inuiolabiliter hic ordo seruetur dū ad persoluendas regulares horas proficiscimur, quas Diuus Pater Benedictus multis in locis, Agenda vocat, quandoquidem hæc debent esse vere negocia nostra & peculiares curæ. Quantum igitur ad horam primam (cum iam de Matutino satis dictum sit) toto anno præterquam a prima feria se

tun-

tunda Quadragesimam, usq; ad Sabbatum Sanctum, & præterquam in Dominicis diebus, vadãt ad eam fratres summo mane hoc ordine. Collectis omnibus ad signum Campanę extra Ecclesiã, prope pilam aquæ Benedictæ: & ordinate per choros dispositis; facto signo ab eo qui præest, & non vlterius pulsante campana, ineant Ecclesiam, dum sacerdos hebdomadarius, uel eo absente, qui dicturus est primam Missam, aut alius accipiens aspersorium, aspergat singulos fratres aqua benedicta in ipso Ecclesiæ ingressu. Qui quidem Monachi, incipiendo a minoribus, debent singillatim ingredi, & dum aqua sancta asperguntur, humiliter inclinare, & submissa voce dicere. Asperges me Dñe hisopo & mundabor &c. *Vltimo ingrediatur Prælatus & post ipsum, aliquantum à longe, hebdomadarius. Cum autem ingressi fuerint Ecclesiam reuerenter inclinent ante Sanctissimum Sacramentum. Ab re autem non esset, si in omnibus locis, quemadmodum in aliquibus est, apponeretur signũ aliquod, ut puta lapis marmoreus in ea Chori, uel Ecclesię parte, in qua fratres oẽs inclinare se debent. Verũ in Quadragesimæ tẽpore nõ aspergãtur fratres aqua benedicta, dũ ad Primã vadunt, sed dum ad tertiam. ad alias vero horas Canonicas diei celebrandas sollicite vnusquisq; pergat: grauitate tamen, & semper se inuicem præuenire studeant. Semper nihilominus aquam benedictam accipiant; Muniantur se signo Crucis, & inclinent profunde ante altare. Si qui autem ante ultimum signum cuiuscumq; horę*

in chorum conuenerint (quod sane omnes facere deberent) stantes in loco proprio genuflexi, praeparent se ad officium, suas priuatas orationes dicendo . In Dominicis autem diebus, dicta Prima, hebdomadarius sacerdos una cum Accolito, aquã ante Altare Maius benedicat, & postmodum uadat cum ea ad aspergendũ omnia loca, & officiãs Monasterij, iuxta antiquas, ac sanctas Patrum nostrorum Consuetudines quas qui amplexi fuerint, optimi, ac Sanctissimi filij habebuntur, & veri Dei cultores; qui uero secus agentes eas contempserint, & pro nihilo habuerint, impij, atq; rebelles censebuntur, ac aeterna digni maleditione & aerumna . Hora completorij, facto signo cum campana, conueniant omnes Monachi in claustro vel capitulo, si commode id fieri poterit . Ibiq; facto signo a maiori, & quiescente campana, Accolitus, accepta benedictione, legat lectionem latinam de vitis Sanctorum Patrum, nec nimis prolixam, nec admodum breuem . Qua finita Pralatus dicat Adiutoriũ nostrũ in nomine Domini, *cui responso ab omnibus .* Qui fecit cœlũ, & terram, *vadant simul pulsante iterum campana, in Ecclesiam hoc ordine, Nouitij primũ . Deinde sinistrus chorus, postremo autẽ dexter, ita vt vltimus sit Abbas, vel qui praeest . Qui cum ad locum suum peruenerit, pulset campanula chori (quiescente illa claustri, quousq; silenter omnes dixerint orationem Dominicam . Qua finita Abbas dicat ,* ET NE NOS *inducas intentationem &c. & postmodum sequatur confessionem completo-*

pletorij, iuxta ordinem Breuiarij; Sed sciendum est quòd dum Generalis fuerit in choro, in confessione, & Primę, & Completorij, post Misereatur vestri, *dicere debet*, Indulgentiā remissionem &c. *& hæc sufficiant quantum ad ingressum chori ad omnes Diuini operis horas diei.*

Quantum uero ad egressum, sequendo meliorem consuetudinem, Patres ordinarunt, quod dicta Prima, absq; Salue Regina, & facto signo à Prelato Accolitus cum Martirologio egressus e Choro, vadat ad capitulū; Ipsumq; fratres lento gradu sequātur, incipiendo à maioribus, ita vt primo dexter Chorus, deinde sinister precedat, deinde Nouitij sequantur. Cumq; in capitulum omnes peruenerint, vno quoq; in sua sede manente, ipse Accolitus sumpta Benedictione, pronunciet Calendas, lunam, & sanctos. Et hebdomadarius secundum ordinem Breuiariorum, sequatur Preciosam. Et Completa ultima oratione, illemet Accolitus legat lectionem de homelia Euangelij, quod legitur illo die; Et infra octauas, & diebus ferialibus, vice homeliæ, legat latine capitulum de Regula, præterquam infra octauā Resurrectionis, & Pentecostes, quæ quotidie habēt homeliam propriam. Atq; in diebus ferialibus, lecto capitulo Regulæ, si die sequenti pariter de feria faciendum sit, legatur, Obierunt &c. *& tres psalmi nimirū* Domine ne in furore .*i.* Credidi, *&* Deprofundis, *cum oratione mortuorum pro patribus, fratribus, & benefactoribus dicantur. Cum vero aliquam ob causam in choro paucissimi essent Monachi*

nachi, non vadant tum in capitulum, sed dicta vlti ma oratione, absq; pronuntiatione Calendarum, lunæ, & sanctorum dicatur Preciosa vt in Breuiarijs est notatum: & postremo breuis lectio legatur secundum tempora. Postea ille, qui præest subiungat; Pone Dñe custodiã ori nostro &c. *& in fine dicatur.* Salue Regina, *quæ semper inchoari debet à Prælato, aut illo absente, ab eo, qui in choro Priorem locum obtinebit. His tamen nõ obstantibus, tẽpore Quadragesimali preciosa semper dicatur (prçterquam in Dominicis vel alijs festis diebus) post sextã, ob septẽ psalmos. De culpis vero infra suo loco dicetur. In omnibus alijs horis tam diei, quam noctis in egressu Chori hic ordo seruetur. Quod ad Matutinas nemo egrediatur e Choro, quousq; Prælatus non surrexerit ab oratione, quę post ipsas fieri solet, que oratio non debet excedere longitudinem psalmi quinquagesimi. Tum egrediantur Monachi vnus post alium, cum Modestia, & silentio, & recto itinere ad cellas pergãt: aut si hyems fuerit, ad ignẽ, vbi sub pœnis grauioribus volunt ea hora, perpetuum seruari silentium. Post Primam in exitu Monachorum de Capitulo, primus sit Prælatus, post ubi silentiũ soluerit, sed in egressu chori, primi sint Nouitij, deinde Chorus sinister, mox dexter, postremo Prelatus: Qui cum omnes fuerint extra ecclesiam, loco solito, silentiũ soluat, dicendo,* Benedicite. *At in Quadragesima feria secunda, quarta, & sexta non soluatur silentium, nisi post officium Mortuorum, aut, cum non dicitur, post gratias à prandio*

red-

redditas. Dominica uero, feria tertia, quinta, & Sabbato soluatur post Preciosa. Verum cum non ieiunatur, post sextam egrediatur primo Prælatus, deinde alij, vt vnicuiq; libuerit, & non soluatur silentium, nisi post redditas Gratias. In Completorio, finita Salue Regina, & pulsata Aue Maria à Prælato (qui tantum temporis in pulsando ponere debet, vt fratres ter deuote salutationem Angelicam persoluere possint, & ante quamlibet hunc versũ dicere, Deus propitius esto mihi peccatori) *egrediatur primo Accolitus, & porrigẽs Aspersoriũ Prælato reuerẽter, eius manũ deosculetur, & in partem se conferat. Prælatus vero Monachos sigillatim egredientes à maioribus, aqua Benedicta aspergat. Postmodum, ut supradictum est, pergat ad orationem, & stationes sumendas pro tempore. Ad quam aquam benedictam si potest fieri, cupiunt Patres vt (quemadmodum fit in sacra Eremo, & Camaldoli Monasterio, conueniant omnes, tam Monachi, quam Conuersi, & Cõmissi, vt simul cum ipsa, Benedictionem à Prelato accipiant, & quietius illam noctem in timore domini traducant. Completorium, & si hora vigesima tertia dici deberet, sit nihilominus in arbitrio Prælati aliquando tempus illud præuenire, utputa in Dominicis diebus, & alijs præcipuis solemnitatibus ob populi fidelis consolationem, aut aliqua alia rationabili causa.*

QVOT PSALMI PER EASDEM horas dicendi sunt. Cap. XVII.

IAm de nocturnis vel matutinis digesſimus ordinē pſalmodię nunc de sequentibus horis videamus. Prima hora dicatur in primis versus. Deus in adiuto rium meum intende. Domine ad adiuuandum me festina,& gloria patri. Hymnus eiuſdem horę, & pſalmi tres. Poſt expletionem vero trium pſalmorum,recitetur lectio vna: verſus:& Kyrieeleiſon,& miſſe ſint. Tertia vero ſexta, & nona eodem ordine celebretur, ideſt verſus hymni earundem horarum. Terni,pſalmi lectio,& verſus Kyrieleiſon,& miſſe ſint.Si maior congregatio fuerit cum antiphonis: ſi vero minor in directo pſallantur. Veſpertina autem ſinaxis quatuor pſalmis cum antiphonis terminetur. Poſt quos pſalmos lectio recitanda eſt. Inde reſponſorium ambroſianū, verſus: canticum de euangelio:letania,& oratio dominica: & ſint miſſe. Completorium autem trium pſalmorum dictione terminetur. Qui pſalmi directanei ſine antiphona dicendi ſunt. Poſt quos hymnus eiuſdem hore: lectio vna:verſus Kyrieeleiſon, & benedictio,& miſſe ſint.

CVm ſit omnibus notum,iſtud capitulum Regulæ,quo ad numerum pſalmorum qui dicendi ſunt ad quamlibet horam,in vſu eſſe, & omnino ſeruari; nihil circa hoc innouandum eſſe patres ſanxerunt,ſed ſolum ordinauerunt, quo pacto Antiphonæ,& pſalmi ipſi ſint intonandi. In ſolemnitatibus igitur pleniſſimis, Cantores ſolemniter, & in medio decantent inuitatorium cum pſalmo nonageſimo quarto: quibus aliquando tertius Cantor ad arbitrium Prælati adiungi poſſit.

Finito

Finito inuitatorio cum psalmo ille, qui est maior in Choro, vbi est hebdomada, intonet hymnum, sicut perpetuo facere debet ad omnes horas. Deinde a Cantoribus Antiphonę ante psalmos integre dicantur. Et dicta prima, dicatur psalmus a Maiore Chori vbi est signum hebdomadæ. Quo absoluto, & repetita Antiphona, inchoetur secunda, & tota dicatur, deinde ut supra psalmus a maiore alterius Chori intonetur. Et sic deinceps vsq; ad finē; Cantoribus dicētibus simul Antiphonis, Abbas, & Prior, uel eorū vicēgerentes, psalmos oēs alternatim intonent. Similiter Cantica, dicta Antiphona a Cantoribus, intonetur a Maiore illius Chori, ubi est hebdomada: & ita in laudibus, psalmus, Deus misereatur nostri, *sine Antiphona, &* Dominus regnauit *cū Antiphona. Et quando in dictis solemnitatibus plenissimis quilibet psalmus laudum haberet propriam Antiphonam, intonato primo a maiore Chori, vbi est hebdomada, sequantur reliquos vicissim illi met, qui psalmos Nocturnorum intonarunt. Himnus pariter laudum a maiore Chori hebdomadæ intonetur. At canticum euangelij,* BENEDICTVS *Dominus Deus Israel, semper intonetur a choro Prælati, & ab eo qui præest. Antiphona horæ primæ in eiusmodi solemnitatibus plenissimis semper dicatur a cantore, & tota, tam in principio, quam in fine psalmorum. Et idem fiat ad omnes horas in dictis solēnitatibus. Psalmi uero intonētur primus quidem a maiori illius chori, vbi est hebdomada, & alij successiue à maiore illius chori, qui*

 dixerit

dixerit Gloria patri &c. *præcedẽtis psalmi; Ad horam tertiam, si cantetur, Antiphona dicatur a toto choro, incboantibus nihilominus eam Cantoribus. Psalmi vero ab eisdem intonentur. Et vbi, ob paucitatem Monachorum nõ possit ita solemniter cantari, intonata Antiphona à cantore hebdomadario, & dicta à toto choro, Sacerdos qui erit in hebdomada, sacris vestibus indutus, psalmos intonabit. Et si nullo pacto cantetur, omnia fiant vt in prima. Et idem quoq; dicimus de hora sexta, & nona. Ad vesperas autem incboata prima Antiphona à cantoribus, dicatur à toto choro, & psalmi omnes ab ijsdem cantoribus intonentur. Secunda Antiphona, ad Maiorem chori, ubi ncn est hebdomada, pertinebit. Tertia ad maiorẽ chori hebdomadę. Quarta ad illum, qui proxime adheret maiori in choro, vbi non est hebdomada. Antiphona vero canticæ euangelicæ, idest ipsius* MAGNIFICAT, *intonetur semper à Maiore totius chori. Et ubi, ob paucitatem Monachorum vespere non ita solemniter possent cantari, nec vllus pluuiali indueretur, nisi Sacerdos hebdomadarius, vel alius vice sui, intonata Antiphona à cãtoribus, & tota decantata ab vniuerso choro, dicti cantores etiam si non sint parati, intonent primum psalmum, & subinde reliquos. Antiphonæ vero dicantur ut supra; Et hic ordo non nunquam etiam ad tertiam seruari solet. Quando autem nullus pararetur, nihilominus hoc pacto dicatur. Ebdomadarius, aut alius quicumq;, qui sacris est vestibus indutus, si stet in choro sinistro, semper pri-*

primum locum tenebit, si vero in dextro tenebit primum locum post Prælatum domus, & super omnes alios, etiam Prælatos hospites, aut titulares. Ad completorium (vti etiam ad primam) cõfessionem semper faciat, qui præest in choro, in quacumq; sit parte, Ideq; Benedictionem tribuat: & omnes psalmos completorij, & hymnũ semper intonet Maior chori hebdomadæ, si non cãtatur, si vero cãtatur hoc idem faciãt cantores. Et hunc ordinẽ in solemnitatibus plenissimis in omnibus locis nostris seruari volunt Patres, sub grauibus pœnis, ad arbitrium Patris Generalis imponendis. Quantũ vero ad solemnitates plenas, duodecim lectionũ & octauarum; Inuitatorium, & Venite *dicatur à cãtore, & a succentore. Himnus intonetur a Maiore chori hebdomadæ, & etiam primus psalmus, post vbi cantor Antiphonã intonauerit; secũdas uero psalmus primi Nocturni intonetur a Maiore ipsius chori, in quo non est hebdomada. Et sic deinceps reliquos psalmos alternatim hi duo maiores subcessiue intonent, cantore semper inchoante, ante psalmum Antiphonam, & post psalmum illam repetente. Quod si laudes omnes sub vna Antiphona dicerentur, intonato primo psalmo à Maiore Chori, vbi est hebdomada, reliquos omnes intonabit Maior in illo choro, qui primum versum Gloriæ dixerit. Antiphona vero* Benedictus, *& intonetur, & dicatur à sacerdote hebdomadario. Ad tertiam si cantetur, intonet Antiphonam Cantor, & psalmos Sacerdos indutus sacris vestibus, qui debet cantare Missam: Sed*

 si

si non cantetur, psalmos intonet primus in Choro hebdomadæ. Ad sextã, & nonam dicat Antiphonas Cantor, & primũ psalmũ primus chori hebdomadæ, & reliquos successiue, qui dixerit Gloria. Ad vesperas intonent primam Anti. Cantor. & psalmum primum maior in choro hebdomadæ. Secundã vero Antiphonam, Maior Chori, vbi nõ est hebdomada: & psalmum is, qui ei proxime adheret. Tertiam intonet is, qui primum psalmum intonauit: & psalmum tertium is, qui post eum sequitur. Quartam incboet is, qui secundum psalmũ ab alio choro intonauit, & psalmum is qui illi immediate adheret. Antiphonam vero Magnificat intonet, vt supra, Maior totius Chori, & canticum ipsum semper intonet, qui ei proxime adiungitur. Et quando in absentia Prælati fuisset Antiphona Cantici inchoata ab alio choro, ea de causa, quia inibi esset Maior, tum canticum inchoare debet, qui præest in choro prelati. Completorium dicatur ut supra.

In Dominicis diebus inuitatorium, & venite à Cantore, & succentore dicatur in medio. Himnũ intonet Primus in choro hebdomadæ: primã Ant. intonet cãtor, psalmum vero primum, qui himnũ. Absoluto primo psalmo, intonet secundũ psalmũ Primus in Choro, qui Gloria dixerit. Deinde post duos psalmos, repetita à toto choro Antiphona, intonet secundã Primus in choro vbi non est hebdomada, & psalmum is, qui proxime ei adheret. Absolutis vero alijs duobus psalmis, ut supra, et dicta Antiphona, intonet tertiam primus chori hebdoma-

hebdomadæ, & psalmum qui ei proxime adiungitur. In secundo Nocturno fiat similiter. Verum si loco Antiphonę dicatur Alleluia, ipsa à Cantore inchoata, primum psalmum incipiat, qui est primus in Choro hebdomadæ, reliquos vero omnes, Maior illius chori, qui dixerit primum uersum Gloriæ. Quod ad laudes attinet, primam, tertiam, sextam, nonam, vesperas, & completorium fiat, vt dictum est in solemnitatibus plenis.

Quo ad dies feriales, dicto à cantore solo inuitatorio, & venite: & intonato himno a Maiore Chori hebdomadę, intonetur ab eodẽ cantore Antiphona prima, & primus psalmus ab eodem, qui intonauit himnum; Secundus vero à Maiore illius chori, qui Gloiram dixerit; Secundam vero Antiphonam dicat minor chori, in quo nõ est hebdomada, & psalmum incipiat maior eiusdẽ chori & sic continuent alternatim minores, Antiphonas, & Maiores, psalmos inchoando. Antiphona laudũ, si vna tantũ erit, intonetur à cãtore, & psalmus primus à Maiore eiusdẽ chori: & alij psalmi à Maiore illius chori, qui Gloria dixerit. Quod si laudes plures Antiphonas habebunt, eas alternatim inchoabunt Maiores vtriusq; chori, incipiẽdo à choro, vbi est hebdomada. Ad primam, tertiam, sextam, & nonam, intonabit Antiphonam cantor, psalmũ vero Maior Chori hebdomadæ: & deinceps seruetur ordo supradictus, & in fine horæ dicatur Antiphona, vt supra. Ad vesperas si die sequenti fiat de feria, dicat primam Antiphonam cantor, psalmum vero Maior illius chori.

Secundum autem, minor alterius chori, & in summa seruetur ordo vigiliarum matutinaliũ. Quod si die sequenti festum celebretur, nõ solemnißimũ, sed tale quod cantetur solum capitulum vigiliæ; intonabit primam Antiphonã cantor, & psalmũ Maior illius Chori. Secunda vero inchoetur à Primo Chori, vbi non est hebdomada, & psalmus ab eo, qui ei proxime vnitur. Tertiam intonet Maior Chori hebdomadæ, & psalmum is, qui illi proximus est. Quartam intonet secundus chori, vbi non est hebdomada, & psalmum is, qui illi adiungitur. Quod si die sequenti celebraretur festum solemnissimum, vespere dicendę essent, vt supra dictũ est de vigilijs solemnitatum plenißimarum.

QVO ORDINE IPSI PSALMI dicendi sint. Cap. XVIII.

IN primis sẽper diurnis horis dicatur versus. Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adiuuandũ me festina, & Gloria. Inde hymnus vniuscuiusque horæ. Deinde prima hora dominica dicenda quatuor capitula psalmi centesimi octaui decimi. Reliquis vero horis idest tertia, sexta, & nona: terna capitula supradicti psalmi centesimi octauidecimi dicantur. Ad Primam autem secundæ feriæ, dicantur tres psalmi, idest primus, secũdus, & sextus, & ita per singulos dies ad Primam, vsque ad dominicam dicãtur per ordinẽ terni psalmi vsque ad nonum decimum psalmum: ita sane vt nonus psalmus, & septimus decimus partiantur in binas glorias: & sic fiat, vt ad vigilias dominica, semper a vigesimo incipiatur. Ad tertiam vero sextã, & nonam secundæ feriæ nouem capitula quæ residua sunt de centesimo octauo dec.mo psalmo, ipsa terna capi-

capitula per easdem horas dicantur. Expenso egro psalmo centesimo octauodecimo duobus, diebus idest dominico, & 2. feria, tertia feria, iam ad tertiã, sextã, vel nonam psallantur terni psalmi a centesimo nono decimo vsque ad centesimam vigesimum septimum, idest psalmi nouem. Quique psalmi semper vsq; ad dominicam per easdem horas itidem repetantur: hymnorum nihilominus lectionum, vel versuum dispositione vniformi cunctis diebus seruata: & ita scilicet vt semper dominica a centesimo octauo decimo incipiatur.

Vespera autem quotidie quatuor psalmorum modulatione canatur. Qui psalmi incipiantur a centesimo nono vsq; ad centesimum quadragesimum septimum: exceptis his qui diuersis horis ex eis sequestrantur idest a cẽtesimo decimo septimo vsq; ad cẽtesimũ vigesimum septimum, & centesimo trigesimo tertio: & centesimo quadragesimo secundo. Reliqui omnes in vespera dicendi sunt. Et quia minus veniunt tres psalmi, ideo diuidendi sunt qui in numero supradicto fortiores inueniuntur, idest centesimus trigesimus octauus, & centesimus quadragesimus tertius: & centesimus quadragesimus quartus. Cẽtesimus vero sextus decimus, quia paruus est, cum centesimo quinto decimo coniungatur. Digesto ergo ordine psalmorum vespertinorum, reliqua: idest lectiones, responsoria, hymni, versus, vel cantica, sicut supra taxauimus, impleantur. Ad completorium vero quotidie iidem psalmi repetantur, idest quartus nonagesimus & centesimus trigesimus tertius.

Disposito ordine psalmodiæ diurnæ, reliqui omnes psalmi, qui super sunt æqualiter diuidantur in septem noctium vigilias: partiendo scilicet, qui inter eos prolixiores sunt psalmi, & duodecim per vnamquamque constituantur noctem. Hoc præcipue commonentes, vt si cui forte hæc distributio psalmorum displicuerit: ordinet si melius aliter iudicauerit; dummodo omnimodis id attendatur: vt omni ebdomada psalterium ex integro numero centum quinquaginta psalmorum

psallatur, & dominico die semper à capite repetatur ad vigilias. Quia nimis iners deuotionis suæ seruitiũ ostendunt monachi, qui minus psalterio cum canticis consuetudinarijs per septimanæ circulum psallunt, cum legamus, sanctos Patres nostros vno die hoc strenue impleſſe, quod nos tepidi vtinam septimana integra persoluamus.

CVm nulla egeat declaratione presens capitulum; quoniã vti ab omnibus videri potest, ipse ordo psalmorum, quem ponit in Breuiarijs satis superq; clarus est, & apertus: illud tantumodo Patres hac in parte, nostros ante oculos ponere statuerunt; nimirum eos omnes professos mortaliter peccare, qui non legitime impediti, officium tam ipsius domini, quam Matris eius, vel in totum, uel in partem scienter dicere omittunt. Hoc est enim contra veterem, & laudabilem consuetudinem, tam heremitarũ, quam Monachorum nostræ congregationis, qui semper vtrũq; officium persoluere, & deuote celebrare conati sunt. Nec excusatur aliquis, si cum alijs in choro non interfit, quia illud extra chorum ex se non minori deuotione tenetur dicere. Similiter declarant ijdem Patres, ac volũt quod quilibet teneatur dicere officium Mortuorum, secundum, quod in Breuiarijs notatum est. Hortantur præterea omnes, ac singulos ut lectionẽ psalterij (ultra debitas horas) frequentare studeant, ita vt bis saltem singulo quoq; mense ipsum psalterium integre dicatur, siue legatur ab vno quoq; Monacho. Cum ob multas sanctorum festiuitates, singula quaq; hebdomada, id fieri in diuinis officijs ordinate, nullo pacto

cto

cto queat. Qui igitur in persolutione horarum canonicarum, & virginis negligentes inuenti fuerint, grauius, ac seuere puniantur sintq; omnibus deuotis Monachis in exemplum; ut debitum Deo famulatum in himnis & orationibus statutis horis reddere nullatenus ommittant.

DE DISCIPLINA PSALLENDI Cap. XIX.

VBique credimus diuinam esse præsentiam: & oculos domini in omni loco speculari bonos, & malos. Maxime tamen hoc sine aliqua dubitatione credimus cum ad opus diuinum assistimus. Ideo semper memores simus quod ait propheta. Seruite domino in timore, & iterum. Psallite sapienter, & in conspectu angelorum psallam tibi. Ergo cōsideremus qualiter oporteat nos, in conspectu diuinitatis & angelorum esse, & sic stemus ad psallendum, vt mens nostra concordet voci nostræ.

ET si capitulum hoc Regulæ diui Patris Benedicti, quantum ad prolationem verborū, breue admodum uidetur atq; angustū; sunt nihilominus quelibet verba ipsius tantæ doctrinæ, ac substantiæ plena, atq; referta, ut satis clare, ab omnibus in illis uideri poßit, quāto timore, ac tremore, quāta reuerētia, & humilitate Monachū in cōgregatione manere oporteat; & omni humana affectione denudatū, corā Deo psallere, et orare. Itaq; quoniā non nulli propria uolūtate, ac spiritu ducti nō ea qua debent grauitate, ac modestia corā Deo in persoluendis Diuinis laudibus manent: volētes huic defectui Patres occurrere, ordinauerunt in primis

primis, vt deinceps nullus Monachus tam in æsta te quam in hieme, absq; cuculla in eccesiam pergat. Ita enim, & Patres nostri in heremo, & Monachi obseruantes in congregatione semper facere consueuerunt. Quam sane cucullam induere Monachi debent, vel in ipsa cella, vel in aliquo alio comuni loco, vbi seruari solent: minime vero in ipso ad Ecclesiam itinere, cum hoc indecens videatur. Audito subinde principio vltimi signi cãpanæ, omni alio negocio posthabito, cum modestia, & grauitate ad Ecclesiam pergant, & ita oculos eundo habeant humi defixos, vt nil aliud cernant, quam vbi pedes ponunt. Et si quam Dei ac sanctorũ immaginem, & præsertim Crucifixi, & Virginis offenderint, reuerenter, ut decet, inclinent. Illud uerò nullo pacto est prætereundum, quod si pulsato vltimo signo, ad Nocturnas Vigilias, aut ad horã diei Primã, uel tẽpore meredianæ dormitionis, ad horã Nonã aliquis Monachus non occurrerit, tum iuxta laudabilem Heremi nostræ cõsuetudinem, atq; cõstitutionẽ, debet Abbas aut Prior alicui fratri cõmittere, vt celeri, ac honesto gradu ad cellam fratris illius accedat, ut si forte dormiens, signũ non audierit, illum à somno excitans ad Diuinum officium conuocare studeat. Cum ad portam igitur Ecclesiæ Monacus peruenerit, accepta aqua Benedicta, & munito se signo Crucis, ingrediatur. Et cum ad locũ, vbi solent fratres inclinare, accesserit, profunde ante sacratißimi Christi Corpus, ac reuerentissime inclinet caput, ferè vsq; ad genua dimittendo. Quam inclinationem

nationem facere teneamur quotiescumq; ante sacrum Christi Corpus transimus. Ante vero homines,& coram patribus non ita profunde est inclinandum; tametsi honor, quem eis impendimus non nisi tanquam Dei Ministris,& ad eius honorem impendimus. Nullus præterea Ecclesiam ingrediatur, nisi nudato,& aperto capite. Nullus sedeat, nisi dum lectiones in nocte leguntur, & ad nocturnos,& laudes Mortuorum, vsque ad Laudate Dominum de cœlis. *Similiter dum cantatur epistola in Missa,& dum pulsantur organa inter psalmos vespertinos,& in Missa ad Graduale,& offertorium. In Nocte Nullus audeat ante Benedictionem, quæ fit ante lectionem, sedere. Et dum Prælatus, quauis de causa, in choro steterit ipse (etiam si tum sedendum esset) nullus sedere audebit, nisi ille hoc præcipiat. Curent quoq; Monachi, ne eleuando, aut deponendo sedilia, strepitum faciant, & impediant quominus recte percipiantur verba legentis, tametsi lector non debeat lectionem inchoare, nisi postquam fratres quiete sederint. In capitulo itidem ad lectionem* Preciosa, *& in sero ad lectionem Completorij sedeant, post datam benedictionem. Monachi, qui sunt in illis partibus Chori, quæ non directe respiciunt Altare maius, stent semper vultibus inuicē uersis: nimirum chorus contra chorum: preterquā in inceptione cuiuslibet horæ, quoniam tunc usq; ad* Gloria patri &c. *uersus altare respicere habent. Item dum psalmus Nonagesimus quartus cum inuitatorio dicitur. Item dum legitur Euangelium*

gelium. Item dũ aliquis capitula, Responsoria, ver ficulos, orationes, et id genus, tã in officio Domini, quã Beatę Virginis pronunciauerit, ipse solus uer sus Altare faciem conuertere debet. In omnibus alijs tẽporibus, etiam quãdo Monachi in choro in clinant, aut genuflectunt, debẽt se inuicem respice re; & chorũ contra chorũ stare. Dum autem quis in choro præstolatur signũ ultimum intra vanum suæ sedis genuflectens, faciẽ debet versus Altare habere. Cęterum, quando stare, aut genuflectere Monachi debeant, sanxerunt Patres cõformiter ad sacras nostras consuetudines debere genuflecti in diebus ferialibus semper, dum dicitur Pater noster, & Simbolũ, *siue ante Altare Maius, siue in choro, ante horas canonicas. Itẽ quando post chirieeleison in fine horæ repetitur, & similiter quando fit confessio in prima, & cõpletorio. Circa quã confessionem, pręcipiunt Patres ne quis præsumat, vel verbum vnum de illa immutare, sed omnes sequantur formam in Breuiarijs nostris adnotatã: & in Missis formã præcise in Missalibus expressam. Item genuflectere debemus diebus ferialibus dum dicuntur collectæ, excepto ipso hebdomadario, dũ orationẽ, seu collectã dicit. Item ad orationes mortuorũ: & in Quadragesima, dum letanię, & pręces dicuntur. At vero dum* Salue Regina *cantatur, uel dicitur sine notis ad completorium, genuflectant omnes, & genuflexi perseuerent quousq; Prælatus se erigat; Et tum stando omnes, nullus parieti aut tabulato hæreat, sed modeste omnes, ac humiliter, & deuote maneant. Finita au-*

tem

tem Salue *ad orationem profunde inclinent. At vero alijs Diuini officij horis dum non cantatur ipsa Salue, sed sine notis dicitur semper genuflexi esse debemus, & sic dum dicitur post laudes Matutinales, & completorium* Aue Maria. *Cantari vero debet* Salue regina *omni sabato, vigilijs, & solemnitatibus plenis, ac plenissimis.*

Quod ad Missas, si non cantentur, qui illas audiunt semper debent esse genuflexi, excepto dum dicitur Euangelium. Si vero cantentur, & sint feriales, aut Mortuorum genuflectere debemus ad orationes, & ab eleuatione Corporis Christi, usque dū dicitur Agnus Dei. *In Missis vero alijs ad orationem inclinamus profunde, & genuflexi manemus ab eleuatione hostiæ usq; ad* Pater noster *exclusiue. In Missis autem Beate Virginis genuflectimus etiam ad* Salue Santa parens: *dum incipitur prima vice, & dum postmodū, repetitur. Itē genuflectere debemus cū dicitur,* Aue Crux spes vnica, Veni sancte spiritus, *in Missa, & vesper, ad* Veni Creator spiritus: O Salutaris hostia; & Tantū ergo Sacramentū *in himno corporis Christi. Ad ea igitur, in quib⁹ diebus ferialib⁹ genuflectimus; in diebus solemnibus, & Dominicis, tātumodo inclinamus profunde: sicuti etiā ad primū uersum omniū Gloriarū, & ad vltimū versū cuiuslibet himni, tam Domini, quā sanctorū, & ad* Maria Mater Gratiæ. *Inclinamus etiam dum profertur nomen* IESV, *ac Beatissimæ Matris eius, dum dicitur* Aue maris stella, *dum cantatur* Sāctus, Sāctus, Sāctus, *ipsius* Te Deū laudamus

Sed

Sed a choro dumtaxat qui tacet: Ad te ergo que sumus Domine*: Ad* Fiat misericordia tua domine*: Ad* Gloria in excelsis*: Ad* Adoramus te, & Gratias agimus *ipsius Glorię: Ad* Suscipe deprecationẽ nostram : *Ad* Tu solus altissimus Iesu Christe*: Ad uersus etiam psalmi,* Et veniat super nos misericordia tua Domine, & Suscipe me secundum eloquium tuum, & viuam, *deuote inclinare debemus.*

Capite uero discooperto, manere debemus in ecclesia ad Gloria patri, *& ad ultimos uersus himnorum, Ad Euangelium: Ad* Benedictus Dominus Deus Israel*: Ad* Magnificat*: Ad* Nunc dimictis*: Ad simbolum Athanasii: Ad* Te Deum laudamus*: Ad* Pater noster *: Ad* Aue Maria *: Ad confeßionẽ: Dum dicuntur capitula, orationes.* Aue Maris stella, *& Responsoria laudum, & vesperarum: In Mißis, quæ audiuntur, ab eleuatione hostiæ usq; dum manet super Altare. Similiter quando vnus, uel plures pronunciant quippiam in choro, etiam si ad illud non esset standum capite aperto, ille uel illi debent nihilominus detecto capite sistere. At uero in locis frigidis à festo omnium sanctorum usq; ad festum Annuntiationis permittitur, ut medio dumtaxat capite discooperto ad omnia antedicta (excepto* Euangelio, Pater noster, Aue Maria, & Salue*: Et dum Christi Corpus eleuatur) Monachi maneant: & exceptis etiam ijs, qui soli aliquid in choro dicunt: ij enim capite integre nudato semper stare debent. Danda vero opera est, ut in genuflexionibus, inclina-*

clinationibus,& eiusmodi, semper quoad fieri potest, simus uniformes: ut omnes simul inclinent,& omnes simul surgant. Indecens siquidem est, & indecorum videre hunc inclinantem,& simul aliū surgentem, istum usq; ad genua, illum uerò magis, aut minus profunde, eodem in choro procumbere, & inclinare. Qui sane abusus inde oriri certum est, quoniam Prelati & alij, ad quos spectat, has inobseruantias emendare dissimulant, & conniuent, ne cui corrigendo, displiceant. Cæterum in choro summum silentium imperant, ita vt omnes non solum à locutione non necessaria caueant, uerum etiam ab omni alio quocunque strepitu, præcipue uero cum aliquis solus legit, aut cum silenter omnes orant, uel Euangelium legitur.

Quod ad psalmodiā cōmendant, ut dicatur voce sonora,& intelligibili, omnes simul incipiant versum, & perficiant, nō protrahendo vocem:& in medio versuum semper fiat competens pausa, siue punctus: Et omni quidem tempore regulare officium aliquantulum morosius, quam illud beatissimæ Virginis est dicendum: Et ipsum beatæ Virginis morosius persoluendum, quam vigiliæ mortuorum. Semper tamen unumquodq; ipsorum deuote, ac reuerenter, & cum pausis peragatur. Quod ad cantum figuratum, seu musicalem, Patres volunt omnino esse interdictum, non solum in choris nostrarum Ecclesiarum, ita ut nullo pacto permittatur, sed etiā in omnibus locis vbi adsint seculares cuiusuis conditionis,& gradus:& consequenter, ut nulli liceat pueros, uel alijs, præter

nostri ordinis, artem musicam docere. Qui autem Prælati secus egerint, uel cōtra fieri permiserint, careant actiua voce in sequenti capitulo, & Monachi à Patre Generali, & visitatoribus grauius puniantur. Nolunt præterea, vt in Monasterijs nostris haberi possint instrumenta quæcumq; musicalia, præter organa, & his similia, uel eis deseruientia. Vetant itaq; leutos, citharas, liras, & id genus reliqua; Permittunt uero quos dicunt monocordos Grauescimbalos, & huiusmodi, quæ minus dedecent religiosum uirum. Qui uero huic cōstitutioni cōtrauenire præsumpserit, ad arbitrium Prælati grauiter puniatur. Omnia uero hactenus in hoc capitulo enarrata studebunt Prælati inuiolabiliter ab omnibus obseruari facere. Quoniam in diuinis laudibus persoluendis, non solum ipsa Anima huiusmodi operi intenta esse debet, uerum etiam, & corpus, ut cum Propheta dicere ualeamus. Cor meũ, & caro mea exultauerunt in Deum; *Rationi præterea congruum est, ut ea quæ intus latet in anima deuotio, exterius quoq; in ipso corpore appareat, ut hoc pacto luceat lux nostra coram hominibus. Adde postremo, quod cum corpus ipsum quandoq; futurum sit gloria Animæ, suo modo, particeps, & consors; laborum quoq;, ac meritorum comes, ac socius esse debet. Itaq; uterq; homo interior, & exterior, Deo optimo maximo inseruire debet, quoniam uterq; redemptionis est particeps.*

DE

DE REVERENTIA ORATIONIS. Cap. XX.

SI cum hominibus potentibus volumus aliqua ſuggerere, non præſumimus niſi cum humilitate, & reuerentia: quanto magis domino Deo vniuerſorum cũ omni humilitate & puritatis deuotione ſupplicandũ eſt? Et non in multiloquio, ſed in puritate cordis, & compunctione lachrymarum nos exaudiri ſciamus. Et ideo breuis debet eſſe & pura oratio, niſi forte ex affectu inſpirationis diuinæ gratiæ protendatur. In conuentu tamen omnino breuietur oratio, & facto ſigno a Priore, omnes pariter ſurgant.

PVtantes Patres, quod ubi in hoc uigeſimo capitulo ſermo habetur de Reuerentia orationis, intelligi debeat de orationibus priuatis, & nõ de officio Regulari, cum iam in ſuperioribus capitulis fuſius de ipſo diſertũ ſit: Iudicarunt non eſſe ab re hoc loco de oratione tractare. Quoniam uero illa cũctis prȩſtat, quȩ fit in ſacrificio Miſſæ ab ea exordium ſumatur. Cum itaq; indigniſſimũ ſit, ac omni aduerſione dignum, cum aliqua peccati lætalis macula ad tantum ſacramentum accedere; præcipiunt Patres omnibus, ac ſingulis Monachis noſtrȩ congregationis, ut nullo pacto celebrare audeant, vel priuatim Comunionem accipere, niſi prius ſacerdoti peccatorum omnium confeſſionem fecerint. Quod ſi nullius peccati mortalis fuerint ſibi conſcij, volunt nihilominus Sacramentalem confeſſionem à celebrantibus ſaltem bis in hebdomada, à non celebrantibus ad minus ſemel fieri. Et ſi

quis fratrem suum in aliquo se offendisse deprahẽdat, meminerit iuxta præceptũ Euãgelicum prius cum illo reconciliandum. Celebraturus igitur, uel comunionẽ acceptur⁹, post ubi cõfessus fuerit peccata sacerdoti intra cubiculum suum, saltem cordis, se se recipiat, ibiq; recogitet in amaritudine annos suos, deploret ignorantiã propriam ingratitudinem, tepiditatem: Abluat lacbrimis cubile conscientię suę, oret, meditetur, & cum omni deuotione se pręparet. Et qui nullam aliam præparationem sciret, legat eam, quam docent Missalia nostra, quam etiam volunt ab omnibus memoriæ comendari. Celebraturus itaq; ac etiam hebdomadarius, egrediens è choro primum omniũ genuflectat, vel inclinet ante Altare maius, dicatq; ter, muniẽs se signo Crucis Deus propitius esto mihi peccatori, *& orationem* Domine Iesu Christe propitius esto &c. *vt in Missalibus.* Deinde *sacrariũ ingrediens manus abluat: & sacris vestibus de more se induat. Quod si chorus esset positus post maius Altare, vel altiori loco collocatus, nihilominus sacerdos prædictas orationes,* Deus propitius esto mihi peccatori &c. *dicere debet, saltem in ipso Choro, appropinquans se Altari quantum potest.*

Priuatę Missæ nõ ita celeritèr dicantur, vt sint quemadmodum vulgo fertur, Missæ pro venatoribus. Id enim indecens est, & omni vituperatione dignum. Morose igitur, & voce nec nimis alta, nec nimis submissa legantur. Curemusq; in illis, magis Deo, quam hominibus, parum deuotis, placere

cere: tantumq; sacramentum, ea qua conuenit fi de puritate, ac reuerentia, peragamus. In festis plenissimis teneatur Prælatus cantare Missam: eo autem absente, uel impedito, qui maior est post illum. Diacones & Subdiacones ministraturi, teneantur & ipsi ante, confessionem facere peccatorum ad aurem Sacerdotis. In Dominicis diebus aquam Benedictam dabit ante tertiam hebdomadarius; Accolitus uero ordinarius epistolam canet.

Orationes in Missis non ad libitum, sed prout signantur in libro, dicantur. In octauis, & vigiliis, & in Quadragesima, cum plures celebrandę sunt Missę, post tertiam dicatur Missa currens, post nonam vero Missa vigiliæ. In octauis seruetur ordo Missalium. In Quadragesima, feria secūda, quarta, & sexta cantetur Missa propria illius diei post nonam, nisi forte esset festum, de quo faciendum esset officium. Quoniam in tali casu ad tertiam debet fieri, & cantari de sancto: & ad Nonam postmodum dicenda est Missa de feria. At qui feria tertia, & quinta regulariter fiat de requie, siue de Mortuis, iuxta obligationes Monasterij, aut pro benefactoribus. In sabbatis semper cantetur Missa de Beata Virgine, & ad Nonam sine cantu, dicatur Missa de feria. In Missis celebrandis omnia pœnitus fiant, vt in Missalibus notatum est. Nec aliquis præsumat circa, Gloria in excelsis, *aut* Credo, *aut alia, quicquam ad libitum innouare. In omnibus solemnitatibus plenissimis vesperæ so-*

lemniter cantentur. Item in Dominicis, & festi uitatibus plenis, & quæ seruãtur in ciuitate, quã uis non ita solemniter: & in his pulsentur organa præterquã in Aduentu, & à septuagesima usq; ad Pascha. In festis Duodecim lectionum quotidie cantetur capitulum, & in Quadragesima quãdo non cantatur Missa ad Nonam, cantetur capitu lum feriæ: & completorium cantetur in omnibus vigilijs, & diebus ipsis paschalibus, & titulis Ec clesiæ, & in solemnitatibus Beatæ Virginis. Qui bus omnibus officijs, siue cantentur, siue dicantur sine cantu, sint semper præsentes Monachi, non minus animo, & mente, quam corpore, & voce. Et quoniam cultus hominis exterior in his, quæ Dei sunt plurimum iuuare solet ipsum internum: ea propter Monachi si cupiunt vere esse deuoti, studeant ad vnguem ceremonias externas vbiq;, & in Ecclesia, & choro præsertim, seruare. Me minerint quoque Prælati, propter honorem Dei, & consolationem secularium, diebus octo ante hebdomadam sanctam publicare facere tabulam officiorum, & eorum, quæ cantanda sunt: vt vnusquisq; præparare se ualeat ad ea, quæ actu- rus est. Idem quoq; fiat in Natiuitate Domini & similibus solemnitatibus. Verum quia non in tegre suo fungitur officio ille Monachus, qui non nisi statutis ab Ecclesia canonicis horis Deum deprecatur: neq; etiam fieri potest, ut quispiam vita spirituali, absq; orationibus uiuat, sicuti nec vita corporalis absq; alimentis traduci potest. Hortantur Patres, immo præcipiunt omnibus & singu-

singulis Monachis, & Conuersis nostræ congregationis, ut singulo quoq; die, saltem per dimidiam horam, mentaliter orare uelint, & loco, & hora quibus eius magis uisum fuerit; patenter tamen, ut ab alijs videri possint, uel ante sacratissimam Eucharistiã, uel in aliqua capella, seu oratorio. Vt hoc pacto alter sit alteri in exemplum. Qui uero aliqua de causa mẽtaliter orare nõ posset, uel nesciret, permittunt, ut illud idem tempus in psalmodia, uel in aliqua alia uocali oratione consumere queat, semper nihilominus genuflexus manens. Prælati autem erit obseruare eos, qui circa hoc negligentes extiterint, & eos corripere pro qualitate transgressionis. Ipse nanq; Deo redditurus est rationem de sua, & gregis sibi commissi vigilantia.

DE DECANIS MONASTERII. Cap. XXI.

SI maior fuerit congregatio, eligantur de ipsis, fratres boni testimonij & sanctę conuersationis: & cõstituantũr Decani: qui sollicitudinem gerant super decanias suas in omnibus secundum mandata Dei, & pręcepta Abbatis sui. Qui Decani tales eligantur, in quibus securus abbas partiatur onera sua. Et non eligantur per ordinem: sed secundum vitæ meritum & sapientiæ doctrinam. Quod si quis ex eis aliqua forte inflatus superbia repertus fuerit reprehensibilis, correptus semel & iterum & tertio, si emendare noluerit deijciatur, & alter in loco eius qui dignus sit subrogetur. Et de præposito eadem constituimus.

Considerans discretissimus pater, Dei famulus Benedictus, quod quemadmodum fieri nequit ut præsidens Nauis, uel Dux exercitus omnia munia, & nauigationis, & belli ex se ipsis solis adimplere possint; ita neque Prælatus omnibus Monasterij muneribus nequaquam solus fungi potest: in hoc capitulo dicit Prelatũ inter alios coadiutores de quibus infra, debere constituere sibi Decanos, qui auxilium præstent, & sibi in omnibus faueant, & assistant. Hac itaq; occasione statuerunt Patres, vt Prelatus quam citissime, post generale vniuersę congregationis capitulum singulo quoq; anno, ordinet suum Monasterium, distribuendo officia, & obedientias: & præsertim eiusmodi Decanos instituat; qui omnino ab ipso ita dependeant, vt possit eos ad libitum ammouere, & alios in eorum locum subrogare: semper tamen timorem Dei præ oculis habens, & quòd vtile est Monasterio, omni post habito respectu cognationis, uel amicitiæ. Ii enim ad huiusmodi gradum sunt euehendi, qui virtutibus clarent, fulgent obseruantia, & rerum agendarum sunt periti. Et hoc pacto intelligi debet, ꝙ dictũ est supra: videlicet Quod Prlęatus poteſt aliquẽ ad locũ altiorẽ, quã ei cõpetat per profeſsionem, promouere: *nimirum ad gradũ Prioratus, uel Decanatus eum eleuando. Collectis itaq; in vnũ omnibus suis Monachis in capitulo (re tamen ipsa secũ prius, & cum senioribus mature considerata) declaret, & publicet, quem eligat, si est Abbas in Priorẽ, & si est Prior in Suppriorem: Deinde Decanum,*

vnum

vnum, uel plures, iuxta numerum Monachorum, mox Sacristas, Auditores confessionum, Infirmarios, Hospitarios, Ostiarios, Dispẽsatores, ac cellæ vinariæ Præpositos, reliquos deniq; omnes Monasterij officiarios. Declaret itidem quã authoritatem velit habere confessarios, & quos casus sibi, iuxta antiquam consuetudinem reseruet.

Et quoniam hic specialiter de Decanis agitur, sciant propriũ illorum officium esse, dare operam ut uigeat, & conseruetur obseruantia in Monasterijs. Quod sane melius efficere nequibunt, quam exemplo, & re ipsa: nimirum, ut prius ipsi studeant cuncta ad vnguem obseruare, & facere. Sic enim poterunt postmodum alios verbis docere, & corrigere audacter, absq; timore, ut eis dicatur, Medice cura te ipsum. *Curent silentium seruari in Choro, in Dormitorio semper, ac omnibus alijs in locis, iuxta Regulam, & ordinationes. Si quem delinquentem inuenerint, semel atq; iterum eum priuatim corrigant cum charitate, quòd si tertio in illud idem lapsum cognouerint, rem Prælato deferant. Et hoc intelligi debet de defectibus minus grauibus, & qui non uergunt in scandalum, & periculum Animarum. Nam tunc non sunt tot correctiones præmittendæ, sed statim denunciandum, non solum ab ipsis Decanis, verum a quocumque Monacho ipsi Abbati: ut remedium quantocius adhibeatur. Nec esset nisi rationi, & interpretationi nominis consonum, quod vnicuique Decano ab Abbate Denarius numerus Monachorum assignaretur, quibus potissimum in*

vigilaret, & quos specialius custodiret. Sciant deniq; Decani, se esse quodammodo Abbatis oculos: ac propterea inuigilare debere super his, quæ ipsemet semper curare non potest: quemadmodum & Prior, qui est dextera eius, & Camerarius, qui est sinistra, pariter illi presto in omnibus esse debent. Et hi, Decani videlicet, post Abbatem, & Priorem omnes alios etiam maiores secundum professionem antecedere debent.

Quod ad Confessores, seu confessarios electos, seu eligendos, ac deputandos à Prælatis, declararunt, quod nec ipsi, nec alius qui uis Monachus, etiam in dignitate constitutus, neq; in Monasterio vbi moratur, neq; in alio, poßit, sub grauiori pœna, quempiam Monachum sine licentia Prælati, cui subditus est Monachus confitens, absoluere ab aliquo peccato, ex his quæ sibi Prælatus reseruauit. Atqui monent Prælatos, ne sint in reseruatione casuum, ut plerumque à non nullis fit, curiosi, aut nimis scrupolosi, sed eos dumtaxat casus sibi reseruent; qui sunt alicuius considerationis, & grauitatis, ut puta contra vota principalia, & similia.

Vt autem non videantur laqueum animabus inijcere, cum fuerint requisiti aliquando ab aliquo confessore de relaxanda sibi sua authoritate, pro satisfactione conscientiæ alicuius sibi confiteri volentis, uel iam confeßi, non sint difficiles indando eiusmodi facultatem absq; inquisitione aliqua, qui nã ille, & quo nam pacto irretitus sit. Indecens enim, ne dicam impium, esset hoc ab eo,

qui

qui non nisi in confeßione scit, curiose disquirere. Immo uero volunt ad salutem Animarum; & ne quis ob rigiditatem prælatorum diutius in peccato moram traheret; ut ante Pascha Natalis Domini. Resurrectionis, & Pentecostes, per aliquot dies, vnusquisq; Abbas, seu Prælatus aliquos paucos nominet discretos, & seniores, qui ab eisdẽ casibus sibi reseruatis, pro illa tantum vice absoluere poßint. Idemq; nõ nisi rationabiliter fieri etiã posset ante festum omnium sanctorum .. Annunciationis Mariæ Virginis, & Assumptionis. Itẽ cum Iubileus aliquis à sanctißimo Domino mitti tur, tamet si ubi maior lumen est, non videatur opus esse minori.

QVOMODO DORMIANT Monachi. Cap. XXII.

SInguli per singulos lectos dormiant. Lectisternia pro modo conuersationis secundum dispensationẽ Abbatis sui accipiant. Si potest fieri, omnes in vno loco dormiant. Si autem multitudo non sinit, deni aut viceni cum senioribus suis, qui super eos soliciti sint, pausent. Candela iugiter in eadem cella ardeat vsq; manc. Vestiti dormiant, & cincti cingulis aut funibus, & cultellos ad latus non habeant dum dormiunt, ne forte per somnium vulnerentur dormientes. Et parati sint monachi semper, vt facto signo, absq; mora surgentes festinent inuicem se præuenire ad opus dei, cum omni tamen grauitate & modestia. Adolescentiores frates iuxta se non habeant lectos, sed permixti sint cum senioribus. Surgentes vero ad opus Dei inuicem se moderate cohortentur propter somnolentorum excusationes.

Quan-

QVantum ad modum dormiendi Monachorũ, interpretantes hoc capitulum Regulæ declarãt Patres, quatenus dicitur. Si fieri potest omnes in vno loco dormiant, per illũ locũ, Dormitoriũ comune intelligi debere. Extra quod sub grauibus pœnis nulli omnino dormire liceat: exceptis infirmis, & qui curam rerum extra illud habent, & hi cum licentia Prælati. In dormitorio sint omnes cellæ ab inuicem parietibus diuisæ, & nemini liceat in aliam cellam, quam in propriam sub grauibus pœnis ingredi vllo tempore: excepta cella Abbatis, ac Prioris: quas omnes ingredi libere possunt. Similiter excipitur cella Magistri Nouitiorum: ea videlicet ratione, ut possint ipsi Nouitij eam ingredi omnes, pro dubijs interrogãdis aut accipiendis cõsilijs, & huiusmodi. In dicto Dormitorio in nocte continue ardeat lãpas vna, vel plures, iuxta magnitudinẽ dormitorij. In cellis sit supellex dũtaxat necessaria, videlicet simplex lectulus ex ligno, saccus paleарũ, siue stramentum & ob senes, ac debiles permittitur culcitra tomenti lanei: plumeas vero culcitras, omnino à Dormitorijs nostris Patres excludunt, ac omnino prohibitas esse volunt. Præterea habeatur in qua vis cella, ac lectulo ceruical laneum, & puluinar plumeum ex crassiori tamen pluma. Linteamina si cõmode fieri potest, sint ut olim, lanea, sin minus, saltem ex crassiori panno lineo, omnino cõficiantur, lodix postremo, siue stragulum, seu coopertorium aliquod religiosum habeant. Cæterum, & si volunt Patres, ac præcipiunt Monachos iuxta Regulam

gulam indutos dormire tamen quia Monasteria nostra e siluis, & desertis locis ad amenitates Vrbium, cum nostro non mediocri despendio sunt translata, vbi in æstate calores sunt multo maiores, quàm in prædictis locis Siluestribus: & quia etiam, vti experientia docet, complexiones sunt multo, quam antea debiliores: ea propter declararunt, vt à festo omnium sanctorum, vsq; ad Quadragesimam cum his indumentis esse dormiendum, videlicet cum tunicula lanea; quam volunt tantæ esse longitudinis, ut ad cauillam ferè pedum descendat: cum eo sago, quod dicimus Guardacuore: quod infra genua, vel ád medium vsq; cruris perueniat; & postremo cum habitu ipso cincto atq; caputio. Et si quis inuentus fuerit hunc ordinem non seruasse; ut parum obseruantiæ cupidus, & indignus nomine religiosi, ingratusq; de sua vocatione Monachus, grauiter puniatur. Qui vero repertus fuerit vti lineis ad carnes, vt puta indusiis siue camisiis, in pœnam sit priuatus voce actiua, & passiua ad annum, & Tunicula ipsius anni. Neq; vero liceat alicui, quacumq; de causa exire extra cellam cũ habitu nocturno, sed semper cum diurno ipso vestitu, vel saltem cum cuculla. Vltra vero prædicta sit in qualibet cella paruum, ac simplex altare, cum immagine Saluatoris, aut Beatæ Virginis. Item scamnum aliquod siue Tabula, super quã, & libros ponere, & scribere queat; Arca similiter, seu capsa, in qua pannos, seu vestimenta seruare possit. Habeat quoq; vnaquaq; cella lucernã, Atramentarium.

Vas

Vas aqueum, & pollutum ad abluendas manus, & linteum ad extergendum. Cum autem aliquis Monachus cellam mutauerit (quod tamen absq; licentia Prelati facere nequeat) nil prorsus inde asportabit, Sed ijs rebus vtatur, quas in noua cella inuenerit. Nullus autem habeat capsam, aut quidpiam aliud in cella, sera & claui ita obfirmatum, aut clausum, vt a Prælato non valeat aperiri; Similiter & dum quis extra cellam egreditur, claudat, sed ita tamen, ut si Prælatus voluerit eã ingredi, valeat. Liceat tamen, tam in die, quam in nocte, dum quis quiescere vult, cellam ita claudere, ut nullus ei molestiam afferre posśit, aut eo inscio, intrare. Stricte etiam præcipiunt ne quis audeat, absq; superioris licentia, quempiam extraneum siue laicum, siue religiosum ducere in Dormitorium, ac multo minus in cellam aliquam.

Lumen in Cellis ita collocetur, vt nullum sit incendij periculũ; Candelas vero accensas sub graui pœna nemini herere ligno cuicumq; in cellis, ac officinis, & locis vllo pacto permittatur. Lucernæ seu lampades Dormitorij a sacrista accendantur statim post pulsationem Aue Mariæ, nec extinguãtur, nisi cum dies illucescerit. In hieme non liceat habere lumen in cellis, nisi vsq; ad tertiam horam noctis: a festo videlicet omnium sanctorum, vsq; ad Quadragesimam. Reliquis uero anni temporibus, non nisi ad primam noctis horam, nisi de licentia Prælati.

DE

DE EXCOMVNICATIONE Culparum. Cap. XXIII.

SI quis frater contumax,aut inobediens, aut ſuperbus,aut murmurans, vel in aliquo contrarius exiſtens ſanctæ regulæ,& præceptis ſeniorũ ſuorum, cõtemptor repertus fuerit hic ſecundum domini noſtri præceptum admoneatur ſemel,& ſecundo ſecrete à ſenioribus ſuis,ſi non emendauerit,obiurgetur publice coram omnibus:ſi vero neque ſic correxerit,ſi intelligit qualis pœna ſit, excomunicationi ſubiaceat. Si autem improbus eſt,vindictæ corporali, ſubdatur.

CVm à principio huius vigeſimi tertij capituli Regulæ,vſq; ad vigeſimum nonum Diuus Pater Benedictus de culpis loquatur,leuibus,grauibus,grauioribus, & grauiſſimis; & quo pacto puniri debeant: Iudicarunt Patres operepreciũ eſſe, de ijs quatuor culparum generibus, ad quæ reliquæ omnes culpæ ſi quę ſunt, reduci poſſunt; fuſius loqui,ut & Prælati,ſubditos quomodo iudicare debeãt,& ſubditi a quibus cauere eos oporteat,melius diſcant. Et qui non propter Deum, non propter ſalutem propriam: non ob timorem futurę penæ in alia vita; à malis,& à peccatis abſtinere volunt, ſaltem ob timorem proximæ pœnæ in hac vita,abſtineant. Oderunt (inquit ille) peccare mali formidine pœnæ: oderunt peccare boni virtutis amore. Verum ne cui videatur in his,quę dicenda ſunt,quippiam eſſe contra Regulam ſancitum,aut determinatum; immo multa cum conſideratione,& ratione: ſciendum eſt, quod vbi in ſupra-

supradicto vigesimo tertio cap. & duobus sequentibus sermo habetur de excomunicatione, non ita accipiendum est, vt Diuus pater Benedictus semper absolute intellexerit loqui de excomunicatione secundũ quod hodie comuniter intelligũtur ipsę excomunicationes: ita videlicet quod omnia excõmunicationum genera æqualiter, & in omnibus secluderent contumacem ab aliorum comunione.
Quoniam nõ est hęc intentio suorum Canonũ; sed dumtaxat ostendere, quod quæmadmodum culpæ sunt triplicis generis, videlicet graues (vt obmittamus Nunc leues*) grauiores, & grauissimę: ita diuersorum generum esse debent excomunicationes. Quarũ prima est quando Monachus priuatur participatione comunis mensæ: quam pœnam con plures aliæ sequuntur, nempe quia nec* Antiphonam, *nec* Psalmum *in Choro intonare potest; nec* Lectionem *legere, & huiusmodi. Et hęc separando Monachum ab alijs fratribus, dumtaxat in prędictis rebus, clare innuit, ut in alijs comunicare ualeat, & fratrum familiaritate frui. Inclusio enim vnius (vt inquit lex) est exclusio alterius. Secũda Grauior, si recte consideretur, ea est, quæ vult Prelatum, non solũ suspendere Monachum (quod verbum suspendere ostendit, quod hę duę excomunicationes proprie non sunt eius generis, cuius est illa, de qua loquitur ecclesia sancta) à mensa, & consequentibus, sed in totum ab oratorio: & præcipit ut nullus eum alloquatur, aut secum conuersetur; sed solus maneat, laboret, cõmedat, ambulet, non benedicat ipse, neq; ab alio benedicatur, & huius*
modi

modi. Tertia deinde Grauißima; quę vere, & proprie est excomunicatio, ea est, quę uult contumacē, qui nec correctione uerborū, neq; excomunicationibus dictis minus grauibus, nec uerberibus, nec alijs pœnis afflictiuis, est emendatus, immo longe peior effectus, ac superbior; ceu putridū membrū, pręcidi, & per grauißimā pęnā, penitus ab alijs separari. Et hanc breuiter Patres intelligunt fuisse Diui Patris Benedicti mentē, ac intentionē in hoc tractatu, quē facit de Culpis, & excomunicationibus. Possumus etiā dicere duplicē esse excomunicationē, uidelicet Monasticā, et ecclesiasticā. Verū nostri patres seniores, quā sit hodie abominabile, atq; horrendū uerbum excomunicationis, considerantes; numquā priores duas hoc, certe tremendo nomine, nuncuparunt, sed pęnas magis, aut minus graues pœnitentias, & interdū suspensiones. Tertiā uero, proprio uocabulo, excomunicationem uocant. Quo circa cū hodie quis priuatur comunis participatione mensę, aut dimittit piaculum, siue pictantiam (quam uocant) aut uinum, aut ieiunat in pane, & aqua semel, uel pluries; non ob id excomunicatus dicitur, tā & si in pręd ictis cū alijs nō comunicet, sed pœnitētiatus. Quemadmodū itaq; culpæ magis notabiles sunt tres, ita iuxta regulā totidē sunt punitiones, de quibus singillatim, secundū patrū intentionē, & ordinē nunc tractandū est. Sed pauca ī primis de leuißima culpa differemus.

Nomine igitur leuis culpę intelligi uolūt errores oēs, quos Monachus inaduertenter aut ignorāter, uel ex lapsu linguæ, uel ob defectū iudicij, aut

ineptitudinis, & similibus de causis, & in rebus non magni momenti, commiserit. Quæ tamen culpæ leues aliquando ex accidenti, graues effici possunt, vt puta, legere, aut decerpere pomum in viridario, sine Magistri licentia, imputatur Nouitio leuis culpa. At si Prælatus præcepisset non debere ab vllo decerpi, & ille resciisset, iam culpa illa ex se leuis, ex addita circumstantia, grauior effecta esset. Idcirco oportet Prælatum in his discernendis multa vti prudentia; & affectum magis siue intentionem respicere, quam effectum ipsum. Quandoquidem intentio, quod ex natura sua leue est, graue potest efficere. Immo verò ipse Deus non solum quid, sed qua intentione operemur respicit. Sed rectè tamen iudicabit Prælatus cum fuerit omni affectione, ac paßione spoliatus. Per sæpe nanque amor, & odium, iudicium alterare solent, ut res aliter quam sit videatur. Qui enim diligit superbum aliquẽ, non eum superbum nominat, sed magis viuacem ac sensitiuum. Contra vero odienti, bonum uidetur malum, & dulce amarum. Quantum igitur ad culpas, regulariter non censeantur leues, sed graues, quæ aperte noscuntur ex uoluntaria in obedientia, uel contemptu præceptorum, aut ex malitia, seu fraude processisse: quamuis forsan, quo ad factum leues essent reputandæ. Quæ leues culpæ, vt ridere in choro, oculos habere vagos, non rectè inclinare, de vanis, & ociosis loqui, quempiam deridere, tarde ad Ecclesiam venire, vas aliquod, aut quid simile frangere, & huiusmodi; non aliter puniantur, quã

corre-

correctione uerborum, prima uice priuatim, deinde coram testibus, mox aliqua leui pœnitentia, ut puta, quod dicat psalmum quinquagesimum in refectorio, uel fratrum pedes deosculetur, uel prandeat una uice in terra. Quod si his correctionibus non emendetur, tum culpa sua inter graues annumeretur, de quibus in sequenti capitulo dicemus.

QVALIS DEBEAT ESSE MOdus excomunicationis. Cap. XXIIII.

SEcundum modum culpæ excomunicationis, vel disciplinæ debet extēdi mēsura. Qui culparum modus de Abbatis pendeat iudicio. Si quis tamen frater in leuioribus culpis inuenitur, tantum a mensæ participatione priuetur. Priuatus autem a mensæ cōsortio: ista erit ratio, vt in oratorio psalmum, aut antiphonā non intonet, neque lectionem recitet vsque ad satisfactionem. Refectionem autem cibi post fratrum refectionem. solus accipiat mensura, vel hora qua prouiderit abbas ei competere, vt si verbi gratia fratres reficiunt sexta hora, ille frater nona, si fratres nona, ille vespertina, vsque dum satisfactione congrua veniam consequatur.

CVm in præcedenti capitulo satis clare monstratū sit, quę nā sint culpę leues, quomodo cognosci debeant, & puniri; ante omnia in hoc dicetur id quod in fine illius innuebamus. Nēpe quod huiusmodi leues culpæ (& ita uolunt patres) postquam semel atq; iterum, ac etiam tertio ut dictum est correptæ fuerint, neq; ulla fuerit emendatio, tum intelligantur, & ut graues puniantur. Similiter declarant esse graues culpas. Non tamen mortale peccatum, nisi fortasse tale esset

de sui natura quandocumq; aliquis Monachus, nõ quidem ex contemptu (tunc enim tale esset) sed contra præceptum Abbatis quidpiam facit, uel admittit, tam & si illud parui videretur esse momenti. Non est si quidem putandum, Abbatem aliquid esse præcepturum citra rationem, Deiq; timorem, & legem. Idcirco dictæ transgressiones, veluti culpæ graues, puniãtur, nisi forte Prælatus ipse sub aliqua maiori pœna id fieri, vel non fieri mandasset. Tum enim illa maiori pœna mulctandi sunt delinquentes. Declarant etiã pœnas omnes quas Monachi priuatim in Monasterio, ob transgressionem ordinũ subierint, subire debere Prælatos in capitulo ad arbitrium Generalis, & Visitatorum, qui omnes simul possint aliquãdo, & iustis de causis, pœnas minuere, vel augere. Illæ tamen, quæ a Deffinitorio iniunguntur, nullatenus alterari valeant, ut infra dicemus. Pœna igitur debita graui culpæ, hoc est, vt delinquens toties, quoties in eam lapsus fuerit, commedat in terra, in medio refectorij, & ieiunet in pane, & aqua; per aliquot dies non egrediatur extra Monasterium, & sit interim in continuo silentio; deosculetur Monachorum pedes; culpam suam in capitulo dicat; legat semel, uel pluries integrum psalterium, vel alijs consimilibus pœnis ad arbitrium Prælati puniatur. Qui sane Prẹlatus debet in his multa vti prudẽtia, vt cognoscat naturas monachorũ varias, & ingenia, & sciat quibusq; vitijs, et infirmitatibus salutaria apponere medicamenta. Sed quã maxime curet, supbos, insolẽtes, inobedientes,
&

& contumaces humiliare. Et demum sciat, pro loco, & tempore, parcere subiectis, & debellare superbos. Vbi vero dicitur in Regula, quod delinquens sit in pœna quousq; conuenientem satisfactionem sit consecutus, ac veniam; intelligendum est de venia, & benedictione à suo Prǽlato, post factam pænitentiam, habenda. Reliqua autem huius capituli satis superq; sunt superius declarata.

DE GRAVIORIBVS CVLPIS. Cap. XXV.

IS autem frater qui grauioris culpæ noxa tenetur, suspendatur a mensa simul & ab oratorio. Nullus ei fratrum in vllo iungatur cõsortio, neq; in colloquio. Solus sit ad opus sibi iniunctum, persistens in pœnitentiæ luctu, sciens illam terribilem Apostoli sententiam dicentis. Tradite huiusmodi hominem Sathanæ in interitu carnis, ut spiritus saluus sit in die domini. Cibi autem refectionem solus, percipiat, mensura, vel hora qua prouiderit ei Abbas competere, nec a quoquàm benedicatur trãseunte, nec cibus quis ei detur.

ILli igitur, qui culpam grauiorem perpetrauerint, hunc in modum Patres puniri volunt: videlicet, vt non solum sint in primis priuati comuni mensa, sed & sequela Chori, & omnino consortio Monachorum, Ita ut cum nullo penitus loqui, quãto tempore in pœna fuerint, audeant; nisi cum his, qui specialem à Prælato super hoc habuerint facultatem. Assigneturq; talibus cella propria pro carcere, & silentium eis indicatur, non minus quam viginti dierum: cum tamen pro culpis gra

uibus,non nisi quatuor esse uelint. Si quis itaq; familiaritatem suspectam alicuius mulieris habuisse deprehensus fuerit, aut rem cum ipsa habuisse, grauiorem culpam incurrisse iudicetur; & longo carceri mancipetur: habita tamen ratione personę,loci,occasionis,speciei peccati, & numeri. Adaturq; si visum fuerit bis,aut ter,ieiunium panis & aquę in hebdomada: & in summa iuxta delictum infligatur, & pœna. Item Grauior culpa est,si quis pro gradu aliquo,vel dignitate assequenda in nostra congregatione,ad aliquem Principē secularem,uel ecclesiasticum confugerit. Pariter est grauior culpa,si quis in ciuitatē aliquam, veniens,non primum se presentauerit alicui ex nostris Monasteriis,si ibi fuerint. Item grauior culpa est,si quis Prælat⁹ miserit Monachos suos, auaritiæ causa, ad festiuitates,aut funera, uel obsequia Mortuorum extra Monasterium,& loca nostræ congregationis. Item Grauior culpa est, si quis arma,quauis de causa in cella habuerit, aut vestes laicorum.

Quoniam vero Patres ordinauerunt quēlibet Prælatū debere ponere in capsa,singulo quoq; anno,portionē Quindennii, quæ illi contingit, & inuentā seruare;propterea si quis hoc non fecisse cōuictus fuerit,grauiorē culpā incurrisse censeatur: & insuper voce actiua, & passiua sit in proximo capitulo priuatus. Similiter grauior culpa est, nō solū si quis,suadente diabolo,aliū Monachū manupercusserit,verum etiam verbis maledicis, ac cominatoriis eum insecutus fuerit. Quod si aliter

quam

quam manu, vt puta baculo, uel ferro percusserit, subiacebit pœnę grauissime, ut infra capitulo vigesimo octauo, et latius in septuagesimo. Nulli neq; Monacho, neq; conuerso liceat absq; licentia prouincialis Vicarij adire Patrẽ Generalẽ, nisi prius ab eo licentiã habuerit; & qui contra fecerit, per mensem (quoniã grauiorẽ culpam incidisse volũt) mancipetur, & qualibet feria sexta illius mensis, in pane et aqua ieiunet. Simili pœna puniatur, qui nõ existens Prȩlatus, neq; conuentualis aut gubernator alicuius loci principalis, ad capitulũ ierit, nõ habita à Generali, uel à Vicario iustis de causis, licẽtia. Si autẽ Monachus aliquis sentiret se in aliquo grauatũ, uel à Prælato, vel ab alio, deferat causã suam ad Patrem Generalẽ in visitatione, et si etiã ab ipso Generali non administraretur ei iustitia (ꝙ tamen non est ita facile credendũ) recurrat, aut personaliter cum licẽtia, aut per litteras, ad Diffinitorium, & Patres Diffinitores in tali casu, ac sẽper taliter iustitiã administret, vt nullus iure de ipsis, vllo pacto, conqueri possit. Et qui contra hunc ordinẽ quidpiã tentauerit, pœnę grauiori culpę debita, subiacebunt. Sanxerunt prȩterea, ꝙ nullus nostrȩ congregationis, neq; Prælatus, neq; Monach⁹ possit apud Moniales siue nostri, siue alterius ordinis, aut etiã apud seculares, vestes libros, pecuniã, aut aliud quidpiã seruandũ tradere, vel quomodolibet aliter deponere, sub pœna, Prælatis quidẽ priuationis officij per annũ: Monachis vero vocis actiuę, & passiuę per idẽ tẽpus, itẽ cuiuscũq; officij. Conuersis autẽ sub pœna carceris per duos menses.

Volunt etiam, vt nullus possit literas extra Monasterium aliquo pacto mittere, neq; etiam sibi allatas legere, seu aperire, nisi prius illas Prælato suo præsentauerit, legēdas ab ipso, sub pœna prima vice, ieiunandi semel pane, & aqua ī medio refectorij: secūda vero vice, manendi in carcere, p mensē: & sic deinceps multiplicetur pœna ad arbitrium Prælati, & Generalis. Si quis vero litteras Diffamatorias, aut libellos famosos, contra Prælatos, uel alios quoscumq; scripserit, & cum dedecore religionis, & scandalo; priuetur, si fuerit Prælatus omni officio, et dignitate, per tres annos, si Monachus, omni officio, ac voce actiua, & passiua, per idem tempus: Et si conuersus, detrudatur carceribus per tres menses. Simili pœna puniantur quidā Maledicentes, qui linguam suam semper acuere videntur, vt sursum deorsum omnia vertant, & perturbent pacem Monasterij. Et quoniam harū perturbationum persæpe causa sunt Prælati nimis indulgentes, ac pusillanimes: propterea Patres admonent: ut si qui tales sunt, quantocius corrigantur, & acerrime puniantur. Alioquin Prælati ipsi, velut indigni, omni prælationis munere sint priuati. Si quis literas non sibi directas aperire ausus fuerit, uel resignare; aut apud se malitiose retinere, prima vice ter ieiunet in solo pane, & aqua medio Refectorij, secunda vero vice, & deinceps per mensem sit carceri adiudicatus: & per sex menses sit postremus omnium sui ordinis, videlicet si est sacerdos, sit postremus sacerdotum, si professus, professorum ultimus; si conuersus minimus

nimus

nimus conuersorum. Si quis vero Prælatus aperuerit literas Prælati alterius Monasterij, per an nũ deponatur ab officio suo. Literas vero ad se directas, et subditos suos, quilibet Prelatus valeat, imo debeat aperire, ac legere. Itẽ culpa grauior est, si quis Prælatorũ, ex bonis Monasterij propria voluntate, munus aliquod, uel Donum miserit ad aliquem principem hominem, seu quemuis alium, vltra præcium, & ualorem unius aurei; & in pœnam, ab officio absoluatur. Non enim debent esse Prælati bonorum monasteriorum dissipatores, sed fideles eorum ministratores, ac dispensatores. Si vero Monachus idem fecerit, ueluti furti reus, trium mensium carcere puniatur. Si tamen Prelatus ob aliquod singulare Beneficium, munus aliquod ad aliquem transmittere uelit, possit cum cõsilio, et assensu seniorum; intuitu mercedis gratitudinis: uel elemosinę & nõ aliter, dummodo præcium decem aureorum non transiliat. Similiter nolunt, ut quis, absq; licentia donare possit etiam ex his, quæ sua industria acquisiuit, aut ab amicis, seu cognatis accepit. Quoniam quicquid Monachus acquirit, non sibi acquirit, sed Monasterio. Contra vero facientes pœne grauiori culpę debitæ subiaceant, aut aliquanto leuiori ad arbitrium Prælati: tamen non sibi imputetur ad furtum. Potest tamen quis, eiusmodi dona ex se ipso acquisita, largiri, si facultas sibi facta sit à Prelato, uel à Patre Generali. Quem quidem Generalem nullo pacto uolunt huic constitutioni, ob gradum quem tenet, subiacere: sed ualeat in beneficium

Religionis vltra dictum precium, si opus fuerit, ex suis prouisionibus & stipendijs elargiri. Item grauiorem culpam esse volunt, si quis nomen Dei sanctissimum, aut Matris eius, aut aliorum sanctorũ blasfemauerit, & puniri asperrimo, & longiori carcere, ad arbitrium Prælati, & Generalis. Qui item nomen prædictum in vanum assumpserit, iure iurando, uel aliter, pœna panis, & aquæ mulctetur. Si quis vero (quod absit in vsum habuerit blasfemare) censeatur eius culpa grauissima, & vt talis puniatur.

Præcipiunt etiã, ne aliquis, neq; Prelatus, neq; Monachus, præter eos, qui earũ curam habebũt, audeat ad Monasteria nostrarum Monialium, aut etiam alterius ordinis accedere, neq; literas, aut munuscula mittere, aut recipere, uel nuncios absq; licentia Patris Generalis: Meminerintq; Monachi, Diuum Patrem Benedictum, vehementissima amaritudine, suum Monachũ increpasse, qui etiã rogatus, à sanctimonialibus feminis quasdam mappulas acceperat. Qui igitur huic constitutioni cõtrafecerit, ad arbitriũ Prelati grauius puniatur. Si quis vero pernoctauerit indomibus alicuius nostrorum Monasteriorum Monialium, sine licentia eiusdem Patris Generalis, aut Patris Vicarij in prouincia (si hanc authoritatem habuerit à dicto Patre Generali) carceri per mensẽ mancipetur. Et Capellanus, qui absq; licentia inscriptis dicti Generalis, aut Vicarij permittet aliquem ex nostris Monachis pernoctare in domibus Monasterij alicuius, ut supra, eadem pœna puniatur.

Si

Si quis autē puer, vel Nouitius in grauiorē culpā inciderit, sit in arbitrio Prælati assignare illi cellā pro carcere, dare disciplinas, vel ei aliā consimilē pœnitentiam, huiusmodi etati congruentem, imponere. Si quis vero Monachus verba inhonesta loquutus fuerit, aut rem aliquam, absq; licentia, alicui adolescenti dono dederit, qui adhuc maneat sub cura Magistri, pœne grauioris culpę debitæ, subiacebit. Et quoniam, vti est in prouerbio, plures sunt casus, quam leges, non solū iam dictę, pro culpis grauioribus habeantur, sed illæ quoq;, quę tales à sacro Deffinitorio iudicabuntur. Et si alicui videretur nos hac in parte superflua aliqua dixisse, quoniam poterant breuius culpæ grauiores enumerari, deinde subijci: pœnę nos tñ ita fecimus, maioris distinctionis gratia, et quoniā in ipso ordine culparū magis grauiū, vna grauius est mulctāda, quā alia, respectū personarū, ac delinquentiū. Quod si non omnes hic culpæ grauiores speciatim enumeratæ sunt, facile tamen erit ex his alias dignoscere. Ex similibus enim similia cognoscuntur, & ex his quę scripta sunt, alia non scripta haud difficulter iudicari possunt. Cæterum si qua dubia forte oriētur circa dicta, ac dicenda, volūt, patres declarationē eorum fieri à Patre Generali, vel si cōmode fieri potest a Reuerendo Deffinitorio. Pœnę quę grauioribus culpis debētur, vt omnia iam dicta breuiter in vnū colligamus, hæ sūt, carceres, disciplinæ, priuationes vocis, tam actiuę, quā passiuæ, priuatio loci, gradus, officij, ac dignitatū omnium; prostrationes, exiliū, & relegatio in aliquo Monasterio ad tempus, & id genus reliquæ.

DE HIS QVI SINE IVSSIONE Abbatis iunguntur excomunicatis. Cap. XXVI.

SI quis frater prçsumpserit sine iussione Abbatis fratri excomunicato quolibet modo se iungere, aut loqui cum eo, vel mãdatum ei dirigere, similem sortiatur excomunicationis vindictam.

CVm D. Benedictus de grauioribus culpis, ac pœnis siue ut ipse dicit excomunicationibus, in superiori capitulo loqutus sit; modo, antequam ulterius progrediatur ad loquẽdum de culpis grauissimis (quasi digrediendo) præcipit in hoc capitulo, ut nullus audeat sine speciali Abbatis precepto, iungere se excomunicatis. Deinde in capitulo uigesimo septimo, monstrat quo pacto ipse Abbas eorum curam gerere debeat. Quantum igitur ad primum, declarant Patres, ac præcipiunt, cui silẽtium indictum est, aut qui carceri intrusus, uel excomunicatus est, neminem Monachorum loqui debere, aut nuncios uel literas mittere, sub pœna grauis culpæ. Quam sane culpam uolunt etiam incurrere, eos, qui talibus contumacibus auxilium, & fauorem contra Prælatos, ac sanctam obedientiã præstant: cum non solum, qui talia agunt, iuxta Apostoli dictum, uerum etiam, qui consentiunt facientibus, consimili sint pœna mulctandi. Quoniã uero non nulli interdum Prælati, ad pauca respicientes, quauis de causa, sententias excomunicationum ferre consueuerunt; præcipientes hanc, uel illam

illam rem,sub pœna excomunicationis latę senten tię,uel declarando quempiam de facili excomuni catum;propterea pręcipiunt Patres in hoc se sacro Concilio Tridentino conformantes, omnibus Prælatis,ut ab huiusmodi præceptis omnino absti neant,neq; unquã, nisi in casibus urgentissimis, sub pœna anathematis quicquã mãdare presumãt nec etiam tã facile iudicare aliquem excomunicatum:sed sint in iudicijs ferendis tardi, prudentes, ac discreti. Similiter caueant ab illa sententia, qui cito credit,leuis est corde: nec tam facile aures quibusdam susurronibus accommodent,qui nihil aliud scire uidētur,nisi detrahere,mordere, ac perperam loqui de proximo:sed audiant, ac diligenter obseruent,utrum res ita se habeat, anteq̃; sententiam ferant. Neq; uero e contra ita incre duli sint, ut omnia paruipendant. Sæpe enim nõ adhibuisse fidẽ uera dicentibus, ac perinde nõ consuluisse rebus suis,multorum fuit scandalorum occasio. Sit itaq; Pręlatus,neq; nimis credulus, neq; etiam ita parum credens,ut non diligenter inuestiget cuncta, & linceis quodamodo oculis, commissum sibi gregem custodiat.

Sed ad rem nostram regredientes,non solum dicimus Prælatum debere curare, ne quis cũ excomunicatis se iungat,uerum etiam ne boni cum malis comertium habeant, aut discolis, & parum deuotis. Quandoquidem iuxta Salomonis dictũ qui cum sapientibus graditur,sapiens erit, amicus stultorum similis efficietur. Deniq; caueant Prælati, ne affectione aliqua ducantur; eiusque

memi-

meminerint sententiæ. Quilibet præsumitur bonus, nisi probetur contrarium.

QVALITER DEBEAT ESSE Abbas solicitus circa excomunicatos. Cap. XXVII.

OMni solicitudine curam gerat Abbas circa delinquentes fratres, quia non est opus sanis medicus, sed male habẽtibus. Et ideo vti debet omni modo, vt sapiens medicus, immittere quasi occultos consolatores senipetas, id est seniores sapientes fratres, qui quasi secreto consolentur fratrem fluctuantem, & prouocent eum ad humilitatis satisfactionem. Et consolentur eum, ne abundantiori tristitia absorbeatur. Sed sicut ait apostolus, confirmetur in eo charitas, & oretur pro eo ab omnibus. Magnopere enim debet solicitudinẽ gerere Abbas, & omni sagacitate & industria curare ne aliquã de ouibus sibi creditis perdat. Nouerit enim se infirmarum curam suscepisse animarum, non super sanas tyrannidem. Et metuat prophetæ comminationẽ per quẽ dicit Deus. Quod crassum videbatis, & quod debile erat, proijciebatis. Et pastoris boni pium imitetur exemplum, qui relictis nonaginta nouem ouibus in montibus, abijt vnam ouem, quæ errauerat, quærere. Cuius infirmitati intantum compassus est, vt eam in sacris humeris suis dignaretur imponere, & sic reportare ad gregem.

NOn est nisi consideratione dignum, quod vbicunq; loquitur Diuus Pater in Regula de Prælato, semper vult eum, non tantũ nomine, sed re ipsa & opere esse Patrẽ, & quidẽ per benignũ, suorum Monachorum: Ipsosq; è cõuerso filios, & quidem obsequentissimos. Illud vero certũ esse, nemo est qui ambigat, patri plus molestiæ afferre filiorum

liorum verbera, quã ipsis filijs. Quare, & Patres si quando filios, ita exigente iustitia, verberauerint, solent eos postmodũ, per se ipsos, vel per aliũ verbis dulcissimis consolari, & animaduersionẽ illã ex paterna charitate processisse, demonstrare. Hoc itaq; pacto se se Prelatus erga subditos, quos dicit filios, exibere debet: eos presertim qui afflicti animo, ac in pœnitentia existunt. Cum ibi magis cõpassione presto esse debeat, vbi magis est opus. Volunt itaq; Prelatũ in animaduertendis, ac corrigendis vitijs, illud semper præoculis habere; videlicet diligendam esse personam, vitium vero odio habendum. Puniat sane delinquentes; ad correctionem: non ad disperationem, paterno eos affectu prosequatur; compatiatur illis, condoleat, & cum Apostolo fleat cũ flentibus, ac nullũ non moueat lapidem, vt eos ad sancte, beateq; viuendum reuocet. Quod facile consequi poterit, si dexteritate quadam, si charitate, vt par est, cristiana: cum eis egerit, pietateq; non ficta, aut simulata. Ipse vero delinquens nõ propterea superbire debet, sed multo magis humiliari, culpam suam agnoscens, & aliorum erga se humanitatem. Verum, vt hoc opus pietatis, pares atq; adeo bonos producat fructus salutis, necesse est, vt tam ex parte Prælati, quam ex parte eorum, quos ipse ad huiusmodi delinquentem leuandum mittet, sic neq; fictum, neq; frigide exercitatum, sed sincerum, ex corde, ac omnibus neruis intentatum. Verum quia sine diuina gratia nihil prorsus boni agere valemus, vt eiusmodi pœnitentia sit ei salutaris, ac veluti animarum

marum

marum medicina, faciat Prælatus reliquos Monachos pro ipso deuote orare. Deniq; modis omnibus curet, quod nulla ouium sibi commissarum ullo pacto pereat; memor eius, quod Diuus Pater, dicit, nempe eum non esse uocatum, ut sanis ouibus cum imperio, ac tirannide dominetur: sed magis, ut languentibus paterno medeatur affectu. Quod sane facere haud quaquam uidentur præsules illi, qui non nisi Monachos deuotos, ac ueluti ex millibus electos, in suis cœnobijs uolunt; respuentes reliquos, qui non ita quieti, ac tractabiles existunt. Cum tamen contrafacere quisq; deberet, cui uel parum salutis animarum zeli inest: querere uidelicet oues perditas, & illas salutaribus exemplis, ac uerbis ad ouile Christi, super humeris suis impositas, reducere. Sic enim, & fratres magis edificaret suos, & maior illi merces apud Deum dubio procul maneret. Quamuis etiam illud non inficias iuerim, iusto Dei iudicio, huiusmodi dissolutos Monachos ab omnibus respui, & longe à proprijs Monasterijs expelli, vt vel saltem hoc pacto se ipsos agnoscant, atq; emendare studeant; sintq; in aliorum exemplum, vt bene, Beateq; uiuere conentur, atq; ideo, & Deo, & hominibus se gratos efficere.

DE HIS QVI SAEPIVS CORrecti non emendauerint. Cap. XXVIII.

SIquis frater frequenter correptus pro qualibet culpa, si etiam excommunicatus, non emendauerit, acrior ei accedat correptio, id est vt verberum vindicta in eum procedat. Quod si nec ita correxerit aut forte (quod ab sit) in superbiam elatus, etiam defendere voluerit opera sua, tunc Abbas faciat quod sapiens medicus. Si exhibuit fomenta, si vnguenta adhortationũ, si medicamina scripturarum diuinarum, si ad vltimum vstionem excommunicationis, vel plagas virgarum, & si viderit, nihil suam prævalere industriam, adhibeat etiam, quod maius est, suam & omnium fratrum pro eo orationem, vt dominus, qui omnia potest, operetur salutem circa infirmum fratrẽ. Quod si nec isto modo sanatus fuerit, tunc iam vtatur Abbas ferro abscisionis, vt ait apostolus. auferte malum ex vobis Et iterum. Infidelis si discedit. ne vna ouis morbida totum gregem contaminet.

QVoniam uero sapientis est Medici putrida membra, ne reliquas corporis partes cõmaculent, igne ferroq; prorsus abscindere: Præcipiunt Patres, ut si quem Prælatus inuenerit, post narratas huc usq; pœnas, & animaduersiones, adhuc in sua peruersitate persistere, nec vllam superesse emendationis spem, talem habitu Religionis exutum, omnino à nostra Congregatione expelli, ne morbida facta pecus, totum corrumpat ouile. Neq; uero dificultatem, aut scrupum cuiquam inyciat postremũ de Regularibus capitulũ, ac transeũtibus ad alienam religionem. Quoniã hunc morem habent fere omnes vitæ regularis religio-

ligiones: Idq; summi permittunt Pontifices, speciatim vero, qui nunc viuit Beatissimus PIVS QVINTVS. Hanc tamen expulsionem seu priuationem habitus, non quiuis Prælatus facere possit, sed Reuerendissimus dumtaxat Generalis vna cum visitatoribus: & nostrum Deffinitorium. Cum vero aliqua rationabili causa iudicauerint non esse eiusmodi delinquens expellendus, tum perpetuo carceri addicatur in arcta pœnitentia, vt vel saltem hoc pacto spiritus saluus fiat.

Grauissimas igitur pœnas, ac tali animaduersione dignas, has esse deffiniunt, videlicet si quis aliqua sit heresi infectus: si quis voluntarium homicidium commiserit; si quis Prælatum aliquem quoquo modo percutere ausus fuerit: Si quis armis quempiam vulnerauerit, aut ueneno necare tentauerit: Si quis necromantiam sectatus fuerit aut artem aliquam demoniacam: Si quis rebus sacris uti ad res sacrilegas ausus fuerit: Si quis de crimine pessimo uel aliquo abominabili sacrilegio accusatus, ac cõuictus fuerit. Si quis deniq; a congregatione, cũ manifesto scandolo semet rebellauerit, aut aliquod ex mẽbris eius principalibus: uel reuelauerit secreta cõgregationis alicui extra ordinẽ, uel prouocauerit aliquod Monasterium deduci in commendam, uel causam aliquam ordinis, non requisito prius Patre Generali, uel Deffinitorio, immediate ad Illustrißimum ordinis Protectorem detulerit. Volunt enim, ut prius ab ipsis iustitia petatur, ordine quo supra. Quod si illi eam non administrauerint, tum liceat superiores alios adire.

adire. Grauissimam item culpam esse definiunt. Si quis vltra duas vices, tanquam blasfemator sanctissimi nominis Dei, pœnitentiatus fuerit.

Vt autem occasio malignandi omnino tollatur aut quempiam iniuste accusandi, volunt, ut si quis aliquem de aliquo prædictorum, apud superiores tanquam rerum (non simpliciter denunciando sed accusando detulerit) nisi id probare legitime queat, eidem pœne velut infamẽ iuxta sacros canones, subiacere. Prælati vero in huiusmodi dijudicandis recto incedant tramite, non declinantes neq; ad dexteram, neq; ad sinistram. Neminem quoq; condemnent, nisi confessus fuerit, aut legittime conuictus. Hæ igitur sunt culpæ grauissimæ, & si quæ aliæ Reuerendiss. Patri Generali, ac Deffinitorio videbũtur, per asimilationem, ad prædictas. Pœne vero earum, ut dictum est, sunt diuturnę carceres, seu perpetuę: longiora ieiunia; priuatio habitus, traditio in manu curię secularis, priuatio omnis vocis, officij, ac dignitatis, condemnatio ad triremes, & id genus alię, iuxta qualitatem delicti.

SI DEBEANT RECIPI FRAtres egresi de Monasterio. Cap. XXIX.

FRater qui proprio vitio egreditur; aut proijcitur de monasterio, si reuerti voluerit, spondeat prius omnem emendationem vitii pro quo egressus est, & sic in vltimo gradu recipiatur. vt ex hoc eius humilitas comprobetur. Quod si denuò exierit, vsque tertio ita recipiatur. Iam vero postea sciat, omnem sibi reuersionis aditum denegari.

QVantum ad hoc vigesimum nonum capitulũ Regulæ, in quo agitur de his, qui à Monasterio, seu cõgregatione recesserunt, utrum de nouo recipi debeant. Patres ita declarant. Si quis causa leuitatis, uel indignationis recesserit à monasterio, sine licentia, ut ad alium congregationis locum, seu dicti Monasterij membrũ, pergat, si infra quatuor dies redierit (etiam si noctẽ vnã vel lõgitudine itineris, uel ob recessum tardiorem in loco alterius religionis pernoctauerit) recipiatur, non ut fugitiuus, sed ut inobediens: & vt talis puniatur priuatione uel suspensione ob officio, si quod habuerit: Item ieiunio panis, & aquæ, prostrationibus quoq;, ac sequestratione ad tempus aliisq; pœnis iuxta prudentiam Prelati, qui rationem habeat etatis, motiui, ac vite retroacte talis delinquentis. At verò si quispiam ob aliquẽ excessum grauiorem à Monasterio recedens, non ad aliquem congregationis, locum accesserit; regrediens infra tres dies à Prælato suo cum licentia Vicarij Generalis in illa prouincia, & de consilio seniorum sui Monasterij, recipi possit: ac tamen lege, vt pœnas subeat iuxta arbitrium Prælati, & culpæ grauitatem. Quod si vltra tres dies non tamen ultra mensem cum habitu extra moratus fuerit, nullo pacto, reuertens possit recipi sine expressa licẽtia patris Generalis, ae visitatorum, Qui tamen Generalis, ac visitatores non debeant illum recipere nisi hac conditione, ut statim carceri ad eorum beneplacitum mancipetur. In futuro autem proximo capitulo dictus fugitiuus denuo

nuo a Patribus Definitoribus recipiatur, & digna pœnitentia puniatur. Quam pœnã, vt alias à Definitorio impositas, neq; à patre Generali, neq; ab vllo reuocari posse, aut in parte aliqua minui, Patres nullo pacto volunt. Ne vero quis excusationem afferre possit, se ideo recedisse, vt ad aliam religionem transiret: affirmant præscripti Patres iam esse declaratum Monachos congregationis nostræ Camaldulensis non posse ad aliam religionem transire, licet arctiorem, nisi ad sacram Heremum nostrã, aut inter patres Heremitas diui Patris Romualdi; siue Montis Coronæ, neq; ad hos etiam, nisi petita licentia à Patre Generali, uel Deffinitorio. Volunt præterea, quod omnes tales fugitiui reuersi, dum è carcere egredientur nouissimum locum inter professos per quinquennium teneant: & sint per idem tempus voce attiua & passiua ita priuati, ut nullo pacto ad gradum aliquem, eo durante tempore, seu officium superioritatis promoueri possint. Quod si forte habitum abiecerint, & sine ipso totum illud tẽpus iam præscriptum, vel partem, fugitiuus permanserit, dictę pœne duplicentur, præsertim si ad aures patrum, parum honestam vitam tum temporis eum vixisse, peruenerit. Si quis vero abiecta Cuculla, ac habitu, infra mensem non fuerit reuersus, postmodũ rediens, non nisi à Definitorio recipi possit, & receptus per decenniũ (vltra alias supradictas pœnas, nõ possit ad aliquam dignitatem promoueri, & locum suæ professionis in perpetuũ ammittat: nisi forsan taliter postmodum vixerit, ut à Defini

torio, ultra dictum decemnium (nemine pœnitus discrepante) restitueretur. Qui uero ob notabile furtum recesserit, uel aliquod aliud graue delictū aufugiens, commiserit: nulla habita ratione expē se, aut laboris, modis omnibus perquiratur, et (inuocato etiā si opus fuerit auxilio brachij secularis) ad Monasterium perducatur. In quo carceri adictus, manebit, usq; ad proximum futurū capitulum. Et tum Patres de illo quid sit agendum definiant. Idem quoq; fieri uolunt de his, qui à Religione recedentes cū licentia, scandalose in populis viuunt, & cum dedecore religionis: sed primū hi postremi uerbis corrigantur. Quicumq; quauis de causa, dummodo iusta, carceri vel semel fuerit mancipatus, non possit per decemnium ad aliquem gradū superioratus promoueri. Et licet hij duo articuli videātur seueriores ita tamē congruit tēpori. & fratres fugitiui in nostris Monasterijs etiam num per transitum non recipiantur: imo nec verba cum illis habere fratribus nostris liceat. Verū si constaret Prælato illum esse bonæ famę; & religiose extra claustrum cum habitu viuere, facultatem habeat eum sic per transitum recipere. Monachi vero qui ab vno Monasterio ad aliud proficiscuntur, si nō habuerint literas sui Prælati, nō recipiantur nisi pro vna nocte, presertim si fuerint suspecti. Camerarij tamen siue Cellerarij, Procuratores, & alijs consimiles Ministri, sub hac lege non cōprehendātur. Quod vero dictum est de receptione fugitiuorū, intelligendum est, usq; tertio iuxta regulæ tenorē. Et quoniā bene contingere potest, ut

vt aliquis bonæ famæ, ob aliquã indignationẽ recedat, & extra (verbigratia) per decemnium maneat, semper tamen honeste, ac religiose viuendo: alius vero ob aliquod flagitiũ similiter abscẽdens per trienniũ dũtaxat extra Monasterium per maneat; licentiose nihilominus, ac parũ modeste viuẽdo: opere præciũ est, ut patres multa cõsideratione vtantur in iudicando quis maiori pœna sit dignus, ille qui per decemniũ foras mansit, honeste se gerens, an vero ille, qui per triennium tantum sed inhoneste tamen, foras conuersatus est. Idem quoque dicendum de multis alijs consimilibus casibus, qui euenire facile possunt.

DE PVERIS MINORI AETATE qualiter corripiantur. Cap. XXX.

OMnis ætas, uel intellectus proprias debet habere mẽsuras. Ideoq; quotiẽs pueri, uel adolescentiores ætate, aut qui minus intelligere possunt quãta pœna sit excomunicationis, hi tales cum delinquunt, aut ieiunijs nimijs affligantur, aut acribus verberibus coerceantur, ut sanentur.

QVoniam vero Diuus Pater, cum iam de excomunicationibus, ac pænitentijs locutus sit, subijcit omnem ætatem ac intellectum suas habere mensuras, & quod vni congruit, alteri persæpe non conuenire; ea propter hoc obseruare volentes præscripti Patres statuerunt, quod si quando pueri, & adolescentes in aliquem errorem inciderint: nullo pacto excomunicationibus, aut alijs grauissimis pœnis: Sed verbis, minis,

ieiunis, disciplinis; coronis, psalteriis; & id genus aliis puniantur. Ad maiorem præterea instructio nem uoluerunt Patres, quod hoc loco, quasi incidenter, pœne omnes narrarentur, quæ tam in nostra, quam in aliis Religionibus dari delinquentibus monachis consueuerunt. Neq; vero erit ab re cum sæpe inuenti fuerint non nulli, qui pœnas aliquas ex propria sententia alicui iniungentes, & risum circunstantibus excitarint, & non nunquam semet & alios discrimini alicuius scandali obiecerunt.

Penitentiæ itaq;, quæ sunt pueris iniungendæ vsq; ad annum quintum decimum, uel ad summum xvi. ut puta, quia lectioni non studuerunt, non recte cantarunt in Choro &c. hæ sunt, priuatio fructuum in mensa, aut casei, uel vini, & aliquando (ut dicunt) pictantię. Item humi prandere in medio Refectorij; disciplinas recipere; deosculari Monachorum pedes in mensa recumbentium; aut de mane in capitulo existentium. Adolescentibus uero professis, si forte deliquerint, huiusmodi sunt iniungendę pœne. Prandere in terra in solo pane, & aqua, prostrationes facere, hoc est corpore in limine refectorij iacere, dum Monachi trãseunt, uel quandoq; proforibus ecclesiæ, dum non adsunt seculares; silentium seruare, per mensem; abstinere, per aliquod tẽpus a sancta comunione; Non egredi è clausura per annum: priuari uoce actiua, & passiua ad tempus; & eiusmodi iuxta grauitatem delicti. Solent etiam aliquando religiosi puniri priuatione confeßionis, hoc est ut nul

lum

lum amplius poßint in confeßionibus audire: ne cum aliquo itidem seculari loquãtur vnquam, uel ad certum tempus; suspensione à celebratione Misſę: priuatione loci suæ profeßionis: Item omnis gradus officij, ac dignitatis. Puniuntur etiam ex comunicationibus; carceribus, uel perpetuis, uel ad tempus; Triremibus; expoliatione habitus, traditionibus in manibus curiæ, & alijs fortaſſe similibus, iuxta qualitatem delicti.

In quibus pœnis iniungendis, sit prudens Prælatus, ut eas pro qualitate criminis, habita quoq; ratione personæ, ætatis, & uitæ retroactę, imponat. Præsertim uero cunctanter incedat circa pœnam carceris, quoniam in religionibus nulla maior uidetur; cum delinquens Monachus ob eam, infamis toto fermè tempore uitæ suæ haberi soleat. Itaq; nisi fuerit culpa pluſquam grauis, nunquam carcer, sed cella pro carcere, si opus fuerit aßignetur delinquenti: ibique ieiunijs solius panis, & aquæ aliſq; uitæ austeritatibus, pro culpæ merito, puniatur. Idem quoq; fiat dum quis non ut puniatur, sed pro inquirenda alicuius facti veritate, custodiri debet.

QVALIS DEBEAT ESSE CELLerarius Monaſterij. Cap. XXXI.

CEllerarius monaſterij eligatur de congregationę ſapiens, maturus moribus, ſobrius, non multum edax, non elatus, non turbulentus, non iniurioſus, nõ tardus, non prodigus, ſed timens Deum, qui omni cõgregationi ſit ſicut pater. Curam gerat de omnibus,

 ſine

sine iussione Abbatis nihil faciat, quę iubentur custo diat, fratrem non contristet. Si quis autem frater ab eo aliqua forte irrationabiliter postulat, non spernendo eum contristet, sed rationabiliter cum humilitate male petenti deneget, animã suam custodiat, memor semper illius apostolici præcepti, quia qui bene ministrauerit, gradum bonorum sibi acquirit. Infirmorum, infantium, hospitum, pauperumque cum omni solicitudine curã gerat, sciens sine dubio, quia pro his omnibus in die iudicij rationem redditurus est. Omnia vasa monasterij cunctamque substantiam, ac si altaris vasa sacrata conspiciat, nihil ducat negligendum, neque auaritiæ studeat, neque prodigus sit, aut extirpator substantiæ monasterij. Sed omnia mensurate faciat, & secundum iussionem Abbatis sui. Humilitatẽ ante omnia habeat, & cui substantia non est, quæ tribuatur, sermo respõsionis porrigatur bonus, quia scriptum est, sermo bonus super datum optimum. Omnia quæ ei iniuuxerit Abbas, ipse habeat sub cura sua, à quibus eum prohibuerit non præsumat. Fratribus cõstitutam annonam sine aliquo typo uel mora offerat, ut nõ scandalizentur, memor diuini eloquij quid mereatur qui scandalizauerit vnum de pusillis. Si cõgregatio maior fuerit, solatia ei dentur à quibus adiutus & ipse æquo animo impleat officium sibi commissum. Horis competentibus dentur, quæ danda sunt, & petantur, quæ petenda sunt, vt nemo perturbetur, neq; contristetur in domo Dei.

CIrca hoc capitulum, ubi D. Pater loquitur de officio Cellerarij, seu, ut nos dicimus, Camerarij: ita clare, & delucide, quę ad ipsum pertinẽt enarrat, ut visum sit, patribus nihil penitus addere. Pręcipiunt tamen, ac omnino uolunt, ipsum Cellerarium teneri, qualibet hebdomada capitulũ hoc legere attente; & quo ad poterit executioni mãdare. Electionem eius declarãt in quolibet Monaste-

nasterio ad Prælatum pertinere, qui curabit talẽ deligere, q partes has, quoad fieri potest, habeat, quas Pater sanctus ponit in præscripto capitulo, quo nec pulchrius, nec consideratius, nec omni ex parte completius alterũ non facile inuenies. Vbi uero dicitur, Animam suam custodiat, *hortantur Patres ipsum Camerarium, vt se in rebus temporalibus ita demergat, & implicet, ut spiritualia, non negligat, aut ijs, quę ad animam attinent, non attendat. Vbi autem dicitur Infirmorũ &c. declarant, Camerarium cum omni diligentia, & timore Dei hanc partem exequi debere, pręsertim in absentia Abbatis. Cogitetq; se in die iudicij ante Christi tribunal de hoc specialiter, redditurum esse rationem. Et quoniã aliquoties videntur Abbates, ac Cellerarij nimiã gerere sollicitudinem rerum temporalium, & magis de illorum minus felici successu dolere quã de spiritualiũ neglectu: hortãtur patres eiusmodi, ut memores esse uelint, primũ querendũ esse Regnũ Dei, quoniã nõ est inopia timentibus Deũ, imo uero (diuitibus egentibus sæpe numero, & esurientibus) qui querũt dominũ, nõ minuuntur omni bono. Qua propter reiecta diffidentię anxia sollicitudine, terrena, simul & cœlestia, qua decet diligẽtia, amplectantur, & curent, & ubi prouiso ꝙ in nobis est, & deeritq; humana possibilitas, dominus seruis suis diuina potestate minime deerit, quemadmodum Diuus Gregorius narrat patri Benedicto, accidisse qui in extrema positus necessitate cum filijs suis, grandi copia farinæ diuinitus prouisa, recreatus est.*

Precipiunt etiam dictis Cellerarijs, ut saltem bis in anno, coram patribus legant rationes, & computa conuentus, debita nimirum, & credita, & dispositionem Monasterij. Similiter cum recedunt ab vno loco ad alium, fideliter coram Prælato, & senioribus, sub pœna culpæ grauiori debita, rationem reddant propriæ administrationis.

DE FERRAMENTIS MONAsterij. Cap. XXXII.

SVbstantiæ monasterij in ferramentis, uel vestibus, seu quibuslibet rebus, prouideat Abbas fratres de quorum vita vel moribus securus sit, & eis singula, vt vtile iudicauerit, consignet custodienda, atque recolligenda. Ex quibus Abbas breuem teneat, vt cum sibi in ipsa assignata, fratres vicissim succedunt, sciat quid dat, aut quid recipit. Si quis autem sordide, aut negligenter res monasterij tractauerit, corripiatur. Si non emendauerit, disciplinæ subiaceat.

QVemadmodum in Regimine Domus secularis non sufficit pater familias, qui intus, & foris sit caput, neq; mater cuius munus est speciatim curare res domesticas: sed ultra hos necessarij etiam sunt famuli, ac famulæ, qui viliora domus exercitia, ac ministeria compleant. Ita & in Monasterio non possunt Abbas, Prior, & Cellerarius soli vniuersa peragere, sed opus est, ut alios sibi officiarios (uti supradictum est) in adiutoriũ sub rogent. Eos itaq; Prælatus prudenter deligat prout cognouerit unũquemq; illi muneri esse idoneum. Et qui taliter electi fuerint omni diligentia

tia, obedientiam sibi impositam exequantur, res comunes, ut sibi proprias custodiētes: Principioq; officij sui quilibet, res sibi creditas, per inuentarium, accipiant, ut in fine cuncta fideliter resignare posśint, aut quandocunq; Prælato uisum fuerit. Qui Prælatus teneatur habere in libro, aut quomodolibet aliter, copiam omnium inuentariorum, quam nouis ministris tribuat, & ab eis in fine suorū officiorum requirat: ac diligēter examinet si quicquam deest, si adiuncta aliqua, si restaurata, aut dißipata. Et quos bene custodisse inuenerit, collaudet, pollicens sibi mercedem à domino expectandam. Quos uero dißipasse repererit, puniat & castiget, pro criminis qualitate: Neq; amplius talia sibi munera demandentur.

At quoniā Thesauri Monasteriorum sunt ipsę scripturę, & Codices: mādant Patres, ut eorū diligētißima cura habeatur. Vtq; id fieri cōmode posśit, ordinarunt, ut scripturæ omnes uniuersā Cōgregationē concernentes, ut sunt Priuilegia, Bullæ, Indulta, Exēptiones, Gratię, Donationes, et id genus aliæ seruētur sub fideli custodia, & citra periculū ignis, humidi, et cuiuslibet alterius rei, quę illis nocumento esse posset; Seruentur inquā in Abbatia, seu Monasterio nostro sancti Michaelis de Murano in Vrbe Venetiarū. Volunt nihilominus, ut in quolibet Monasterio copiæ, ac transumpta huiusmodi preuilegiorū habeantur pręsertim maxime necessariorū, nō ea dūtaxat causa, ut Patres illius Monasterij in euētibus illius dom⁹, ipsis uti ualeāt, uerū etiam ut in capitulis vel ubicumq; opus fuerit

rit

rit,possint de eis loqui,& eas tueri, & defendere pro libertate ecclesiastica.

Quantum vero ad Bullas,& alia scripta magni momenti,cuiuscunq; Monasterij,ac loci, ordinarunt,ut in principalibus prouinciarũ Monasterijs seruentur omni diligẽtia, ut supra, nempe Bulle prouinciç; Venetiarũ in loco sancti Michaellis de Murano: Bullç prouinciæ Flaminiç, in Abbatia Classis,in urbe Rauenna:Bullç Monasteriorum Thusciç in Monasterio Angelorum in vrbe Florentia; Bulle Monasteriorum Vmbriæ, ac Marcæ Anconitanç, in loco sancti Blasii de Fabriano. Vnum quodq; tamen Monasterium teneatur habere transumpta apud se priuilegiorum,sibi specialitur concessorum. Curent vero prædicta quatuor Monasteria ita & taliter omnia præscripta Prouinciæ priuilegia separatim in capsis,& armarijs seruare,vt nulla facta permixtione, vnum quodq; Monasterium sibi propria,facile,cum libuerit,reperire valeat.Vtq; omnia ista effectui quamprimum mandentur,precipiunt patres sub grauibus pœnis,omnibus,& singulis nostræ congregationis Prælatis vt infra sex menses ab harum publicatione, dicta Priuilegia,Exemptiones, & Gratiæ, suis, quasi dictis metropolis, resignare debeant: reseruando ut dictum est,apud se transumpta, & inuentaria,& nomina eorum,qui vel resignarunt vel receperunt. Et si pro cõseruatione harum scripturarũ in dictis quatuor Monasterijs opus esset fabricare Archiuiũ,& armaria: seu alias expensas facere: cuiuslibet prouinciæ Monasteriũ,pro

rata

rata cõcurrat: dũmodo hæc quãtocius effectui mã dentur. Super quo R. P. Generalis inuigilabit.

Et quoniam opus est, non solum ea, quę intra Mænia sunt Monasterij custodire, uerum etiam & quę extra, possessiones nimirũ, ac prædia, quæ victum, & cætera Monachis suppeditant necessaria, pro statu temporali: ordinarunt, quod ultra alios Ministros (si Monasterij magnitudo id requirat) instituatur villicus, siue Monachus, siue Conuersus, aut cõmissus, cuius partes sint diligenter inuisere ipsa prędia, ac pro posse curare vt optime custodiantur, plantẽtur arbores, innouẽtur uites, dom⁹ resarciãtur, ac reliqua omnia quæ fuerint necessaria fiant. Hic aũt villicus, qui erit quasi quidã subcamerarius, omnino ab ipso Monasterij, p̃side, depẽdeat ita ut sine eius cõsilio, ac licẽtia nihil q̃ alicuius sit momẽti, faciat. Memineritq; se taliter huiusmodi temporalia curare (id enim fieri põt) ut nõ amittat æterna. Quãquã satius esset si id tẽpus cõcederet, vt eiusmodi uillicationis officiũ, laico comiteretur. Vbi uero prædia essẽt intra decẽ miliaria à Monasterio: uillico nõ est admodũ opus; cũ p̃ se solus Camerarius ea facillime curare posse uideatur. Deniq; institutionem dicti villici ita esse volunt pœnes Pręlatos, ut possint instituere, uel non instituere, prout eis expediens uisum fuerit.

Quoniã rursus non nulli sępe facultates Monasteriorũ usurpare tentãt, & multas, ac uarias ob id lites excitant: ubi se ab his Camerarij tueri nõ possent, ordinarũt, vt vnus, uel plures procuratores Monachi instituãtur, qui in eiusmodi litib⁹ vna

cum

cum ipso Camerario, & Prælato partes ecclesiæ tueantur, ac tamē modestia, quæ decet religiosos. Et si hanc quoq; prouinciam alicui laico Prælatus demandare fidenter posset, satius esse, iidem Patres iudicarunt, Quoniam uero in iisdem quatuor principalibus Monasterijs uolunt Patres, ut non solum scripturæ supradictæ, sed & pecuniæ Quindenniorum, ut dicimus custodiantur, & asseruentur; ea propter præcipiunt, ac uolunt, ut teneātur uigore huius constitutionis omnes, & singuli Prælati cuiuslibet prouinciæ; realiter & in effectu singulo quoq; anno deponere portionē Quindennij suorum Monasteriorum apud Prælatum principalis Monasterij prouinciæ illius sub pœna ammißionis prælaturæ, ipso facto. Quam pœnam nec Generalis ipse, nec Patres Deffinitorij, cuiusuis excusationis prætextu, poßint ullo pacto remittere.

Capsa autem, in qua reponi, ac custodiri debent huiusmodi pecuniæ, tribus claudatur clauibus, quarum unam teneat ipse Prælatus Monasterij depositarij, alteram Prior, uel Supprior. Tertiam vero eiusdem Cænobij Camerarius. Prælati vero qui eas deponunt, faciant de huiusmodi depositione, sibi fidem fieri à Prælato, qui eas receperit, & subscribi à dictis Priore, uel Subpriore, & Camerario: siue à duobus ex senioribus, qui in effectu uiderint ipsas pecunias in ipsa capsa reponi, ac numerari. Abbatiæ tamen sanctę Mariæ de Carceribus permittitur, ut ad apud semetipsam suum Quindennium seruet, licet nō sit vna è dictis quatuor

tuor.: hac tamen lege, ut & ipsius Abbas teneatur ferre ad capitulum quotannis sicut & cæteri Prælati, fidem Prioris, a duobus senioribus subscriptam, in qua habeatur, quod vniuersam summã Quindẽnij sui Monasterij reposuerit, atq; reliquerit effectualiter in capsa sub pœna, ut supra.

SI QVID DEBEANT MONACHI proprium habere. Cap. XXXIII.

PRæcipue hoc vitium radicitus amputetur de monasterio, ne quis præsumat aliquid dare, aut accipere sine iussione Abbatis, neq; aliquid habere proprium, nullam omnino rem, neque codicem; neque tabulas, neque grafiũ, sed nihil omnino, quippe quibus nec corpora sua, nec voluntates licet habere in propria potestate. Omnia vero necessaria a patre monasterij sperare, neq; quicquam liceat habere; quod Abbas non dederit, aut permiserit. Omniaq; omnibus sint communia, ut scriptũ est, nec quisquam suum esse aliquid dicat, vel presumat. Quod si quisquam huic nequissimo vitio deprehensus fuerit delectari, admoneatur semel, & iterum, si non emendauerit, correctioni subiaceat.

QVod ad capitulũ hoc Regulæ, in quo sanctus Pater præcipit, vitium proprietatis radicitus à suis Monachis extirpari: in primis mandant Patres id totum inuiolabiliter obseruari, quod in eo continetur, quodq; à sacro Tridentino Concilio, & canonibus, circa illud idem decretum est. Deinde vero ad faciliorem dictorum obseruantiam, præcipiunt Prælatis omnibus, ut diligẽtius curent, ne Monachi quidpiam apud se, uel pœ-

nes alios possedeant, quod non faciliter, ac uultu hilari, suo Prælato quandocumque ei visum fuerit libenter resignent. Vetantque ne alicui rem aliquam, tam mobilem quam immobilem, ad vsum, quoad vixerit, concedere præsumant: cum huiusmodi concessiones proprietatem quandam sapere videantur. Et non solum nolunt, vt liceat alicui Monacho habere redditus annuales cuiusuis generis, nec sub aliquo pretextu, sub grauibus pœnis à Prælato iniungendis: verum etiam, vt nec pro se, nec pro alijs, quidpiam pecuniarum, aut aliarum rerum à parentibus uel amicis, sine expressa Prælati licentia, petere audeant. Si quis item Monachus venderet, distraheret, aut alio pacto alienaret, vel comutaret libros, vestes, aut quascumque res alias: à Prælato graui pœna mulctetur, Et si emptor fuerit similiter Monachus, eodem pacto puniatur, Vetuerunt quoque ne vllus omnino nostræ congregationis Monachus (exceptis Camerarius, & alijs Monasterij officiarijs, ratione officij) audeat pecunias apud se retinere, uel expendere, absque expressa Prælati licentia. Sed quicunque pecunias quomodocunque habuerit, teneatur illas Prælato suo quantocius præsentare, & de illius consensu illas expendere. Nullus item possit quorumcunq; deposita pecuniarum, uel aliarum rerum recipere, nisi Prælatus: & tamen ipse teneatur illud duobus, vel tribus eiusdem Monasterij Monachis palam facere, vt eius rei sint tanquam testes. Nemini quoque liceat beneficia, eccle-

ecclesias, domos, prædia aut rem quamuis aliã ad emphitheosim, uel alio pacto cõducere, uel sibi propria facere: sed omnia, quæ Monachus possidet, talia sint, ut ea Prelatis ad libitũ auferre, cõmutare, ac distrahere absq; cuiuscunq; præiudicio, queat. Et qui pro huiusmodi, uel domibus, uel beneficijs, aut prædijs cõducendis, alicuius Principis fauorem exposceret grauiori pœna puniatur; nec sibi de illo, quod querebat, Prelati ullo pacto complaceant. Cæterum Monachis taliter Prælati de omnibus necessarijs prouideant, ut omnis proprietatis occasio tollatur. Quod si secus fecerint, & necessitates Monahorum, uel proprietatem dissimulauerint: pro certo sciant de his omnibus reddituros esse rationem in die iudicij: et fore participes peccatorũ omnium, quæ à Monachis sibi subditis, causa proprietatis, admittẽtur. Qui uero Monachus in prescriptis defecisse deprehensus fuerit, & in proprietatis uitium incidisse, seuere puniatur, & ultra alias pœnas, Monasterium illi pro carcere ad annũ assignetur, ita ut ex eo nullo pacto egredi possit.

Ordinarũt preterea Patres, ut officiarij omnes, qui pecunias retinent, ac expendunt, teneantur ad arbitriũ suorum superiorum, rationẽ sue administrationis reddere: Nempe R. P. Generalis, ac Visitatores, singulis annis, ipsis patribus Deffinitoribus, uel cui ipsi commiserint: Camerarii, Monachi, & Conuersi suis prælatis, quandocumq; fuerint requisiti. Ipsi uero Prælati cum ex itinere redierint, teneantur reddere rationem expensarum

ſuis Camerarijs; nam alias pecuniam expendere Prælati non deberent. Qui autẽ in huiuſmodi ratione reddenda reperti fuerint, non bene officium ſuum adminiſtraſſe, ſeuere puniantur ad arbitriũ Patris Generalis. Secus autem ſi ignoranter in aliquo deliquiſſent, tum enim mitius cum eis eſſet agendum. Volunt inſuper, ut Prælati omnes librum habeant peculiarem, in quo pecuniæ omnes quę mutuo recipiuntur, ſcribantur, addita perſona a quo recipiuntur, & notato tempore, & cauſa, pro qua huiuſmodi mutuũ accipitur. Et qui huic ordinationi contrafecerit, per quinquennium omni dignitate priuetur. Et talis libellus, quotannis, ad capitulum deferatur, vt Patribus, Monaſterij ſtatus innoteſcat.

Si alicui ex Monaſterijs noſtris ratione alicuius profeſſi, uel quomodolibet aliter, hereditas aliqua deuoluatur, cuius partem Monaſterium ipſum, ueluti exequtor in eleemoſinas, vel quolibet aliter diſtrahere teneatur, nolunt patres, ut vllo pacto fiat mandatum executionis ei cuiuſcauſa huiuſmodi hereditas ad Monaſterium eſt deuoluta, ſed ad vitandam proprietatis vmbram, alteri qui nullam cum tali affinitatem habeat, cõmittatur. Quod ſi ſecus ad ſaluandam teſtatoris mentem, fieri nequeat, tum Prælatus certum eiuſmodi exécutori præfigat tempus, exequendi mandatũ præſcriptum, ultra quod, illud protrahere aliquo pacto non valeat.

Et quoniam in auro, & argento proprietatis vitium, maxime accidere ſolet, vetant Patres, ne quis

quis nostræ congregationis Monachus furcinulas, aut coclearia argentea habeat, vel aurifcalpia, & huiusmodi. Et si qui nunc habent, auferat ab illis Prælatus,& Sacristiæ applicet. Si vero Prælatus ipse habuerit,uel alios habere (à notitia harum,permiserit)etiam num secrete,sit priuatus in proximo futuro capitulo voce,tam actiua, quam passiua. Et quoties id permiserit,toties simili pœna puniatur. Consuetudinem uero illam à nō nullis annis introductam donandi certam pecuniæ summam Portarijs Hospitarijs,Coquis. & huiusmodi,capituli generalis ministris,tollere uolentes, & abrogare ceu religiosos minime decentem,præcipiunt Patres dictis Ministris, ut nō solum dictū donatiuum non petant,uerum etiam sponte oblatum,non recipiant,sub pœna priuationis utriusq; vocis,per biennium:quā sane pœnam subire etiā volunt,qui dona huiusmodi dederint. Cum hoc tamen vetare minime volunt quin aliquod munuscu lum,citra pecuniam,dari talibus possit, ut diligentius patribus suis inseruiant.

SI OMNES AEQVALITER DEbeant necessaria accipere. Cap.XXXIIII.

SIcut scriptum est,diuidatur singulis,prout cuique opus erit. Vbi non dicimus, vt personarum (quod absit) acceptio sit, sed infirmitatum consideratio. Vbi qui minus indiget, agat Deo gratias,& non cōtristetur. Qui vero plus indiget, humilietur pro infirmitate, & non extollatur pro misericordia, & ita

omnia membra erunt in pace. Ante omnia ne murmurationis malum pro qualicumq; causa in aliquo qualicumq; verbo, vel significatione appareat. Quod si deprehensus fuerit quis, distructioni disciplinæ subdatur.

QVemadmodum non sunt æqualia merita, aut virtutes, seu omnium hominum necessitates; ita quamuis omnibus de necessarijs sit prouidendum, non tamen equaliter, sed pro meritorũ, ac complexionũ exigentia. Itaq; cõformiter ad Diui Patris instituta sanxerunt Patres, vt quilibet nostræ congregationis frater, siue Monachus sit, siue conuersus, quotannis à suo Monasterio infrascripta habeat vestimenta; Tunicã videlicet, cum habitu, aut Cucullam, aut quod dicimus vn Guardacuore, aut Pallium. Vltra vero vnũ dictorũ vestimentorum, habeat etiam tuniculam, seu stamineam; caligas item laneas; Duo paria vdonũ, seu calceolorũ; par crepidarum in festo omnium sanctorum, & par solearum de mense Maij. De qualitate autem vestium, & mensura suo loco dicetur. Habẽda tamen est ratio personarum: quoniã sunt non nulli, qui minus vestium consumunt, quidã vero plurimũ. Item aliqui sunt frigoris magis patiẽtes aliqui vero minus, vel ratione ætatis, uel complexionis. Quamobrem debet Prelatus multa vti prudẽtia; & tribuendo singulis necessaria, pro facultate monasterij, sẽper tamẽ esse vigil, ut qui de religione bene sunt meriti, specialius, ut par est, prouideãtur. Qui vero ob ætatem, aut validiorem complessionẽ paucibus indigẽt, gratias agãt Deo,

&

& murmurationibus nō vacēt. Et ij qui ultra prædicta pluribus indigent, non dedignētur humiliter necessitates suas Prælato exponere. Qui quidem Prælatus conari pro viribus debet, omnibus et singulis re ipsa satisfacere, & si non plene id efficere queat, saltē cōsolatorijs verbis, se patrē benignū illi ostēdere. Neq; uero ij laudādi sunt, siue Præsules sint, siue Camerarij, qui verbis durioribꝰ subiectos fratres, et sibi necessaria poscētes, sæpe numero alloquuntur. Tales enim, re uera, locū prælationis indigne occupāt; inhumani in patres; acerbi in fratres; hircana gestātes corda; et lapideos animos. Caueant igitur superiores ne huiusmodi Monasterijs præficiant. Contra vero, murmuratores vestium, cibi, potusue, acrius puniantur, præsertim cum citra rationem conqueruntur.

DE SEPTIMANARIIS COQVInæ. Cap. XXXV.

FRatres sic sibi inuicem seruiant, ut nullus excusetur a coquinæ officio, nisi aut ægritudine, aut in causa grauis vtilitatis quis occupatus fuerit, quia ex inde maior merces acquiritur. Imbecillibus autem procurentur solatia, ut non cum tristitia hoc faciant, sed habeant omnes solatia secundum modum congregationis aut positionem loci. Si maior congregatio fuerit, cellarius excusetur a coquina, uel si qui (vt diximus) maioribus vtilitatibus occupantur. Cæteri vero sibi sub charitate inuicem seruiant. Egressurus de septimana Sabato munditias faciat. Linteamina, cum quibus sibi fratres manus ac pedes tergunt, lauet. Pedes vero tam ipse qui egreditur, quam ille qui intraturus est, omnibus lauent.

Vasa ministerii sui munda, & sana, cellario recõsignet qui Cellarius item intranti consignet, ut sciat quid dat, aut quid recipit.

Septimanarij autem ante vnam horam refectionis accipiant super statutam annonam singulos biberes & panem, ut hora refectionis sine murmuratione, & graui labore seruiant fratribus suis. In diebus tamen solemnibus, vsque ad missas sustineant. Intrãtes autem & exeuntes hebdomadari j, in oratorio mox matutinis finitis dominica, omnium genibus prouoluantur postulantes pro se orari. Egrediens autem de septimana dicat hunc versũ. Benedictus es domine Deus, qui adiuuisti me, & consolatus es me. Quo dicto tertio, accipiat benedictionem egrediens. Subsequatur ingrediens & dicat. Deus in adiutorium meum intẽde. Domine ad adiuuandum me festina. Et hoc idem tertio repetatur ab omnibus, & accepta benedictione, ingrediatur.

QVoniam D. P. Benedictus in hoc 35. capitulo Regulæ neminem ab officio coquinæ exemptum esse declarat, ea propter Patres veterẽ consuetudinem nostræ congregationis omittentes. Ordinauerunt ut non solum Conuersi, sed ad eam teneantur & clerici: qui non fuerint, senio, infirmitate, uel grauioribus negotijs impediti. Mẽsę vero, ferialibus diebus, Nouitij, seu iuuenes seruient, accipiendo cibos à Ministris culinæ, & deferendo eos patribus. Atque, diebus festis, ipsi met Conuersi ministrabunt mensis. Possint autem huiusmodi mensarum seruitores, ac cæteri omnes officiarij, qui non ad Priorem mensam accedere possunt, ientaculum accipere; bucellam nimirum panis, ac vini ciathum, nec quippiam aliud; exceptis tamen diebus ieiuniorum Ecclesiæ, si legitimã habeant

beant ętatē, ac ieiunij aptam. Tum enim, hoc est ieiuniorum diebus, nihil sumant. Iidem mensarum seruitores vna cū ipso lectore in fine mensæ venias suas faciant in medio refectoriŭ, neq; surgant, quousq; ipse Prælatus signum faciat. Officiarij vero Coquinæ diligenter officium suum, & cum omni nitore, ac munditia exequantur. Nullum ingredi permittant in eorum officinam sine expressa licentia Prēlati. Non permittant ibidem carnes, sed in coquina infirmorum coquantur pro ipsis infirmis, vel debilibus. Nulli fratri singularem pictātiam tribuat, si bene valet, nec quippiam aliud particulare, absq; licētia Prēlati, seu Camerarij. Prælatus uero, nō nullis vicibus in anno, tenetur primæ mensæ ministrare: nimirum feria quinta in cęna Domini, Dominica Resurrectionis. Dominica Pentecostes, & in die Natalis Domini.

Vbi dicitur in Regula, Intrantes autem &c. *Meminerint exeuntes hebdomadarij mensæ, dicere, finitis Matutinis laudibus Dominica, medio Chori, tribus vicibus (totidem idem repetendo choro) Benedictus es domine Deus, qui adiuuisti me, & consolatus es me. quo dicto Hebdomadarius Sacerdos dicat, respondendo choro, & stante ipso iuuene in medio chori, profunde inclinato, Ver.* Saluum fac seruum tuum *Resp.* Deus meus sperantem in te. *Ver.* Conuertere domine usq; quo. *Resp.* Et deprecabilis esto super seruum tuum. *Ver.* Dominus vobiscum. *Resp.* Et cum spirtu tuo. *Oremus.* Deus cui humilium accepta sunt vota animarū, respice propitius su-

super huius seruis tui fratris nostri obsequiũ, & ad tuam eum fac pertingere gratiam, vt qui peractæ hebdomadæ seruitia deuota mente cõpleuit, plenissimã atq; largissimã per te ueniã consequatur, per Christum dominum nostrũ. *Qua oratione absoluta, intrans hebdomadarius similiter dicat ter*, Deus in adiutorium meũ intende. Domine ad adiuuandũ me festina. *Quo dicto idẽ hebdomadarius Sacerdos, ut supra, respõdendo choro, dicat Ver.* Saluum fac seruũ tuum. *Resp.* Deus meus sperantem in te. *Ver.* Mitte ei auxiliũ de sancto. *Resp.* Et de sion tuere eũ. *Ver.* Dominus vobiscũ. *Resp.* Et cũ spirtu tuo, *Oremus*, Misericors, ac pijssime Deus, qui vbiq; famulos tuos tueris & adiuuas, huius serui tui, fratris nostri in bonũ accumula votũ, auge desiderium, vt recte fratribus suis impendat seruitia, per Christũ dominum nostrum. *Postquã benedictionem, incipiat sequenti mane idem iuuenis, ut Accolitus seruire Altari, & sequenti die Priori mensæ fratrum.*

DE INFIRMIS FRATRIBVS. Cap. XXXVI.

INfirmorum cura ante omnia & super omnia adhibenda est, vt sicut re vera Christo, ita eis seruiatur quia ipse dixit. Infirmus fui, & visitastis me. Et quod fecistis vni de his minimis meis, mihi fecistis. Sed & ipsi infirmi considerent, in honorem Dei, sibi seruiri, & non superfluitate sua contristent fratres suos, seruientes sibi. Qui tamen patienter portandi sunt, quia

quia de talibus copiosior merces acquiritur. Ergo cura maxima sit Abbati, ne aliquam negligentiam patiantur. Quibus fratribus infirmis sit cella super se deputata, & seruitor timens Deum, & diligens, ac solicitus. Balneorum vsus infirmis quotiens expedit offeratur, sanis autem, & maxime iuuenibus tardius côcedatur. Sed & carnium esus infirmis omninoque debilibus pro reparatione concedatur. At vbi meliorati fuerint, a carnibus more solito omnes abstineant, curam autem maximam habeat Abbas, ne a cellariis, aut seruitoribus negligantur infirmi, quia ad ipsum respicit, quicquid a discipulis delinquitur.

ET si cuncta Misericordię, ac charitatis opera erga proximum, Deo quam gratissima sunt & cum, ob purum eius amorem fiunt, sibi facta reputet: nihilo tamen minus ea, quæ circa ægrotos exercentur, longe suæ Maiestati gratiora sunt, propterea non mirum si Diuus Benedictus in hoc capitulo pręcipit suis Monachis, ut infirmis nō secus, ac Christo inseruiant. Eius itaq; vestigiis inhęrentes, pręcipiunt Patres sub grauiori pœna, omnibus & singulis nostræ cōgregationis Prælatis, vt præscriptū xxxvi. capitulū omnino obseruari faciāt, & in nullo pœnitus, quod ad infirmos attineat, posthabeatur, Habeat igitur vnūquodq; Monasteriū medicū phisicum stipendio conductum, qui sit boni nominis in arte sua, ac bonæ famæ in moribus: Itemq; chirurgicum, quos moneant Præsules, eadem vti diligentia erga minores, qua vtuntur erga maiores, cum omnes pariter Dei Altissimi sint famuli, ac filij. Idemq; inculcēt infirmariis, vt nulla ducti spe præmij, nisi cœlestis, personarū acceptionem habere circa ęgrotos non videantur.

Nul-

Nullus audeat sine expressa licentia alium adire, vel accersire medicũ, aut ab alio curari, quã ab eo quem dicimus stipendio conduci debere. Prælatus sæpe suos inuisat infirmos, foueat, consoletur, & in Christi visceribus diligat; non secus, ac, immo multo magis quam Patres carnales filios suos: cũ Dei amor in proximos excellere debeat quemuis carnalem affectum genitoris ad liberos suos. Nullus item Monachus consulat medicum etiam ordinarium, sine licentia Prælati, neq; sumat medicinam aliquam, quæ custodiam vitę requirat, sine speciali licentia medici.

In mensa infirmorum, ac debilium legatur saltem in principio, et in fine, aliquid de sacra scriptura, aut gestis sanctorum. Neq; senibus, ac debilibus, seu infirmis, non decumbentibus dentur carnes, nisi semel in die: nisi forte aliter medicus ordinauerit: & nunquam refectionis gratia, alicui detur vltra dimidiam libram carnium, sed omnes contenti sint pictantia sex vnciarum. Et sint infirmi in omnibus obedientes suis infirmarijs, & custodibus, citra tamen Dei, ac proximi offensam. Ipsi vero infirmarij discreti esse debent, affabiles, benigni, & summa prędicti charitate. Vbi in Regula dicitur Balneorum vsus &c. *intelligunt Patres de Balneis, quę antiquitus intra Monasteria fiebant. Vnde ad Balnea extra Monasterium declarant, nullum posse accedere, sine licentia Patrum Deffinitorum, uel in necessitate, Patris Generalis, aut in prouincia Vicarij. Verum huiusmodi licentia, non nisi raro concedatur, et cum aliter*

infirmus subueniri non potest, & de consilio prudẽtis medici, ac Deum timentis. Qui vero taliter licentiati ad Balnea fuerint, de omnibus necessarijs diligenter prouideantur, & eis socij assignentur, qui & morum præstantia fulgeant, & charitatis visceribus sint induti, vt hoc pacto valeant, & infirmi diligentem habere curam, & proximis in exemplum esse virtutis. Dum autem ad Balnea pergunt, uel inde reuertuntur, in ipso itinere nullo pacto digrediantur, causa visendorum parentũ, amicorum, vel alia. Qui vero contrafecerit pœne grauis culpæ subiaceat. Et qui reperti fuerint Prælati circa curam infirmorum negligentes; ab ipso Patre Generali, seu à Deffinitoribus, acrius puniantur, cum indignus sit nomine patris, & omni dignitate, ac prelatura, qui subditos sibi Monachos, non uti vere filios, cum omni charitatis affectu prosequitur. Nulli uero nostræ Congregationis Monacho, aut Conuerso liceat quauis de causa, se ad domos secularium curandum transferre, vel maioris curæ gratia, uel quomodolibet aliter: nisi forte contingeret quempiam in itinere infirmari, uel in oppidis, vbi Monasteria non habemus: Et qui huic constitutioni contrauenerit, excomunicari valeat, & censeri Apostata.

Si quis vero Prælatus hanc licentiam manendi extra Monasterium, alicui infirmo præbuerit, uel ipse sibi hanc eandem facultatem fecerit, careat perpetuo omni prælatione, ac dignitate in ordine nostro.

DE

DE SENIBVS VEL INFANTIBVS. Cap. XXXVII.

LIcet ipsa natura humana trahatur,ad misericordiã in his ætatibus:senum videlicet,& infantum: tamẽ & regulæ auctoritas eis prospiciat. Consideretur semper in eis imbecillitas:& nullatenus eis districtio regulæ teneatur in alimentis:sed in eis pia cõsideratio: & præueniant horas canonicas.

POst vbi D. Benedictus de infirmis decumbentibus locutus est,optime sciens,senectutẽ morbũ esse naturalem incurabilem:itemq; pueritiã, cum nondum in ea perfectus sit homo: loquitur in hoc capitulo de ipsis senibus,& pueris:monens Prælatos, ut nullo pacto cum eis secundum regulę rigorem procedant,sed discrete, & benigne. Conformiter itaq; ad hoc capitulum ordinarunt Patres, quod senes,& alij,qui secundum iudicium Pręlati,licet,quantum ad annos,& ætatem non sint senes,tamen ob imbecillem complexionem, ac membrorum debilitatem computandi inter senes vidẽtur,habeat vnusquisq; propriam cameram in infirmaria,ubi,& ignis accendi commode possit, & vbi priuatim comedere valeat,etiam ante horam conuentus: & vbi cętera omnia sibi ministrari possint,quæ illi ætati congruunt. Ipsi vero iam senes adiudicati,conentur quantum possunt non esse Ministris tedio,sed ueluti Dei famuli cum Benedictione,eorũ seruitutẽ gratã habeant, & si quid forsan eorũ uotis deerit,patienter ob Christi amorẽ ferre addiscãt;neq; cõturbent alios cũ suis murmura-

murationibus,& maledictis,sed in eorum debilitate quietũ domino famulatũ,& ipsi exibeant.Circa pueros,quoniã non recipiũtur, nostris his temporibus,eius teneræ ætatis, quã pluribus in locis innuere videtur D.Pater,sed natu maiores,ut puta xv.saltẽ annorum:non videtur patribus solẽnem illã considerationem,circa illos esse habẽdam, quæ in regula notatur,Attamen precipiunt Magistris,ut habita ratione ætatis maioris, vel minoris,itẽ complexionis,ac roboris,tirunculos suos discrete,ac per benigne tractent,& non secundũ regulæ rigorem. Quamobrem in ieiunijs regularibus aliquid plus cibi eisdem tribuere poterunt in sero, quam quod alij Monachis comuniter condonatur.

DE HEBDOMADARIO LECTORE. Cap. XXXVIII.

MEnsis fratrum edentium lectio deesse non debet, nec fortuito casu qui arripuerit codicem, legere audeat ibi sed lecturus tota hebdomada, dominica, ingrediatur. Qui ingrediens post missas & comunionem petat ab omnibus pro se orari: vt auertat ab eo deus spiritum elationis. Et dicatur hic versus, in oratorio tertio ab omnibus, ipso tamen incipiente. Domine labia mea aperies, & os meum annunciabit laudem tuam. Et sic accepta benedictione, ingrediatur ad legendũ. Sũmumq; fiat silentiũ ad mensam, vt nullius musitatio, vel vox nisi solius legẽtis ibi audiatur. Quæ vero necessaria sunt comedẽtibus, & bibẽtibus, sic sibi inuicẽ ministrent fratres, vt nullus indigeat petere aliquid. Si quid tamen opus fuerit, sonitu cuius-

cun-

cunque signi potius petatur, quam voce ne præsumat ibi aliquis de ipsa lectione, aut aliunde quicquam re quirere, ne detur occasio, nisi forte prior pro ædificatione voluerit aliquid breuiter dicere Frater autem hebdomadarius accipiat mixtum prius quam Incipiat legere, propter comunionem sanctam. & ne forte graue sit ei ieiunium sustinere Postea autem cum coquinæ hebdomadarijs, & seruitoribus reficiat. Fratres autem non per ordinem legant aut cantent, sed qui ædificent audientes.

NE unquam nos Diabolus ociosos inueniat, sed semper in aliquo bono, ac laudabili opere occupatos, ordinat D. Benedictus in hoc supra dicto capitulo Regulæ, quod in mensa semper aliqua sacra lectio habeatur. Cuius quidem obseruantiam inuiolabiliter obseruari præcipientes Patres; mandant (quatenus dicitur in regula, ut lector petat ab omnibus pro se orari) quod die Dominico, qui ad mensam lecturus est, ea hebdomada, stans in medio Chori, post Missam tertiæ, tribus vicibus dicat. Domine labia mea aperies, & os meum annunciabit laudem tuã: *& totidem vicibus idem repetat Chorus. Deinde uero ab hebdomadario sacerdote dicatur, respondente Choro, & stante ipso lectore in medio Chori profunde inclinato.* Saluum fac seruum tuum, *Resp.* Deus meus sperantem in te. *Ver.* Mitte ei domine auxilium de sancto. *Resp.* Et de sion tuere eum. *Ver.* Dominus vobiscum. *Resp.* Et cum spiritu tuo. *Oremus.* Aufer ab hoc famulo tuo quęsumus domine, spiritum elationis, & ignorantiæ: vt repletus spiritu humili-

militatis, & scientiæ, intellectum sacræ capiat lectionis, per Christum Dominum nostrum. *Deinde pulsata campanula, & facta benedictione mensæ: accedens lector in medio refectorij dicat.* Iube domne Benedicere. *& responso à maiore, ut in breuiarijs, vadens ad locum lectionis, exordiatur. Quod ad silentium omnino illud in mensa seruari mandant, & qui illud uel semel fregerint, bis in medio refectorij in terra commedãt, aut duobus diebus silentium ubiq; teneant. Quo vero ad lectiones, hic ordo seruabitur.*

Dominicis diebus per totum annum legatur imprimis Homilia Euangelij currentis deinde, facto signo à prælato, legatur capitulum regulæ cũ sua declaratione secundum ordinem: postremo si tempus aderit, non nihil de moralibus sancti Gregorij, aut quid simile. In solemnitatibus uero plenis, ac plenissimis, & duodecim lectionum, legatur primo vita illius sancti, deinde capitulum Regulę. Quod si illius sancti Historia, uel vita minime haberetur, tum primo loco legatur Homilia Euangelij, & postremo moralia Diui Gregorij. Diebus vero ferialibus, legatur de sacris voluminibus, uti habetur in Rubrica, quæ est in fine Breuiarij, cuius principiũ est Prima Dominica &c. *Et hic ordo in omnibus locis nostræ congregationis, sub grauiori pœna seruetur. Vbi dicitur in Regula,* Post Missam, & comunionem, *innuitur. quod singulis diebus Dominicis iuxta Augustini consilium, illi antiqui Patres (inter eos enim paucissimi erant sacerdotes) comunicabant. Verum*

rum circa hoc seruetur vt supra.

Vbi item dicitur Ingrediatur ad legendum, *præcipiunt, vt lector habita beneditione, non exordiatur quousque frates omnes consederint ad mensam. Similiter nullus incipiat comedere, nisi post breuē lectionis sententiam, & facto signo a prelato. In fine vero mensæ, nemo recedat, aut surgat nisi dicto* Tu autem Domine &c. *& responso* Deo gratias. *Et lector non imponat lectioni finem, nisi facto signo cum campanula à prelato. Tum enim dicere debet.* Tu autem Domine miserere nostri. *Nullum à lectione, seu lectura mensæ exemptum esse volunt, nisi Abbatē vel Priorem, & titulares, si qui in Monasterio aderunt. Declarant item Prælatum non debere à loco suo discedere, quousq; mane dixerit, stando,* Confiteantur tibi Domine &c. & infero Memoriam fecit mirabilium suorum. *Indecens enim videtur vt ea, ambulando dicat.*

DE MENSVRA CIBORVM. Cap. XXXIX.

SVfficere credimus ad refectionem quotidianam tā sextæ, quam nonæ omnibus mensis cocta duo pulmentaria, propter diuersorum infirmitates, vt forte qui ex vno non potuerit edere, ex alio reficiatur. Ergo duo pulmētaria cocta fratribus sufficiant. Et si fuerint inde poma, aut nascentia leguminum, ad datur & tertium. Panis libra vna pro pensa sufficiat in die siue vna sit refectio, siue prandij & cœnæ. Quod si cœnaturi sunt, de eadem libra tertia pars a cellario reseruetur, reddenda cœnaturis. Quod si labor forte fa-

ctus fuerit maior, in arbitrio, & potestate Abbatis erit si expediat aliquid augere, remota pre omnibus crapula, vt nunquã surrepat monacho indigeries. Quia nihil sic contrariũ est omni Christiano quomodo crapula, sicut ait dominus noster. Videte ne grauẽtur corda vestra in crapula, & ebrietate. Pueris vero minori ætate nõ eadẽ seruetur quantitas, sed minor quã maioribus, seruata in omnibus parcitate. Carnium vero etiã quadrupedum omnino ab omnibus abstineatur comestio, præter omnino debiles & ægrotos.

QVod ad mensurã ciborũ attinet, de qua D. P. Bened. in præscripto huius capitulo Regulæ loquitur, declarãt patres antiquã nostræ cõgregationis consuetudinẽ sequentes, quod in diebus ieiuniorũ, quouis anni tẽpore detur monachis acetariũ vel crudũ, vel coctum: Deinde singulis singulæ gabbatę, cũ brassicis, vel alio obsonio ministrẽtur, demũ pictãtia duorũ ouorũ, et si tẽpus piscium fuerit, dimidiæ libræ recẽtis piscis apponatur. Si vero dent salsamẽta, quatuor tãtumodo vncijs pictãtia ipsa cõstet. At si nõ ieiunatur, mane duo tantũ fercula dentur, pulmentũ nimirũ coctum; et pictantia cũ geminis ouis. Vesperi vero acetariũ crudum, et pictantia, uel piscis, uel ouorum, pro tẽpore. Extra antem tẽpus ieiuniorũ ecclesię, tã de mane, quàm de sero (præterquam cum dantur pisces) semper in fine non nihil casei detur, hoc ordine. Incipiendo hinc inde a sumitate mensarum, et uersus finẽ progrediendo, unusquisq; quantũ sibi collibuerit, modeste tamen accipiat. Fructus itidem, et poma pro tempore, tam prandio, quã cenæ apponãtur iuxta dispensatoris prudentiam. Ceterum possit abbas superaddere his, quæ uarrata sunt, prout ei uisum

fuerit pro facultate Monasterij, lociq; , personarũ temporis, aeris qualitate. Nunquam tamen carnes neq; intus, neq; extra Monasterium etiam in itinere, a Monachis nostrae cõgregationis comedi permittitur, nisi in infirmitate. Qui vero huic ordinationi cõtrauenerit, si cõuicti fuerint, uel cõfessi, tot diebus in pane, & aqua ieiunent, quot diebus carnes comederunt. Si quis vero comederit occulte, sub scrupolo conscientiae, teneatur dicere pro qualibet uice, septem psalmos penitentiales, cum suffragijs. Vbi dicitur in Regula Panis libra vna, *declarant (cum pondus vnius librae temporis illius, ac loci, vti referunt patres Montis Casini, fuerit triginta trium unciarum, ac dimidiae ex nostris, nec tantum panis vix in vno die quispiam Monachus comedere possit) declarant inquam, ac ordinant, maiorum vestigijs inherentes, vt in mensa, nulla habita ratione ponderis, tantum panis in mensa vnicuiq; fratri apponatur, quantum ei necesse fuerit. Extra vero Refectorium, & debitas comestionis horas, nullus Monachus, aut conuersus; nec etiam officiarij comedere audeant, aut quippiam alimentorum sumere, sine expressa Praelati licentia. Et qui cõtra fecerit, grauiter puniatur. Quo ad pueros, cum Magister eis aliquid infero, tempore ieiuniorũ dare statuerit, faciet illos in mane acetarium, uel caseum, aut tale quid omittere. Studeãt demum fratres sobrietati, scientes quod in multis escis erit infirmitas, vt habet cap.* NEC *tales de Cõsecratione, Distin. quinta. Certis vero annis diebus,*

duae

duæ pictantiæ dari solent, nempe feria quinta in cæna domini, Sabbato Sancto, die Paschatis Resurrectionis, & in vigilia Natiuitatis Domini. Contra vero aliquibus diebus non nisi panis cum acetario, & fructibus super nudam mensam datur, videlicet die veneris Sancti (quo die esset ieiunandum in pane, & aqua, sed ob labores chori, & cantus dispensatur) feria tertia ante cineres, & comeditur in hospitio. Feria vero secunda cænāt fratres in refectorio sed cibos Quadragesimales.

Vbi dicitur in Regula. Carnium vero quadrupedum, *credunt patres (secundum openionē aliquorū) textum esse mendosum, & legendū esse.* Carnium vero etiā quadrupedū omnino &c. *Voluntq; per hunc locum, esus carnium omnino interdici Monachis nostris, tam quadrupedum, quam uolatilum, & omnium aliorum, iuxta id, quod habetur in notabili capitulo. Carnē cuiquā Monacho, de Consecra. distin. quinta.*

Si quis in Dormitorio, quippiam comedisse deprehensus fuerit, aut comestibile aliquid, præter quam poma, & fructus huiusmodi, tenuisse; panis, & aquæ ieiunio, ac alijs grauibus pœnis puniatur, Aliquibus demum vicibus in anno consuetū est in hospitio comedere, ubi tum cibi ad libitū prælati apponuntur, dūmodo non sint generis probibitorum, nec dentur plures, quam duæ pictantiæ. Sed non est hic silentio pretereundum, quod ad mensam debent stare Monachi honeste, & cum modestia, non cubitis super mensam appositis, & non nimium inclinato capite, pariterq; non nimium

mia acceleratione, aut nimia tarditate, sed moderata seruata grauitate, comedere; ut eum decet, qui vere Monachus esse cupit.

DE MENSVRA POTVS. Cap. XXXX.

VNusquisque proprium habet donum ex Deo, alius sic, alius vero sic. Et ideo cum aliqua scrupulositate a nobis mensura victus aliorum constituitur. Tamen infirmorum contuentes imbecillitatem, credimus eminam vini per singulos sufficere per diem. Quibus autem donat Deus tolerantiam abstinentiæ, propriam se habituros mercedem sciant. Quod si aut loci necessitas, vel labor, aut ardor ęstatis amplius poposcerit, in arbitrio Prioris consistat, considerando in omnibus ne surrepat satietas, aut ebrietas, licet legamus vinum omnino Monachorum non esse. Sed quia nostris temporibus id Monachis persuaderi non potest, saltem, vel hoc consentiamus, vt non vsq; ad sacietatem bibamus, sed parcius, quia vinum apostatare facit etiam sapientes. Vbi autem necessitas loci exposcit, vt nec suprascripta mẽsura inueniri possit, sed multo minus, aut ex toto nihil, benedicant Deum qui ibi habitant & non murmurent. Hoc autem ante omnia admonemus, vt absq; murmurationibus sint.

QVemadmodũ in Precedenti capitulo de cibu D. P. Benedictus sermonẽ habuit, ita nũc de potu tractationẽ facit. Et quidem in hac parte nihil aliud Patres addere statuerunt, nisi monere Prælatos, ac Cellerarios, ut vinũ eque temperatũ, et in eadem mensura omnibus propinetur. Vbi uero dicitur in Regula, Vna Emina vini, *sciendum est (iuxta eorumdem Patrum Montis Casini relactionem*

ctionem) eam mensuram multo plus vini capere, quã possit uir unus religiosus, vna die bibere. Quã obrem statuerunt Patres, ut vinum sine eiusmodi mensura, ad necessitatẽ fratrum propinetur in mẽsis. Caueant vero omnes ab ebrietate, ne impœnã incurrant, qua volunt canones debere ebrios clericos puniri. Et enim in capitulo Ante omnia, in prima Decretorum Patre distin. 36. habes, ꝙ triginta dieb. à Comunione abstinere debet clericus quẽ ebrium fuisse constiterit. Et re vera, eodẽ loco; paulo superius, habetur. Vbi ebrietas ibi libido dominatur, & furor. *Et licet luxuriã faciat, & nutriat, non natura vini, sed nimia perceptio, vt in cap.* Luxuriã; *Attamen qui posset à vino abstinere, esset plane beatus, cum iuxta Apostoli sententiã in eo sit fons luxuriæ. Et antiquitus sacerdotes qui ministrabant in tẽplo Dei, prohibebãtur vinum, & siceram bibere, ne crapula, & ebrietate aggrauarentur corda eorũ. cap. Vinolentum eadem Distintione. In Refectorio non solum Monachi, sed, & seculares, si quando forte aderint, bibãt in pateris terris, et fictilib9, aut simplicib9 ciathis, ac sine pede; et ambobus manib9. Extra uero Refectoriũ bibere possint in scyphis uitreis cũ pede, et alijs cõsimilibus uasculis, religiosos tamẽ decẽtibus. Districte uero prohibent ne post hac: ut hactenus quibusdam locis actitatum est, estiuo tẽpore, ante cellam vinariam ponatur vas vino plenum: ex quo omnes ad libitum bibere possint. Id enim absonum esse videtur à Religiosorũ modestia & sobrietate. Si qui vero talibus tẽporibus, circa*

vesperas, & ante dormitionem bibere aliquantisper uoluerint, de licentia Patris Abbatis adeat Refectorarium, & cum socio silenter bibant; tam & si satius esset extra horas prandij, ac cenæ, aqua pura, frigidaq; sitim extinguere: cum nihil aliud esse videatur sitis, quam apetitus humidi, & frigidi. Quas sane qualitates aqua, magis, quam vinum possidet. Cæterum Prælati, qui hunc ordinem seruari non curabunt, grauius puniantur: & si Deffinitoribus uisum fuerit, omni Prælatione priuentur.

QVIBVS HORIS OPORTEAT reficere fratres. Cap. XLI.

A Sancto Pascha vsq; ad pentecosten ad sextam reficiant fratres, & ad seram cænent. A pentecoste auté, tota æstate, si labores agrorum non habeat Monachi, aut nimietas æstatis non perturbat; quarta, & sexta feria ieiunent, vsq; ad nonam, reliquis vero diebus ad sextam prandeant. Quæ prandij sexta, si opera in agris habuerint, aut æstatis feruor nimius fuerit, continuanda erit, & in Abbatis sit prouidentia. Et sic omnia temperet. atq; disponat, qualiter animæ saluentur, & quod faciunt fratres, absq; vlla murmuratione faciant. Ab idibus autem Septembris, vsq; ad caput quadragesimæ, ad nonam semper reficiant fratres. In quadragesima vero vsq; ad pascha ad vesperã reficiant. Ipsa tamen vespera sic agatur, vt lumine lucernæ non indigeant reficientes, sed luce adhuc diei omnia consumentur. Sed & omni tempore siue cœnæ, siue refectionis hora sic temperetur, vt cum luce diei fiant omnia.

Quan-

Quantum ad horã comestionis, de qua beatus Pater in præscripto capitulo tractat, declararunt Patres tempore ieiuniorum, extra quadragesimam prandendum esse post nonã. In Quadragesima vero post vesperas, circa meridiẽ. Cum uero nõ ieiunatur, post sextã. A die xiij. Septembris, vsq; ad Dominicã Palmarũ, quãdo nõ ieiunatur, Nona statim post gratias à prandio dicatur. Reliquis vero anni tẽporibus, dicatur post silentiũ & dormitionẽ diei. Ita tamen ut sẽper, per spatiũ vnius horæ ante vesperas p soluta sit. Cœne vero hora ita tẽperetur, ut omnia, si comode fieri poterit, cũ diei luce, iuxta Regulæ ordinationem, fiant. Vbi Regula dicit, A Sancta Pascha, *addunt Patres, etiam ab vno paschate ad aliud, feria sexta semper esse ieiunandum, ob memoriam Dominicæ passionis. A festo sancte Crucis Septembris, vsq; ad Pascha Resurrectionis, ieiunium quod dicitur Regulare, vt hactenus factum est, omnimodo obseruetur: ita vt nullus, nisi de licentia Abbatis, vel Maioris: iustis de causis, uiolare præsumat. Qui Abbas ita moderate omnia disponat (habita locorum, temporum, ac personarum ratione; iuxta admonitionem patris) ut Animæ saluentur. In prędictis ieiuniis Regulæ, vesperi pro collatione detur solum aliquantum panis, & vini: exceptis feria quarta, & sexta, in quibus dumtaxat fructus, seu poma aliqua, & vinum apponi debẽt. Et qui huic constitutioni contrafecisse deprehensus fuerit, sequenti mane in pane, & aqua solũ ieiunabit, nõ quidem in medio Refectorij, sed in mẽsa vbi solet.*

VT POST COMPLETORIVM nemo loquatur. Cap. XLII.

OMni tempore silentio debent studere Monachi, maxime tamen nocturnis horis. Et ideo omni tẽpore siue ieiunij, siue prandij, si tempus fuerit prandij, mox vt surrexerint a cœna, sedeant oẽs in vnum, & legat vnus collationes, vel vitas patrum, aut certe aliquid quod ædificet audientes, non autem eptaticum aut regum. Quia infirmis intellectibus non erit vtile illa hora, hanc scripturam audire, alijs vero horis legantur. Si autem ieiunij dies fuerit, dicta vespera; paruo interuallo, mox accedant ad lectionem collationum, ut diximus, & lectis quatuor aut quinq; folijs uel quantum hora permittit, omnibus in unum occurrentibus per hanc moram lectionis, si quis forte in assignato sibi comisso fuerit occupatus, occurrat. Omnes ergo in unum positi compleant. Et exeuntes a completorio nulla sit licentia denuo cuiquam loqui aliquid. Quod si inuentus fuerit quisquam præuaricari hanc taciturnitatis regulam, grauiori uindictæ sub iaceat, excepto si necessitas hospitum superuenerit, aut forte Abbas alicui aliquid iusserit. Quod tamen & ipsum cum summa grauitate & moderatione honestissime fiat.

CVm ex se satis clarum sit capitulum hoc Regulæ, nullam aliam declarationem, circa ipsũ Patres fecere nisi quod distincte precipiunt omnibus, & singulis, illius obseruantiam. Quod ad lectionem ordinarunt ut (quod supra tactum est) collectis fratribus in capitulo, uel claustro ecclesiæ proximiori, legantur collationes patrum. Sed de completorio iam satis dictum est. Sciendum est tamen est, quod in Choro, Dormitorio, Refectorio, Clau-

Claustris, & præsertim ecclesię uiciniori, vbi solui solet silentium, & in locis comunibus, non solum post completorium, sed semper seruandum inuiolabiliter est silentium. In Quadragesima vero, ut alibi dictum est seruetur, quousq; à Pręlato fuerit dispensatum. Quoniam uero silentium non solum loquendo frangitur, sed etiam & magis aliquo sonitu, rumore, uel strepitu: ideo inuiolabili obseruatione caueatur (vt est etiam in Cõstitutionibus Heremi) ne vnquam, horis silentio deputatis, aliquid in Cella, uel extra cellã Monachi, vel cõuersi in officinis quicquam operentur quod sonitum aliquem, aut strepitum possit causare.

DE HIS, QVI AD OPVS DEI, vel ad Mensam tarde occurrunt. Cap. XLIII.

AD horam diuini officij, mox ut auditum fuerit signum, relictis omnibus quælibet fuerint in manibus, summa cum festinatione curratur, cum grauitate tamen, ut non scurilitas inueniat fomitem. Ergo nihil operi Dei præponatur. Quod si quis ad nocturnas vigilias post gloriã psalmi nonagesimiquarti (quẽ propter hoc omnino protrahẽdo, & morose volumus dici) occurrerit, nõ stet in ordine suo in choro, sed ultimus omniũ stet, aut in loco quẽ talibus neglig ẽtib⁹ seorsũ constituerit Abbas, ut uideatur ab ipso, uel ab omnibus, usq; dum cõpleto opere Dei, publica satisfatione pœniteat. Ideo antẽ eos in ultimo, aut seorsũ iudicauimus debere stare, ut uisi ab omnibus, uel pro ipsa uerecũdia sua emendẽtur. Nam si extra oratoriũ remaneant, erit forte talis qui se aut collocet, & dormiat, aut certe sedeat foris, uel fabulis uacet, & detur occasio maligno. Sed ingrediatur intro, ut nec totum perdat, & de reliquo emendetur.

Diurnis

Diurnis autem horis qui ad opus Dei, post versum & gloriam primi psalmi, qui post versum dicitur, occurrerit lege, quam supradiximus, in vltimo stet, nec presumat sociari choro psallentiũ vsq; ad satisfactionem, nisi forte Abbas licentiam dederit permissione sua, ita tamen vt satisfaciat reus ex hoc. Ad horam vero refectionis qui ante versum nõ occurrerit, vt simul omnes dicant versum, & orent, & sub vno omnes accedant ad mensam, qui per negligentiam suam, aut vitiũ non occurrerit, vsq; ad secũdam vicem pro hoc corripiatur. Si denuo non emendauerit, non permittatur ad mensę comunis participationem, sed sequestratus a consortio omniũ reficiat solus sublata ei portione sua vini vsq; ad satisfactionem, & emendationé. Similiter autem patiatur qui, & ad illum versum non fuerit præsens qui post cibum dicitur. Nec quisquam pręsumat ante statutam horam, vel postea quicquam cibi vel potus percipere. Sed & si cui offertur aliquid a Priore, & accipere renuerit, hora qua desiderauerit hoc quod prius recusauit, aut aliud omnino, non percipiat, vsq; ad emendationem congruam.

Circa hoc capitulum pauca admodum occurrunt dicenda, cum eius obseruantia in Monasteriis nostris, bene institutis, Dei munere, vigeat. Illud tamen Prælatis in memoriam reducere voluerunt, non esse omnibus æqualiter Chori ingressus interdicendus, sed qui tardius ad sacrum se præsentarunt locum, illi profecto diutius extra detinendi sunt, vt vel saltem hoc pacto magis erubescant, et deinceps non relabantur in idẽ. Si quis vero ita arrogans, & inobediens extiterit, ut non habita à Prælato licentia, ingredi præsumpserit, non obstante sua negligentia, chorum; eodem mane, uel sequenti in solo pane, & aqua in

medio

medio Refectorij comedat, et ultra hoc per totum illud diem clausus in cella maneat. Quicunque lectioni, quę ante Cōpletorium legitur tardus aduenerit, statim genuflectat, nec surgere audeat donec fuerit ei à Prælato, nutu aliquo significatum: tum enim surgere debet, & sessum ire. Qui uero lectioni dictę non interfuerit, non habita licentia à Prælato, non ualeat, neq; audeat chorum ingredi, etiam si cōpletorium tum inchoaretur, nisi prius facto signo ingrediendi à Prælato. Cum uero aliquis, non semel tantum, & iterum in mense, sed frequenter negligentia ductus, à sequela chori se subtrahit, non solum debet Prælatus diutius illum extra chorū cum rubore detinere, sed etiā ab illo subtrhaere caseum, uinum, uel poma in mensa, uel aliquando etiā num pictantiā: Et dū mittit alios deuotiores Monachos solatij, & animi gratia recreādi foras illū ueluti negligētiorē, domi clausū intra Monasterij septa retinere. Si quis in Refectorium uenerit, mensa in choata, profunde inclinatus, orando maneat, usq; ad signū Prælati, & tum ad mensam cum alijs ingrediatur. Si quis uero, dum cum alijs in congregatione fuerit in capitulo mensa, choro, uel alibi, opus habuerit inde recedere ad paruum tempus: genuflectens, uel inclinans, ab eo, qui præest, ulla uerborum prolatione, licentiam petat: & facto à superiori signo, abeat. Qui uero recesserit, non tum reuersurus, exponat prælato causam suę discessionis. Prælati uero in suis Monasterijs, absente Patre Generali, nulli licentiam petant. Et si tarde in chorum, uel Refectorium

rium venerint,ob aliquod negocium, statim ad loca sua pergant; nemini,nisi Deo optimo Max. inclinantes. Similiter cum recedere eis opus fuerit, recedant ad libitum,nec alicui licētiam, cum sint ipsi maiores omnibus,petant. Extra uero Monasterium proprium licentiam petant,ut alij. Similiter Prælati titulares in Monasterijs licentiam à Prælato ordinario petant.

DE HIS QVI EXCOMVNICANTVR quomodo satisfaciant. Cap. XLIIII.

QVi pro grauioribus culpis ab oratorio & a mensa excomunicatur, hora qua opus Dei in oratorio per celebratur, ante fores oratorij prostratus iaceat, nihil dicens, nisi tantum posito in terra capite,& prostratus pronus, omnium de oratorio exeuntium pedibus se proijciat. Et hoc tandiu faciat usq; dum Abbas iudicauerit satisfactum esse. Qui cum iussus ab Abbate uenerit, prouoluat se ipsius Abbatis pedibus, deinde omnium uestigijs fratrum,ut orent pro eo. Et tunc si iusserit Abbas, recipiatur in choro, uel in ordine quo Abbas decreuerit ita sane,ut psalmum,aut lectionem uel aliud quid non præsumat in oratorio imponere, nisi iterum Abbas iubeat. Et omnibus horis dum completur opus Dei proijciat se in terram in loco in quo stat,& sic satisfaciat, usque dum ei iubeat iterum Abbas,ut quiescat iam ab hac satisfactione. Qui uero pro leuibus culpis excomunicantur tantum a mensa, in oratorio satisfaciant usque ad iusionem Abbatis. Et hoc semper faciant usque dum benedicat, & dicat suffici.

INter alias pœnas,quæ positæ sunt transgressionibus nostrarum Constitutionum, uti supra nar-

narrauimus,computantur,& prostrationes,quas io hoc capitulo D.P.Benedictus satisfactiones excomunicatorũ uocat. Declarãt itaq; Patres, hãc pœnam iniungendam per tres dies ad matutinũ,et in egressu à mensa ijs,qui nõ velut fugitiui, sed ob alias causas a Monasterio sine licentia, ut supra recesserunt,retento nihilominus habitu. Nam si habitum abijcerent,tum uelut fugitiui essent puniendi. Similiter declarant ad obseruantiam huius capituli,has prostrationes fieri debere per totidem dies,& post omnes alias penitentias,ab ijs qui uere essent iudicati excomunicati, aut ob aliquod aliud flagitium carceri fuissent mancipati. Pro alijs culpis reus satisfecisse intelligatur, post ubi facta pœnitentia,benedictionem, & aliquam admonitionẽ à Prælato aceperit. Non est autem silentio prætereundum, ex hoc capitulo apertissime elici distinctionem superius allatam,de triplici excomunicationum genere.

DE HIS QVI FALLVNTVR in oratorio. Cap. XLV.

SIquis dum pronunciat psalmum,responsorium, aut antiphonã, vel lectionẽ, fallitur,nisi cũ satisfactione ibi corã omnibus humiliatus fuerit,maiori vindictæ subiaceat,quippe qui noluit humilitate corrigere quod negligentia deliquit.Infantes vero pro tali culpa vapulent.

HVmiliatio, quæ fieri debet in choro quando quis in aliquo errat, vt puta male legendo, uel cantando,& quæ præcipitur in hoc capitulo, huius-

huiusmodi est. Errans in sillabis, uel non puntando ubi debet, uel ante tempus inchoando uersum, aut tarde finiendo & insimilibus leuibus, culpam suam, suo loco manens, fateatur, genuflectendo, & tundendo pectus. Qui uero Antifonas, aut uersiculos, uel psalmos, aut capitula, uel orationes, nõ recte diceret; sed unum pro alio; siue fuerit sacerdos, siue nõ; prosternet se, & terram deosculetur. Quilibet etiam Monachus, post ubi dixerit suas duas lectiones, antequã ad suum locum ueniat, se prosternat humiliter in medio Chori, & confitendo culpam, deosculetur pauimentum, Pueri uero ultra has humiliationes, ad arbitrium Magistri puniantur, discrete tamen, et cum modestia. Et qui errando, non se humiliauerit, tum pœne grauioris culpæ, uelut arrogans, & superbus omnino subiaceat.

DE HIS QVI IN ALIQVIBVS rebus leuibus delinquunt. Cap. XLVI.

SI quis dũ in labore quouis, in coquina, in cellario, in monasterio, in pistrino, in orto, in arte aliqua, dũ laborat, vel in quocũque loco aliquid deliquerit, aut fregerit quippiam, aut perdiderit, vel aliud quid excesserit vbiubi, & non veniens continuo ante Abbatẽ vel congregationem ipse ultro satisfecerit & prodiderit delictum suum, cum per alium cognitum fuerit, maiori subiaceat emendationi. Si animæ uero peccati causa latens fuerit, tantum Abbati, aut spiritualibus senioribus patefaciat, qui sciant curare sua & aliena uulnera, non detegere, ac publicare.

Tri-

TRibus modis manifestantur peccata Religiosorum, uel reuelãdo ea Prelato, eo ordine quẽ Diuus Pater docet in hoc loco, uel generaliter cõfitendo culpas suas in capitulo, uel demum Patri spirituali, in confessione sacramentali. De primo modo cum in hoc capitulo fusius tractetur, nihil Patres addere uoluerunt, nisi quod mandant eius obseruantiam, ita uidelicet, ut Monachi delinquẽtes suo Prælato: Nouitij uero suo Magistro, si quippiã errati comiserint, de ijs quę in hoc capitulo notãtur, adnuncient: alioquin si aliter admisisse conuicti fuerint, pœne grauioris culpę subiaceant. Quantum ad secundum modum, pręcipiunt patres, in omnibus Monasterijs nostrę congregationis qualibet feria sexta, ut moris est, post primam diuini operis horam, in capitulo culpas Monachorum esse à Prelato audiendas: nec ullum Monasterium, ob paucitatem fratrum excusetur. Diebus uero Dominicis, Conuersi teneantur suas, etiã ipsi, culpas dicere. In uigilia uero Natalis, ac Pẽtecostes fiant culpæ generales cum solita confessione, & absolutione, & cum tribus psalmis gradualibus, Ad Dominum cum tribularer. Leuaui oculos meos, & Letatus sum. Et similiter fiat in qualibet feria sexta Quadragesimæ: sed uice psalmorum, Prælatus det disciplinam, dicendo super quolibet fratrum dum uerberat. Misereatur tui omnipotens Deus &c. Feria uero quinta in Cœna Domini dicantur culpæ confessione generali, & fiat absolutio cum tribus dictis psalmis. Feria autem sexta in Parasceue, non dicantur cul-

pæ

pæ sed tantummodo disciplina detur a Prælato, stantibus ipsis fratribus, non in medio prostratis, ut aliis feriis sextis, sed in locis suis genuflexis, & pectore inherentibus scamnis, super quos sedere solent. Prǽcipiunt etiam Patres, non obstante qua vis consuetudine in contrarium, quod dum dictę culpę generales fiunt, semper stent fratres in medio genuflexi, & nunquam prostrati, aut incli nati. Quo ad tertium modum de quo in Calce hu ius capituli fit sermo, hortantur omnes, & singulos, ut frequentius delicta sua patri spirituali con fiteri uelint; sed talem deligant, qui sciat inter lepram & lepram (ut est in prouerbio) discernere, & animas curare, non perdere. Et ad maiorem meritorum cumulum mandantes, prǽcipiunt (vt alio est loco dictum) vt bis saltem in hebdomada, quisq; nostræ Congregationis Monachus confitea tur sacramentaliter sacerdoti. Satius tamen esse, qui Missas cælebrant frequentius confiteri, & si fieri posset ad sacrum altare sine preuia illius diei confessione nunquam accedere. Confessionem item generalem de qua supra, declarant fieri debe re etiam à Prælato, & Monachis coram Patre Generali, statim vt ingressus fuerit capitulum gratia uisitationem intimandi.

DE SIGNIFICANDA HORA operis Dei. Cap. XLVII.

NVncianda hora operis Dei die noctuque sit cura Abbatis, vt aut ipse nunciet, aut tali solicito fratri niungat hanc curam, vt omnia horis competentibus

com-

compleantur, psalmos autem uel antiphonas, post Abbatem ordine suo quibus iussum fuerit imponant. Cantare autem & legere, non præsumat, nisi qui potest ipsum officium implere, vt ędificentur audientes. Quod cum humilitate, & grauitate, & tremore fiat, & cui iusserit Abbas.

CVm satis, superq; in superioribus capitulis dictum sit de qualitate Diuini offici, de Psalmis, Antiphonis, Responsorijs, ac lectionibus: de hora, qua dicendũ est, & alijs, hoc loco tantummodo uisum est patribus hæc pauca addere. Nimirũ ꝙ ex antiqua, etiam diu recepta ab omnibus cõsuetudine, ad sacristas attinet, Monachos ad officium conuocare signo campanę. Eius igitur diligentię erit, si erit suũ Monasteriũ in Ciuitate, sequi in pulsatione ordinem, & horã aliorum Monasteriorũ, in quibus extant Monachi, sub eadem nostra Regula militantes: et diebus festis ordinem Cathedralis ecclesię quo ad fieri poterit: præcipue uero in tertia, & vesperis.

Quoniam vero Sacerdotes ignari in sacris literis plurimum damnantur, & pollicetur Deus optimus Maximus, eos se repulsurus sacerdotes, qui legem suam ac sciẽtiam abiecerunt: fieriq; nequit, ut ab indoctis religiosis Diuina officia rectę persoluantur, & cum satisfactione populorum. Id circo Patres nostri (occasione eius, quod habetur in hac parte Regulę in verbis, Cantare autem & legere non præsumat &c.) *bene institutarum religionum exempla sequentes ordinarũt, ac præcipiunt districte Prælatis infrascriptorum*

Monasteriorũ, vt selectis, cũ consilio seniorum, ijs iuuenibus, qui idonei ad literas perdiscendas censebuntur, eis Magistrum assignent, qui diligentissime eos doceat Gramaticen primũ, deinde Rethoricam, cæterasq; bonas artes, quæ religiosum hominem decent, & ad sacram scripturam intelligendam plurimum conferunt: postremo ijs studijs se totos tradant, sine quibus confessiones audire periculosum est, ac penè impossibile. Et si non habeantur in Monasterijs tales Magistri, ex alia religione petantur, vel è seculo, dummodo sint viri bonæ famæ, morigerati, ac de fide Catholica bene sentientes; debitaq; eis merces, pro facultate Monasterij, ab Abbate, & Patribus constituatur.

Vt autem ista effectui mandentur, presenti constitutione præcipitur, vt in omnibus Monasterijs, vbi uestiuntur Nouitij, vel vbi sunt iuuenes, studijs apti, teneatur Magister, qui eos gramaticam doceat, & Monachus ex senioribus, qui eos in cantu plano instruat. Vltra vero hos Magistros, in Monasterio Sancti Michaelis, & Sancti Matthiæ Venetiarum, in Abbatia Carceris, in Monasterio Classis Rauennæ; in Monasterio Angelorum Florentiæ: in Monasterio Sancti Blasii de Fabriano; & in Abbatia Sanctę Crucis de Auellana, habeatur lector, qui logicam doceat, & alius, vel idem, qui sacram scripturam legat, iuxta decreta sacri Concilij Tridentini.

Quoniam vero sine libris, impossibile est studijs operam dare, præcipiunt dictorum Monasteriorũ præfectis, vt quantocius Bibliotecã in suo

Mona-

Monasterio, quisq; erigat, cum ijs libris, qui necessarij censebuntur, & eius cura vni particulari demandetur, sine cuius licentiâ, uel Prælati nullus ingredi in eam possit, nisi iuuenes illi studentes. Quibus etiam Abbas vnum ex senioribus preficiet, qui eos intra religiosorum limites contineat, ne forte studiorum occasione dissoluantur. Neq; vero hoc in loco tacendum est, quod quibusdam non suffragatur contra nos, vt videtur eis, Diui Hieronimi sentẽtia in sacris Canonibus, Cau. xvi. quæst. prima, cap. Monachus, vbi dicitur, Monachum non docentis, sed plangentis officium habere: cum sanctissimus iste Doctor eo in loco de ijs loquatur Monachis, qui siluas incolebant, nec sacris vt plurimum erant initiati. At qui sacerdotes, qui modo vrbes in colunt, rem sacram faciũt, peccatorum confessiones audiunt & à multis sæpe cõsilia pro animarum salute petuntur; quis unquam sanæ mentis dicat non debere æsse in lege sacra peritos, & Doctos? Adde his, quod illi quibus de sacer, ille doctor loquitur otium aliter vitare poterant, labori manuum & agrorum culturæ incũbendo, quod nostræ tempestatis Monachis minime par est. Et quis rogo, fuit Hieronimus? non ne, & ipse Monachus? Quis obsecro Basilius? Quis ue Gregorius? non ne omnes Monachi? & tamen suis doctrinis, Christi ecclesiam plurimum illustrarunt. Obmutescant igitur illi omnes, qui hæc obijciunt. Cæterum eo res nostræ deuenerunt, vt si nõ reparentur sacris studijs, religionem omnem perire necesse sit. Refriguit siquidem charitas, &

Christi amor; deuotioq; vt plurimum à Monasteriys exulat, & nisi lectione sacrorum librorum, & orationibus reuocetur, actum est de nobis. Eia igitur, viri Camaldulenses, ocium omne procul abyicientes, erigite mentes, tollite animos, & talem literis operam impendite, vt non amplius numerus & fruges consumere nati, passim vocitemini. In mentem veniat Generalis Ambrosii, viri eruditissimi, exemplum, qui nostram tam insigniter decorauit Religionem, nunquam non vsq; ad sydera tollendum: Subeant Petri Candidi, Delfini, Iustiniani, & tot aliorum doctissimorum patrum monumenta, nunquam e Bonorum memoria peritura. Illud semper præ oculis sit, bonarum literarum studia, religiones, ne dum in suo candore seruasse, verum etiam plurimum extulisse. Iis inuigilate, hec sectamini, ab iys ne separemini: Hic, nempe in studio literarum, Deum cognoscetis, eius bonitatem, sapientiam, maiestatem; ac perinde feruentius amabitis: vestram sic clarius miseriam humanam intuebimini, imbecillitatem, indigentiam. Vosq; hic esse exules, ac cœlum vobis patriam, lõge melius, studendo sacris paginis, cognoscentes, ingemiscere, ac etiam num Monachi officium explere haud difficulter poteritis, sed iam satis de iys dictum est. Vt autem eo iam redeat, vnde nostra discessit oratio; sacrista, de quo iam dictum est supra, eligatur de numero sacerdotum: eiusq; munus sit in primis, Diuini operis horas, die, noctuq; secundum regulam, & constitutiones, significare; debitoq; spatio, & congruis interuallis campanã pul-

pulsare: ecclesiam, sacrarium, capitulum, sacrata vasa, & sacras vestes, altariumq; ornamenta, & vniuersam ecclesiæ supellectilem mundam, integrã semper custodire: lampades accensas continue conseruare: Candelas Altaribus apponere: ecclesiam, & altaria, quando ornanda sunt (subsacristis auxiliantibus, uel Nouitijs) ornare; & quando auferenda sunt ab eis ornamenta, auferre, & suis queq; locis omnia reponere: Ecclesiam claudere, & aperire: hostias facere, & cum Abbate de mutationibus Diuinorum officiorum, & de celebrandis Missis tractare: librorum omnium ad Diuina peragenda deputatorum, curam gerere: eosque in quibus ad Nocturnas vigilias lectiones legendæ sunt, in choro præparare, & ipsas lectiones, nec non Euangelium, post Te Deum laudamus, *perlegendum, vel cantandum inuenire, ac signare, ut non opus sit, dum Diuinum celebratur officium, hæc inquirere. Quæ omnia, vt melius possit adimplere sacrista, dentur ei, si maior erit cõgregatio, coadiutores videlicet, iuuenis qui non sit sub cura Magistri, & conuersus ad viliora illius obedientiæ seruitia peragenda. Meminitq; ipse sacrista, quanta, & fides & munditia, & diligentia cum deceat, qui semper habet sacra tractare.*

DE OPERE MANVVM QVOtidiano. Cap. XLVIII.

Ociositas inimica est animæ. Et ideo certis temporibus occupari debent fratres in labore manuũ, certis iterum horis in lectione diuina. Ideoque hac dispositione credimus vtraq; tēpora ordinari, idest vt a pascha vsq; ad calend. Octobris mane exeuntes a prima vsque ad horam penè quartam laborent, quod necessarium fuerit. Ab hora autem quarta vsq; ad horã quasi sextam lectioni vacent; post sextam autem surgētes a mensa pausent in lectis suis cum omni silentio, aut forte qui voluerit sibi legere, sic legat, vt aliũ non inquietet. Agatur nona temporius mediante octaua hora, & iterum quod faciendum est operentur vsque ad vesperam. Si autem necessitas loci, aut paupertas exegerit, vt ad fruges colligendas per se occupentur, non contristentur. Quia tunc vere Monachi sunt, si de labore manuum suarum viuunt, sicut & patres nostri, & Apostoli. Omnia tamē mensurate fiant propter pusillanimes.

A calend. autem Octobris usque ad caput quadragesimæ vsq; ad horam secundam lectioni vacent, hora secunda agatur tertia, & vsque ad nonam omnes in opus suum laborent quod eis iniungitur. Facto autem primo signo horę nonæ disiungant se ab opere suo singuli, & sint parati, cum secundũ signũ pulsauerit. Post refectionē autē vacent lectionibus suis, aut psalmis.

In quadragesimæ vero diebus a mane vsque ad tertiam plenam lectioni vacent, & vsq; ad decimam plenam operentur, quod eis iniungitur. In quibus diebus quadragesimæ accipiant omnes singulos codices de bibliotheca, quos per ordinem ex integro legant, qui codices in capite quadragesimę dandi sunt. Ante omnia sane deputentur vnus, aut duo seniores, qui circumeant Monasterium horis quibus vacant fratres lectioni, & videant ne forte inueniatur frater acidio-

cidiosus, qui vacet ocio, aut fabulis, & non sit intentus lectioni, & non solum sibi inutilis sit, sed etiā alios extollat. Hic talis si (quod absit) repertus fuerit, corripiatur semel & secundo, si non emendauerit, correptioni regulari subiaceat, taliter vt cæteri metum habeant. Neque frater ad fratrem iungatur horis incōpetentibus. Dominico die lectioni vacent omnes, exceptis his qui varijs officijs deputati sunt. Siquis vero ita negligens & desidiosus fuerit, vt non velit, aut non possit meditari, aut legere, iniungatur ei opus quod faciat, vt non vacet. Fratribus infirmis, aut delicatis talis opera, aut ars iniungatur, vt nec ociosi sint nec violentia laboris opprimantur, vt effugentur. Quorum imbecillitas ab Abbate consideranda est.

CVm occupationes Monachorum nostris hisce temporibus, multo plures existant, quam vnquam fuerint, tum circa Diuina officia persoluenda, tum circa alia, difficile uisum est Patribus posse ad unguem Monachos hoc capitulum Regulæ seruare: præsertim cum in hyeme uix tempus ad ipsas horas canonicas persoluendas, & alia necessaria per agenda, sufficiat. Nihilominus, vt quo ad fieri potest, seruetur, præcipiunt quod medium illud tempus quod intercedet inter horam vnam Canonicam, & aliam, fratres studeant utiliter expendere, vel in aliqua obedientia, vel lectione, aut oratione, secundum quod ætati, gradu, & cuilibet conditioni conuenerit.

Sic enim, et antiqui nostri Patres factitabant. Inter quos alij studijs vacabant; alij vero, minus studijs apti, diuersis manuū exercitijs operā dabāt uel pingēdo tabulas, & parietes ad honorem Dei

ac sanctorum; uel acu sacras uestes miro artificio elaborando: vel codices cantus plani, pro Choro nitide, & equaliter scribendo, & miniando, vel libros per utiles ad posterorum comodum ingeniose edendo, uti est videre in pluribus nostræ Congregationis Monasterijs. Vbi dicitur in Regula, Post sextam autem, surgentes à mensa &c. *Dispensant Patres cum fratribus, vt possint à prandio, per dimidium horæ, animi gratia, per viridarium, aut aliquam aliam Monasterij partem: In qua nō sit perpetuum silentium, deambulando simul, de rebus sanctis, aut literis colloqui. At vero a Dominica palmarum usq; ad festum Sanctæ Crucis Septembris, transacta hora, post primā mensam, pulsetur campanula ad dormitionem: & tum vbiq; locorum Monasterij vsq; ad nonam, silentium seruetur, maxime vero ubi fratres quiescunt. Post dormitionem, facto signo, dicatur Nona, & reliquum temporis ab officio, dormitione, & mensa, lectionibus, collationibus, studijs, & orationibus expendatur. Conuersi uero manibus laborando, ociū veluti hostem perniciosissimum, semper insectentur. Cum quippiam agitur ad quod plures conueniant, ut puta, cùm fit panis, & huiusmodi, præcipiunt patres, ut semper aliquid spirituale ibi legatur. Vbi item in Regula dicitur. Neq; frater ad fratrem iungatur, horis incompetentibus, declarant patres horas incompetentes esse, horas officij Diuini, silentij, Mensarum: horas noctium, & Gimnasii, respectu studentium: quoniam talibus horis huiusmodi exercitijs vacari debet.*

Qui

Qui autem tempore diurnæ dormitionis, quiescere nolunt, caueant omnino, dum alicui rei student in cella, ne aliquo rumore, uel strepitu quiescentibus sint molesti. Nam sunt aliqui (ut est in beremi nostrę constitutionibus) qui in cella comorantes, tota die, quasi quodam Demonis impulsu, uagationisq; spiritu agitati, nunquam eodem loco persistere possunt. Sed magno cum strepitu uaria opera, eadem hora, incipere, & dimittere solent: Quod sane uagationis uitium, & instabilitatis, miserrimum est, & nimis detestabile. Studeant igitur Monachi, in cella consistentes, in eodem loco, in eodem opere stabiliter, quãtum res expostulat, persistere, & non faciliter tedio cedentes de loco ad locum, de opere ad opus, transire, Similiter extra cellam non facile discurrant Monachi, ne exterioris hominis grauitas, & animæ puritas corrumpatur. Nouerint etiam, quod sicut quieto, & stabilitatis studioso Monacho, cella, & silentium, tutissimum, ac suauißimum ab omnibus seculi æstibus, & tentationum incendijs, refugium præbet: & tanquam portionem exibet delitiarum paradisi: Ita inquieto, & instabili, cella instar carceris & viuentis sepulture, & tormentarie officine efficitur, & afflictionum maximam exibet occasionem.

In omnibus igitur, & per omnia, quam maxime fieri potest, studeat Abbas, ut seruentur in suo Monasterio, quę hoc supradicto capitulo continentur, est enim omni ex parte multa consideratione dignum sicuti etiã est, quod in hac materia scribit Hier.

Hier. ad rusticum Monachum, & habetur in cap. Nunquam de Consecr. Distin. quinta.

DE QVADRAGESIMAE OBseruatione. Cap. XII.

LIcet omni tempore vita Monachi quadragesimæ debeat obseruationem habere, tamen quia paucorum est ista virtus, ideo suademus istis diebus quadragesimæ, omni puritate vitam suam custodire, omnes pariter negligentias aliorum temporum his diebus sanctis diluere. Quod tunc digne fit, si ab omnibus vitiis nos temperemus, orationi cum fletibus, lectioni & compunctioni cordis, atque abstinentiæ operam demus. Ergo his diebus augeamus nobis aliquid ad solitum pensum seruitutis nostræ, orationes peculiares, ciborum & potus abstinentiam, & vnusquisque super mensuram sibi indictam aliquid propria voluntate cũ gaudio sancti spiritus afferat Deo, idest subtrahat, corpori suo de cibo, de potu, de somno, de loquacitate, de scurilitate, & cum spiritualis desiderij gaudio sanctũ pascha expectet. Hoc ipsum tamen, quod vnius quisque offert. Abbati suo suggerat, & cum eius fiat oratione & voluntate. Quia quod sine permissione patris spiritualis fit, præsumptioni deputabitur & vanæ gloriæ non mercedi. Ergo cum voluntate Abbatis omnia agenda sunt.

ADeo clarum est prescriptum capitulum Regulæ, quod pre manibus habemus, ut nõ sit opus aliqua alia declaratione: immo tanta dignũ obseruatione, & animaduersione, ut amplius dici non possit. Quamobrem uisum est Patribus solũmodo hortari fratres ad eiusdẽ obseruantiam. Sint itaq; nobis cordi præcepta, monitiones, hortamenta, & que-

quecūq; alia proponit nobis in hoc capitulo Beatiſſimus Pater. Vltra uero ea que quiſq; ſpōte ſua fecerit, debeat Prælatus quilibet in ſuo Monaſterio prima feria ſecunda quadrageſimæ (iuxta ueterē laudabilē conſuetudinē) iniungere ſingulis fratribus in cap. pſalterium; precipiens, ut quolibet die ſaltē vigintiquinq; pſalmos legat in remiſſionē omniū negligentiarū totius illius anni elapſi. Quadrageſimā, quantū ad abſtinentiā ciborū, inchoandam eſſe declarāt imediate poſt Dominicā quinquageſimæ. Aduentus uero incipit in Dominica, quę proximior eſt feſtiuitati beati Andreę Apoſtoli, ꝙ ſane tēpus aduentus ieiunijs tranſigendū eſſe uolūt, nō ſecus ac illud quadrageſimæ. Vbi dicitur quod omni tēpore uita Monachi, quadrageſimæ deberet obſeruationē habere. Patres monuiſſe uolūt ſuos Monachos, quēadmodū innuit etiā ſuperius diuus Pater, illud eſſe ueriſſimum, quod notat Iohannes Griſoſt. in Homilia, & habetur, decretorū tertia parte de conſecr. diſtin. quinta. uidelicet. Nihil ſic eſſe iocundum, ſicut cibus bene digeſtus, aut decoctus, nihil ſic ſalutem, nihil ſic ſenſuum acumen operari, nihil ſic ægritudinem fugare, ſicut moderata refectio. Sufficientia quippe cum nutrimento, & ſoſpitatem ſimul procreat, & voluptatem. Abundantia uero morbum facit, & moleſtias ingerit, & ægritudines generat. Legimus quoſdam (inquit Hieronimus eadem diſtin.) morbo articulari, & podagrę humoribus laborantes, proſcriptione bonorum, ad ſimplicem menſuram, & pauperes cibos redactos, conualuiſſe.

DE

DE FRATRIBVS, QVI LONGE ab oratorio laborant aut in via sunt. Cap. L.

FRatres qui omnino longe sunt in labore, & nō possunt occurrere hora competenti ad oratorium, & Abbas hoc perpendit quia ita est, agant ibidem opus Dei, vbi operantur, cum tremore diuino flectentes genua. Similiter qui in itinere directi sunt, non eos prætereant horæ constitutæ, sed vt possunt agant sibi, & seruitutis pensum non negligant reddere.

NE forte aliqui in animum inducerent suum, Diuina officia, cum hactenus narratis ceremonijs in choro dumtaxat esse persoluenda, & nō extra: Præcipiunt Patres, huius capituli occasiōne, vt Monachi nostrę congregationis; vbiq; locorum se inuenerint, aut fuerint, teneantur canonicas horas deuote persoluere, cum debitis pausis, et inclinationibus: cum undiq; Diuinæ aures exaudiant, & summa Maiestas nullum non repleat locum; quinimo ubique sit per essentiam, præsentiā, ac potestatem. Quoniam uero sacre imagines plurimum conferunt ad erigendum animum, ac mentem in ipsum Deum, ac Diuos; prescripti Patres uolunt, ut in omnibus ac singulis nostrorum Monasteriorum, membris curent Prælati erigere oratoria; ubi non solum celebrari Diuina officia possint, verum etiā res sacras fieri, cum non deceat Monachum, uel diem vnam absq; auditione Missæ transire. Adde vero, quod huiusmodi oratoria non mediocri erunt solatio spirituali ijs, qui uel ad

huius-

huiusmodi hospitia, animi gratia, aliquando decli nabunt, uel ob Monasterij negocia interdum ibi moram, per aliquot dies, trhaere cogentur.

DE FRATRIBVS QVI NON satis longe proficiscuntur. Cap. LI.

FRatres, qui pro quouis responso proficiscũtur, & ea die sperant reuerti ad Monasterium, non prçsumant foris manducare, etiam si a quouis regentur, ni si forte eis ab Abbate suo praecipiatur. Quod si aliter fecerint, excomunicentur.

QVoniam vero multoties accidere solet, vt Monachi extra Monasterium ad aliquẽ locum, non nostri ordinis vadant, non tamen ita re motum, quin eodem die ad domos proprias reuer ti possint, si velint: Idcirco virtute huius regulae capituli, mandant Patres, ut nullus, qui hac intentione reuertẽdi domũ eodem die, ad aliquem locum perexerit, audeat ullo pacto extra Monasterium comedere, presertim in domibus secularium: sed antequam pedem extra limitem ponat accipiat, si non sit dies ieiunij praecepti, ientaculũ: deinde vesperi domum caenaturus, reuertatur. Si uero sit dies ieiunij, uel differat negocium ad aliũ diem, vel ieiunus vadat, & ieiunus domum reuer tatur. Et hoc regulariter intelligi, & seruari volunt. Si quidem in casu aliquo necessitatis, non solum apud religiosos, & affines, verum etiam in ip sis diuersorijs comedere citra noxam licebit. A carnium nihilominus esu, nisi maxima vrgente ne cessitate

cessitate, semper abstinebimus tam intus, quam extra, uti iam dictum est, & qui secus fecerint grauius puniantur.

DE ORATORIO MONASTERII. Cap. LII.

ORatorium hoc sit, quod dicitur, nec ibi quicquam aliud geratur, aut condatur. Expleto opere Dei omnes cum summo silentio exeant, & agatur reuerentia Deo, ut frater qui forte sibi peculiariter vult orare, non impediatur alterius improbitate. Sed si alter vult sibi forte secretus orare, simpliciter intret, & oret non in clamosa voce, sed in lachrymis & intentione cordis. Ergo qui simile opus non facit, non permittatur expleto opere Dei, remorari in oratorio, sicut dictum est, ne alius impedimentum patiatur.

D*omini nostri sentẽtiam, qua dicitur,* Domus mea, Domus orationis vocabitur *pre oculis habens sanctissimus Benedictus, præcipit in hoc capitulo. In oratorijs nostris nihil pænitus aliud fieri, nisi ad quod instituta esse noscuntur. Quare sub grauibus pænis mandant & ipsi Patres, ne Prælati vllo pacto permittant in ecclesiis nostris quippiam fieri, quod sit à diuino cultu alienum: caueantq; ne in eis vllæ res prophanæ seruandæ deponantur: uel collocutiones rerum impertinentium habeantur: sed celebratis canonicis horis, nostræ ecclesiæ secularibus claudantur: ab hora nimirum sexta, usque ad uesperas: & decantatis uesperis usque ad completorium, nisi forte in fe-*

stis

ſtis præcipuis, in quibus per totum diem fit populorum concurſus. Porta uero clauſtri interioris, quæ ducit in ipſam eccleſiam, ſemper Monachis pateat, a dictis matutinis uſque ad ſolis occaſum ut ſi qui forte priuatim orare uoluerint, poſſint. Caueant tamen à ſtrepitu labiorum, & huiuſmodi, ne alijs ſint impedimento. Cæterum non in Eccleſiis tantum noſtris, quę dicta ſunt, obſeruari uolunt: ſed in ijs omnibus clauſtri partibus, ut dictum eſt, quæ eiuſdem Eccleſiæ parietibus herent, perpetuum mandant ſeruari ſilentium. Itaque nulli omnino licebit tam in Eccleſia, quam dictis clauſtris quippiam loqui, niſi forte aliquando ſilenter, & oratione imperfecta. Specialiter uero de Eccleſiis noſtris ſeu oratorijs, extra vrbes ſitis, mandant Patres, ne permittant ſub grauibus pœnis Prælati, in eis reponi fruges, aut paleæ, uel ligna, & huiuſmodi; quemadmodum plerumque fieri ſolet ab agricolis; ſed ea ueneratione colantur, quæ decet loca Deo ſacra. Et ſi quæ Eccleſiæ ruinam minentur, quantocius reſarciantur, & quæ collapſa ſunt, reſtituantur, & reſtituta, munda teneantur. Quandoquidem Domos Dei ſanctitudo decet, ac munditia.

DE

DE HOSPITIBVS SVSCIPIENDIS. Cap. LIII.

OMnes ſuperuenientes hoſpites,tanquam Chriſtus ſuſcipiantur,quia ipſe dicturus eſt. Hoſpes fui & ſuſcepiſtis me. Et omnibus congruus honor exibeatur,maxime tamen domeſticis fidei & peregrinis. Vt ergo nunciatus fuerit hoſpes,occurratur ei a Priore, vel a fratribus cum omni officio charitatis, & primitus orent pariter,& ſic ſibi ſocientur in pace, quod pacis oſculum non prius offeratur niſi oratione præmiſſa propter illuſiones diabolicas. In ipſa autem ſaltatione omnis exibeatur humilitas. Omnibus venientibus ſiue diſcedentibus hoſpitibus,inclinato capite,vel proſtrato omni corpore in terra, Chriſtus in eis adoretur qui & ſuſcipitur. Suſcepti autem hoſpites ducãtur ad orationem,& poſtea ſedeat cum eis Prior, aut cui iuſſerit ipſe. Legatur coram hoſpite lex diuina, vt ædificetur,& poſt hæc omnis ei exibeatur humanitas. Ieiunium a Priore frangatur propter hoſpitem, niſi forte præcipuus ſit dies ieiunij quod non poſſit violari. Fratres autem conſuetudines ieiuniorum proſequãtur. Aquam manibus Abbas hoſpitibus det, pedes hoſpitibus omnibus, tam Abbas quam cuncta congregatio lauet,quibus lotis,hunc verſum dicant. Suſcepimus Deus miſericordiam tuam in medio tẽpli tui. Pauperum autem,& peregrinorum maxime ſuſceptio omni cura ſolicite exhibeatur, quia in ipſis Chriſtus magis ſuſcipitur. Nam diuitum terror ipſe ſibi exigit honorem.

Coquina Abbatis, & hoſpitum per ſe ſit, vt incertis horis ſuperuenientes hoſpites, qui nunquam deſunt monaſterio,non inquietent fratres. In quam coquinam ingrediantur duo fratres ad annum, qui ipſũ officium bene impleant. Quibus vt indigent, ſolatia adminiſtrentur, vt abſq; murmuratione ſeruiant. Et iterum quãdo occupationem minorem habent,exeãt,

vbi eis imperatur in opera. Et nō solū in ipsis, sed & in omnibus officijs Monasterij ista sit cōsideratio, vt quādo indigēt, solatia accomodētur eis, & iterū quādo vacāt, obediant imperāti. Itē & cellam hospitū habeat assignatā frater, cuius animam timor Dei possideat; vbi sint lecti strati sufficiēter, & domus Dei a sapiētibus sapiēter administretur. Hospitibus autē cui nō præcipitur: nullatenus societur neq; colloquatur. Sed si obuia uerit aut viderit; salūtatis humiliter, vt dictum est, & petita benedictione pertranseat; dicens sibi non licere colloqui cum hospite.

QVoniam inter opera Misericordiæ Hospitalitas plurimū sacris paginis cōmēdatur, dū narrant sanctissimos Patriarchas plerūq; Angelos hospitio recepisse; ea propter districte Patres præcipiunt, ut capitulū hoc regulę inuiolabiliter ab omnibus nostræ congregationis Monasterijs, et Monachis obseruetur: quodq; hospites oēs debita charitate, et honore excipiantur, cū in singulis indubitāter ipse Christus recipiatur. Statim itaq; ut Monachus hospes aduenerit (ut prius de Monachis loquamur) ducatur ab hostiario domus in ecclesiā; Interimq; uocetur campanulæ signo, aut ab altero hostiariorū, Abbas, uel alius uice sui. Qui ueniens, & ipse in ecclesiam, ordine breui facta oratione, hospitem detecto capite fraterne amplexetur: ac subinde in eam cameram hospitalitatis ducat, quæ eius gradui, ac uirtuti conueniet. Postremo de omnibus sibi necessarijs, pro Monasterij facultate, prouideatur. Quod si Abbas hospiti, antequam ad ecclesiam uenerit, obuiauerit: primum ad pacis amplexum eum recipiet, deinde ad ecclesiam ducet, postremo ad cubiculum.

Sciendum uero hic est, quod inter hospites sic excipiendos, non computamus Monachos domus, qui vel ad aliquod membrum eiusdem domus morantur, uel ob aliquod negocium, per aliquot dies, extra Monasterium manserunt (hi enim reuertentes tantūmodo accedere debent ad prælatum pro benedictione, moxq; ad cellas proprias se recipere visitata nihilominus prius ecclesia) sed loquimur de ijs Monachis, qui raro, & ex alieno Monasterio, ac de longe adueniunt, nec sunt de familia, & alteri Abbati subijciuntur. Neq; uero Abbati indignum uideatur huiusmodi hospites, eis occurrendo, benigne excipere, siue prçsules etiam ipsi extiterint, siue priuati, quoniam non eos tantū puros homines excipit, sed Christum omnium dominum, qui nos pauperculos è cœlis in terram descendens, inuisere dignatus est, & tanquam seruus, & qui ministrat, inter nos existere. Cerimoniam item illam abluendi hospitibus pedes (licet non ita solemnem) nullo pacto omittant, qui hospitibus recipiendis præsunt; maxime si pedestres uenerunt. Cæterum dum in regula dicitur quod hospites Abbatis aduentum ad portam Monasterij præstolari debent: intelligendum id esse, declararunt patres, de Hospitibus secularibus, qut religiosis aliorum ordinum; minime vero de hospitibus nostræ congregationis. Tempore si quidem Diui Patris Benedicti vnum quodq; Monasterium congregationem constituebat, neq; inde Monachis exire licebat, nisi ob extremam aliquam necessitatem, aut agri colendi gratia. Quare de laicis hospiti-

ſpitibus,aut præsbiteribus ſecularibus ferme ſem per eſt ſermo. Quandoquidem Monaſteria omnia,ea tempeſtate uiatorum omnium receptaculum erant; vti etiam noſtris temporibus eſt Hoſpitium Heremi noſtræ Camaldulenſis. Recepto itaq; hoſpite perbenigne à Prelato, ut dictum eſt, & facta hora Cenæ,aquam ei ad abluendas manus Prælatus infundat, & Benedicta Menſa diſcumbat. Incepta interim lectione ſacra, poſt breuem periodum,ipſi comedere incipiant,facto ſigno à Prelato: ſed ſequatur nihilominus lectio, quouſq; denuo Prælatus ſignũ faciat quieſcendi,poſt aduentum vero hoſpitis,& ante cænam, qui voluerint,poſſint huiuſmodi hoſpitem uiſitare in propria camera. Poſtquam primam ſalutationem, non liceat iuuenibus,non ſacerdotibus,ullo pacto, ſe cum huiuſmodi hoſpitibus ſociare,ſine expreſſa licentia Prelati, ſub pæna ieiunandi in terra pane,& aqua. Prælatus tamen ſocium tali hoſpiti tribuat,qui eum comitetur, illi adſiſtant, eumq; de cunctis neceſſarijs prouideat. Nullus hoſpes (excepto Patre Generali,qui maior eſt omnibus) ex itinere veniens, audeat Domum hoſpitalitatis intrare, aut ueſtes ſibi itinerarias detrhare, niſi primum,viſitata eccleſia,Benedictionem à Prela to domus acceperit. Imo uero laudabile eſſet, ut etiam ipſe Pater Reuerendiſſimus (quemadmodum non nullæ aliæ religiones bene inſtitutę obſeruant)de itinere ueniens,non ante domum ſibi preparatam,ingrederetur,niſi poſt ſolemnem benedictionem acceptam in eccleſia cum orationibus proprijs.

Prælati, vti mandatur in Regula semper, & vbiq; hospites comitentur, & cum illis comedant, frangendo si opus fuerit, ieiuniũ; nisi forte esset ab ecclesia preceptũ. Verum ad maiorẽ disciplinæ regularis obseruantiã, ordinarunt prescripti Patres ut aduenientes Monachi, quacumq; dignitate præfulgeant, etiam R. P. Generalis, trãsactis duobus diebus, comunem uitã, & refectorium sequi teneãtur: & chorum, non secus, ac si de eodem essent Monasterio; nisi forte infirmi, aut debiles essent, uel maioribus (quod ad chorũ) detenti negocijs. Hospites item extra Monasterium ægredi non præsumant, nisi facta sibi prius facultate à prælato loci illius, qui etiam socium eis assignare, & Benedictionem tribuere debet. Hæc vero intelligẽda sũt de hospitibus religiosis, siue nostræ fuerint, siue alterius congregationis: Circa quos volunt Prælatos etiam benignius agere, vti regula mandat. Seruetur quoq; cõsuetudo illa laudabilis, ac in nostro ordine peruetustata: nempe quod sacerdotes aduenæ, sacerdotibus nostrorum Monasteriorum, in nostris domibus præferãtur: Diacones similiter extranei, nostros Diacones antecedãt; & sic de alijs gradibus. Id enim congruum esse videtur, vt honore aduenas intra nostros limites præueniamus.

Quantum vero ad Hospites seculares, similiter charitate recipiantur, maxime uero pauperes, quoniam in illis magis Christus pauper suscipitur. At non introducantur in Monasterium, nisi forte intra primam vestibuli partem, si non prius aduentus eorum Prælato significetur. Qui

Præ-

Prælatus cum illis comedere teneatur, si alicuius considerationis personæ fuerint; sin autem mittat cum eis aliquem ex senioribus, moribus, & doctrina præcellentem. Nullus vero, Cuiusuis rei prętextu, ultra tres dies in nostris Monasterijs detineatur, nisi forte ob negocium aliquod Monasterij, aut ob vrgentem aliquam necessitatem: & dum ibi morantur remotius à Monachorum habitatione hospitentur, ne forte illi a nobis, uel nos ab illis incomodum aliquod patiamur. Ad longum uero tempus nemo in domibus nostris, nec ob mercedem aliquam, uel spem recipiatur, cuiuscumq; cōditionis, uel gradus immo nec etiā cō missi, nisi habeant habitum; & de expressa licentia Patris Generalis, aut visitatorum, in scriptis habita. Quod si quis Prælatus fecerit contra, grauius puniatur. Id enim fit, ne Monachorum pax perturbetur. Et re uera, nil magis dissonum uidetur Monachis, quàm cum laicis diuturnam trahere moram, etiam si sint familiares.

Strictissime etiam uetant, ne quis audeat Mulieres cuiuscumque Gradus, ætatis, conditionis, aut dignitatis, intra septa Monasteriorum nostrorum, seu clausuram introducere ullo pacto, sub pœna excomunicationis, prout in Bulla Sanctissimi Domini Nostri Pij Quinti latius trattatur.

Ad curam uero hospitum tales à Prælato prę ficiantur qui sint idonei exemplo, morum grauita te, sermonisq; modestia, eos ędificare: eorumq; mu nus sit cum omni solicitudine, & charitate, aquā

pro lauandis pedibus, corporalem refectionem, ignem, cellam, mensamq; hospitibus præparare, ijsdem in omnibus sollicite, & diligenter ministrare, & omnia quæ circa hoc eis iusserit Prælatus, implere. Meminerint etiam ipsi hospitarij æque pauperes bene tractare: scientes, quod maiorem à domino recipient mercedem, qui pauperes præcipue comẽdare curauit, quandiu (inquiens) vni de his minimis fecistis, mihi fecistis. Quid enim turpius, obsecro, apud Christi seruos, quam id quod Beatus Iacobus in sua canonica in non nullis deprehendit, qui intrantem in conuentum eorum diuitem, honorifice excipiebant, pauperem uero non ita. Qui demum hospitibus inseruient, cauebunt ne omnino quid ab eis, etiam sponte oblatum, accipiant, maxime uero pecuniam; & qui cõtrafecerint, quindecim diebus in cella, clausi maneant, & tribus diebus in pane, & aqua ieiunent. Quoniam autem in sermonem de ablutione pedũ incidimus, non ab re fore arbitrantur patres, hoc loco apponere, quod in sacræ nostre Heremi constitutionibus capite xxvi. habetur. Si pedes inquiunt, abluere voluerint Heremitę (cur non idem et Monachi?) illud diligenter attendant, ut hoc quoque omni religiosa honestate faciant, nunquam altius, quam opus sit se discooperiant, neq; se mollius tangant. Ne vero in huiusmodi carnis attrectationẽ aliqua excitetur libidinis titillatio; semper cum pedes lauare inceperint, penitentiales quos dicimus psalmos simul dicere incipiant: qui uero eos memoriter non tenuerint; aut alios

psal-

psalmos dicant: aut orationem Dominicam tam diu repetant quousq; ablutionem perfecerint.

SI DEBEAT MONACHVS LIteras, vel eulogia suscipere. Cap. LIIII.

NVllatenus liceat Monacho nec a parentibus suis, nec à quoquam hominum, nec sibi inuicem literas aut eulogia vel quælibet munuscula accipere aut dare: sine præcepto Abbatis sui. Quod si etiam a parentibus suis ei quicquam directum fuerit, non præsumat suscipere illud, nisi prius indicatum fuerit Abbati. Quod si iusserit suspici, in Abbatis sit potestate cui illud iubeat dari: & non contristetur frater cui forte directum fuerat, vt nõ detur occasio diabolo. Qui autem aliter pręsumpserit disciplinę regulari subiaceat.

TAmetsi quæ modo dicentur, alibi incidenter dicta sint, non erit ab re, eadem in pręsentiarũ tanquam in loco proprio, breuiter ac perfunctorie repetere. Nulli ergo, ut hic regula monet, liceat literas, uel munuscula mittere alicui, uel recipere ab aliquo, sine expressa licentia. Immo nec nuncios mittere liceat; nec rem quampiam, quam uis minimã, uel sibi concessam, alicui donare absq; dicta licentia. Non valeant etiam inter se Monachi, prçsertim iuuenes, libros, uel res alias, etiã minimas, comutare sine prędicta Prælatorum suorum licentia, ut supra diximus. Ut autem capitulum hoc plenius obseruetur, pręcipiunt hostiario, ut literas omnes, quæ ad manus suas deuenerint, eas, non Monacho cui directæ sunt, sed prælato prius presentet, sub pœna toties, quoties id facere

 ommisserit

ommiſſerit, abſtinendi per triduum à uino. Similiter fratres qui ex itinere ueniunt, literas omnes Prelato præſentare teneantur.

Summopere uero cauendũ omnibus eſſe denunciant, ne Mulieribus cuiuſuis conditionis, uel Gradus (matre, & ſororibus exceptis) literas uel munuſcula quæcũq; mittere preſumant: uel ad eos ab eis tranſmiſſa, recipere. Hæc etenim mulierũ litere uel munuſcula, per ſacros Canones religioſis probibita ſunt; & quam ueriſſime incentiua libidinis eſſe cõperiuntur. Id uero cũ de cæteris omnibus mulieribus obſeruandũ diligenter ſit, de ſanctimonialibus diligentiſſime eſt cuſtodiendum, ſiue noſtri Camaldulenſis, ſiue alterius ordinis ſint: ut nulla omnino Monachis cum eis intercedat, neq; per literas, neq; per nuntia, familiaritas. Etenim (inquit ille) cautiſſime ſunt omnia concupiſcentiæ irritamenta declinanda, ne paruo aliquo fomite, magnus libidinis æſtus intra precordiorũ aridas cogitationes inſurgat. Et qui contrafecerit ad arbitrium Patris Generalis, grauius puniatur.

DE VESTIMENTIS VEL CALciamentis fratrum. Cap. LV.

VEſtimenta fratribus ſecundum locorum qualitatẽ vbi habitant, vel aerum temperiem dentur: quia in frigidis regionibus amplius indigetur: in calidis vero minus. Hęc ergo conſideratio penes abbatem ſit. Nos tamen mediocribus locis ſufficere credimus monachis per ſingulos cucullam & tunicam, cucullam in hyeme uilloſam in æſtate puram aut uetuſtam, & ſcapulare propter opera: Indumenta pedũ, pedules, & caligas.

ligas. De quarũ rerum omniũ colore aut grossitudine non causentur monachi: sed quales inueniri possunt in prouincia in qua habitãt, aut quod uilius comparari potest. Abbas autem de mensura, prouideat, ut non sint curta ipsa uestimenta utentibus eis, sed mensurata. Accipientes noua uetera semper reddant in præsenti, deponenda in uestiario propter pauperes. Sufficit enim monacho duas tunicas, & duas cucullas habere propter noctes, & propter lauare ipsas res. Iam quod super fuerit, superfluum est & amputari debet. Et pedules & quodcunque est uetustum, reddant cũ accipiunt nouum. Femoralia hi qui in uia diriguntur de uestiario accipiant: qui reuertentes, lota ibi restituant. Et cucullę, & tunicæ sint aliquanto his, quas habere soliti sunt, meliores, quas exeuntes in uiam accipiant de uestiario: & reuertentes restituant.

Stramenta autem lectorum sufficiant matta, sagũ leua, & capitale. Qui tamen lecti frequenter ab Abbate scrutandi sunt propter opus peculiare, ne inueniatur, & si cui inuentum fuerit quod ab Abbate non acceperit, grauissimę disciplinæ subiaceat. Et ut hoc uitium peculiare radicitus amputetur, dentur ab Abbate omnia quæ sunt necessaria, id est cuculla, tunica, pedules, caligæ, bracile, cultellus, graphium, acus, mappula, tabulæ, ut omnis auferatur necessitatis excusatio. A quo tamen Abbate semper consideretur illa sententia actuum apostolorum, quod dabatur singulis pro ut cuique opus erat. Ita ergo & abbas consideret infirmitates indigentium, non malam uoluntatem inuidentium. In omnibus tamen iudicijs suis dei retributionem cogitet.

INter alia, quæ hodie non parum indigent declaratione, & quæ maxime opus habent reformatione, iuxta regulam, uestes principem obtinent locum; cum res iam collapsa sit, ac multum ab antiquo nostrorum patrum instituto diuersa.

Itaq;

Itaq; sanxerunt patres, atq; inuiolabiliter obseruari volunt quecumq; modo circa vestimentorum qualitates subijciemus.

Primum igitur omnium, quod ad colorem, vestes nostrę omnes, tã intus, quam extra, albę erunt. Et si nanq; Beatissimus Pater Benedictus hoc loco asserat, non esse curandum, cuius sint vestimenta nostra coloris: & ipsum pro constanti habeatur, nigro vsum fuisse colore. Nos tamen antiquam Quingentorum, & quinquaginta annorum (ob reuelationem Diuo Patri Romualdo factã) sequentes consuetudinem; nõ nisi candido vtemur colore. Nulli itaq; deinceps liceat, aliquo alio uti colore, etiam occulte, sub pœna priuationis uocis actiuæ, & passiuæ, per biennium. Vt autem quorumdam Monachorum, qui nimis molles, atq; delicati videntur abusui occurratur, & iam tandem terminus aliquis eorum sensualitati ponatur: declarant Patres, Cucullas, quam principalem inter vestimenta nostra, ac nobiliorem locum tenent, fieri debere ex rudioribus, ac uilioribus pannis, quæ in prouincijs, & locis, in quibus habitamus, inueniuntur: dummodo eius meminerint prouerbij, quod qui magis expendunt, minus expendunt: & quod non amplius moramur in solitudine, sed in vrbibus. Quod ad sargias duplas flàndrenses, quę vulgo scota uocantur (fortasse enim ex insula scotia efferebantur) & si uideantur aliquanto delicatiores, quã Monachos deceat: tamen quia sunt durabiliores, & eis complures aliæ Religiones, recte institutæ, utũtur: permittunt patres, quod Prælati

lati suos Monachos ex eisdem uestire ualeant, & earum usum in nostra congregatione admittunt.

Circa formam cucullæ, quo ad longitudinem, ex parte anteriori, usq; ad collũ pedis descendãt, ex parte uero posteriori terram ferme radant. Quo ad latitudinem, qui eas ex scoto conficiunt, auferant ab ambobus telis principalibus, tertium latitudinis; pro habitu vno seu scapulari conficiendo; ita vt cuculla ipsa paucissimas habeat rugas siue plicas. Primæ iuncturæ ad humerum pertingant, reliquę uero non excedant medium manicæ. Ipsę autem cucullarum manicæ sint longæ ultra manum extensam per dimidium brachij: latæ uero quantum est ipsa scoti latitudo plicata. Quod si post harum publicationem quis repertus fuerit fecisse sibi cucullam alterius mensuræ, vel pluribus cum plicis, quam possint duo tertia latitudinis scoti facere, cuiusq; generis panni sint; priuetur, vltra ammissionẽ prædictæ cucullæ, uoce tã actiua, quam passiua, per sex mẽses: Prælatus uero qui id scienter permiserit, in proximo futuro capitulo ad electionem Deffinitorum, utraq; sit uoce priuatus. Habitus siue scapularia non excedant in latitudine tertium latitudinis ipsius scoti, & caputia sint omnia æqualia, tam cucullarum, quam habituum iuxta formam ab ipsis Patribus Deffinitoribus præfixam, cuius exemplar quilibet Prelatus in suo Monast. habere teneatur. Qui vero huic constitutioni contrafecerit, aut caputia ipsa seiuncta à cuculla, vel habitu portauerit grauius ad arbitrium prelati puniatur. Tunicæ etiam ex parte

ante-

anteriori, vsq; ad Collum pedis pertingant, à Parte vero posteriori, paucis admodum rugis terram radant. Prima iunctura ad humerum pertingat, secunda ad manicam, nec supra. Ipsa uero Tunicę manica, quo ad longitudinem, ad extremitatem digitorum attingat, quo uero ad latitudinẽ, tantæ sit capacitatis, ut ambos pugillos recipere valeat, nec amplius. Et qui huic constitutioni contrafecerint tunicas ipsas amittant. Non habeant præterea Monachi nostrę congregationis, etiam Prælati, amplius, quam duas cucullas, ac binas Tunicas: & si quis plures habuerit auferantur ab eo per Prelatos, ac Comunitati applicentur. Cætera omnia vestimenta, in omnibus simplicitatem redoleant, & fiant secundum antiquas consuetudines, sine globulis, & occellis, seu vncinulis, & orbiculis; & nihil seculare omnino sapientes. Caligæ similiter, ac perizomata, seu femoralia, nec minimum quid sapiant sensualitatis, aut conformitatis cum seculo: nec ex alio, quam ex lana, & lino, vllo pacto, sub grauiori pœna fiãt: quamquam perizomata satius foret, non nisi cum ęquitatur illa ferre. Et quoniam sunt aliqui, quos non pudet pallium cum collari ferre, more secularium, cum globulis sericeis, & huiusmodi vanitatibus, præcipiunt hæc omnia ab usibus nostris ammoueri. Et si qui deinceps inuenti fuerint huiusmodi pallijs vti, ultra amissionem eorum, grauius à Prælato puniantur. Mandant pręterea Patres, vt non solum quæ dicta sunt, mira fulgeant simplicitate, sed & reliqua omnia, quę in vsum nostrum

ſtrum veniunt, & domi, & foris, dum equitamus vt ſunt pilei, cothurni, pallium itinerarium, calcaria, pera coriacia, ornamenta equorum, & huiuſmodi: ne ſimus deriſui cernentibus, & noſtram huiuſmodi vanitatibus, dedecoremus religionem. Galeri noſtri tam palea, quam lanei ualorem quatuor iuliorum ſinguli nõ excedant, nec addantur eis vllo pacto ornamẽta ſericea. Vitetur etiã omnis ſuperfluitas, & præcioſitas in ſupellectili: nec liceat alicui Monacho cellam ornare, quocumq; panno, niſi forte lineo, viridis coloris, aut cæleſtis, non tamen picto vllatenus. Prelatis tamen quippiam permitti poterit in Cameris, non tamen ſericum vllo pacto, nec etiam in domibus hoſpitum, ſed tantũmodo id liceat in Eccleſia, & circa cultum diuinum,

Si quis vero, ob ętatem ſenilem, aut complexionem frigidam, ueſte pellicea indigeat, non ei denegetur: uerumtamen è pellibus ſilueſtrum animalium, & nobilioribus non fiant, nec permittantur. Et cui tales ueſtes pelliceæ tribuuntur, non dentur pro illo anno alia ueſtimenta. Accipientes autem noua ueſtimenta, uidelicet cucullam, uel tunicam: intra octo dies, lota, & munda, omnino reſtituant uetera, ſecundũ regulam. Contrafaciẽtes priuentur rebus nouis quouſq; reſtituant uetera. Ordinarunt deniq; ad omnium dictorum maiorem obſeruantiam, ut Prælatus una cum Decanis Monaſterij, tribus ſaltem uicibus in anno uiſitet deligenter omnes cellas Monaſterij, et ſi quem inuenerint quippiam habere cõtra harum

con-

constitutionũ dispositionẽ, auferatur ab eo, et grauius puniatur. Prẹcipue uero puniri acrius volũt, qui subuculas, seu camisias lineas habere, uel ferre deprehensus fuerit: nam laneas tantummodo gestare debemus, quæ usq; ad medium cruriũ pertingant. Tunicæ cingi non possint, sub graui pẹna, nisi corigeis coriaceis, & habitus non cingatur nisi cingulo laneo, ex pannorum extremitatibus desumpto. Fratribus, qui intra annum mutantur, prouideat vtrunque Monasterium à quo, & ad quod, pro rata vestimentorum, & temporis. Qui fratres non possint habere, neque tenere ad vsum suum, vltra quatuor tonicellas, & tria scapularia, præter illud, quod nocte deferimus. Conuersis omnibus nostræ congregationis loco cucullarum fiant à Prẹlatis, iuxta ueterum consuetudinem, planetẹ, quæ sint supra terram, per quartam partem vnius brachij, & omnino sine rugis. Quæ quidem planetæ, quoad latitudinem non excedant ullo pacto manus: nec fiant ex dicto scoto, uel alia sargia flandrensi: sed ex pannis tantumodo grossioribus. Omnia autem supradicta uestimenta, ut omnis proprietatis auferatur occasio, teneantur Prẹlati dare suis Monachis re uera, & in facto, non autem in pecunijs, sub pæna priuationis actiuæ uocis & passiue per quinquennium.

DE MENSA ABBATIS. Cap. LVI.

Mensa Abbatis cũ hospitibus & peregrinis sit semper. Quotiens tamen minus sunt hospites: quos uult de fratribus uocare, in ipsius sit potestate. Seniorum unum tamen aut duos semper cum fratribus dimittendos procuret, propter disciplinam.

Experientia rerum magistra dilucide satis ostẽdit, quod ibi melius sacræ Religionis cerimoniæ ac reliqua omnia ad monasticam uitam spectãtia, seruantur, ac diligentius custodiuntur, ubi Prælati presentia adest. Quapropter ordinarunt Patres, quod non huius obstante capituli doctrina, Prelati nostræ congregationis studeãt semper, & vbiq; cum suis esse Monachis, ne dum in choro sed & in mensa comuni, nisi forte ad debitum officij interdum cum hospitibus, eos comedere oporteat. Siquidem, & pater carnalis in vna, & eadem cum suis filijs mensa comedens non solum maiorem erga illos ministrat dilectionis affectum, eisdem cibis cum eis vtens, siue bonis, siue malis: uerum etiam facit, ut modestius se habeant. Nec obstat si tempore Diui Patris Benedicti seorsum ab alijs Abbates comedebant, quoniam id forsan fieri poterat ob hospitum multitudinem, undiq; aduentantium, aut ob aliquam aliam causam, quę modo non militat. Sed tamen eis uetitum non erat, si uoluissent comunem etiam mensam sequi. Cum hoc itaq; Diui Patris Benedicti esset permis

sios

sio, non præceptio; nullum erit propterea modo absurdum, si Patres iustis de causis hanc tollunt permissionem, & uolunt Abbatem, quo ad fieri potest, mensam comunem frequentare. Sic etiam & Christus suis cum discipulis, fere semper cibum sumebat.

DE ARTIFICIBVS MONASTERII. Cap. LVII.

ARtifices si sunt in monasterio cum omni humilitate, & reuerentia faciant ipsas artes: si tamen iusserit Abbas. Quod si aliquis ex eis extollitur pro scientia artis suę, eo quod uideatur aliquid conferre monasterio: hic talis euellatur ab ipsa arte: & denuo per eam non transeat: nisi forte humiliato ei iterum Abbas iubeat. Si quid uero ex operibus artificum uenundandum est, uideant ipsi per quorum manus transigenda sunt, ne aliquam fraudem præsumant inferre. Memorentur Ananiæ, & Saphyræ, ne forte mortem quam illi in corpore pertulerunt, hanc isti vel omnes, qui aliquam fraudem de rebus Monasterij fecerint, in anima patiantur. In ipsis autem precijs non surrepat auaritiæ malum; sed semper aliquantulum vilius detur quam ab alijs sæcularibus datur; vt in omnibus glorificetur deus.

ET si capitulum hoc nulla uidetur egere declaratione, cum pauci admodum Artifices in presentiarum in nostris Monasterijs reperiantur: nihilominus pro illis paucis, qui adsunt, statuerunt Patres, quod in omnibus, præscriptum capitulum obseruetur, ut omnis superbię occasio tollatur. Curent præterea huiusmodi Artifices, ut in uendi

tione

tione suorum operum nullam fraudem comittant, aut dolum, & res suas viliori præcio tribuant, quam facerent seculares. Hortantur uero Prælatos, ne se faciles præbeant in dispensatione Chori, aut aliorum exercitiorum ad Diuinum cultum spectantium, cum huiusmodi artificibus, qui clerici essent; nisi forte aliquando iustis de causis. Vetant preterea, ne aliquis artifex nostræ congregationis mittatur ad aliquod operandum in domibus secularium, extra Monasterium, nisi forte interdum vocaretur, et ad horam, vt (exempli gratia) instrumentum aliquod in armoniam reduceret, & ex dissonanti, consonum redderet, uel quid simile ageret. Nihil ijdem uendere, aut ullo modo distrahere valeant, sine expressa Prælati licentia. Et cum rem aliquam de tali licentia vendiderint, statim afferant precium ad pedes Prælati, iuxta regulæ præceptum. Et si indigeant emere aliquid pro usu suarum artium, petant ab ipso Prælato, & dum accipiunt, humiliter inclinando dicant. Benedictus Deus in donis suis, & sanctus in omnibus operibus suis, qui viuit & regnat in secula seculorum Amen. *Quod idem Monachi dicant semper pro Gratiarum actione, ubi quid à Prælato ipso, vel alio Monacho acceperint. Nullus præterea audeat sub grauiori pœna impressioni quippiam tradere, nec suum, nec alienum, nisi de licentia Patris Generalis, aut Vicarij Prouinciæ, & vltra hoc de licentia Reuerendorum inquisitorum, aut ordinarij, iuxta Decreta sacri Concilij Tridentini.*

Similiter nullus, nec pro se, nec pro alijs aliquod ędat, seu componat, tam metro, quam soluta oratione, in quo quippiam, uel minimum lasciuientis, aut minus religiosi animi deprehendi possit, aut quæ maledicentiæ uel mordacitatis, aut scurrilitatis aliquid contineat, sub grauioribus pœnis à Prębato iniungendis. Sed magis, qui huiusmodi Donũ à Deo receperunt in rebus spiritualibus, ac deuotis id expendant, vel saltem in his studijs, quę possint aliquam hominibus utilitatem afferre, ut sunt historiæ, vitę hominum illustrium, opera ad linguas spectantia, & huiusmodi, quemadmodũ Hieronimum, Antoninum, & alios multos factitasse comperimus. Nullus item venationi, aut aucupationi uacet, cum hæc religiosis à sacris Canonibus inhibeantur. Nullus quęrat Principibus seculi se gratũ exhibere, scurrã, uel ioculatorem agens. Nihil enim à Religioso uiro magis alienũ esse debere uidetur. Nullus artibus diuinatorijs, ullo pacto, incumbat, neq; ijs facultatibus, quæ à sacris Canonibus, & decretis interdicuntur, ut sunt Chiromantia, Geomantia, & huiusmodi. Nullus item nostri ordinis Monachus, siue tanquam reus, siue Actor pro aliquo seculari dicat apud iudices vel Magistratus causam, ullo pacto, nec similiter cuiusuis hominis, etiam Principis possit esse negociorum gestor. Et qui in horum aliquo contrafecerit grauius puniatur. Similiter non liceat alicui professo nostræ congregationis, publice legere, nec etiam lectiones audire in aliquo studio Generali; aut alibi, extra Monasteria nostra

ſtra, ſub grauiſſimis pœnis ad arbitrium Patris Generalis, & Viſitatorum.

DE DISCIPLINA SVSCIPIENdorum fratrum. Cap. LVIII.

NOuiter veniat ſi quis ad conuerſionem, non ei facilis tribuatur ingreſſus. Sed ſicut ait Apoſtolus probentur ſpiritus ſi ex deo ſunt. Ergo ſi veniens perſeuerauerit pulſans:& illatas ſibi iniurias,& difficultatem ingreſſus, poſt quatuor aut quinque dies, viſus fuerit patienter portare:& perſiſtere petitioni ſuæ:annuatur & ei ingreſſus: & ſit in cella hoſpitum paucis diebus. Poſtea autem ſit in cella Nouitiorum, vbi meditetur & manducet & dormiat. Et ſenior ei talis deputetur, qui aptus ſit ad lucrandas animas, qui ſuper eum omnino curioſe intendat, & ſolicitus ſit, ſi vere Deum quærit, & ſi ſolicitus eſt ad opus Dei, ad obedientiam, ad opprobria. Prædicentur ei dura & aſpera, per quæ itur ad Deum, & ſi promiſerit de ſtabilitatis ſue perſeuerantia, poſt duorum menſium circulum legatur ei hæc regula per ordinem, & dicatur ei: Ecce lex ſub qua militare vis, ſi potes obſeruare, ingredere: ſi vero non potes, liber diſcede. Si adhuc ſteterit, tunc ducatur in ſupradictam cellam Nouitiorum, & iterum probetur in omni patientia. Et poſt ſex menſium circulum relegatur ei regula, vt ſciat ad quid ingreditur. Et ſi adhuc ſtat, poſt quatuor menſes iterũ relegatur ei eadem regula. Et ſi habita ſecum deliberatione promiſerit ſe omnia cuſtodire, & cuncta ſibi imperata ſeruare, tunc ſuſcipiatur in congregatione, ſciens ſe ſub lege regulę conſtitutum, quod ei ex illa die non liceat egredi de Monaſterio, nec collum excutere de ſub iugo regulæ, quam ſub tam moroſa deliberatione licuit recuſare, aut ſuſcipere.

Suſcipiendus autem, in oratorio, coram omnibus promittat de ſtabilitate ſua, & cõuerſionẽ morũ ſuorũ

& obedientia coram Deo & sanctis eius, ut si aliquando aliter fecerit, ab eo se damnandum sciat quem irridet. De qua promissione sua faciat petitionem ad nomen sanctorum quorum reliquię ibi sunt, & Abbatis præsentis. Quam petitionem manu sua scribat, aut certe si non scit literas, alter ab eo rogatus scribat, & ille Nouitius signum faciat, & manu sua eam super altare ponat. Quam cum posuerit, incipiat ipse Nouitius mox hunc versum. Suscipe me domine secundum eloquium tuum, & viuam, & non confundas me ab expectatione mea. Quem versum omnis congregatio tertio respondeat, adiungentes, gloria patri. Tunc ipse frater nouitius prosternatur singulorum pedibus, vt orent pro eo, & iam ex illa hora in congregatione reputetur. Res si quas habet, aut eroget prius pauperibus, aut facta solemniter donatione, conferat Monasterio, nihil sibi reseruans ex omnibus, quippe qui ex illo die, nec proprij corporis potestatem se habiturum sciat. Mox ergo in oratorio exuatur rebus proprijs quibus vestitus est, & induatur rebus Monasterij. Illa autem vestimenta quibus exutus est, reponantur in vestiario conseruanda; ut si aliquando suadente diabolo consenserit, vt egrediatur de Monasterio (quod absit) Tunc exutus rebus Monasterij proijciatur. Illam tamen petitionem quam desuper altare Abbas tulit, non recipiat, sed in Monasterio reseruetur.

SI in conficiendis negocijs alicuius momẽti, magna vti conuenit solertia, & attentione: In hoc vno de quo in presenti capitulo agitur, oportet uti maxima, & plusquam comuni. Raro siquidem euenit, ut bonæ plantationes, si recte fuerint custoditæ, degenerent, ac expectato careant fructu, quemadmodum è contra malę, malos fructus, ut plurimum, etiam si aliqua disciplina excultę fuerint, afferant, & producant. Sed dato etiam, ꝙ hæc

hæc regula aliquoties falleret, non propterea esse debent in hac parte Prȩsules somniculosi, ac minus diligentes, in recipiendo ad habitum iuuenes, vndecumq; venientes. Præcipiunt itaq; Patres, ut capitulum hoc Regulæ, cum declarationibus, quas modo sub inferimus, inuiolabiliter obseruetur. Primum itaq; curabit Prȩlatus anteq̃; in Monasterium recipiatur aliquis iuuenis, qui petat habitum, & inter nostros connumerari; diligenter scire cuius sit filius, cuius famæ fuerint Parentes, cui vacauerit puer usq; ad illum diem, quã ȩtatem habeat, & utrum sit sanus mente, ac corpore. Et si super his bonam retulerint informationem, qui fuerint de hoc interrogati; recipiatur Puer in Monasterium, ut hospes tamen: & in domo hospitum sub cura alicuius senioris ad tres, uel quatuor dies teneatur. Quo sane dierum interstitio, facile ex sermonibus eius, ac moribus, & actionibus coniecturari poterit, qualis futurus sit in habitu religioso, & an bono spiritu ducatur, nec ne. Quod si in dicto tempore, bonam de se expectationem excitauerit, tum Prælatus de Consilio seniorum, tradat cum Magistro Nouitiorum, & per mensem adhuc in tirocinio, & habitu laicali probetur, comedens in mensa comuni cum alijs, ac chorum frequentans. Transacto deniq; mense, in quo prȩponatur ei regula, ut eam bene legat, ac diligenter consideret: si eiusdem fuerit animi, ac uoluntatis, & seniores eandem de ipso spem retinuerint: prȩponatur a Prȩlato in comuni capitulo: et si a maiori parte, ultra medietatem, receptus fue-

rit, sanctæ Religionis habitu induatur, dummodo decimũ quintũ saltem annum attingat. Et si clericus esse debet, ita in gramaticalibus sit instructus, vt bene de ipso, quo ad scientiam, sperari possit. Verum si in dicto tempore vnius mensis, leuem se, ac minus constantem præstiterit, uel parum religiose conuersatus fuerit, uel indicia dederit superbi, ac uitiosi animi, cũ pace ad suos remittatur. Hi uero qui sancto induti fuerint habitu, sub cura diligentis Magistri à Prelato tradantur, qui non minus exemplo, quam uerbo, & doctrina aptus sit in via Dei, & institutis religionis eum edificare.

Si in anno approbationis, Nouitius aliquis notabile aliquod delictum cõmiserit, uel ob incultos suos mores, & parum virtuosam vitam, id cõmeruerit, Prelatus de consilio seniorum, vestimenta sua laicalia, quæ in comuni vestiario, usq; ad professionem asseruari debent, illi reddens, domum eum remittat. Qui uero bene se gesserit in tirocinio, post annum probationis, prius inter seniores, deinde in comuni capitulo coram fratribus à Prelato recipiendus ad professionem, proponatur. Et post vbi magister ea, quæ de ipso habuerit dicere, retulerit, egrediatur e capitulo, ut libere, si qui aliquid dicere de tali recipiendo uoluerint, possint. Similiter si cognatos aut affines in capitulo haberet talis recipiendus; foras egrediantur donec qui uoluerint aliquid dicere, valeant. Foras inquam & extra capitulum egrediatur, etiam si sit ipse Prælatus. Deinde uota fratrum, ac suffragia disquirantur, & si à maiori

parte

parte vocaliũ, ultra medietatem, fuerit receptus, pro professo habeatur. Deinde octo uel decẽ diebus elapsis, in Missa post tertiam à Prælato habitum nostræ congregationis uerum, nempe cucullã donetur, & professionem suam cum ijs cerimonijs faciat, quæ alibi notatæ sunt. Quam professionem declaramus, iuxta sacri Concilij Tridentini Decreta, fieri non debere ante sextum decimum annum completum: & si ante fiat; nullam esse, sed irritam & inanem.

Qui uero professionem fecerit, adhuc (ita præcipiunt Patres) sub cura Magistri, tres alios annos manere debet, ita ut nulli liceat, ante quatuor annos à receptione habitus e tirocinio, quod Nouitiatũ dicimus, egredi: nisi forte ob causam aliquã urgentem, & de consensu Patrum Deffinitorũ, uel cum, ob ætatem grandeuam, ante illud quadrienniũ sacerdos fieret. Nemo uero putet, nos sacris Regulæ institutionibus cõtraire, dũ Nouitios per mensem dũtaxat in laicali habitu detinemus, & nõ per annũ; quemadmodũ tẽpore Diui Benedicti: quoniã vice vnius actionis, quæ tũ tẽporis fiebat, nimirũ tradendi habitũ, & insimul ad professionẽ recipiendi: Nos duas distinctas actiones facimus, tradendo primitus habitum, deinde, anno reuoluto, recipiendo ad professionem. Non enim condecet modo, cum Monasteria sint intra vrbes, videre laicum insimul cum Monachis vitam per annum degere, cum illis psallere, comedere, pernoctare. Quamobrem sapienter Patres iam à pluribus annis constitutionem illam Regulæ,

vt diximus, immutarunt. Professio autem in nostra congregatione fiat hoc pacto.

Ego frater talis, de tali loco, promitto stabilitatem meam, & conuersionem morũ meorum, & obedientiam secundum regulam sancti Benedicti, & statuta Camaldulensis ordinis, in congregatione sacræ Heremi, & sancti Michaelis de Murano, coram Deo, & sanctis eius, in presentia Reuerendi in Christo Patris D. Talis de tali loco. Abbatis huius Monasterij, & aliorum fratrũ. Anno Domini &c.

Vt autem de officio Magistri Nouitiorum nõ nihil dicamus, eius partes sunt, in anno probationis ea omnia seruare, circa Nouitios, quæ in Priori parte supradicti capituli regulę continentur, ne aliquando excusare se possint Tirones, & ignorantiam pretendere, quod videlicet non scierint, se tot & tanta seruaturos. Doceat igitur eos, non propriã, sed suorũ superiorum uoluntatẽ facere debere; Caste, & pure uiuere; Nihil propriũ, & ꝙ non ad prælati nutum parati sint resignare, possidere: Cordis humilitatem, ac corporis amplecti. Pacem cum omnibus habere; Reuereri senes: Cum æqualibus mites esse: Omnes diligere: in Ecclesia solicitos esse: & attentos: In gimnasio studiosos: In obedientia promptos: & ubiq; compositos, ac deuotos. Et ut hæc omnia facilius ipsi obseruẽt discipuli; studeat ipse prius ea effectui mandare: ut sic cũ domino dicere bono animo valeat. Discite à me quia mitis sum, & Humilis Corde. Studeat etiam Magister facere, ut sui Tirones à teneris assuescãt

esse,non solum extra,sed etiam in cella, & lectulis,& ubiq; uerecundi,modesti,& decenti munditia præditi. Quotiens indumenta mutare uoluerint,semper summa uigilantia attendant,ut quantocius poterunt,hoc efficiant. Sine habitu,& scapulari etiam in secreto, non sine maxima urgente necessitate audeant immorari. Caueant etiam, ne aut lauando,aut mensæ seruiendo, aut pauimenta uerrendo,aut quid aliud simile agendo, ita se discooperiant,vt verenda possit uideri, etiam femoralibus cooperta. Hoc autem facillime fiet,si cum opus est huiusmodi seruitia peragere,se linteo precingent. Cæterum quocumq; & Nouitij, & Monachi faciant,quodcumq; operentur, nunquam solos se esse existimēt,sed in præsentia multorū Angelorum,qui honesta, & decenti eorum compositione maxime delectantur; & non minus Demones semper adesse credant, qui eorum inhonestam aut indecentem habitudinem subsannantes, letentur, & irrideant. Illud pro certo nouerint iuuenes,quod nisi in cella assueti fecerint honestatem, ac decentem compositionem, & grauitatem seruare,illam nunquam in hominum præsentia poterunt custodire. Sed qualis vnusquisq; secum in cella fuerit,talis etiam,uel inuitus se se in præsentia hominum exibebit. Cellā præterea ipsam, & omnia vtensilia in ea ita composita, & ordinata, ac mūda habere assuescant; ut neq; confusa, & inordinata,aut sordibus polluta, magnā arguant negligentiam:neq; etiam nimium accurate nitida, ac tersa,feminilem mollitiem ostendant. Ad hæc inquam

inquam obseruanda; in primis suos assuefaciant discipulos, præceptores, quoniã, ut plurimũ, quem semel fuerint imbuti recentes, seruabunt odorem. Caueãt etiam Magistri, immo & Prælati, ne in eo quod alios corrigere, ac reprehendere uolunt, uel etiam in alio delicti genere, ipsi reprehensibiles uideantur, quoniã cuius vita despicitur, necesse est, ut etiam admonitio facile contemnatur. Idem prouideant, ut in cella, Nouitij necessaria, atq; opportuna omnia habeant; & quotidie quibus indigeãt ministrentur. Similiter de diuino officio, de Regularibus institutionibus; de solitudine seruanda, et personarũ frequentia fugienda; de paupertate, castitate, & obedientia plene amanda, et custodiẽda: dilectione, meditatione, & oratione: de stabilitate in cella, de ieiunio, & abstinẽtia, de silentio, et alijs omnibus Monasticis consuetudinibus eos instruant: potissimeq; humilitatem cordis, & corporis, exterioremq; compositionem seruare, non tantum uerbis, quantum exemplo doceant. Minus enim efficax est uerborum instructio, nisi doctoris fuerit exemplo confirmata.

Quod ad Conuersos attinet, post ubi etiã ipsi, antequã habitũ suscipiant, probati modo supradicto fuerint, recipiantur: et habitu Nouitiorũ induantur. Et anno probationis elapso, prius, inter patres, ac seniores, deinde modo supradicto, in communi cap. à maiori parte recepti, ad sacrã admittantur professionẽ, in qua eis à Prælato in capitulo de more casula, seu planeta tradetur, & habitus cingulo coriaceo cingatur, & postremo ad amplexum

plexum pacis admittentur. Declararunt etiã, iuxta maiorum constitutiones, Conuersos antedictos, fratres uocari debere, ac esse, omnibusq; Gratijs, & priuilegijs gaudere, sicuti & clerici gaudent. Idemq; de Commissi: etiam intelligi volunt. Fratres itidem Conuersos participes esse uolunt omnium bonorum spiritualium, quæ fiunt in congregatione: dũmodo & ipsi loco diuini officij sua, Pater noster, & Aue Maria, *persoluant. Nempe pro Matutinis, seu vigilijs quadraginta Pater Noster, pro laudibus Decem, & pro qualibet alia hora Canonica quinque. Quo ad suffragia Mortuorum, pro anima cuiuslibet fratris defuncti nostræ congregationis, etiam si sit Conuersus, aut Commissus, & pro qualibet Moniali dicent Sacerdotes tres Missas; Clerici autem non Sacerdotes, tribus vicibus, officium Mortuorum. Conuersi uero, & Commissi trecentum Pater noster, & totidem Aue Maria. Quod ad locum, secundum ordinem professionis, post omnes Monachos Clericos sua loca inter se seruabunt: Et in refectorio separatã mensam habebunt, eosdem tamen cibos, ut alij comedent. Omnibus diebus, tã festis, quam ferialibus teneantur, & ipsi ijdem Cõuersi surgere ad matutinas, nisi forte senio, infirmitate, uel graui officio impediantur: & in choro in locis suis post Nouitios, vel alibi audituri consistere. Similiter teneantur diebus festis interesse vesperis in choro, nisi forte in aliquo negocio à Prælato fuerint occupati, uel ad custodiam Monasterij, & ad ianuam positi essent.*

Vt autem hæc omnia addiscere, & obseruare ualeant, assignetur Nouitijs Conuersis à Prælato, peculiaris Magister, & Confessarius, qui eos de his omnibus frequenter admoneat, ut sic, uel aliquam religionis formam ipsi etiam nacti esse uideantur.

Conuersi post professionem, si aliquo pacto deliquerint, ut alij professi emendentur, & puniantur. At uero Commissi, si vitiosam duxerint vitã possint à Prælato de consilio seniorum (si emendatio non speratur) habitu religionis exuti, a Monasterio licentiari. Ad hos enim tam recipiendos, quam licentiandos, non requiritur assensus totius capituli, sed tantum seniorum, & patrum. Placet patribus, ut Prelatus possit Conuersis qui legere sciant, dare licentiam officiolum uirginis dicendi loco suorum Pater noster; & similiter officium mortuorum. Verum illud in proprijs cellis persoluant, aut in aliquo alio loco reposito, ne forte spiritu superbiæ tententur, aut admirationem alicui ingerant, uel scandalum.

Vetuerunt præterea, ne aliquis Conuersus permittatur fieri sacerdos, uel clericus: eo enim quis redditur indignus, & tanto munere, cum illud presumptuose querit, & non uocatus maiorum imperio, immo ipsis inuitis, ad tantum gradum nititur ascendere. Quicumq; autem, per uiam extraordinariam (quemadmodum aliquando contingit) id muneris nancisceretur, & Sacerdos uel Clericus fieret, absq; suorum prelatorum licentia, ueluti fur, & latro (cum per hostium non intrauerit) cen-

seatur

ſcatur, & in noſtra congregatione nunquam, niſi pro Conuerſo recipiatur. Et ſi redeat, aliis quoq; grauioribus pœnis mulctetur. Neq; poſſit ad celebrandum habilitari, niſi a Deffinitorio, per tria capitula ſucceſſiue celebrata, & conformia. Et Prioribus quinque annis à ſua reuerſione in congregationem vltimum locum teneat inter Conuerſos, & ſit omniũ nouiſſimus, nec uocetur domnus, ſed frater, ut alij Conuerſi, & Clerici non Sacerdotes. Quod ſi quis eum Domnũ uocauerit, dicat de eo ſuam culpam in capitulo coram omnibus.

Si quis Nouitius Clericus, uel Conuerſus, infra annum probationis, habitum abijciens receſſerit, uel ob ſua demerita à patrib. expulſus fuerit, non audeat Prælatus eiuſdem Monaſterij, neque alicuius alterius noſtræ congregationis, ipſum ſic diſceſſum, uel expulſum denuo recipere, niſi de licentia ſpeciali Patrum Deffinitorum. Idem quoq; fieri mãdant circa eos, qui alterius religionis Nouitij fuerint. Quod ſi Prelatus contrafecerit, per tres annos in pœnã, ſit priuatus uoce tam actiua, quam paſſiua, in electione Deffinitorum in capitulo. Teneantur omnes & ſinguli fratres Conuerſi, ac etiam Cõmiſſi quotidie antequam manum ſuis exercitijs apponant, Miſſam audire: nec id preter mittant, quauis de cauſa, cum ſcriptum ſit. Primum querite regnum dei &c. *Et qui ſecus fecerint ad arbitrium Prælati puniãtur. Electio Magiſtri Nouitiorum ad Prælatum ſolum pertinebit, qui diligentius conſideret cui, parui ſui Gregis curam comittit. Cum re uera, nullum uideatur of*

ficium

ficium in Religionibus Magisterio Nouitiorum difficilius, ac maioris momenti. Et si inueniri quidem posset, talis ad id muneris obeundum, deligendus esset, qui (uti Etnichus ille cecinit) esset integer vitæ, scelerisq; purus: Immo uero ut psaltes ait, innocens manibus, & mundo corde.

DE FILIIS NOBILIVM, VEL Pauperum, qui offeruntur. Cap. LIX.

SI quis forte de nobilibus offert filium suum Deo in Monasterio, si ipse puer minori ætate est, parentes eius faciant petitionem, quam supra diximus, & cum oblatione ipsam petitionem, & manum pueri inuoluant in palla Altaris, & sic eum offerant. De rebus autē suis, aut in pręsenti petitione promittant sub iureiurando, quia nunquam per se, nunquam per suspectam personam, nec quolibet modo ei aliquando aliquid dent, aut tribuant occasionē habendi. Vel certe si hoc facere noluerint, & aliquid offerre voluerint in eleemosinam Monasterio pro mercede sua, faciant ex rebus quas dare volunt Monasterio, donationem, reseruato sibi, si ita voluerint vsufructu. Atque ita omnia obstruantur, vt nulla suspicio remaneat puero, per quam deceptus perire posit (quod absit) quod experimento didicimus. Similiter autem & pauperiores faciant. Qui vero ex toto nihil habent, simpliciter petitionem faciant, & cum oblatione offerant filium suum coram testibus.

HOc capitulum Regulæ nō uidetur multa egere declaratione, cum iam dictum sit, nullum recipi debere ad habitum, qui sit minor quindecim annorum. Non enim modo, uti tempore D. Patris Benedicti, pueri à Parentibus, imbuendi sa-

cris

cris moribus, nostris Monasterijs traduntur. Et quidem sacrosanctum Tridentinū Concilium prudenter egit, inhibens ne quis ante decimum sextū annum expletum, faciat professionem. Si namq; cum pueris regularis obseruantiæ rigor non flecteretur, facile infirmarentur, aut debiles fierent, & minime secundum corpus, & pro ætate perficerentur: Si vero sacræ religionis austeritates cum eis dispensarentur, iam Monastica obseruantia minui quis non uideat? Quod ad nobilitatem in nostra congregatione, absq; vllo discrimine, tam Nobiles, quam ignobiles, & humili nati loco, recipiuntur, dūmodo cætera adsint; & bene educati sint, & cum timore Dei. Nam & Christus humili natus est loco scilicet apud Betheleem in præsepio, et pauperes, & piscatores in hoc mundo elegit sibi discipulos, & amicos.

Vbi in regula dicitur. Vel certe si hoc facere voluerint. *Prçcipiunt Patres, ꝙ nullus solo, ac principali respectu, aut spe diuitiarum, uel hereditatis, vllo pacto in nostra congregatione recipiatur; sed habeatur in primis dumtaxat ratio bonitatis, morum, ac meritorum. Non enim rerū terrenarum auiditate, in domo Dei admitti debent, qui prorsus indigni existimantur, nec ad munera religionis obeunda vllo modo sunt apti. Vbi dicitur.* Vt nulla suspitio remaneat puero &c. *Omni diligentia curetur, ut pueris ad nostram religionem transeuntibus, nulla spes amicitiæ, diuitiarum, aut cognationis in seculo remaneat, per quam poßint à diuino seruitio facile auocari.*

Idcir-

Idcirco, post habitus receptionem eum adhortentur, immo cogant, ut ante professionẽ renunciationem faciat omnium, quę in seculo possidebat, iuxta decretum sacri Concilij Tridentini: et omnino ab omnibus secularibus se expediat. Caueat etiã Magister, sub grauiori pœna, ne permittat quempiam Nouitium loqui cum secularibus, nisi ipse, uel alius uice sui, eum comitetur.

DE SACERDOTIBVS, QVI voluerint in Monasterio habitare. Cap. LX.

SI quis de ordine sacerdotũ in monasterio se suscipi rogauerit, non quidem ei citius assentiatur. Tamen si omnino perstiterit in hac supplicatione, sciat se omnem regulæ disciplinam seruaturum, nec aliquid ei relaxabitur, vt sicut scriptũ est, Amice ad quid venisti? Concedatur ei tamen post Abbatem stare & benedicere, aut missas tenere, si tamen iusserit ei Abbas. Sin alias, nullatenus aliqua præsumat, sciens se disciplinę regulari subditum, & magis humilitatis exempla omnibus det. Si forte ordinationis, aut alicuius rei causa fuerit in monasterio, illum locum attendat quando ingressus est monasterium, non illum qui ei pro reuerentia sacerdotii concessus est. Clericorum autem si quis eodem desiderio monasterio sociari voluerit, loco mediocri collocetur, si promittit tamen ipse de obseruatione regulę vel propria stabilitate.

CVm nunquam consueuerit nostra Congregatio, neq; Sacerdotes, neq; alios, qui fuerint alterius religionis recipere, eam consuetudinem mandãt Patres nunc etiam, ac in posterum obseruari

uari. Si tamen aliquando quispiam literatus, ac bonis moribus prçditus, cum licentia suorum superiorũ, peteret in nostram Congregationẽ, tãquam ad strictiorem uitam admitti, recipi possit ad probationem, sed per annum cum proprio habitu maneat. Transacto uero anno, si mores, & merita eius id exposcerint, fueritq; ipse eiusdemet animi, de licentia Patris Generalis, aut Definitorij, proponatur fratribus, & si ab eis receptus fuerit (cum iam per annũ sub Magistri disciplina, quãquam in proprio habitu, perseuerauerit) sacro habitu nostro induatur, et simul professionem faciat, vti moris erat tempore Diui Benedicti. Et siquidem fuerit sacerdos, amoueatur à cura Magistri, & locum suæ professionis inter fratres sacerdotes obtineat. Nihilominus qui ante eum professionem fecerint, cũ fuerint, & ipsi Sacerdotes, eũ pracedant. Si autem sacerdos non fuerit, manebit sub cura Magistri, ut alij usq; ad sacerdotium ipsum. Hçc autem intelligi debent de regularibus, nam quo ad Sacerdotes Seculares, recipiantur, induantur, ac profiteantur, sicut, & cçteri, qui à seculo ueniunt. Sint tamen Prçlati circa hoc prudẽtes; ne facile recipiendo tales regulares, vel Sacerdotes laicos, offendant, aut scandalizent eos, à quibus discesserunt. Cum autem contigerit Sacerdotes, seu præsbiteros in Tirocinio recipi, ob reuerentiam Gradus; omnes alios Nouitios, non præsbiteros, antecellent, nullo tamen facto præiudicio, quo ad professionem.

DE MONACHIS PEREGRINIS qualiter suscipiantur. Cap. LXI.

SIquis Monachus peregrinus de longinquis prouincijs superuenerit, si pro hospite voluerit habitare in Monasterio, & contentus fuerit consuetudine loci, quam inuenerit, & non forte superfluitate sua perturbat Monasteriũ, sed simpliciter contentus est quod inuenerit, suscipiatur quanto tẽpore cupit. Si qua sane rationabiliter & cũ humilitate charitatis reprehẽdit, aut ostendit, tractet Abbas prudenter, ne forte cũ propter hoc ipsũ dominus direxerit. Si vero postea voluerit stabilitatem suam firmare, non renuatur talis voluntas: & maxime quia tempore hospitalitatis potuit eius vita dignosci. Quod si superfluus aut vitiosus inuentus fuerit, tẽpore hospitalitatis: non solum, nõ debet sociari corpori monasterij: verum etiam dicatur ei honeste vt discedat: ne eius miseria etiã alij vitientur. Quod si non fuerit talis, qui mereatur proijci: non solum si peterit suscipiatur congregationi sociandus: verum etiam suadeatur vt stet: vt eius exemplo, alij erudiantur: & quia vt omni loco vni domino seruitur: vbi regi militatur. Quem si etiam talem perspexerit Abbas, liceat eum in superiori aliquantulum constituere loco. Non solum autem Monachum, sed etiã de supradictis gradibus sacerdotũ vel clericorum, stabilire potest Abbas in maiori quam ingreditur, loco, si eius talem prospexerit esse vitam. Caueat autem Abbas ne aliquando de alio noto Monasterio Monachum ad habitandum suscipiat, sine cõsensu Abbatis eius, aut literis comendaticijs: quia scriptum est. Quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris.

CIrca capitulum hoc sexagesimum primũ, praecedenti non absimile, sanxerunt in primis patres, quod Monachi peregrini, omni charitatis affectu

fectu, ceu hospites, in nostris Monasterijs recipiantur.

At vero non ita facile in congregatione admittantur. Siquidem sunt complures, qui non zelo vitæ, sed magis leuitate quadam ducti, seu magis indignatione, proprias dimittũt religiones, et alienas querunt. Huiusmodi itaq; peregrini Monachi ac presbiteri, de quorũ vita, & moribus nulla certa informatio haberi potest, non possint recipi inter nos, nisi de licentia Deffinitorij. Immo vero in recipiendis etiã illis, qui de proximo veniunt, mature procedant Prelati: cum plerumq; tales antiquis eorũ moribus minime renunciantes, cæteris perturbationi, et fastidio esse soleant. Quod ad mẽdicantes, stante constitutione Martini Quinti: qui eos reciperet, esset ipso facto excomunicatus, et ipse quoq; receptus teneretur ad ordinẽ suum redire. Vbi in regula dicitur, Quanto tempore cupit, *declarant Patres, quod Monachi peregrini, ac hospites non admittantur, vt est supradictum, in nostris Monasterijs vltra tres dies. Id enim exigere videntur tempora, in quibus nos in presentia sumus.*

DE SACERDOTIBVS MONAsterij. Cap. LXII.

SI quis Abbas sibi Præsbiterum vel Diaconũ ordinari petierit, de suis eligat qui dignus sit sacerdotio fungi. Ordinatus autẽ caueat elationẽ aut superbiã; nec quicquam presumat, nisi ꝙ ei ab Abbate præcipitur: sciens se multo magis disciplinæ regulari subditũ.

Nec occasione sacerdotij obliuiscatur regulæ obedientiam & disciplinam, sed magis ac magis in deum proficiat. Locum vero illum semper attendat quo ingressus est Monasterium: præter officium Altaris, & si forte electio congregationis, & voluntas Abbatis, pro vitæ merito eum promouere voluerit. Qui tamen regulam a decanis, vel Præpositis constitutam sibi seruandam sciat. Quod si aliter præsumpserit non vt sacerdos; sed vt rebellio iudicetur. Et sæpe ammonitus si non correxerit; etiam Episcopus adhibeatur in testimonium. Quod si nec se emendauerit; clarescentibus culpis, proijciatur de monasterio: si tamen talis fuerit eius contumacia, vt subdi aut obedire regulę nolit.

QVod ad Sacerdotes Monasterij, uolunt patres, vt cum, mittendi sunt iuuenes ad sacros ordines suscipiendos, ea omnia, quo ad mores doctrinam, & ætatem, seruentur, quæ in concilio sacro Tridentino, notata sunt. Nullum præterea Prælatus mittere possit, nisi de seniorum consilio, & approbatione: quorum conscientias grauant nunc Patres, si vel odio, vel amore, a iustitia deuiantes, quempiam indignum admiserint, uel dignum, & idoneum amouere, ac reicere præsumpserint. Prius itaq; in Monasterio tales promouendi examinentur, circa ætatem, mores, & doctrinam. Et si idonei reperti fuerint, tum ad Episcopum transmittantur cum aliquo seniore.

Nullus absque licentia Patris Generalis, ad aliquem ordinem sacrum promoueri poßit, nisi tantum ad quatuor minores, ad quos suscipiendos sufficiat licentia Prælati sui ordinarij: cum consilio seniorum.

Ad Sacerdotium vero nullus promoueatur, ni-

si post decenniũ à receptione habitus nostri, nisi forte cum aliquo dispensetur per Patres Definitores. Præcipiunt etiã Prælatis omnibus nostræ cõgregationis, quod quando cantãtur Missæ Nouellę, non permittant fieri inuitationes, neq; oblationes solemnes, sed cum simplicitate magis, ac deuotione ea omnia fiant, ut religiosos decet. Qui uero secus fecerit, grauiori pœna puniatur.

Quicumque, per viam extraordinariam, aut fraudem, ordinem aliquem sacrum indignus, & non præscripto seruato ordine, susceperit, detecta eius fraude, suspendatur, nec possit tali officio fungi, quo ad visum fuerit P. Generali. Et Prælati, qui huiusmodi indignos, scienter ordinari permiserint, per biennium omni regimine sint priuati. Ad confessiones uero audiendas, præcipue secularium, diligentissime caueant Prælati, ne tales exponant, qui eo munere sint indigni, sed viros duntaxat probatos, bonos, & doctos, qui sciant morbis animarum salutarem adhibere medicinam, præsertim considerantes, quod qui non sunt in quibusdam casibus maxime periti, facillime cæspitare possint. Et quamquam, ob priuilegia, facultatem episcopalem in abluendis peccata habere videamur, nihilominus parce, & cum moderatione ea vti debemus: ne ansam peccatoribus recidiuandi, obtentu nouæ absolutionis, demus. Pro confessionibus autem, nihil omnino petere audeant fratres nostri, immo nec si offerantur accipiant. Si tamen aliquando quidpiam recipere cogantur, statim illud sacristæ resignent,

vel Prælato. Et qui secus fecisse depræhensus fuerit, eius in pœnam, officio priuetur. Deniq; circa dictas confessiones, communiones, celebrationes Missarum, sepulturas, & huiusmodi, fiat in Monasterijs nostris, & Ecclesiis iuxta tenorem priuilegiorum, felicis recordationis L E O N I S *Decimi, multorumque aliorum summorum Pont.*

DE ORDINE CONGREGATIONIS. Cap. LXIII.

ORdines suos in Monasterio ita conseruent, vt conuersionis tempus & vitę meritum discernit vel vt Abbas constituerit. Qui Abbas non conturbet gregē sibi commissum; nec quasi libera vtens potestate, iniuste disponat aliquid: sed cogitet sēper quod de omnibus iudicijs, & operibus suis redditurus est deo rationem. Ergo secundum ordines quos constituerit, vel quos habuerint ipsi fratres, sic accedāt ad pacē, ad communionem, ad psalmum imponendum: in choro standum. Et in omnibus omnino locis ætas non discernatur in ordine nec præiudicet: quia Samuel, & Daniel pueri præsbyteros iudicauerunt. Ergo exceptis his, quos (vt diximus) altiori consilio Abbas prætulerit, vel degradauerit, certis ex causis; reliqui omnes vt cōuertuntur ita sint; vt verbigratia: qui secunda diei hora venerit in Monasterio, iuniorem se nouerit esse illo, qui prima hora diei venit cuiuslibet ætatis aut dignitatis sit.

Pueris vero per omnia ab omnibus disciplina teneatur. Iunioros ergo Priores suos honorent: Priores iuniores suos diligant. In ipsa autem appellatione nominum, nulli liceat alium puro appellare nomine: sed Priores iuniores suos fratres nominent, iuniores autem Priores suos Domnos vocent. quod intelligitur paterna reuerentia. Abbas autem quia vices Christi agere videtur Domnus, & Abbas vocetur; non sua

as-

assumptione, sed honore, & amore Christi. Ipse autem cogitet: & sic se exhibeat: vt dignus sit tali honore. Vbicunque autem sibi obuiant fratres, iunior a Priore benedictionē petat. transeunte maiore, iunior surgat, & det ei locum sedendi: nec præsumat iunior considere, nisi ei præcipiat senior suus: vt fiat quod scriptum est. Honore inuicem preuenientes. Pueri vel adolescentes in oratorio, vel ad mensam, cum disciplina ordines suos consequantur: foris autem vel vbiubi custodiam habeant, & disciplinam vsq; dum ad intelligibilem ætatem perueniunt.

Circa ordinem congregationis, vt obseruetur, quo ad fieri potest, quantum in præscripto Regulę capitulo instituitur, præcipiunt Patres, ut post Prælatum Monasterij, Priorem, uel Subpriorem, Titulares, & Decanos, vnusquisque Monachus locum suę professionis obtineat: & inter Decanos illi precedant, qui primitus professionem fecerunt. Verum si quis ob aliquod suum delictum; e gradu, & loco suo deiectus fuisset, non locum suę professionis inter fratres obtineat, sed eum, qui sibi ob sua demerita assignatus fuerit. Ubi Regula dicit. Abbas non conturbet Gregem sibi commissum nec quasi libera vtens potestate, iniuste deponat aliquem &c. *Præcipiunt Patres, ne Prælati circa ea quæ in hoc capitulo tractantur, & circa omnia alia: nihil quod sit alicuius momenti, innouent, aut faciant, citra rationem, nec sine assensu seniorum ac etiam aliquando fratrum.*

Neque sibi persuadeat Prælatus absolutum super Monachos habere dominium; sed magis pastorem esse, ministrum, & seruum in domino.

Cogitetq; se aliquando, non solum Deo, sed & hominibus redditurum esse ministerij sui rationem.
Vbi dicitur, Exceptis, quos vt diximus altiori consilio &c. *Nolunt Patres, vt aliquis possit supra locum suę professionis ascendere, nisi sit in aliquo dignitatis gradu, vt dictum est in cap. de Decanis. Itaq; primum locum in Monasterio teneat Prælatus, secundum Prior, vel Subprior, deinde sequantur Decani, tum Magister Nouitiorum. Postremo reliqui omnes, secundum locum professionis; & hoc in Choro, Refectorio, Capitulo, & alijs locis, in quibus omnes conueniunt. Ratio tamen habeatur sacrorum ordinum, ita ut sacerdos Diaconum antecellat; Diaconus Subdiaconum &c.*

Prælati inter se locum teneant, iuxta Monasteriorum ordinem, pro vt infra declarabitur: ita tamen, vt Prælatus domus omnes alios (cum plures ibidem simul esse contigerit) antecellat. Reuerendissimus tamen Generalis supra omnes semper, et vbiq; in nostra Congregatione sit. Similiter visitatores, sed in actu duntaxat. Visitationis, supra omnes, post Generalem, locum teneant, etiam supra Prelatum domus.

Quo ad Prælatos Titulares, in Monasterio vbi morantur, post Abbatem, et Priorē Claustralem, primum locum teneant: inter se autē, secundū ordinem Titulorum. Vicarij vero prouinciarum post P. Generalem primum locum habeāt vbiq; in sua prouincia, etiam supra visitatores, licet pręsens sit Generalis, nisi dum sunt in actu visitationis.

Cum

Cum vero omnes quatuor Vicarij simul adesse contigerit, vnâ cũ Reuerendissimo Patre Generali, & Visitatoribus, primũ locum tenebit ipse Generalis; secundum Vicarius illius prouinciæ. Tertiũ Visitatores; alios deinde alij tres Vicarij secũdum ordinem suarum Prouinciarũ. Prouinciæ vero hunc inter se ordinem seruent. Prima prouincia sit Hetruriæ, respectu Heremi: secunda Venetiarum: Tertia Emilię, seu Romandiolę. Quarta, ac postrema Agri piceni, siue Marcæ Anconitanæ, & Vmbriæ.

In prouincia Tusciæ, & Dominio Florentino, sunt sacra Heremus Camaldulensis, totius ordinis caput. Monasterium Sanctę Marię de Angelis in Vrbe Florentia. Abbatia Sancti Michaelis Pisarum. Abbatia Rose, et Prioratus Arcus Senarũ. Abbatia Sancti Iusti, & Clementis Volaterrarũ. Prioratus Sanctæ Mariæ & Benedicti, prope Castrũ Montis San. Sabini. Abbatia Sanctę Mariæ de Agnano in Diœc. Arr. Abbatia S. Mariæ in Balneo. Abbatia Sã. Michaelis de Arretio. Prioratus San. Nicolai de Burgo. Abbatia San. Mariæ in Triuio, siue Montis Cornarij. Abbatia Insulæ Montis Christi, & Monasteria Monialiũ Sancti Petri de Lucho in Agro Muxellano. Sancti Iohannis Euãgelistæ de Buldrone, prope Florentiã. Sancti Iohannis Euangelistæ de Prato Veteri. Et Diui Benedicti de Arretio.

In prouincia Venetiarũ sunt hæc Monasteria. Abbatia Sã. Michaelis, et Prioratus Sã. Mathiæ de Murano: San. Iohãnis à Iudaica. Abbatia Car

ceris in Territorio Patauino. Prioratus Sancti Viti de Vicentia; & Monasterium Monialium Sanctæ Christinę de Triuisio.

In prouincia Romandiolę Sunt, Abbatia Classis in Ciuitate Rauenna. Abbatia Sãctæ Marię de Vrano, prope Bretinorium. Monasteria Sancti Iohannis; & Sancti Hipoliti de Fauentia. Prioratus Sancti Saluatoris de Foro liuio. Sancti Iohannis de Bagnacauallo: & Monasteria Monialium Sanctæ Cristine Bononie. Sãcti Magloriј, & Sanctæ Trinitatis Fauentiæ.

In prouincia Agri Piceni, & Vmbriæ. Sunt Abbatia Sanctę Crucis de Auellana à Pio V. Põtifice Max. congregationi nostræ vnita. Abbatia Vallis Castri, siue Sancti Blasii de Fabriano, Vbi sacrum Diui Romualdi Corpus colitur. Prioratus Sancti Seueri de Perusia, & Monasterium Monialiũ Sãcti Sebastiani de Fabriano. Procurator vero generalis, Prioratus Sãcti Nicolai de Vrbe & Abbas S. Quatuor nullę harũ prouinciarum sunt in præsentiarũ subiecti. Declararunt etiã, ac volunt, si aliquis prelatus Titularis fieret à P. Generali Vicarius alicuius prouinciæ electus, quod in Monasterio vbi moratur, & in omnibus membris illius, post Prelatum primum locum habeat: extra vero illius Monasteriј iurisdictionem, etiam Prælatũ illius loci in quo moratur, antecellat, immo vero in processione per ciuitatẽ, si cõtingat eos ire, Vicarius primũ locũ tenebit, & non prælatus. In domo igitur dumtaxat sua, et illius mẽbris prelatus ordinarius præibit. In aliјs vero Monasteriјs

rijs prouinciæ suę dictus Vicarius supra oẽs erit excepto quando presens extiterit Reuerẽdissimus Generalis;quoniã tunc post Generalẽ primũ locũ habebit prælatus Domus.Tertiũ vero Vicarius. In alijs vero casibus,absente Generali, & Vicario.Pręlatus in sua domo omnes alios,etiam prælatos,anteibit.Ii etiam qui Generales fuerunt,uolunt Patres,ut semper , & vbiq; primum locum, post ipsum Reuerendissimum Generalem,& pręlatum domus,obtineant,etiam supra visitatores, nisi dum sunt in actu visitationis . Vt autem sciatur quem ordinem interse prælati nostræ Congregationis tenere debeant in capitulo,uel ubicunq; simul conuenire eos contigerit R.P.Domnus Iohannes Baptistæ Generalis,& R.P.Domnus Antonius de Pisis Prior Sanctæ Mariæ de Angelis de Florentia,ex cõmissione sibi à patribus definitoribus data,post maturam considerationem, ita ordinantes declararunt debere interse Patres cõgregationis loca tenere,uidelicet primũ locum.

1 *Reuerendissimus pater Generalis.*
2 *Primus Visitator.*
3 *Secundus Visitator.*
4 *Prior Eremi.*
5 *Abbas S.Michaelis de Murano.*
6 *Abbas Classis.*
7 *Abbas S.Mariæ de Carceribus.*
8 *Abbas S.Crucis de Auellana .*
9 *Abbas Vallis Castri.*
10 *Prior Sancti Mathię de Murano.*
11 *Prior Angelorum de Florentia.*

12 *Pro-*

12 *Procurator Generalis.*
13 *Abbas Sanctę Marię de Vrano Bret.*
14 *Abbas Sanctorum Iusti, & Clementis de Volaterris.*
15 *Abbas Sancti Michaelis de Pisis.*
16 *Abbas Sanctæ Marię de Agnano.*
17 *Abbas Sanctæ Mariæ in Balneo.*
18 *Prior Sancti Hipoliti de Fauentia.*
19 *Abbas Rosæ Senarum.*
20 *Prior Sancti Iohannis de Fauentia.*
21 *Prior Sancti Iohannis à Iudaica.*
22 *Prior S. Mariæ & Benedicti de Monte Sancti Sabini.*
23 *Prior Sancti Iohannis de Bagnacauallo.*
24 *Prior Sancti Saluatoris de Foroliuio.*
25 *Prior Sancti Seueri de Perusia.*
26 *Prior Sancti Iusti de Vicentia.*
27 *Abbas Insulæ Montis Christi. Tit.*
28 *Abbas S. Michaelis de Arretio. Tit.*
29 *Abbas S. Mariæ in Triuio. Tit.*
30 *Prior Arcus Senarum. Tit.*
31 *Prior S. Nicolai de Burgo. Tit.*
32 *Prior S. Nicolai de Vrbe. Tit.*
33 *Abbas Sanctorum Quatuor. Tit.*

Sciendū pręterea, ꝙ prælati Titulares, ultra ea, quæ dicta sunt, in omnibus subditi esse debent prælatis ordinarijs Monasteriorum, in quibus morantur, non secus quā alij priuati Monachi. In omnibus, inquā, ad illud idē Monasteriū pertinētibus. Ordinarūt etiā Priores, uel Suppriores claustrales, nec non Decanos, & Magistros Nouitiorum extra

extra Monasteriũ ubi tales gradus habẽt, et eius loca, & mẽbra; nullum alium locũ tenere debere, quã suæ professionis. Ubi Regula dicit. Pueris vero &c. *Præcipiunt patres, ac volunt, quod prælati ac Magistri Nouitiorum, seu iuuenũ, doceant eos vbiq; revereri senes, ac sacerdotes, detegendo caput, sistendo, ac locũ dando, seu assurgendo, dũ trãseunt; inclinando, & alia huiusmodi reuerentiæ signa faciẽdo. Immo hoc non solũ erga maiores et seniores obseruare debent Nouitij, ac iuuenes, uerũ etiã inter se sacerdotes, iuniores, et senes, dũ sibi inuicẽ obuiãt, inclinãdo caput, uel detegẽdo, et id genus reliqua faciendo, que etiã nũ vrbanitas docet.*

DE ORDINATIONE ABBATIS. Cap. LXIIII.

IN Abbatis ordinatione illa semper cõsideretur ratio, vt hic constituatur quẽ sibi omnis concors congregatio secundũ timorẽ Dei siue etiam pars quamuis parua congregationis saniori consilio elegerit, vitæ autem merito & sapientiæ doctrina eligatur qui ordinãdus est, etiã si vltimus fuerit in ordine cõgregationis. Quod si etiam omnis cõgregatio vitijs suis (quod quidem absit) consentientẽ personã pari consilio elegerit & vitia ipsa aliquatenus in notitiã Episcopi, ad cuius dioceesim pertinet locus ipse, vel Abbatibus aut christianis vicinis claruerint, prohibeant prauorum præualere consensu, sed domui Dei dignum constituant dispensatorem, scientes pro hoc se recepturos mercedẽ bonam si illud caste & zelo Dei faciant, sicut econtrario peccatum incursuros si negligant.

Ordinatus autẽ Abbas cogitet sẽper quale onus susceperit, & cui redditurus est rationẽ villicationis suæ, sciatq; sibi oportere prodesse magis, quã præesse. Oportet

tet ergo eũ esse doctũ lege diuina; vt sciat vnde profe rat noua & vetera, castum, sobriũ, misericordẽ, & semper superexaltet misericordiã iudicio, vt idẽ ipse consequatur. Oderit vitia, diligat fratres. In ipsa autẽ correptione prudenter agat, & nequid nimis, ne dũ nimis cupit eradere eruginẽ, frangatur vas. Suãq; fragilitatẽ semper suspectus sit, memineritq;, calamũ quassatũ non conterendũ. In quibus non dicimus, vt permittat nutriri vitia, sed prudenter, & cũ charitate ea amputet, prout viderit cuiq; expedire, sicut iam diximus, & studeat plus amari quã timeri. Non sit turbulentus & anxius, non sit nimius, & obstinatus, non sit zelotypus & nimis suspiciosus, quia nunquam requiescet. In ipsis imperijs suis sit prouidus, & consideratus, siue secundum Deum, siue secundum seculum sint. Opera, quæ iniungit, discernat, & tẽperet, cogitans discretionem sancti Iacob, dicentis. Si greges meos plus in ambulando fecero laborare, morientur cuncti vno die. Hæc ergo aliaq; testimonia discretionis, matris virtutum sumens, sic omnia temperet, vt sit quod & fortes cupiant, & infirmi non refugiant. Et præcipue, vt præsentẽ Regulã in omnibus cõseruet, vt cũ bene ministrauerit, audiat a domino seruus bonus, qui erogauit triticum conseruis suis in tempore suo. Amen dico vobis ait, super omnia bona sua constituet eum.

QVoniam, sic exigente nostrorum horum temporum qualitate, non hodie per omnia eliguntur Abbates, aliique prælati à Monachis Monasteriorum, sed ab vniuersa Congregatione, & capitulo. Ea propter quæ ad regimen Congregationis, & ordinationem Abbatum, & aliorum Prælatorum spectant; ex ordine iusserunt apponi Patres, non sub hoc Regulæ capitulo (longior enim esset hic nostra oratio) sed in calce huius voluminis, & in libro ab alijs declarationi-

bus

bus, & constitutionibus separato. Attamen hoc loco dicentur aliqua de authoritate, & potestate Prælatorum.

Sciendum igitur in primis est, quod Abbates nostræ Congregationis, immo, & Priores (vbi titulus est Prioratus, & non Abbatię) habent omnia priuilegia, insignia, & iurisdictionem, quam perpetui Abbates, ac Benedicti habere consueuerunt: & quod consequenter possunt benedicere corporalia, Vestes, cęteraque Ecclesiastica ornamenta, etiam eis vndecumque delata, tam à nostris, quam ab alijs: uti videre est in priuilegijs Felic. Record. LEONIS *Decimi.*§.34.Prę fati sic electi &c.

In confessionibus secularium absoluere possunt ab omnibus casibus concessis à dicto, & alijs summis Pontificibus nostrę congregationi: & eandē facultatem absoluendi suis subditis concedere.

Liberam quoque potestatem habent ijdem Prę lati nostræ congregationis super Monasteria, loca, & personas eis commissas, tam in spiritualibus, quā in tēporalibus, iuxta Diui Benedicti Regulam, & præsentes has constitutiones, atq; declarationes: & consequenter corrigendi, puniendi, & pœnitentiandi subditos suos delinquentes, iuxta hos nostros ordines.

Item Prælatus quilibet facultatem habeat videndi, atq; examinandi licentias fratrum, qui forte extra congregationem vagarentur, & si inuenerit, eos non seruasse conditiones dictarum licentiarū, vel aliter deliquisse cum scandalo seculariū

&

& dedecore religionis potest, ac tenetur punire eos incarcerando, & alia faciendo, quę opus erũt inuocato etiam auxilio brachij secularis

Vbi dicitur in suprascripto capitulo Regulæ. In notitiã Episcopi &c. *Sciendũ est quod hodie, congregatio nostra (quemadmodũ, & aliæ cõplures) exẽpta est a iurisditione ordinaria; & immediate Sanctę Sedi Apostolicę subiecta. Quare dũ quidpiam occurrit, quod maioris potestatis authoritate egeat, quã ea sit Patris Reuerendißimi Generalis, non ad Episcopũ, sed ad ipsum Beatißimũ Patrem recursus haberi debet. Tanta si quidẽ est Reuerendiß. nostri in sua congregatione facultas; quãta Episcopi in sua Diœcesi, immo vero maior, quoniam Episcopus non nisi in spiritualibus potestatẽ habet, at vero noster Generalis tã in tẽporalibus, quã in spiritualibus. Vbi rursus in regula dicitur.* Ordinatus autẽ Abbas &c. *Cũ toties, ac tot in locis, de partibus eius, qui in Abbatẽ eligi debet, dissertũ sit, cum a nobis, tũ a Patre Diuo Benedicto, presertim vbi dicit.* Vitæ autẽ merito & sapientiæ doctrina eligatur. *Item ibi,* Sciatq; sibi oportere prodesse magis quã preesse: *Visum est patribus nihil circa hoc addere. Tantũmodo hortantur tam eligẽdos, quam Electores, ut diligenter animaduertant quam graue onus, & difficile iugum, uel suscipiant ipsi, vel alienis imponant humeris. Sed hactenus de his.*

Iidem Patres ordinarunt, non obstante authoritate, quam diximus habere Prælatos, nemini eorũ licere in locationibus, & affictibus annualibus

de triennio in triennium; accipere pecuniam, unius triennij ante, cum damno, & præiudicio successoris: imo nec unius anni: Sed tantumodo exigantur huiusmodi pecuniæ, post annum decursum annuatim. Si quis autem contrafecerit, in proximo capitulo puniatur grauius, ita ut saltem careat per biennium voce actiua, & passiua. Quod si aliquis Prelatus in urgenti sit positus necessitate, nec refugium aliquod habeat, recurrat ad Reuerendissimum P. Generalem, qui, causa diligenter examinata, quod ei iustũ visum fuerit. Ipse enim Generalis, ut etiam habetur in dictis priuilegijs §. 129. locorum omnium, qui nunc in nostro sunt ordine, aut in futurum erunt, siue in congregatione in presentiarum sunt, siue in posterum agregabuntur, siue etiam extra congregationem sint: totius scilicet Camaldulensium religionis caput, & P. Generalis de anno in annum, maxima cum authoritate esse censeatur.

Quo ad Prælatos titulares, uolunt Patres, q ut plurimum resideant in Monasterijs, in quibus sunt professi, & de omnibus necessarijs ibidem, ut reliqui Monachi prouideantur; nisi forte aliter Patri Reuerendissimo uel Deffinitoribus uideretur. Primum quoq; locũ, eos habere uolunt post Prælatum Monasterij, & Priorem, uel Subpriorem, & vt supra possint singulis annis, ut alij Prelati, ad capitulum, si uelint, pergere, expensis Monasterij. Si autem noluerint, non teneantur, nisi tertio quoq; anno, & quando debet post trienniũ eligi nouus Generalis. Declarant item Patres, ac

volunt eos exemptos esse in Monasterijs, vbi morantur, ab hebdomada Chori, à lectura Mensæ, & ab omni alio consimili onere. Hortantur nihilominus eos, vt velint, & Chorum & alias Monasterij communes actiones, quantum eis licuerit, frequentare, & domum ipsam in qua morantur, cum in spiritualibus, tum in temporalibus iuuare; & obedientiam, vt decet, Prælato ipsius in omnibus exhibere. Ipsos autem Prelatos titulares in capitulis nostræ congregationis vocem habere, sicut, & cæteri Prælati, non est qui nesciat.

Quo ad officium patrum Visitatorum, sciẽdum est, quod post ipsum R.P. Generalem, debent ipsi super congregatione inuigilare, die, noctuq;, & ipsũ in omnib. adiuuare. Neq; poßit Reuerẽdiß. absq; eorũ consilio, et assensu, quippiam alicuius momenti facer; vt puta creare præsules intra annũ, Confessarios constituere Monialium, & id genus reliqua, quod si secus fecerit, totum sit irritum, & inane. Propterea vbi pluribus in locis harum constitutionum dicitur, quod penę ad arbitrium Patris Generalis, & consimilia fiant, semper intelligi debet, cum consensu Patrum Visitatorũ. Vbi vero Pater Reuerẽdiß. locũ aliquẽ, vna cũ eis visitare personaliter non posset, tẽpore visitationũ solito; ualeat ipsos visitatores solos mittere, qui in omnibus uices eius gerant. Quorum maior locũ ipsius Generalis obtinebit, & supremã habebit authoritatẽ. Visitatores in Monasterijs, in quibus sunt de familia, presente Prælato, primũ locũ post ipsum, habebũt: ipso vero absente, post Priorem, uel Supriorem claustralem immediate.

DE PRAEPOSITO MONAsterij. Cap. LXV.

SAepius quidem contingit, ut per ordinationem prę positi, scandala grauia in monasterijs oriantur, dum sunt aliqui maligno spiritu superbiæ inflati, qui existimantes se secundos Abbates esse assumẽtes, sibi tyrãnidem, scandala nutriunt, & dissensiones in congregatione faciunt & maxime in illis locis vbi ab eodem sacerdote, vel ab eisdem Abbatibus, qui Abbatem ordinãt, ab ipsis etiam & præpositus ordinatur. Quod quam sit absurdum facile aduertitur, quia ab ipso initio ordinationis, materia ei datur, superbiendi, dum ei suggeritur a cogitationibus suis exutum se esse a potestate Abbatis sui, quia ab ipsis est ordinatus a quibus & Abbas. Hinc suscitantur inuidiæ, rixæ, detractiones, æmulationes, dissensiones, & in ordinationes, & dum contraria sibi inuicem Abbas Præpositusq; sentiunt & ipsorũ necesse est sub hac dissensione animas periclitari, & hi qui sub ipsis sunt, dum adulantur partibus, eunt in perditionem. Cuius periculi malum illos respicit in capite, qui talibus in ordinatione se fecerunt auctores.

Ideoque nos præuidemus expedire propter pacis charitatisque custodiam in Abbatis pendere arbitrio ordinationem Monasterij sui, & si potest fieri, per decanos ordinetur, vt antea disposuimus omnis utilitas Monasterij, prout Abbas disposuerit, ut dum pluribus cõmittitur vnus non superbiat. Quod si aut locus expetit, aut congregatio petierit, rationabiliter cum humilitate, & Abbas iudicauerit expedire, quemcunque elegerit Abbas cum consilio fratrum timentium Deum ordinet ipse sibi Præpositum. Qui tamen Prępositus illa agat cum reuerẽtia, quę ab Abbate suo ei iniuncta fuerint, nihil contra Abbatis uoluntatem. aut ordinationem faciens: quia quantum pręlatus est cæteris, tantum eum opertet solicite obseruare, præcepta regulæ.

Qui Præpositus si repertus fuerit uitiosus, aut elatione

deceptus superbiæ, aut contemptor sanctæ regulæ fuerit comprobatus, admoneatur verbis vsque quater si non emendauerit, adhibeatur ei correptio disciplinæ regularis. Quod si neque sic correxerit, tunc deijciatur de ordine præpositurę, & alius qui dignus sit in loco eius subrogetur. Quod & si postea in congregatione quietus, & obediens non fuerit, etiam de Monasterio expellatur. Cogitet tamen Abbas se de omnibus iudicijs suis Deo redditurum rationem, ne forte inuidię, aut Zeli flamma vrat animam.

PRiores in Abbatijs, et Subpriores in Monasterijs, habentibus titulum Prioratus, qui hoc in loco à Diuo Patre Benedicto, Præpositi Monasteriorum vocātur, eligantur ab Abbate, seu Priore loci, ob verissimas causas, quæ in hoc capitulo Regulæ enarrantur: Et tam ipsi Præpositi, quam alij omnes Monachi sint in omnibus, Prælatis suis obedientes, nec à uoluntate illorum vnquam, uel latū vnguem, discedant. Volunt preterea præscripti Patres ut Prælatus teneatur in primo suo capitulo, post collationem officiorum, intimare fratribus cunctas Patrum ordinationes, & constitutiones nouas, in capitulo æditas, quæ ad eos pertinere uidebuntur. Similiter statuerunt quod mortuo, uel amoto, uel absente (vt puta, cum ad capitulum pergit) Pręlato, Prior, uel Subprior vices eius in omnibus obtineat, & eandem habeat authoritatem, tam in spiritualibus, quam in tēporalibus, vsq; ad eius reditum, uel alterius noui Prælati. Attamen obseruentur quecumq; ipse in suo recessu peculiariter seruari mandasset. Item si Prælatus quispiam ob aliquam legiptimam causam

sam

sam, capitulo Generali interesse nequiuerit, volūt nihilominus Patres, quod eo die, quo præsumitur alios Prælatos in capitulo esse absolutos, ipse quoque, quamquam absens, pro suspenso habeatur, & sit quousq; nuncij aduenerint de eius, uel omnimoda absolutione, uel confirmatione. At vero si quis à capitulo de licentia Patris Generalis ob iustam causam, remaneret, volunt Patres, huiusmodi perseuerare cum solita authoritate in prelatura, usq; ad Aduentum noui prælati, uel confirmationem sui. Qui autē sine tali licentia nō poterūt ire ad capitulū, mittant aliquē, qui pro eis renunciet, & absoluat uel id cōuentuali, ut infra latius, comittant. Deniq; in absentia Prælati, in omnibus recursus ad ipsos Priores, uel Subpriores habeatur. Et si qua negocia alicuius momenti differri poterunt, usq; ad Prelati reditum, differantur. Cauebitq; sūmopere Prior, vel Subprior, ne quidpiam innouet contra ipsius Prælati absentis uoluntatem, ut morem gerat fratribus. Et si secus fecerit, permiserit ue religionis dissolutionem, ne dū puniri ab Abbate in reditu suo valeat, sed & aliquando ab officio deponi, iuxta criminis, uel relaxationis qualitatem. Volunt etiam Patres, ꝙ pro excessibus, qui tēpore capituli comittuntur, penæ ordinariæ duplicentur. Habeant uero Priores seu Subpriores primum locum in sinistra parte chori: similiter, & in Refectorio, in capitulo, & omnibus alijs locis. Et in absentia Prælati in Beneditionibus dandis, confessionibus, & absolutionibus, & huiusmodi faciendis, uices eius exequantur

tur. Attamen non eximantur ab officio hebdomadæ, neq; à lectura Mensę nisi forte essent Titulares. nam ea, quæ inducta sunt in fauorem, in odium retorqueri minimè debent. Iidem Priores, & Suppriores in proprijs Monasterijs, et eorum membris, & locis post Prælatum, omnes alios antecedant. Extra uero Monasterium, & eius loca, proprium locum suæ professionis ubiq; teneant. Tempore uero Capituli, Prior eius loci ubi celebratur, locum immediate post Economum spiritualem teneat, & officium suum exequatur. Prelati uero, cum ad Capitulum pergunt, non solum secum deferre debent libellum, ubi sunt debita, & credita Domus scripta, cum causis, eorum: uerum etiam earumdem rerum copiam, uel trasumptum, ac omnia rerum inuentaria relinquere debent Priori, uel Suppriori: uti successorem in officio prælature de omnibus ijs, informare ualeat. Et si Prælatus hoc facere contempserit, grauius puniatur.

Priorum etiã & Subpriorum sit principalis cura, & Officiũ, agere, ut in omnibus, & in spiritualibus specialiter, constitutiones nostri ordinis, & consuetudines, & cerimoniæ omni modo in choro, Capitulo, Refectorio, alijsque locis omnibus obseruentur. Ac etiã docere Sacristas, Choristas, Cantores, Succentores, Lectores, ac alios omnes, quomodo unusquisque suum officium debeat implere, procuret insuper, ut infirmi, cum primo se in manus Medici dederint, confiteantur, Comunicentur, consolentur, & rebus omnibus spiritualibus adiuuentur.

Quoniam

Quoniam uero libri, omniaque alia bona, quæ ad usum fuere Monachorum (præter quam uestimenta) uolunt patres, ijs defunctis, ad ea Monasteria reuerti, in quibus fecerint professionem: & tantumodo uestimenta Monasterio acquiri, in quo fratres moriuntur. Sit Prioris cura uel Subprioris, statim ut aliquis uita migrauit, per inuẽtariũ omnia accipere, quæ eius fratris defũcti fuerunt ad usum, eadẽq; custodire diligenter, donec à Prælato unicuiq; Monasterio, quod suũ est, resignet. Quod si quis Monachus, uelut, Capellanus, confessor, aut procurator apud aliquod Monasterium Monialium nostri ordinis mortẽ obiret: decreuerunt patres in tali casu, non solum libros, & omnia alia bona, ut supra, uerum etiam, & uestimenta, quę ad eius fuere usum, debere, restitui ad Monasteriũ, in quo fecerit professionẽ, quoniã ut sæpius dictum est, quicquid acquirit Monachus, acquirit suo Monasterio, & Congregationi.

DE OSTIARIIS MONAsterij. Cap. LXVI.

AD potram Monasterii ponatur senex sapiens, qui sciat accipere responsum, & reddere, cuius maturitas eum non sinat uagari. Qui Portarius cellam debet habere iuxta portam, ut uenientes semper pręsentem inueniant, a quo responsum accipiant. Et mox ut aliquis pulsauerit, aut pauper clamauerit, Deo gratias respondeat, aut benedicat, & cum omni mansuetudine timoris Dei reddat responsũ festinãtèr cũ feruore charitatis. Qui portarius si indiget solatio, iuniorem fratrem accipiat. Monasteriũ autẽ si possit fieri, ita debet cõstrui, ut omnia necessaria, idest aqua, molendinũ,

hortum, pistrinum, vel artes diuersæ intra Monasterium exerceantur, vt non sit necessitas Monachis vagandi foras, quia omnino non expedit animabus eorũ. Hanc autem regulam sępius volumus in congregatione legi, nequis fratrum se de ignorantia excuset.

NEmini dubium esse debet, Ostiarium vniuersam domum representare, ideoq; oportere illum, non mediocri prudentia, deuotione, humanitate, vigilantia pręditum esse, ne scandalum aliquod eius causa oriatur. Quamobrem Patres conformiter adhoc capitulum in quo D. P. Benedictus pręcipit, ut ostij custodia Monasterij non nisi prudenti, & antiquo patri comittatur. Mandant omnibus, & singulis Prelatis, ut diligenter curent, tales deligere ostiarios suarum ædium, qui edificare laicos, & quoscumque ad domos nostras accedentes, ualeant. Doceant illos, ne ullum tempore silentij, nisi magnis de causis intra claustra admittant: & quo pacto priuatos Monachos accersire debeant, itemq; & Prælatum. Vbi uero Regula dicit, Ponatur senex sapiens, *volunt Patres huiusmodi deligendum ad custodiam portæ, non solum esse senem, quo ad annos, uerum etiam quo ad mores, & rerum agendarum experientiam. Denique precipiunt, ut sanctissimum hoc capitulum Regulę in omnibus obseruetur. Cæterum occasione quorundam uerborũ eiusdem Regulæ, quoad fabricationem domorum, sanxerunt Patres, ut nullus prælatus, absq; consilio seniorum audeat, uel antiqua ædificia destruere, uel noua fabricare ullo pacto, quod si velit membrum aliquod notabile construe*

re

re, ut puta claustrum, Dormitorium, aut Refectorium siue Bibliotecã, uel Tirocinium, & huiusmodi, non possit id facere, nisi (vltra consilium seniorum) licẽtiam quoq; specialem habeat à Reuerendissimo P. Generali. Qui eam minime tribuat, nisi prius admonerit, ut talia ædificẽt, quæ modestiã religiosam deceant. Et sibi monstretur à prælato, & patribus, quibus nam fulti pecunijs id attentare præsumant. Quoniam docuit experientia, nonnunquam Prælatos quosdam, nimio ædificandi desiderio, Monasteriorum facultates, ac bona fere omnia consumpsisse. Quoniam uero persæpe contingit Prelatum aliquem, opus aliquod inchoare, et illo infecto abire, ne is qui postea in officio ei subrogatus fuerit, possit ad libitum, inchoatum iam opus, & edificium diruere, & aliud suo marte, erigere, cum dispendio Monasterij, & scandolo plerumq; laicorum, præcipiunt, ut antequam fabrica aliqua notabilis incipiatur, fiat de illa typus de cõsilio peritorum, ac Reuerendissimi P. Generalis, à quo subinde nulli recedere liceat, sed ea omnino forma, quo ad substantialia, seruetur ab omnibus. Qui uero huic ordinationi contraire præsumpserit, pœne Grauiori culpę debitæ subiacebunt. Et Prelati etiam quandoq; deponi ad arbitrium Reuerendißimi Patris Generalis seu Deffinitorum poterunt: & omni dignitate, iuxta criminis qualitatem, priuari.

Vt autem Ostiarij, onere introducẽdi laicos, per singulas horas, intra clausuram Monasterij, gratia alloquendi camerarium, non grauentur, curabunt

bunt Prælati quantocius iuxta portam Monasterij, & extra clausuram erigere (si iam non est) domum, & officina ipsius Camerarij, ad quam eũ conuenire poterunt, citra inquietudinem fratrum quicumque ad illum negocia habebunt.

In illis autem locis, in quibus est consuetudo admittendi, diebus festis, laicos intra claustrũ, & uiridarium nostrorum Monasteriorum; quoniam difficile esset sine scandalo eã ammouere, permittatur. Caueant tamen fratres, illa hora, à uagatione, per Monasterium, & qui ex obediẽtia aut de licentia prælati cum illis laicis exire compellentur, meminerint modeste ac religiose ĩ omnibus se habere, et parum omnino, ac prudenter, & non nisi de ijs, quæ Dei sunt, cum illis loqui. Prælati uero non nisi eos, qui bene morigeratos, ac prudentes nouerint, cum laicis associare curabũt. Solitæ eleemosinę, que in nostris Monasterijs, secundum ueterum consuetudinẽ fiunt, distribuantur ab ostiarijs cum omni discretione, & charitate. Et licet uelint patres, ut nunquam (si fieri potest) pauper dimittatur uacuus; attamen ubi non omnibus re ipsa satis fieri posset, saltem bonis, & consolatorijs uerbis pauper dimittatᷣ. Meminerint tamen Pręlati inter principalia legis christianæ bona, eleemosinas numerari: maioresq; nostros sibi ipsis uictui necessaria abstulisse, ut Christi pauperibus erogarent, imo ipsi Christo, qui dicturus est nobis in die illa tremenda, Esuriui, & dedisti mihi &c.

DE FRATRIBVS IN VIA directis. Cap. LXVII.

DIrigendi fratres in via, omnium fratrum vel abbatis orationi se commendent, semper ad orationē ultimam operis Dei commemoratio omnium absentium fiat. Reuertentes autem de uia fratres, ipso die, quo redeunt, per omnes canonicas horas, dum expletur opus Dei, prostrati solo oratorij, ab omnibus petant orationem propter excessus: ne quid forte surrepserit in uia uisus aut auditus malæ rei aut ociosi sermonis. Nec præsumat quisquam alijs referre, quæcunque extra monasteriū uiderit, aut audiuerit, quia plurima destructio est. Quod siquis præsumpserit, uindictæ regulari subiaceat. Similiter & qui præsumpserit claustra monasterij egredi: uel quocunque ire, uel quippiā quamuis paruū sine abbatis iussione facere.

VT autem id quod præcipit D. P. Benedictus hoc loco, facilius obseruetur, ordinarunt antiqui Patres, ut in orationibus secundis, quæ dicuntur in officio Virginis, ad horā Primam, Tertiam, Sextam, & Nonā dicerentur & illa verba (licet etiam alium sensum habere poßint). Et iter famulorum tuorum in salutis tuæ prosperitate dispone &c. *Quoniam autem nunc frequentius itinerantur, fratres ex causis iam toties repetitis, nec facile poßunt se fratrum omnium orationibus ita solemniter commendare. Idcirco contentantur Patres, ut uice solemnis illius commendationis, qui breue iter accepturi sunt, dū accipiūt à prelato benedictionē, dicant.* Benedicite & orate pro me. *Id enim permittitur à Regula dum dicit.*

Vel

Vel Abbati in longis uero peregrinationibus, se comendent totius conuentus pracibus, ut in regula. Quantum vero ad comendationem, quæ fieri debet secundum regulam in reditu ex itinere, uolunt Patres, quod is, qui foras ultra numerũ quindecim dierum moratus fuerit, regressus, prima feria sexta, dum culpæ audiuntur in capitulo, dicat & ipse culpam suam hoc pacto. Dico etiam meam culpam de omnibus excessibus, & erroribus in hoc meo proximo preterito itinere à me comissis, ignoranter, vel scienter, & precor vos pro me orare. *Qui vero hoc facere omiserit, toties, quoties, comedet in medio refectorij in solo pane, & aqua,*

Vbi dicitur. Nec præsumat quisquam alijs referre &c. *Pracipiunt Patres Prelatis omnibus & singulis, ut regulam in hac parte inuiolabiliter obseruari faciant, & eos quos transgressores inuenerīt, qui uidelicet audita, uel visa in itinere, e quibus scandalum pusillis oriri posset, narrauerint: grauiter puniantur. Vbi item dicit Regula.* Similiter & qui præsumpserit &c. *antiquissimã & sanctissimam consuetudinem non egrediendi extra clausuram Monasterij, sine expressa licentia, & benedictione prælati, ad memoriam omnibus nostræ congregationis Monachis, ac fratribus Patres reducunt. Itaq; sub pœna fugitiuis debita (iuxta tamen declarationes supradictas) precipiunt, ut nullus egredi extra Monasterium præsumat, nisi facta sibi à prelato facultate, & benedictione data. Quam sane benedictionem regredientes*

dientes pariter de itinere, quamprimum accipere ab eodem Prelato, uel eo absente à maiore domus teneantur sub iisdem pœnis. Caueant vero maximopere fratres, ne iter aggrediātur, aut equitēt, diebus festis ab ecclesia præceptis. Quod si aliqua urgens necessitas eos coegerit, tum non nisi celebrata, uel audita Missa, uadant.

In itinere autem meminerint se esse Monachos ac Dei famulos, & idcirco non agitent superbe, & vaniter equos, non eos cursitare faciant: non ipsi elatis incedant superciliis, non deniq; cantillent more laicorum, maxime ubi audiri ab aliquibus possent, sed modeste, grauiter, & cū silentio: orando uel psallēdo, uel de rebus sanctis loquē do, iter ceptum prosequantur. In hospitijs uero meritorijs, si quando eos in eis morari contigerit, cameram sibi assignari ab hospite faciant, ibiq; maneant ab alijs semoti, ibi comedant, ibi Canonicas horas deuote persoluant, & sint omnibus probitatis, ac sanctitatis exemplar.

SI FRATRI IMPOSSIBILIA iniungantur. Cap. LXVIII.

SI cui fratri aliqua forte grauia, aut impossibilia iniunguntur, suscipiat quidem iubentis imperium cū omni mansuetudine, & obedientia. Quod si omnino virium suarum mensuram viderit pondus excedere, impossibilitatis suę, causas ei qui sibi præest, patienter & opportune suggerat, nō superbiendo, aut resistēdo, vel contradicendo. Quod si post suggestionem suam, in sua sententia Prioris imperium perdurauerit, sciat iunior ita sibi expedire, & ex charitate confidens de adiutorio Dei obediat.

PRofeßio deuoti Monachi, & sancta humilitatis virtus, iure suo exigunt, vt subditus, quàm primum, audito sui prælati præcepto, immo & nutu perspecto, ad obedientiã se accingat. Vbi uerò quidpiam sibi, quod supra vires videretur, preceptũ fuerit, poterit se modeste, & humiliter excusare, rationem impoßibilitatis adducendo; Quod si tum etiam prælatũ in opinione sua persistere videbit, patienter impositum sibi onus accipiet, ac pro uiribus exequi curabit: At qui prelati summopere curare debent, ne de eis dici iure merito poßit, quod de phariseis quondam seruator noster predicauit (vti etiã dictum est in capitulo de qualitate Abbatis) alligant onera grauia, & importabilia in humeros subditorum, digito autem suo nolunt ea mouere. Meminerintq; se patres, ac Pastores esse, non autem tirãnos, uel carnifices. Blande igitur imperent, ac discrete; Et ea tantumodo filijs ac fratribus suis præcipiãt, quæ poßint vultu hilari, & pro uiribus adimplere. Qui uero ab indiscretis prælatis, se grauari supra uires persenserint; in uisitatiõe de hoc apud patres conquerantur; & si opus fuerit, etiã apud ipsum Deffinitorium, per literas tempore Capituli; ut sic discant Prælati mitius cũ sibi subditis agere. Maiores uerò prelati, tales, in subditos suos in humanos, ac feros ab omni dignitate, ac prælatura absoluere debent, immo de Iure tenentur. Cum enim à supremo omniũ pastore, qui dixit. Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, tam insigniter degenerent, indigni uidentur, qui animabus, eius prætioso sanguine re-

dem-

demptis, præsint, & imperent. Quantum ad prælaturas, dignitates, & gradus: licet possit quilibet renunciare fauori suo, nolunt Patres, ut nemini liceat renunciare prelationibus, aut recusare dignitates, sibi a patribus traditas nisi ob aliquam ex sex causis, quæ habentur in Decretal. Diui Gregorij lib. primo. Cap. Nisi cum pridem de Renunciatione, per totum.

VT IN MONASTERIO NON Præsumat alter alterum defendere. Cap. LXIX.

SVmmopere præcauendum est, ne quauis occasione præsumat alius alium defendere monachum in monasterio, aut quasi tueri, etiam si qualibet consanguinitatis propinquitate iungantur. Nec quolibet modo id a monachis præsumatur quia ex inde grauissima occasio scandalorum oriri potest. Quod si quis hęc transgressus fuerit acrius coerceatur.

QVantũ ad presens capitulũ, tam & si perbreue est, nihil hominus, est multa cõsideratione dignum: quoniam nihil magis perturbat pacẽ, & scandoli occasionẽ prębet, quam uidere impios, ac improbos exaltari, tueri, atq; defendi. Itaque cũ quis à Prælato iure corripitur, eius amici uel fratres, nõ solum publice, & coram præsule eumdẽmet corrigant, uel saltẽ iuste correptũ, et emendatum à prępositio nutibus, & signis ostendant: uerũ etiã priuatim ipsum admoneant, & hortentur, ut humiliter pęnam subeat, quam prælatus, non

non odio, uel liuore; Sed amore, & pietate ductus ei iniungendam iudicauit. Cum uero nouerint, Prælatum aliquem iniuste corripere, ob informationes falsas sibi de illo factas publice, & coram alios, nullo modo præsumant ipsum de iniustitia arguere; nec iniuste correpto ansam aliquam superbiendi, uel respondendi Prælato tum præbeant: sed postmodum priuatim curent, ut Prælatus rem diligentius cognoscat, & ueritate perspecta, innocentem absoluat.

VT NON PRAESVMAT QVISquam aliquem passim cedere aut excomunicare. Cap. LXX.

VT vitetur in Monasterio omnis præsũptionis occasio. Ordinamus, atque constituimus, vt nulli liceat quemquam fratrum suorum excomunicare, aut cedere, nisi cui potestas ab Abbate data fuerit. Peccãtes autem coram omnibus arguantur, vt cæteri metũ habeant. Infantibus vero vsq; ad quintum decimum annum ætatis, disciplinæ diligentia sit, & custodia adhibeatur ab omnibus, sed & hoc cum omni mensura & ratione. Nam in fortiori ætate, qui præsumpserit aliquatenus sine præcepto Abbatis uel in ipsos infantes sine discretione exarserit, disciplinæ regulari subiaceat, quia scriptum est. Quod tibi non uis fieri, alij ne feceris.

CVm superius in declaratione capituli Regulæ vigesimiquinti, nos incidenter, & perfunctorie de pœnis, quas subire debent, qui in fratres conuitia dixerint, uel eos percusserint, locuti fuerimus: operæ precium est, ut hoc in loco latiue

tius de iis disseramus. Declarando itaque hunc locum regulæ, ita Patres ordinarunt, quod si duo fratres æquales inuicem verbis iniuriosis contenderint ambo puniantur ieiuniis panis & aquæ in medio Refectorii, iuxta qualitatem delicti: & ille magis qui magis cõmeruerit. Si autẽ iunior, seniorẽ verbis cõtumeliosis affecerit, vt puta simplex frater Diaconũ, aut Magistrũ Nouitiorũ, vel Subpriorẽ; puniatur grauius, et saltẽ per quindecim dies cameram propriam pro carcere habeat, & qualibet sexta feria in solo pane, et aqua dum sic clausus manserit, ieiunet. Et si verba fuerint infamatoria, & in publico prolata, pœna huiusmodi duplicetur. Si vero (quod Deus auertat) Prælatum suum, verbis huiuscemodi uituperosis quispiã, etiam prouocatus, aggredi vllo pacto præsumpserit, carceri per mensem ad minus mancipetur, & qualibet feria quarta, & sexta dicti mensis in solo pane & aqua ieiunet. Demum in capitulo coram omnibus culpam suam dicat, & ueniã petat ab ipso Prelato, & fratribus, quos verbis suis ita imprudenter scandalizauit. Si autem duo fratres inuicem rixantes, pugnis se inuicem percusserint, citra sanguinis effusionem, ac fracturam membrorum; per mensem in propriis cellis, vice carcerum recludantur. Si uero fuste, aut baculo, aut cum sanguinis effusione, duplicetur pœna, & addantur ieiunia panis, & aquæ, feria quarta & sexta.

Si quis autem citra rixam, aut subitam bilem, sed solo odio, ac liuore quempiam ligno,

S pu-

pugnis vel lapidibus percusserit, sine tamen sanguinis effusione, & fractura ossium: per duos menses carceribus mancipetur: & qualibet feria quarta, & sexta dicti temporis in solo pane, & aqua ieiunet: si vero cum effusione, aut fractura aliqua, dicta pœna duplicetur. Si quis vero quempiam, cum gladio, quem de more ad latus deferre consueuimus, pro seruitio mensæ percusserit, cum sanguinis effusione, citra tamen necessitatem decumbendi in lecto, per sex menses carceri addicatur, si vero cum armis, quę a religiosis deferri non consueuerint, quamquam minima fuerit sanguinis effusio, ac tutum carceri damnetur, ad minus per annum: uel si crimen id exigere videbitur per tres annos. Et insuper in dicto tempore qualibet sexta feria ieiunet pane, & aqua. Qui uero Prelatum suum aliquo dictorum modorum percutere, aut ferire ausus fuerit, pœnis supradictis duplicatis, puniatur, & ante xv. annum à dicta percussione, nullam dignitatem, aut prælaturam in nostra Congregatione consequi valeat. Si autem (quod Deus Opt. Max. omnino auertere velit) Monachus aliquis alium occiderit Monachum, scienter, ac dedita opera, talis occisor carceri perpetuo adiudicetur, ibiq; in ieiunijs, & orationibus peccatum suum defleat, nec possit ullo pacto liberari, nisi forte post vigesimum annum de consilio, & consensu Deffinitorum. Qui uero aliquem percutere attentauerit, etiam si effectus postmodum sequtus non fuerit, nihilominus seuere puniatur iuxta animi affectionem.

Si

Si percussor, & percussus ambo fuerint conuersi, uel Clerici, modo supradicto puniantur. At si conuersus Clericum percusserit, pœne supradictę duplicentur, iuxta percussionis grauitatem. Et si percussus notabilem occasionem percutienti, seu percussori dederit ultra percussiones receptas, & ipse aliqua etiam pœna puniatur.

Notandum uero quod culpas, quæ pœnã carceralem, ultra sex menses exigunt, Prælatus solus minime sententiare potest, sed ad Reuerendissimum Patrem Generalem, & Visitatores reseruãtur. Similiter in causis, quę ad ipsum Prælatum attinerent, non potest ipse sententiare, sed Patri Generali talis sententia reseruetur. Sed interim Monachus, si id res exigerit à Prælato de consensu seniorum carceri mancipetur. Cæterum non admittantur excusationes eorum, qui dicerent se gratia defensionis proximum percussisse, nisi id legittime comprobauerint, ut puta, quia cum fugerent, ab ipso persequente inter angustias detenti, nullũ alium refugiũ habuerint, nisi percutere volentẽ, repercutere. Similiter puniãtur etiã Prælati, si quempiã aliquo modorum supradictorum percusserint. Non tamen id intelligi debet, dum Magister Nouitios, seu Prelatus iuuenes, gratia correctionis aliquando discrete, & charitatiue corripuerint.

Volunt etiã Patres, vt murmuratores, & maledici grauiter à Prælatis puniantur, tum præsertim, cum murmurando velut infames, falsa protulerint. Prælati vero ipsi omnem dabunt operam

ne quid de ipsis uere murmurare queant.

Super illud verbum, Præsumpserint, *quod est in principio capituli, pracipiunt Patres, ut nemini comportetur, ut plus audaciæ & authoritatis sibi vendicet, quam oporteat. Etenim aliqui repe riuntur, qui in omnibus, & de omnibus negocijs se intromittere uolunt, & Magistrum agere, quod sane arrogantiam, ac superbiam sapit. Sunt enim huiusmodi, quam primum cohercendi, & admonendi, ut sibi duntaxat attendant, ac inuigilent. Super illud uerbum* Excomunicare. *Precipiunt Patres, ac volunt, ut omnino imprecatores malorum puniantur. neq; enim decet Religiosos dicere; vade in malam Crucem. infelicem tibi annum det Deus. Vade nec amplius reuertaris. Abi ut collum, ne dum tibiæ tibi frangãtur, & huiusmodi quæ non nisi homines plebei, ac stultæ mulierculæ usurpare uidentur.*

Pralatos quoq; admonent, ut caueant in sermonibus suis, tam in capitulo, quam extra, à uerbis, quæ possent pacem perturbare, & non nisi amaritudinem, & displicẽtiam afferre fratribus. Neminem contemnant; omnes enim ad immaginem Dei conditi sumus, & eius praciosо redempti sanguine. Nulli ignobilitatem suam, uel paupertatem in seculo, uel delicta parentum, uel huiusmo di alia improperent: quandoquidem ab vno omnes patre, Adam, originem trahimus, & ipse quo que Dei filius pauperrimus fuit; & pauperes in hoc mundo elegit.

VT

VT OBEDIENTES SINT SIBI Fratres inuicem. Cap. LXXI.

OBedientiæ bonum, non solum Abbati exhibendũ est, sed etiam sibi inuicem obediant fratres, scientes per hanc obedientiæ viam, se ituros ad Deum. Pręmisso ergo Abbatis, aut Præpositorum qui ab eo constituuntur imperio, cui non permittimus priuata imperia præponi, de cætero omnes iuniores Prioribus suis omni charitate, & solicitudine obediant. Quod si quis cõtentiosus reperitur, corripiatur. Siquis autem frater ꝓ quauis minima causa ab Abbate, vel a quocũque Priore suo corripitur quolibet modo, vel si leuiter senserit animum Prioris cuiuscunque contra se iratum, vel commotum quamuis modice, mox sine mora tamdiu prostratus in terra ante pedes eius iaceat satisfaciens, vsque dum benedictione sanetur illa cõmotio. Quod si quis contempserit facere, aut corporali vindictæ subiaceat, aut si contumax fuerit, de Monasterio expellatur.

QVamuis forsan alicui uideatur capitulũ hoc Regulæ superuacaneum esse, cum satis superq; in superioribus capitulis de obedientia dissertum sit: re tamen uera, res se aliter habet. Considerans nanque Diuus Pater Benedictus, quod illæ solæ actiones apud Deum meritoriæ existunt, quæ eius gratia, & amore fiunt: quodque virtuosi minime dici debent, qui non ob amorem virtutis iusta operantur, sed aliquo alio fine, non recto, ut puta, ob inanem Gloriam, Adulationem, Vanitatem, spem rerum temporalium, & huiusmodi: Volensque obedientiam nostram amore Dei, & non personarum intuitu, opus

 suum

suum peragere, præcipit quod non solum Abbati, & superioribus obtemperemus, verum etiā alijs humilitate, & charitate id suggerentibus. Præcipiunt itaq; Patres, ac volunt, quod Monachi nostræ congregationis inprimis obedientes sint Prælatis, tanquam Dei vicem agentibus: post senioribus, deinde vero sese inuicem charitate, & obsequijs præueniant.

Vt autem omnis uitetur abusus, & omnis scandali occasio tollatur, prohibent, ne quis præsumat Nouitios, qui sunt sub cura Magistri vllo pacto alloqui, uel eis quidpiam præcipere quantumcūq; minimum; quoniam huiusmodi adolescentes, non nisi à Prælato, & Magistro proprio, corrigi, instrui, ac regi debent; Et qui huic ordinationi contrafecerit, ad arbitrium Prælati grauiter puniatur: & Nouitius si fuerit in culpa, à Magistro. Quoniam uero in non nullis Monasterijs damnandus abusus subrepsisse videtur, nimirum quòd Magistri Nouitiorum, cum eis adolescentium cura demādata fuerit, grauate ferūt, ac iniquo animo, ꝙ Prælatus eos alloquatur corrigat, vel aliquando eis quidpiā præcipiat: omnino hunc tollere volentes, declararunt Patres, Prælatum, omnium, tam seniorum, quam iuuenum, ac Nouitiorum, comunem Parentem, ac pastorem esse. Omnesq; alloqui posse, cunctisq; præcipere, ubi & quando ei libuerit: ac propterea, nec Magistros Nouitiorum nec alios quosuis inferiores, ac priuatos Monachos, iure posse illos super his redarguere, aut aliquo pacto reprehendere. Nihilominus Prælati,

nisi

nisi vrgens aliqua occurrat necessitas, eorum curam ac regimen Magistris ad id deputatis relinquere contenti sint. Qui Magistri diligenter ipsos in omnibus instruant, ut iam dictum est: nec vnquã permittãt eos solos extra Tirocinium exire, nec cellam aliquam cuiusuis alterius professi ingredi sub pœna priuationis ab officio, & ab omni alia dignitate, per annum. Vbi in regula dicitur. Si quis autem frater. *Præcipiunt Patres, ut secundum veterem consuetudinem, cum quis à Prælato de quauis re, etiam minima reprehenditur, siue priuatim, siue publice; statim genuflectat, & sic capite demisso maneat, quousq; Prælatus eum Benedixerit, ac surgendi signum fecerit. Ita enim famulus ille Dei, Benedicti vestigijs se prouoluit, qui ob acceptas mappulas à sanctimoniali femina, increpabatur ab eo Presertim vero sic correptus à Prælato maxime in publico, sũmopere caueat, ne verbuculum quidem respondeat, nisi interrogatus, & tunc cum modestia, & reuerentia. Quod si grauatum se quisq; sentiet, liceat ei postmodum Prælatum priuatim in cellam conuenire, & humiliter ab eo petere, vt rationes suas audire velit, & si id permiserit (quod sane facere debet) excusationes suas ueras, & non simulatas, ac si coram Deo existeret, proferat. Et qui secus fecerint, grauiter ad arbitriũ Prelati puniantur.*

Quoniam uero non nulli, quippe qui parum humilitati studuerũt, cum extra Monasterium egrediuntur uel reuertuntur, petendo benedictionem, non integre genuflectunt, sed potius aulicorum

more tantisper inclinant. Volentes huiusmodi ab usum eliminare, præcipiunt Patres, ut in petitione Benedictionis tam Prælati, quam alij priuati Monachi, realiter inclinent, ac genuflectant; ita vt genua, terram ipsam attingant. Idq; omnes facilius efficient, si meminerint Prælatum (quemadmodum D. Pater supra in Regula dicit) Christi locum tenere, & qui huic ordinationi contrafecerit grauiter puniatur.

DE ZELO BONO QVEM debet Monachi habere. Cap. LXXII.

SIcut est Zelus amaritudinis malus qui separat à Deo, & ducit ad infernum, ita est, & Zelus bonus qui separat a vitiis, & ducit ad Deum, & ad vitam eternam. Hunc ergo Zelũ feruentissimo amore exerceant monachi, idest vt honore se inuicem præueniant. Infirmitates suas siue corporum, siue morum patientissime tolerent, obedientiam sibi certatim impendant. Nullus quod sibi vtile iudicat sequatur, sed quod magis alii. Charitatem fraternitatis, casto impendant amore, Deum timeant, abbatem suum sincera, & humili charitate diligant, Christo omnino nihil præponant, qui nos pariter ad vitam æternam perducat. Amen.

EPilogando humilis Dei seruus Benedictus in hoc penultimo, ac breui capitulo suę Regulæ, quæcũque superius dicta sunt, ac ueluti sub oculis omnia colligendo, quemadmodum, inquit, nimis zelus, ac inordinatus amor rerum sublunarium nos separat à Deo, & ad inferna deducit. Ita

Ita zelus bonus, & sanctus Dei amor nos separat a vitijs; & ad ipsum Deum, æternamque patriam perducit. Hic, inquam, sanctissimus zelus, Deum super omnia nos diligere facit, cor in cœlestibus semper tenere; supremam erga nos Christi dilectionem pre oculis iugiter habere: ad æternam illam, ac superbeatam gloriam nunquam nõ suspirare: omnia mundi huius oblectamenta despectui habere, & pro nihilo ducere. Hic, hic sanctus amor edocet, quã miseram hic uitam ducant, qui demoni, qui carni, qui mundo, qui peccatis deseruiunt. Quantis vndique erumnis premantur, qui legem Dei derelinquunt. Quam stultus, & uecors ille sit, qui spem suam in his caducis, ac transitorijs rebus collocat. E contra vero quam prudens, quam sapiens, & vere felix ille habendus sit, qui omnibus mundi rebus posthabitis, vni, ac soli Deo seruire satagit: Hunc amare iuuat, hunc diligere, hunc laudare, huic soli obsequi, ei uiuere, ac mori desiderat. Sanctus item hic amor, non suam, sed Dei gloriam, in omnibus querere docet, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet: diligit omnes, odit neminem, nulli nocet, iuuat omnes, cunctis bona exoptat; rogat pro omnibus, & in singulis denique, quæ agit, non hominibus placere, sed Deo, totis viribus conatur. Hunc sanctissimum zelum cuncti homines amplecti deberent, præcipue uero Monachi, ac religiosi, qui veluti lucernæ ardentes, ac super candelabrum Ecclesiæ positi, laicos luce, doctrinæ, & uitæ exemplo illuminare debent,

quiq;

quiq; uti sal terrę insipida hominum corda condire, & ab omni contagio, & corruptione custodire ac seruare deberent. Monachi igitur, qui hoc amore, ac Zelo sunt præditi, inuicem se diligunt, honorant, iuuant, ut Dei famuli, vt Christi mēbra: et altera alterius onera, cū animi, tū corporis, libenter portant. Vbi exulat hic sanctus amor, ibi confusissimam Babilonem est uidere; ubi uero regnat, non nisi Paradisū inuenias. Donet igitur nobis Deus hunc sanctissimum zelum, ut eū propter se, & proximum propter eum, diligere valemus. Amen.

DE EO, QVOD NON OMNIS obseruatio iustitię in hac sit regula constituta. Cap. LXXIII.

REgulam autem hanc descripsimus, ut eam obseruantes in Monasterijs aliquatenus, vel honestatē morum, aut initium conuersationis nos demonstremus habere. Cæterum ad perfectionem conuersationis, qui festinant sunt doctrinæ sanctorum Patrum, quarum obseruatio perducit hominem ad celsitudinē perfectionis. Quæ enim pagina, aut quis sermo diuinæ auctoritatis veteris ac noui testamenti non est rectissima? norma vitæ humanæ. Aut quis liber sanctorum catholicorum patrum hoc non resonat, vt recto cursu perueniamus ad creatorem nostrum? Necnon & collationes patrum & instituta & vitæ eorū, sed & regula sancti Patris nostri Basilij, quid aliud sunt nisi bene viuentium & obedientium Monachorem exempla & instrumenta virtutum? Nobis autem desidiosis, & male viuētibus, atque negligentibus rubor confusionis est. Quisquis ergo ad patriam cœlestem festinas, hanc minimam inchoationis regulam descriptam, adiuuante Christo, perfice, & tunc demū

ad maiora, quæ supra comemorauimus, doctrinæ virtutumq; culmina Deo protegente peruenies Amen.

IN felices sane ij sunt, & indigni, qui religiosi, & Dei famuli dicantur, quibus aspera, dura, ac fere intolerabilis videtur huius Regulæ disciplina. Cum D. P. Benedictus asserat in hoc postremo capite, se illam incipientibus dumtaxat ędidisse. Qui nanq; ad perfectionem aspirant, non debent in ijs sistere, sed vlterius progredi, & pro regula sibi assumere vitam, ac doctrinas Sanctorum Patrum, qui penitus huic mundo mortui, soli Deo in abditis solitudinibus viuebant: Itaq; qui in hoc, quasi Tirocinio uitę spiritualis; diu versatus fuerit, & omnia, quę hic Diuus Pater ponit, adunguem seruauerit, si desiderio maioris perfectionis, ad sacram Heremum nostram ire voluerit, petita à patribus licentia, poterit. Attamen nullus hoc attentare præsumat, nisi prius virium suarum experimentum sumpserit. Etenim qui centum librarum pondus ferre nequit, multo minus poterit maiorem ferre sarcinam. Dedecus quoq; est manus ad aratrum ponere, & deinceps retro aspicere; cæptum nimirum propositum deserere. Et re uera summa imprudentia est, quod aliquis rem aggrediatur, uirium suarum metas excedentē: Siquidem ei, aut paulo post ab incepto desistendum, aut sub onere, succumbendum necesse est.

CONSTITVTIONVM CAMALDVLENSIVM. LIBER SECVNDVS.

PROHEMIVM.

CVM electio Abbatum aliorũq; Prelatorum (uti iam dictum est) hodie fieri nequeat, quemadmodum tempore Diui Patris Benedicti, quando vnũ quodq; Monasterium sibimet leges condebat; nec erant sub vna congregatione plura Monasteria, uti modo sunt; ordinarunt summi Pont. quod singulis annis, aut quolibet tertio anno, iuxta diuersos congregationũ ritus, in qualibet Congregatione, supremus Magistratus crearetur: cuius partes essent destribuere Monasteriorum regimina, ac prælaturas. Cum itaq; supremus hic Magistratus, quẽ nos uocamus DEFFINITORIVM, *summã habeat authoritatem, & speciatim creandi Abbates, & alios Prælatos, qui Monasteria ex anno in annum regant; antequam ad alia descendamus, opere præcium uidetur, declarare, quo nam pacto ab vniuersa creetur congregatione supremus iste Magistratus: deinde uero dicemus quomodo reliquę dignitates, ac Prelaturę inter Patres sint distribuendæ. Sed vnum illud præmittam, nempe authoritatem hanc summam Deffinitorij, non solum ex diuturna, & antiqua consuetudine robur habere, verum etiam ex institutio-*

tutione plurium summorum Pont. præcipue uero Alexandri Quarti, & Quinti, Calisti Tertij, Gregorij Noni, Pij Secundi, Sixti, Innocētij Octaui, ac demum Leonis Decimi. Qui motu proprio Priuilegia omnia, & indulta Eremo, et Congregationi, tam per Pontifices præfatos, quam per Imperatores, ac Reges concessa; nec non statuta, & ordinationes in capitulo Florentino super hoc ędita, Apostolica authoritate approbauit, & confirmauit; uti est uidere in ipsorum priuilegiorum initio, & presertim. §. sexto cum sequentibus vsq; ad sextū Decimū inclusiue. Quę quidē priuilegia Leonis Decimi ab omnibus eius successoribus usq; in hunc diem confirmata, & approbata fuere.

DE ELECTIONE CONVENTVALIS & ijs qui ad capitulum venire tenentur. Cap. II.

MOdus itaq; creandi Deffinitorium, qui hactenus seruatus est in nostra Cōgregatione, & quē modo mandant Patres seruari inuiolabiliter, hic est. In primis omnes Prælati, qui silicet habent ad minus numerum decem Monachorū professorum sub sua cura; quindecim, uel viginti dies ante capitulum, teneantur uocales omnes in vnū post Nonā colligere, ut puta feria secunda, uel tertia paschatis sanctissimæ Resurrectionis, atque eis intimare qualiter eos ibi in vnum uocauit, vt Conuentualis de more creetur. Cuius sane partes erunt uniuersam Monasterij indigentiam

coram Reuerendo Deffinitorio exponere: quomodo item se habuerit, illo anno, Prælatus erga subditos: qui nam extiterint subditi erga Prælatum: quonam pacto cultus Diuinus auctus fuerit: & quæ sit Monasterij dispositio circa temporalia. Deniq; post adhortationem, breui oratione præmissa, & inuocato spiritu sancto, cuius nutu cuncta reguntur; cuiusq; fiat de mane in Missa Tertiæ comemoratio, ponātur in vase seu sacculo tot schedulæ, quot sunt nomina Monachorum, non sacerdotum deinde vnus eorumdem iuuenum, ad arbitrium Prælati, & de consilio seniorum extrahat schedulas duas e dicto vase; Et ij quorum nomina extracta fuerint, statim ante Prælatum (cui assistant hinc inde duo seniores) euntes genuflectant. Deinde coram omnibus tot schedulæ in vno sacculo ponantur, quot sūt Monachi sacerdotes eiusdē Monasterij, in quibus schedulis scripta sint nomina eorum. Deinde vero in alio sacculo ponantur totidē schedulæ albæ, præter duas uel tres, iuxta numerum Monachorum in quibus Crux una signari debet. Notandum uero quod huiusmodi schedulæ, eiusdem esse debent papiri, quantitatis, plicaturæ, & ita bene clausæ ut legi non possint.
His itaq; in hunc modum dispositis alter iuuenum, qui sorte extractus fuerat, educat singellatim schedulas nominum. Alter uero schedulas albas, & notentur nomina eorum, cui schedulæ cum Cruce contigerint. Cumq; omnes schedulæ cum Cruce extractæ fuerint, sumantur schedulæ nominum eorū, quibus Cruces contigerunt, siue duæ, siue tres fuerint,

rint, & ponantur in vno sacculo omnes, cumque bene inuicem mixte fuerint, ab altero illorũ iuuenũ, qui erit minor natu, una illarum extrahatur, & ille cuius nomen scriptum erit in tali schedula, pro vero, & legittimo socio Conuentuali habeatur; eiq; plenam, & indubitatam fidem in ijs, quæ fratrum, & Monasteriorum nostrorum honorem, et utilitatem concernunt, Patres. Deffinitores adhibeant. Huic necessitates suas Monachi exponant. Dent literas ad Deffinitorium, si quas habent; Comittant verbotenus, si quid habent. Hic in capitulo, cum representet omnes sui Monasterij fratres, uocem habebit in electione Deffinitorum: & cuncta Monasterij, ac fratrum particularium negocia fideliter ibi tractabit: secretissima tenendo, quæ sibi tradentur in scriptis, solis Deffinitoribus portanda, aut uerbo referenda, ex quorum relatione notabile scandalum posset oriri. Quod si contra fecerint, non possit eligi usq; ad triennium; & insuper ab ipso Generali etiam grauius, iuxta rei exigentiam puniatur.

Notandum vero quod in Conuentualem eligi non potest, qui voce passiua, uel in genere, uel in illo actu speciali esset priuatus. Similiter si aliquis fratrum sciret quempiam sacerdotem, ob alium quemuis defectum non debere admitti ad talem electionem, potest immo uero debet illum detegere; uel in secreto ipsi Prælato, uel publice, si ei uisum fuerit: citra tamen odium, & indignationem aut passionem vllam: sed zelo tantum iustitię, & debito. Et in tali casu Pręlatus iudicet cum con-

silio

silio seniorum quid agendum. Et si iustitia ita exigere videbitur, uocet fratrem illum, & verbis cõsolatorijs rem illi exponat, hortans, ut pacifice cedat. Si in aliquo Monasterio non essent iuuenes, aut Nouitij ad extrahendas dictas schedulas, assumantur unus uel duo fratres conuersi ad arbitrium Prȩlati, & seniorum. Qui vero conuentualem aliter creare præsumpserint, tam Prelatus, quam conuentualis in futuro capitulo, utraque uoce careant. Et si aliquis Prælatus in huiusmodi Conuẽtualis creatione fraudem aliquam (quod absit) comiserit, & fuerit conuictus, per trienniũ omni dignitate, & prȩlatione, in pœnam sit priuatus: & talis creatio inualida sit, & nulla. Quoniam vero Conuentualis uniuersos sui Monasterij representat, caueat Prælatus ne eum habeat in itinere loco famuli, sed tanquam comitem. Ipse autem Conuentualis officium suum fideliter, & animose exequatur. Et si quid habet referre Deffinitorio contra Prælatum, illud eidem Prælato nullo pacto detegat, sub pœna carceris, per duos menses, & ieiunandi qualibet feria sexta dicti tẽporis in pane, & aqua. Nec Prȩlatus ȩgre ferat, quod ipse Conuentualis suo munere diligenter utatur, sed curet magis ita se gerere in suo Magistratu, ut de eo non nisi bona referri possint ad capitulum. Volunt præterea Patres, ut excludantur ab huiusmodi electione, qui propter infirmitatem, senectutem, uel aliud legittimum impedimentum, se ante excusauerint, dummodo uideatur insuper, quod ea die, qua huiusmodi debet fieri electio Prȩ-

latus

latus legat, ita vt omnes intelligant, hoc presens capitulũ, vel legi faciat fratribus congregatis in capitulo, post N onã. Deniq; suos Monachos Patres admonent, ne volentes capitulo scribere, in ordinatis passionibus seducantur: nec quadam animi facilitate, ne dicam leuitate, scribant; Sed Deũ præ oculis habentes, ea quæ fuerint necessaria, & vtilia suggerant patribus, cum omni honestate, & grauitate. Vt autem pax, & beneuolentia inter nos, quam maxime conseruetur, admonent Prælatos, & Monachos, vt nullo vnquam tempore querant, quis contra eos scripserit capitulo, vel ipsos in visitationibus accusauerit.

Electo autem Conuentuali, fiant à senioribus literæ testimoniales, siue credentiales, cum appositione sigilli ipsius Monasterij: fidem Generali & Patribus facientes de huiusmodi electione. Quarum quidem literarum tenor & forma sit huiuscemodi videlicet Reuerendissimi Patres. Mittimus ad vos dilectissimum fratrem nostrũ Dominũ N. in conuentualẽ, secundũ ordinationes nostras electum ab vniuerso conuentu & fratribus. Cui plenã & indubitatã fidem in ijs, quæ fratrũ, et nostri huius Monasterij vtilitatẽ concernunt, adhibere dignemini. Valete in Christo. Ex Monasterio nostro Sancti. N. Die. Mensis &c. Et infra. Filij Monasterij San. N. Venire autẽ ad capitulũ, tenentur, & debeãt nõ solũ Reuerẽdiß. P. Generalis, Visitatores, Prælati regimẽ habẽtes, et Titulares ut supra, uerũ etiã Rectores, qui, quouis nomine cẽseant, in aliquo Monasterio congregationis nostre

T prin-

principalem administrationem de mandato Deffinitorum, etiam sine titulo, habuerint. Similiter, & Monachus, qui vt supra electus fuerit socius conuentualis. Quod si aliqua rationabili, & legittima causa contigerit Prælatum, non posse venire, in tali casu mittat ipsum Conuentualem. Si vero & Prælatus, & Conuentualis, iustis causis essent impediti: tunc ipse Prælatus, et cõuentus teneãtur mittere literas, tam bonũ congregationis, quam sui Monasterij concernentes, per vnum ex fratribus, de comuni consensu maioris partis Monachorum, seu per conuentualem propinquioris Monasterij.

Si aliquis Prælatus propter infirmitatem, aut aliam legittimam causam (habita licentia à Patre Generali, & Visitatoribus) non veniret ad capitulum, permaneat omni modo (uti iam dictum est) in sua solita authoritate. Si uero, non habita licentia, ipso facto, die, qua omnes Prælatos absolui solitum est: authoritate, titulo, loco, regimine, & cura, quæ Prelati tenebant; se priuatum nouerit, pariter & absolutum, & cura omnis, tam in spiritualibus, quam in temporalibus ad Priorem vel Subpriorem deuoluatur. Præter supradictos autem non præsumat aliquis cuiuscumq; Gradus, seu conditionis existat, uenire ad capitulu, nisi habita prius à Patre Generali licentia. Quod si quis contrafecerit, non audiatur à Deffinitoribus: & eodem tempore capituli, ieiunet ter in pane & aqua, in Refectorio: & insuper per triennium non possit ad aliquem dignitatem, & gradum pro-

mouc-

moueri. Si uero quis Prælatus causa manifestæ infirmitatis voluerit secum adducere vnum ex fratribus, cõuersum, uel commissum pro sui obsequio, permittatur ei, cognita causa, à Patre Generali, & Visitatoribus. Si conuentualis solus sine Prælato venerit ad capitulum, & id sua culpa acciderit, ieiunet bis coram patribus omnibus in Refectorio, & in terra, pane & aqua.

QVAE PER PRAELATOS AD Capitulum sint deferenda. Cap. III.

APpropinquante tempore capituli, quilibet Prælatus, una cum suo conuentuali sic iter arripiat, vt feria sexta precedente Dominicam, in qua incboari debet capitulum, uel saltim sequenti mane ante Missam Tertiæ, ad Monasteriũ, & locum deputatum perueniãt; sub pœna priuationis actiuæ vocis, & passiuę in electione Deffinitorum: nisi forte aliqua urgente, & legittima causa fuerint impediti, aut licentiam retardandi a Reuerendissimo Patre Generali habuerint.

Itaq; in vnum sic collecti fratres, mane sabbati, Chorum ingrediantur, et solemnissime cantetur Missa Beate Virginis Mariæ ab Abbate sancti Michaelis de Murano. Eodem die post Nonam, in loco solite residentię Patris Generalis, simul cõgregentur, una cum ipso Reuerendissimo, Visitatores, & Abbas Sancti Michaelis prædicti, ut Camerarius, siue Capsarius vniuersæ cõgregationis. Ad quos sub inde veniãt Prælati omnes, deferen

tes extractũ, vt dicimus, siue notam redditũu, & expensarum suorum Monasteriorum. Et soluent iuxta numerum redditũum, pro quolibet centenario vnum; pro expensis necessarijs, quæ quotidie fiunt ad comodum ipsius congregationis. Si quis vero aut extractum non detulerit, aut in præsentatione huiusmodi rationum, fraudem aliquam cõmisisse deprehensus fuerit, ad arbitrium Patrũ Definitorum in eodẽ capitulo grauius puniatur, uel post capitulum, si tum res in lucem venerit, à Patre Generali, & Visitatoribus.

Soluto autem vno pro centenario, proferat prelatus quilibet fidem à duobus senioribus sui Monasterij adminus, & à Patre Vicario Prouinciæ subscriptam, in qua habeatur, Prælatum ipsum deposuisse in capsa sui Monasterij, suam ratam Quindennij, et quæ à suis predecessoribus ante reposita fuerat, seruasse, & in eadẽ capsa vere, ac realiter reliquisse. Et quicũq; hoc facere contẽpserit, sit ipso iure, et absq; alia sentẽtia, omni dignitate, et officio priuatus ad quinquenniũ. Eandem quoq; pœnã incurrere volunt, quicumq; dictam fidem falsificasset. Qui vero eã subscribunt, non credant simplicibus verbis Prælati, sed teneantur sub scrupulo conscientiæ, eam in capsa videre, ac numerare. Quæ pecunia quindenniorũ in absentia Prælati, nemo attingere præsumat. Et si ipse Prælatus ea vteretur in aliqua extrema necessitate, teneatur antequã ad capitulũ pergat, eandem in capsa refundere, sub pœna priuationis vt supra. Teneantur etiã ijdem Prælati deferre secum ad capitulũ libel-

libellũ Debitorũ, & Creditorũ Domus, & Monasterij sui cũ causis eorũ, ut de omnibus Patres Deffinitores informare valeant ac etiã suos successores in officio. Quod si quis hoc facere contẽpserit aut fraudem in his conficiendis admiserit, careat voce actiua, & passiua in electione Deffinitorum. Ad officium etiã Prelatorũ spectat petere licentias pro eis qui promouendi sunt ad sacerdotiũ, si opus fuerit, & petere literas gratiosas pro Benefactoribus Monasterij sui. Cõuentuales autẽ ad capitulũ fere teneantur, omni cũ diligentia, literas fratrũ, & suã pariter literam testimonialem, et si quid eis simile fuerit à fratribus demandatum.

DE ABSOLVTIONE GENERALIS & aliorum Prælatorum ab omni regimine dignitate ac titulo. Cap. IIII.

His omnibus in sabbato ita peractis, die Dominico sequenti, cum maxima solẽnitate cãtabit Missã de Spiritu Sãcto Reuerẽdiss. P. Generalis, Diaconus erit maior Visitator, Subdiaconus vero Minor; In qua quidẽ Missa omnino prohibetur cantus figuratus, sed cantus dũtaxat firmus, & organa ibidem resonent. Eodẽ pariter die Sacerdotes omnes priuatas Missas de Spiritu Sãcto celebrabunt: Dicta sexta, omnes in Refectorium conueniant, vbi sub grauibus pœnis præcipitur, ne hæc die, & alijs, durante capitulo, dentur nisi duo fercula, siue due pictantiæ. Nec desit sacra lectio de Homelia Euangelij currentis.

Circa finem vero prandij, facto signo à Prælato, descendat, qui legerit e suggesto, & is qui sermonem latinum de more habiturus est, accepta benedictione, ascendat, & orationem suam recitet, quæ breuis esse debet; & circa ea quæ tractanda sunt eadem die, versari: antequã vero recitetur, Pater Reuerendißimus, & Visitatores teneantor eam, & alias similes videre, & audire.

Deinde, Nona dicta, ad sonum campanulę Pater Generalis, Visitatores, ac Prælati omnes cum suis conuentualibus (qui omnes totum Capitulũ faciunt, & repreſentant vniuersam Congregationem) in capitulum veniant: ibiq; mentali prius oratione prę missa: Pater Generalis dicat Ver. Saluos fac seruos tuos. *Resp.* Deus meus spe-rãtes in te. *Ver.* Esto nobis domine Turris fortitudinis. *Resp.* A facie inimici. *Ver.* Nihil proficiat inimicus in nobis. *Resp.* Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis. *Ver.* Domine non secundum peccata nostra facias nobis. *Resp.* Neq; secundum iniquitates nostras retribuas nobis. *Ver.* Mitte nobis Domine auxiliũ de sancto. *Resp.* Et de syon tuere nos. *Ver.* Domine exaudi orationẽ meam. *Resp.* Et clamor meus ad te veniat. *Ver.* Dominus vobiscum. *Resp.* Et cum spiritu tuo. *Oremus.*

Actiones nostras quesumus domine aspirã do præueni, & adiuuando prosequere, vt cuncta nostra oratio, & operatio à te semper incipiat, & per te cæpta finiatur.

Famulorum tuorum quæsumus domine de lictis

lictis ignoſce, vt qui tibi placere de actibus noſtris non valemus: Genitricis filij tui Domini noſtri interceſsione ſaluemur.

Interceſsio nos quæſumus domine Beatorum Patrum noſtrorum Benedicti,& Romualdi comendet, vt quod noſtris meritis non valemus eorum patrocinio aſſequamur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen.

His premiſſis, & facta proteſtatione à Patre Reuerendiſſimo, de non admittendis, qui admitti non merentur, nec excludendis, qui excludi nō debent ab electione Deffinitorum, ſedente ipſo Reuerendiſſimo in loco ſuo, in medio Viſitatorum, omnes Prælati genuflexi, ſeu in terram proſtrati, humiliter, ac per ordinem culpas ſuas dicant, & renunciēt ſuis dignitatibus, ac Prælaturis, in manibus ipſius Reuerendiſſimi, ac Viſitatorum. Vel ſi placuerit, antiquior Prælatus uice omnium aliorum, alta uoce culpam dicat, ac veniam petat, de omnibus negligentijs, renuncietq; modo dicto, prælaturis omnibus, ac officijs, ab eiſq; petat abſolui. Cumq; Pater Reuerendiſſimus renuntiationes factas aceptauerit, & abſoluerit, ac abſolutos pronuntiauerit Prælatos dictos ab omni eorum dignitate, & adminiſtratione, imponendo pro negligentijs ſalutarem pænitentiam, renunciabit & ipſe Generalatui ſtando in ſuo loco, coram Viſitatoribus ſedentibus. Cumq; Viſitatores dictam renunciationē acceptauerint, & abſolutum pronunciauerint, ſurgant omnes Prelati, & ad ſua loca, ſecūdum ordinem profeſſionis illico petant, ſupra tamē Conuentuales.

DE ELECTIONE SCRVTATORVM. Cap. V.

Post hæc Pater Reuerendissimus, Visitatores, & quatuor ex senioribus, proponãt singuli, et nominent secrete in aurem Patris Generalis, quos ille conscribat in cedula, vnum uel duos Monachos, hospites, vel eiusdem Monasterij, non Prælatos, neq; Conuentuales, qui per disquisitionem eligantur ad recipiendum scrutinium Deffinitorum: & horum tres, qui pluribus (vltra medietatẽ) suffragijs nominati fuerint, pro veris, & legiptimis scrutatoribus habeãtur. Quod si nullus ex ijs, qui propositi fuerant, à pluribus (vltra medietatem) approbatus fuerit, & electus, ijs omnibus exclusis, alij denuo proponantur, et per disquisitionem eligantur, & sic deinceps, donec dictus numerus ternarius scrutatorum legittime habeatur. Et si fuerint aliqui pares in vocibus, præferatur, qui maior est professione: His itaq; hunc in modũ electis, & vocatis corã patribus, exponat eis Reuerendissimus præteritus, quod sit eorum officium, & quid agere debeant. Precipiatq; eis in virtute Sanctæ obedientiæ, ut impositum sibi officium fideliter exequantur: nec vnquam reuelent vllo pacto, nec directe, nec indirecte, quot quis voces, aut fabas habuerit, nec aliud quid eorum, quæ à patribus secrete tractantur, sub pœna priuationis vocis vtriusque, per triennium. Quam pœnam eos etiam incurrere volunt, siue Prælati sint, siue

ue Scribæ, qui quidpiam eorum, quæ in Deffinitorio geruntur, reuelare presumpserint. Neque vero hoc loco tacendum putamus, quod qui voce paßiua priuati sunt, ad nullam dignitatem, aut prelaturam in nostro ordine, quamdiu sic fuerint suspensi, eligi possunt.

Facta deinceps scrutatorũ electione, et vasibus ad hoc præparatis, tot sacculi, ex ordine ponãtur in vno, quot sunt illi, qui paulo ante prælaturis renunciarunt: Sintq; huiusmodi sacculi nominibus eorũ inscripti: In alia vero vrna, seu uase similiter totidẽ sacculi ex ordine ponantur, quot sunt cõuentuales, et in singulis nomen vnius illorũ scriptũ sit.

DE ELECTIONE ET POTESTATE Patrum Deffinitorum. Cap. VI.

POst hæc residentibus, vt supra prescriptis Patribus, vnicuiquę tot fabæ albæ, & nigrę dentur, quot sufficere poßint ad huiusmodi electionem faciendam. Et demum Pater Generalis adhortetur omnes in Christi visceribus, ut velint in tanti Magistratus electione (sepositis paßionibus, & affectibus proprijs) bonum sibi comune proponere, & Dei duntaxat Gloriam, & Animarum commodum vestigare. Quibus omnibus peractis, primus scrutator, accipiens sacculum Patris Generalis præteriti, ab vno quoque suffragium recipiat, sæpe repetens alta voce Reuerendus Pater Domnus N. vobis proponitur pro Deffinitore, si placeat.

Deinde

Deinde ſecundus ſcrutator, accipiens ſacculum ſecundum, circumferat illum ſimiliter, accipiendo fabas, & ſuffragia, pro illo Prælato, quem pariter nominet ſępius. Tertius ſimiliter ſcrutator tertiũ ſacculum deferat, & accipiat vota; & primus deinceps ſcrutator quartum ſacculum, & ſic de ſingulis. Delatis ergo omnibus, & ſingulis ſacculis Prȩlatorum, bene clauſi reponantur in propria vrna, ſeu vaſe: & poſtmodum ſimiliter ſacculi Conuentualium circumferantur eodemmet modo. Et his quoq; abſolutis, & in proprio vaſe repoſitis: ſcrutatores (omnibus alijs licentiatis) ſoli remaneant, & apertis primum ſacculis Prȩlatorum, et facta collatione numeri ad numerũ, ſignent quot fabas nigras vnuſquiſq; Prælatus habuerit, incipiendo à ſacculo Patris Generalis. Et illi ſex qui ultra medietatem, plures fabas nigras habuerint, ſeorſum ſcribãtur ſecundum profeſſionem, cũ hac ſuperſcriptione. DEFFINITORES PRAELATI. *Deinde, per ordinem aperiant ſacculos conuentualium, & facta ſimiliter collatione fabarum, illi tres, qui vltra medietatem plures fabas nigras habuerint, ſeorſum ponãtur cum inſcriptione.* DEFFINITORES CONVENTVALES.

Quod ſi duo pariter, totidem uotis eligerentur, ſi ambo fuerint Prælati, anteponatur qui maior eſt, ſecundum profeſſionem. Similiter ſi ambo fuerint conuentuales, maior ſecundum profeſſionem ſit Deffinitor, altero excluſo. At ſi vnus Prælatus, et duo cõuentuales, ijſdem votis peterentur. Prælatus primo admittatur, deinde conuentualis,

qui

qui maior est professione, altero conuentuali cedente. Quod si, vice versa, due Prelati, & unus conuentualis, paribus Votis concurrerint, conuētualis primo admittatur, deinde Prælatus maior secundum professionem, minore Prælato excluso. Verum sciendum, quod fabę nigræ approbant, seu affirmant, ac petunt; albæ uero reprobant, negant & explodunt.

Sciendum item, quod si quis sacculus repertus fuerit plures fabas habere, quam sit numerus electorum, inanis erit talis electio, per fraudem factam. Quod si fabæ albę, addite, vel subtractæ, nec damnum, nec vtile afferunt, nō propterea electio erit inualida. Vt puta, si quis vigintiquinq; fabis nigris electus esset Deffinitor, & haberet per fraudem vigintiseptem, illę duæ, per fraudem addite, non propterea inualidam reddunt electionem. Et sic de similibus.

Item sciendum, quod non possunt eligi in Deffinitores, ij, qui ob aliquid flagitium carceri mancipati fuerint, nisi a patribus denuo habilitati fuerint, ad huiusmodi munera obeunda. Immo vero, nec prelaturas alias, tales sine dispensazione obire possunt.

Item sciendum omnibus est, quod ex constitutione à duobus iam Deffinitorijs approbata, & authoritate etiam num Apostolica confirmata, non possunt eligi in Deffinitores plusquam duo professi eiusdem Monasterij, siue sint Prelati, siue Conuentuales. Non tamen id intelligi debet de Patre Reuerendissimo Generali, qui ratione offi-

cij

ciis, vniuersalis persona censetur. Quare, si plures, quam duo eiusdem Monasterij in Deffinitores electi essent, duo Priores, qui silicet plures voces habuerint, preualeant, aliis cedentibus.

Item notandum, quod si quis ambitiose, ac fraudolenter seducendo aliquos, hunc sibi Gradum subripuerit, omni dignitate; perpetuo carere debet. Deffinitoribus itaque hunc in modum creatis: denuo ad sonum campanulæ vocentur Patres in capitulum, & omnibus sedentibus, primus scrutator à cepta benedictione à Patre Generali, alta voce legat, & pronunciet, primum Deffinitores Prælatos: Deinde Conuentuales. Sed antequam ad alia progrediamur, sciendum est, quod ad officium Deffinitorum pertinet cuncta in capitulo occurrentia, atque de congregatione disponere: quod tempore capituli, ipsi Deffinitores omnem representant cõgregationem: quodque, ipsis electis, intelligitur omnis à capitulo, & patribus vniuersis, tributa potestas. Idcirco omnia que fuerint, per ipsos in capitulo diffinita, iuxta priuilegiorum nostrorum tenorem, inuiolabiliter obseruentur ab omnibus Prælatis, & fratribus nostræ cõgregationis, cuiusçũq; gradus, seu cõditionis existant.

DE

DE HIS QVAE AGERE DEBENT Patres Definitores, immediate post eorũ creationem: & de electione Præsidentis Definitorij, Scribæ, & aliorum. Cap. VII.

MOx abeuntibus Monachis ad propria, Deffinitores in loco solitæ residentiæ adunati, & sedentes secundum ordinem professionis: primum semper locum tenente Reuerendißimo Patre Generali, qui semper esse debet, nisi aliquod notabile esset impedimentum, vnus ex Patribus Deffinitoribus: eligant per fabas, vnum e gremio illorum, qui sit caput, & Pręsidẽs Deffinitorii, & ipse (nisi adsit ut supra legiptimum aliquod impedimentum) iuxta consuetudinem hactenus seruatam, esse debet Reuerendißimus P. Generalis præteritus. His peractis, ut omnia cum ordine fiant, creent Patres Definitores Economum spiritualem, qui primum locũ post Deffinitores teneat cum ea authoritate, quam quilibet Pręlatus in suo Monasterio habere solet. Huius erit in primis curare, quod officia Diuina congrue celebrentur; ordinare qui debeãt singulis diebus, Missas canere, qui debeant illis ministrare; sollicitare fratres ad frequẽtationẽ chori; statuere quibus horis refectio sumi debeat, licentiare fratres, ut extra Monasterium vadant, pro necessariis Domus, & alia huiusmodi facere, quę solet Prælatus in suo Monasterio.

Creeant

Creent præterea Economum temporalem, cuius officium sit prouidere necessaria, pro victu capituli. Deinde eligatur Scriba, qui omnes capituli actiones conscribat, quiq; plenus rimarum non sit, sed fidelis, prudens, & secretus. Sciatq; per eũ scripta, non minus roboris habere, quam scripta per scribam publicum, seu Notarium. Cuius quidem scribæ (qui debet elegi de numero Prælatorũ vel conuentualium) sit officium, literas omnes capitulo presentatas, coram Deffinitoribus legere, & ea, quæ alicuius ponderis, aut digna examine conspexerit, in vno folio in modum Memorialis notare; ut postea, per Deffinitores examinentur. Sit etiam eius officium statuta, & terminata per Deffinitores, in Registro describere diligenter, & annotare. Scribi etiam faciat literas Gratiosas, pro Benefactoribus Cõgregationis, cum appositione sigilli, quas ipse subscribat. Licẽtias quoq; vendendi, seu quo vis titulo alienandi, per Deffinitores concessas, scribat, vel si scribi faciat, ipse subscribat, & signet. Eius quoq; partes erunt respõdere literis ad Deffinitorium directis, & dare copiam Constitutionum, eodem capitulo factarum. Et si opus fuerit, detur ei coadiutor. Et demum in absolutione capituli publice, & coram omnibus, vt infra dicetur, perlegat omnia acta, statuta, & terminata ac deffinita p ipsos patres Deffinitores.

Deinde, eadem sessione, instituantur tres Hostiarij, qui semper adstent ianuæ Deffinitorij. Quatuor sub inde Seruitores mensæ, & Lector. Qui omnes intra Deffinitoriũ vocati, a Præsidente instruantur

struantur, circa eorum officia. Similiter à patribus tres Computiste eligi debent, ad quos attineat in supradictis extractibus rationes Monasteriorum, redditum videlicet, & expensarum, diligenter inspicere, & examinare, & postea relationem facere coram patribus Deffinitoribus, citra personarum acceptionem.

DE ABSOLVTIONE VISITAtorum ab eorum officio. Cap. VIII.

SEquenti die, post celebrationẽ, uel auditionem Missarum, congregati in vnum Patres Deffinitores primum vocari faciant ad se Patres Visitatores, & ab ipsis audiant in primis diligenter, visitationes vniuscuiusq; Monasterij, tam Monialiũ, quam Monachorum: & postmodum dispositionem ordinis, ac Monasteriorũ: quid viderint, quid intellexerint in suis visitationibus, quo statu congregatio nostra sit posita; qui nã sint mores Monachorum; quanta obseruãtia, quæ fama de ipsis in populis habeatur, & huiusmodi. Qua relatione fideliter facta, renuncient & ipsi officium in manibus patris Præsidentis, & Deffinitorum, qui dictã renunciationem acceptando, pro negligentijs, de more, pęnitentiam eis iniungant.

Sed non videtur patribus, hoc loco silentio prętereundum, quod quemadmodum errant Visitatores, non considerando in Visitationibus suis multa; quæ, & si non eis in actu uisitationis dicuntur, tamen per aliam uiam sciunt, & intelli-

gunt

gunt: nec referendo ea patribus Definitoribus: Ita etiam errat Reuerendissimus cum dissimulat, nec intelligere curat, quę essent intelligenda, immo perquirenda vt neminem; contristet. Nec non, & Definitores aliquando similiter errant, aut dificiles se exibendo in danda audientia, aut modicam fidem eis, qui aliqua referunt, adhibendo. Quare sequitur vt vitia à Patribus sine punitione, & emendatione relicta, plerumq; ab alijs cum dedecore Religionis, & multorum scandalo puniantur. Idcirco Patres obsecrant, ac in Christi visceribus monent Generales, ac Visitatores omnes, qui futuris temporibus erunt, vt omni cum diligentia exequi curent eorum officium, quod sane maioris est momenti, quam multi forsan arbitrantur: & minutatim singula Deffinitoribus referãt, quæ in suis visitationibus cognouerunt. Ipsi vero Patres Definitores quecunque eis referuntur, mature considerent, & nihil paruipendant, quoniã per sæpe parua scintilla, quæ modico labore extingui poterat, neglecta, in ardentissimam, et penè inextinguibilem flammam subcreuit. Sciãtq; verum esse illud prophetæ, multa nimirum paruulis, & humilibus plerumq; reuelari, quæ magnis, & sapientibus denegantur.

DE PRAELATORVM, ET CONuentualium examinatione. Cap. VIII.

PRoinde licentiatis Visitatoribus, Patres Definitores per legant literas, ad eos transmissas

siue

siue à Monasterijs, siue ab alijs: & si quid in eis erit, quod aliqua egeat discussione, uel consultatione, faciant scribam eius rei memoriale aliquod sumere, uti iam dictum est.

Mox audiant Prælatos, qui Monasteriorũ curam gesserunt, inquirentes ab eis statum Monasteriorum, & dispositionem: quot habeant Monachos, quomodo se gerãt in Dei seruitio, ac si pacifice viuunt. Post Prælatos autem, ingressus detur Conuentualibus, & singillatim examinentur de regimine suorum Prælatorum, qualiter se gesserint, tam circa cultum Diuinum, quam circa administrationem rerum temporalium: Vtrum scandalum aliquod notabile contigerit in eorum Monasterio, & vtrum id incuria, & negligentia Prælati acciderit: Quem Monachi desiderent habere in Prælatum, cum sit innouandus. Et similiter quem vellent esse Generalem, si esset mutandus. Præterea exponant ipsi met Conuentuales si quid habent dicere ex persona particularium Monachorum, quoad mutationes, & alia. Sed animaduertant quod, & si cuncta exponere habent, quæ, & bonum vniuersale concernunt, & peculiare suorum Monasteriorum commodum, non tamen debent se ipsos, ac Patres Definitores, nugis, ac rebus nullius momenti tedio, ac molestia afficere. In medium itaque afferant, non defectus, ac imperfectiones, quæ quotidie, & passim in Monasterijs accidunt (has enim Prælatus ordinarius corrigere, & emendare debet) sed si qua sunt consideratione

digna, ac tanti Magistratus animaduersione, ea denuncient, & inculcent. Qui vero falsum aliquod scienter retulisse deprahensus fuerit, contra Prælatum suum, vel alium quemuis, veluti infamis, ac monastico habitu indignus, grauius puniatur. Qui vero veraces, & Dei zelo ducti, in suis narrationibus inuenti fuerint, comendentur à Patribus & congruo tempore, dignis honoribus cumulentur. Vt autem Conuentuales prędicti libere, quę habent, & sentiunt exponere coram Patribus valeant, præcipitur omnibus, & singulis Deffinitoribus, vt nullo vnquam tempore reuelare pręsumant, quę viderint, & audierint ab ipsis Conuentualibus in loco solitæ residētiæ, & in Deffinitorio existentes. Et qui contrafecisse deprehensi fuerint cum ex officio fuerint egressi, grauiter à Reuerendissimo Patre Generali puniantur, & per quinquēnium, omni dignitate, & prælatura priuētur. Cum sane indignus merito censeri debeat, quocunque vel minimo Magistratu, qui audita sub secreto reuelare præsumit.

Statuerunt etiā Patres ꝙ Prælatus, de quo facičda est examinatio si sit Deffinitor, exeat de capitulo. Similiter si quis Definitorū habeat Prælatū sibi consanguinitate coniunctum; quando de illo Prælato fit examinatio, Definitor ille tūc exeat, nec pręsens sit in illa examinatione, & Conuentualis relatione. Conuentuales etiam Deffinitores exeant capitulum, cum suorum Monasteriorum Prælati ingrediuntur examinandi. Habita igitur de omnibus informatione, notentur à scriba

ba, si qua repręhensione digna fuerint: & accersito eo (cum tempus erit) qui est repręhendendus, à Præsidente capituli interrogetur distincte, & seriatim de sibi oppositis importantibus, ne inaudita parte, contra eum procedatur minus iuste. Et tandem audita eius responsione, Præsidens eum, pro ut uiderit expedire, de consensu Patrum absoluat, vel moneat, corripiat, & puniat. Et similiter cum quocunq; alio si præsens fuerit procedatur. Quam quidem correctionem, uel admonitionem volunt Patres recipi cum omni reuerentia, & deuotione.

Si vero per Conuentualem, aut quemuis alium relata fuerint aliqua, de quibus tunc haberi certa informatio non possit, dentur Generali, & Visitatoribus, aut prouinciæ Vicario, ut examinent, & procedant, pro ut infra in capitulo de Visitationibus ordinabitur.

QVOMODO TERMINANDA expedire debeant Definitores. Cap. IX.

HIs itaq; peractis, in sequentibus sexionibus tertię, & quartæ ferię, si tot negocia praecedenti die expleta fuerint: Patres Deffinitores, nuncios, si qui ad eos missi fuerint, audient primum deinde reliquos omnes & priuatos Monachos, & Seculares, qui audiri ab eis expetent: & notari à scriba faciant, si quid eis adnotatione dignum delatũ fuerit. Et hac seu sequenti die in refectorio, post lectionem mensæ, fiat, & habeatur oratio ab

eò, cui anno superiori iniuncta fuit: in qua tractetur de auctoritate, seu potestate iudicum, & Magistratuum, seu de alia consimili materia. Nec Missa solemnis etiam his diebus intermittatur. Quod si Patres Definitores, ob multitudinem negociorum, huiusmodi Missis interesse non poterunt saltem interesse velint, ac teneantur Missæ Anniuersarij omnium Defunctorum congregationis, quæ cantari debet feria quarta. In quo die post Missarum celebrationem, deffiniri, ac terminari solent, quecunq; deffinienda, ac terminanda sunt, pro obseruantia Regulæ, morum reformatione, & augumento maioris perfectionis in nostra congregatione. Quoniam autem iisdem diebus, pro transgressionum qualitate, penę delinquentibus iniunguntur, ut diligentius omnes à malo declinent, & bonum prosequi studeant; Declarant Patres, quod pœne quæ à Patribus Deffinitoribus iniunctæ fuerint, pro erratis Monachorum, nullo pacto neque in totum, neque in partem à quòque minui possint, nisi ab eodemmet Definitorio, nemine discrepante. Volunt etiam Patres, Presidentem capituli, & Generalem semper, & vbiq; esse promotorem omniũ causarum, & quod ipse teneatur inter Definitores, tempore capituli & inter Visitatores, & alios, tempore Visitationum, quecumque proponere, de quibus inter Patres fuerit tractandum: & super quibus ab aliquo Definitorum fuerit requisitus. Omnia igitur, quæ notata fuerint, per Scribam, in medium deffinienda, seriatim, & successiue producat: & inci-

incipiens à senioribus, & primis, vsque ad nouissimos sciscitetur uota vniuscuiusque: post quos omnes, per ordinem, consideratis omnibus dicat, & ipse sententiam suam. Si quem uero deprehenderit in dicendo prolixiorem, & extra materiam vagari: moneat eum Præsidens, non tamen mordacibus uerbis, sed perbenigne, ut paucis exponat uotum suum, & ad rem pertinentibus.

Omnibus vero auditis, illa opinio in qua maior pars Definitorum per vota, fabas, uel viua voce conuenerint, censeatur ab omnibus deffinita.

Et quoniam nolunt Patres, ut facile amodo fiant quotidie nouæ ordinationes, & nisi maxima cum grauitate, & maturitate, & ex vrgentissima causa: propterea ordinarunt: quod si quæ amodo infuturum faciendę sunt constitutiones, postquam fuerint à Patribus Definitoribus formatæ, vocatis omnibus Prælatis, coram ipsis singillatim, per scribam, aut cui Definitoribus mandauerint, legantur: & quæ à duabus partibus dictorum Prælatorum, pari voto approbatæ fuerint: Patres Definitores faciant publicari imediate, sequenti anno praticandas, & futuro proximo capitulo, modo quo supra, a duabus Prælatorũ partibus approbãdas, & confirmãdas. Quæ deinceps non valeant, nisi eodem modo quo confirmatæ fuerant, reuocari, Definitores igitur sequenti anno expeditis alijs supradictis, legi faciant ordinationes præteriti capituli, & iudicio duarum partium Prælatorum, uel approbentur, uel reuocentur.

Quod si fuerint approbatæ, reuocari non possint, nisi modo quo supra, & ex Nouē Definitoribus, ad minus octo consenserint.

Post hæc audiant ijdem Definitores à Computistis, qui viderint extractus, & expensas vniuscuiusq; Monasterij, quo in statu vnum quodq; Monasterium habeatur, & si quid est animaduersione dignum.

DE TAXIS ET SVBVENTIONIBVS. Cap. X.

QVo ad distributionem taxarum, quę quotannis fieri solet, ob solutionem quartæ partis fructuum, pensionum, & aliarum rerum, volunt Patres vt post hac, non casu vel ad beneplacitum fiat, sed considerate, & secundum quod iustum fuerit, ac rationabile. Itaq; diligenter consideratis cuiuscumq; Monasterij redditibus, & expensis, seu grauaminibus, fiat talis Distributio inter Monasteria, ad libram vt aiunt & solidum. Illud tamen animaduersione dignum hoc loco ducimus, non esse videlicet æque grauandum Monasterium, quod mille quidem aureorum reddituum (exempli gratia) habet, sed longe maiores expensas: vt illud quod quingentorū dumtaxat aureorū redditū habens, longe tamen minores expensas, et exitus habuerit, quam dicta aureorum summa sustentare, ac pati posset: quandoquidem illud mille aureorum deficit in necessarijs, istud vero quingentorum abundat. Horum igitur, & consimilium ratio

tio habeatur. Et meminerint omnia loca nostra vnius esse corporis, & congregationis membra. Neque velint peculiari aliqua affectione ducti (Quod sane uitium est maxime proprietatis) mẽbrum aliquod vt puta brachium vnum, ita sanum validum ac forte, nimia indulgentia efficere, vt alterum infirmum inualidum ac imbecille, nulliusq; roboris reddantur. Quæ quidem taxæ cuilibet Monasterio, vt supra impositæ, infra præfixionem termini ad soluendum, à Prælatis omnibus, & à quolibet ipsorum pro sui rata Monasterij, quibus, & vbi solui debebunt, soluantur. Quod siquis elapso termino non soluerint, intelligatur, & sit ipso iure à suo officio, & prælatura suspensus.

QVO NAM PACTO FACILLIME fieri poteſt, immo & debet, vt Generalis ab vniuersa Congregatione: & quilibet Prælatus à Monachis sui Monasterij eligantur. Cap. XI.

QVo ad electionem vero Prælatorum, quæ regulariter fieri solet, feria quĩta in prima, vel secũda sessione, quãdo scilicet cætera omnia superioribus diebus, absoluta fuerint, Patres in primis statuerunt, ut in tertio ac postremo anno generalatus, teneatur Reuerendissimus Pater, ac Visitatores inuisitationibus suis disquirere à Monachis singillatim, tam Prelatis quam subditis, quem nam e Patribus, in futuro capitulo, pro bono Congregationis, cuperent fieri Generalem: &

vota singulorum in libro Visitationum conscribere. Absolutis deinceps Visitationibus antequam ad determinationẽ Definitorij veniatur, ipse met Reuerendissimus, ac Visitatores colligant diligenter in vnum vota singulorum, nullum omnino prætereuntes: & personas nominatas, cum numero vocum, seorsum scribant. Postremo dum Visitationes Patribus Definitoribus legendæ erunt, legantur, & huiusmodi petitiones: vt videant Patres, qui nam pluribus suffragijs petantur, & notent: ut subinde habita matura consideratione, studeant vniuersitati, quoad fieri potest, satisfacere. Et hunc eũdem ordinẽ seruari volunt in electione aliorũ prælatorũ: nempe vt Prælatus, cum fuerit in fine sui officij interrogetur, ac pariter omnes Monachi eiusdem Monasterij, quem nam uellẽt in Prælatum illius loci, & quem idoneum ad id oneris subeundum pro illo tempore iudicarent: & habitis hoc pacto votis vniuscuiusq; Monasterij, ac etiam filiorum earundem domorum, etiam absentiũ, quem nam videlicet & ipsi cuperẽt domibus, quarum sunt professi, præfici: scribant omnia, & ad Capitulum, ut dictum est, deferantur. Et Patres Definitores curabunt (postposito quocumq; interesse particulari) eos præficere Monasterijs, qui à maiori, & saniori parte fuerint expostulati. Ita enim omnia cum pace, & satisfactione Monasteriorum disponentur, & Reuerendissimus Pater, ferè ab omnibus & singulis Congregationis Monachis, quodãmodo eliget. Et Prælati reliqui à suis Monasterijs, iuxta Regulæ dispositionẽ.

Vt

Vt autem hæc omnia feliciter ſuccedant, neceſſe eſt, ut omnes, & ſinguli, ſolius Dei timorem, ac rationem in ſuis petitionibus prę oculis habeant, & bonum Congregationis vniuerſale, nec ſinant ſe paſſionibus, vel aliquo peculiari commodo à bono, et vero abduci.

Pręcipiunt etiam inuiolabiliter obſeruari conſtitutio facta in capitulo Marthæ, per quam diſponitur, ut poſt duos Generales Cęnobitas, ſequatur de neceßitate in eodem gradu, & fiat Generalis, vnus ex Eremitis: & ſimiliter poſt duos Eremitas Generales, quando ſic eſſe contingerit, ſuccedat neceſſario in eius loco, & ſubrogetur vnus ex cænobitis: Non tamen propter hoc tollitur facultas, quin poßint vicißim, modo vnus e Cænobitis, modo ex Eremitis, & alternatim ad eundẽ Generalatus Gradum aſſumi. Sed hoc dumtaxat intelligunt, at volunt, ut non poßint immediate ſibi iuuicem ſubrogari in officio Generalatus, aut eligi niſi duo cænobite, uel Eremitæ: ita ut nunquam tertius ſuper addi poßit.

Nolunt prӕterea, iuxta tenorem dictæ conſtitutionis, quo ad cænobitas, ut poßint duo Generales eiuſdem Monaſterij profeßi, imediate ſibi inuicem ſuccedere: Similiter vetant, ne vllus aſſumatur in Viſitatorem, qui eiuſdem ſit profeßionis cũ Reuerendißimo Patre Generali. Pari etiã modo aſſumi non poßint ex eodem Monaſterio, ſeu profeßione pluſquam Septẽ Prǫlati, iuxta conſtitutionem, et conſuetudinẽ iam per multos annos, & toties approbatã, ac tandẽ à ſancta ſede Apoſtolica.

De-

Declarant nihilominus, quod in numero hoc septẽnario Prælatorũ eiusdem domus, & professionis, computari nullo modo debeat Pater Generalis.

DE GENERALIS AC ALIORVM Prælatorum electione. Cap. XII.

His igitur omnibus, & singulis diligenter inspectis, cum iam dicta dies, qua electiones Prælatorum fieri debent, aduenerit, omnibus alijs capituli negocijs absolutis, & cantata solemniter Missa Spiritus Sancti ab eo, cui contigerit: ad electiones Prælatorum hoc pacto procedatur. Eligantur primum, modo supradicto, tres alij scrutatores, uel iã electi, pro scrutinio Patrũ Definitorum, confirmabuntur: Deinde Reuerendissimus Pater, breui admodum oratione, ad hortabitur & scrutatores, ut fideles esse uelint, ac diligentes in negocio tanti momenti, & reliquos Patres, ut semotis omnibus priuatis commodis, permittant se à Spiritu Sancto (cuius nutu omnia recte geruntur) duci, ac gubernari. Postremo quilibet Definitor proponat aliquem eligendum in Generalem, prout ei conscientia dictauerit, scribendo nomen aius in schedula. Verum animaduertãt sedulo Patres nostræ congregationis morem, hactenus, & quidem laudabilem extitisse semper, cõfirmandi usq; ad triennium completum in Generalem, eum qui gradum illum tunc obtinet: nisi forte legiptimum aliquod impedimentum obstaret. Cum itaq; omnes, & singuli Definitores scripserint

rint, & aliquem unum in schedula nominauerint, ponant schedulas illas in vase, ita ut legi non possint, & accitis scrutatoribus, eas in eodem vase, illis tradant. Qui inde recedentes, in proximam eorum residentiam veniant, & lectis schedulis, & collatione facta numeri ad numerũ, fideliter scribant, secundum ordinem professionis, omnes propositos, & nominatus. Deinde reuertentes ad Definitorium, pronunciabunt eos coram Patribus, dicentes hoc pacto, Reuerentiæ vestræ proposue runt in Generalem R. Patrem D. N. R. Patrẽ D. N. & R. P. Domnum N. *et relicta ibi cedula nominatorum ad Generalatum (seruãdo sibi eius copiam in folio cum numero fabarũ, quibus vnusquisq; fuerit nominatus) accipient scrutiniũ primi Visitatoris, quod interim Patres fecerint, ne tempus absumatur; & sic deinceps de alijs Visitatoribus, & Prælatis.*

Habito scrutinio, Patres, post colloquium aliquod, si opus fuerit, circa idoneitatem propositorum in schedulis, vnum quemque proponent inter se ipsos Nouem: & qui inuentus fuerit plura suffragia (ultra medietatem) habuisse, seu plures fabas nigras, scribatur ab vno ex Deffinitoribus in papiro ad id deputato, sic. Talis ad Generalatũ tot vocibus seu fabis est petitus, & electus. *Et sic de alijs Visitatoribus, & Prælatis.*

Sed notandum quod scriba, nisi fuerit de numero Definitorum, non debet interesse huiusmodi electionibus, sed vices eius aliquis de corpore Definitorij supplebit. Item notandum quod Præ-

sidens

sidens, si est denumero Præpositorum in schedulis, ante omnes semper proponi debet scrutandus per fabas. Item notandum, quod dum aliquis de corpore Definitorij proponendus est, egredi debet extra Definitorium ut magis libera sit electio, & ipse sibi suffragium minime tribuere ualeat. Sciendum est etiam, quod frustra nominatur, siue proponitur, qui iam electus est Prælatus alicuius Monasterij. Vt autem occurratur scandalis, quæ euenire possent, præcipiunt Patres, ne aliquis Conuentualis, existens Definitor, possit ab illo Definitorio eligi vllo pacto in Prælatum. Sed hanc eis dumtaxat facultatem faciant, vt tales Conuentuales valeant, pro illo anno, eligere sibi ad habitandum quodcumq; Monasterium nostræ Congregationis illis magis placuerit. Electis proinde Prælatis, eligantur confessarij, ac Capellani Monialium si opus fuerit, quod si non eligantur, intelligãtur confirmati ijdem, qui tunc resident in officio. Eligantur etiam Procuratores, si qui sunt ad aliquod regimen sine titulo eligendi.

Eodem Die, si tempus suppeditauerit, aut die sequenti, incipiendo a Patre Generali, deinde ab eis, qui sunt in Definitorio, denuncietur vnicuique onus Prælaturæ, quę sibi contigerit, ex Patrum electione: vocando eos singillatim intra Definitorium, secundum ordinem dignitatum: & singulis admonitiones fiant, ac solitæ cerimonie. Quod si quis absens fuerit, comittatur scribe, ut quamprimum eum, per literas, certiorem de one re sibi imposito, faciat. Post Prælatos similiter

vocen-

vocentur Confessarij, & capellani Monialium, & si qui alij sint vocandi.

Cęterum antiquas Constitutiones innouando, volunt Patres, quod vllo pacto quispiam assumatur ad aliquam Prælaturam, etiã titularem, nisi post decemnium à sua professione in nostro ordine & congregatione. Hoc etiam attendant Patres, quod Prælati, & Monachi, qui in aliquo Monasterio, uel regimine, immediate à Definitorio dependente, per triennium steterint, non possunt in illo iterum sub aliquo prætextu institui: nisi ex euidenti causa vtilitatis illius Monasterij, fuerit, per Definitores, ex quibus ad minus octo consentiant; etiam per annum secum dispensatum: Ita tamen, quod si intra annum in aliquo Monasterio Prælatum deputari contigerit, si quidem ante festum omnium sanctorum id fuerit, pro integro anno illi computetur.

DE ELECTIONE GENERALIS & aliorum Prælatorum extra tempus capituli. Cap. XIII.

Viso quo pacto Generalis, ac reliqui Prælati a Definitorio quotãnis in capitulo eligãtur, siue confirmentur: quoniã cõtingere potest, ut etiã infra annum, & extra capitulum, Generalis, vel alius Prælatus, per mortẽ amoueatur: Idcirco operæ preciũ est exponere, quo nã pacto tũ eis alij subrogari debeant. Iuxta igiť consuetudinẽ hactenus seruatã, & a felic. record. Paulo Tertio confirmatam, deficiente Generali infra annum per mortẽ, in

in hunc modum ad electionem successoris procedi debet.

Patres Visitatores, qui tunc erunt in officio, mortuo Generali, uel quomodolibet aliter amoto, debent quantocius, per literas, id significare Maiori Heremi, Abbati Sancti Michaelis de Murano, Abbati Classis, Abbati Carcerũ, Abbati ualis Castri. Priori Sancti Mathiæ de Murano, Priori Angelorum de Florentia; & demum Abbati Sanctæ Crucis de Auellana (licet de eo nulla mentio habeatur in dicta cõfirmatione, quia tum temporis dicta Abbatia non erat in congregatione nostra) mandantes vt omnes & singuli, statuta die conuenire debeant Rauenne in Abbatia Classensi. Cũq; omnes prædicti præsules ibi conuenerint ad electionem, hoc pacto procedant. Cantata solemnissime Missa de Spiritu Sancto, ad locum deputatum se conferant, vbi electio noui Generalis fieri debet, & habito inter se colloquio, qui in actu huiusmodi electionis dumtaxat, primum locũ obtinere debeat minime uere alibi; ut puta in Choro, & Refectorio, in quibus locis maior erit Perlatus Domus, videlicet Abbas Classensis; Adhortetur omnes, ut pacifice, ac religiose in tali electione se se habere uelint; & talem deligere studeant, quem putent vniuersitati gratum, ac huiusmodi regimini aptum, pro uniuersali bono congregationis. Deinde modo suprascripto, per scrutiniũ schedulas, & fabas, ad electionem procedant. Quod si prędicti decem, Visitatores, & Prælati infra mensem à morte, & obitu Patris Generalis, succes-

successorem non creauerint,inter se diffidentes, uel alia qua uis de causa, in tali casu conuocentur in eodem loco omnes alij Prælati Congregationis,et qui denuo propositi fuerint, ut supra in scrutiniū, adducantur,& qui plures fabas nigras ,seu uota ultra medietatem, habuerit,intelligatur electus, & sic Generalis .

Quod si vnus uel duo de numero dictorum decem,ob aliquod legiptimum impedimentum, prędictæ electioni interesse non poterit,uocē suā alteri minime cōmittere valeāt,aut quēpiam subrogare, qui eius uicem gerat:sed in tali casu, procedatur ad electionem sine illis duobus: nec minus authoritas penes illos octo uel nouem resideat, quā si adessent omnes. Cum autem dicti decem conuenerint sex fabæ nigrę sufficient, ut quis legittime sit electus: pręualeat nihilominus,qui plures, ultra medietatem,fabas habuerit nigras.Inter octo quinq; similiter uincunt. Inter septem quatuor. In summa,qui pluribus uotis medietatem transcēdit, ille pro electo habeatur. Similiter si de toto numero Prelatorum,aliquos de esse contigerit, nihilominus statuta die, & indicta prius omnibus, & singulis,qui adfuerint, procedant, dummodo sint è tribus partibus due. Cæterum declarant Patres non posse,nec debere in aliquo alio loco dicti electores congregari,quam in dicta Abbatia Classis:quæ pro hoc negocio præ omnibus sola deputata est. Seruent nihilominus in tali electione omnia superius dicta:ne uidelicet,plusquam duo Cęnobitæ sibi inuicem succedāt in Generalatu; neq; plus-

plusquam duo Eremitæ, sed mediet semper, & se quatur, post duos Cænobitas, Eremita, & è contra, ut supra. Caueant similiter, ne is qui eligetur, eiusdem sit professionis, cum defuncto, cui subrogatur. Si tamen infra annum contingeret eligi in Generalē aliquis, qui eiusdem esset professionis cum aliquo ex visitatoribus, in tali casu volunt Patres, non obstantibus prædictis in contrariū, quod ille visitator, qui eiusdem esset professionis, cū electo Generali, perseueret vsq; ad proximum capitulum, & tum alius alterius professionis, in locum eius subrogetur. Quod si quis secus electus fuerit, non seruatis videlicet omnibus, & singulis supradictis, electio illa irrita sit, & ipso iure nulla.

Si vero aliquis Prælatus inferior infra annum mori, uel ammoueri, contingerit ad Reuerendißimus Patrem Generalem, & Visitatores spectabit alium in demortui, uel amoti locum subrogare, hoc pacto. Audito talis Prælati obitu Reuerendißimus vnam cum Visitatoribus, si commode id fieri queat, se transferat ad illud Monasterium quod sui Prælati solatio destitutum remansit: & auditis illius loci Monachis, post celebratam Missam de Spiritu Sancto; vna cum Visitatoribus ad electionem procedat. Debet siquidem vnus quisq; eorum vnum quempiam proponere, & qui plures fabas nigras in sua scrutatione habuerit, ille sit illius loci prælatus. Quod si vota fuerint æqualia, præferatur qui maior est, secundum professionem: & omnium horum actuum sit loco scribæ, Notarius publicus, qui de eiusmodi electione

sit

sit rogatus, & publicũ faciat instrumentũ. Sciendũ vero est, quod Visitatores, dum sunt in tali officio, nõ possunt infra annũ ad aliquã Prælaturã eligi, nisi ad Generalatũ. Cũ in huiusmodi electionibus infra annũ, ipsi tantum duo visitatores cum Patre Generali conueniant; si alter eorũ suffragijs peteretur, nõ nisi duo electores remanerẽt, quod quidẽ absonum est, & perabsurdum. Quod autem dictũ est de electione Prælatorum infra annũ; Intelligi debet etiã de Confessarijs, et Capellanis Monialiũ, procuratoribus, & alijs consimilibus.

Quo ad Prelatos Titulares si infra annũ eligi debuerint, modo supradicto eligãtur a patre Generali, & Visitatoribus, excepto quod nõ erit necesse adire Monasteria, in quibus obierint. Similiter deficiente aliquo visitatore infra annum, per mortẽ, uel quomodolibet aliter, Pater Generalis, & reliquus visitator, si conuenerint, eligant aliũ, ac subrogent in demortui locum, modo superius notato: quoad professiones seruato. Quod si nõ cõcordauerint, eius electio usq; ad capitulum prorogetur.

NVLLVM EX ALIA CONGREGAtione possit in nostra, ad aliquam prælaturã assumi. Cap. XIIII.

SImiliter ordinarunt, antiquis constitutionibus inherendo, quod nullus, qui ex alia cõgregatione ad nos uenerit (quod tamen raro eueniet & cũ cautelis supra positis) possit ullo tempore, nec debeat ad aliquã prælaturam assumi in nostra con-

gregatione,neq; titulum aliquem prælationis habere. Idem quoq; obseruari volunt, ac mandant circa Patres Eremitas, qui fuerunt, antequam ad sacram Heremum venissent, alterius Religionis. Ipsi enim quamuis inter nos recipi valeant, non tamen possunt fieri Prælati. Secus autem de Patribus Eremitis, qui nullam aliam religionem professi sunt. Hi nanq; ad quamlibet prælaturam assumi possunt, & gradum quemlibet, etiam Generalatum, in nostra congregatione sortiri. Quod si aliquis contra hanc deliberationem, ex aliquo accidenti fieret Prælatus, ipsa talis electio irrita sit, & nulla: si tamen quispiam ob multa merita, & religiosissimam conuersationem dignus, qui assumatur ad prælaturam censeatur: non possit assumi, nisi per scrutinium uniuersale omnium prælatorum Congregationis in capitulo, & suffragijs septem octauorum.

DE PVBLICATIONE, ET ABsolutione Capituli. Cap. XV.

OMnibus, quæ ad Generale capitulũ pertinẽt, expeditis, omnes aduocentur, tam de capitulo, quam Monasterij, ubi Capitulũ celebratur, publicenturq; per scribam capituli, tanquam authoritate Apostolica publicũ Notarium, Pater Generalis, Visitatores, ac Prælati Monasteriorũ, tã administrationem habentes, quam Titulares: Et si qui sunt Administratores sine titulo: similiter Monialium Confessores de nouo electi, & si qui sunt Administratores, uel Procuratores sine titulo, et

his

bis peractis per eumdem scribam omnia terminata in capitulo publicentur, exceptis ijs,quæ secreta Definitores duxerint tenenda. Quæ vero publicata fuerint,Prȩlati,aut Conuentuales inscriptis ad sua Monasteria, fratribus suis denuncianda portent:postea publicentur nominatim omnes nostræ cōgregationis Fratres,qui præterito anno in domino quieuerūnt, iuxta relationem Prælatorum factam Definitoribus uel scribȩ:Ut si pro alicuius requie consuetæ orationes,ex ignorantia vel negligentia factæ non fuissent,suppleantur. Publicentur etiam nominatim si qui fugitiui, uel expulsi, ut ab omnibus euitentur,secundum declarationes super capitulo uigesimo nono. Publicentur etiam mutationes fratrum,insuper, & fratres,qui anno pȩterito iuxta relationem prȩlatorum,uotum professionis emiserint. Vltimo publicetur locus sequentis capituli.Consequenter Pater Generalis committat omnibus, ut oretur pro Sanctissimo Papa N.pro Cardinalibus, pro Principibus,Prȩlatis,ac Cōgregationis nostræ Benefactoribus,uiuis atq; Defunctis.Quib.peractis,quilibet Prælatus petat à scriba,si qua ad suū Monasteriū pertinentia ordinata fuerint,in authentica forma,in libro sui Monasterij postea adnotanda. Et in specie de fratribus ad suum Monasteriū tūc deputatis, an pro aliquo illorum obtenta fuerit licentia,ut ad ordines promoueatur, & quo tempore. Et similiter à Patre Generali requirat, si qua fuerint ad suum Monasterium pertinentia, & sic obtenta prius licentia, & Benedictione

percepta, facultas sit vnicuiq; redeūdi ad sua Monasteria, nisi ex aliqua causa fuerit necesse aliquos remanere. Generalis tamen, & Visitatores, ul: imi recedant. Modus autem, hęc omnia pronunciādi, vt ab omnibus idem ordo seruetur, erit iste videlicet. Primo pronuncientur Prælati. Secundo constitutionis siue inchoatę, siue factæ. Tertio confessores Monialium, & Administratores. Quarto Mutationes fratrum. Quinto numerus professorum fratrum. Sexto fugitiui, & expulsi, ac licentiati. Qui omnes specifice nominentur, & à quo Monasterio Septimo specificentur nominatim defuncti omnes, & in quo Monasterio Octauo, impositio taxarum. Nono, locus futuri capituli.

DE POTESTATE GENERALIS, & Visitatorum. Cap. XVI.

GEnerali nostro, qui semper esse debet, & Abbas Sancti Hipoliti de Fauentia: tanquā Patri Congregationis, deferatur ab omnibus: & eidē exibeatur omnis reuerentia, & loci præeminētia. Ipse etiā in quocunq; fuerit Monasterio, omnia signa, tā particularia, quā generalia faciat. Teneat penes se, non solū paruum, sigillū quo sēper vti debet, cū signo Calicis, & Columbarum: verū etiam sigillū magnū vniuersæ Congregationis, quo vtuntur Patres, ac ipse etiā Generalis, cū aliquid præcipuū nomine capituli, uel regiminis fieri contingit. Registrū etiā capituli, aut ipse teneat penes se, aut ab aliquo faciat diligenter custodiri. Ad ipsū defe-

deferantur Congregationis negocia, quę intra annum occurrerint. Ad eundē principaliter pertinet, omni diligentia procurare, vt ordinata per capitulū, Patres, exequantur, & pręsertim quod distributiones, et taxæ, debitis temporibus, persoluātur. Possit etiam in his, quę intra annum occurrerint, & ubi sibi, tam pro euitandis, quā pro sedandis scandalis, & pro pace seruanda videbitur, cū vno saltē ex Visitatoribus prouidere. Attamen ipse caueat, ne affectione, aut passione aliqua moueatur; sed omnia secundū Dei timorē disponere satagat. Quod si aliter fecerit (quod absit) sciat se per Definitores, sequentis capituli, puniendum.

Statuerunt etiā ipsi Patres, ac nullo pacto volunt (& si potest Generalis, immo debet, uti bonus pastor, pro bono, & defensione sui gregis, quoties opus fuerit, ob negocia Congregationis accedere ad curiam Romanā) quod nemini Visitatorū, Prælatorum, uel fratrum liceat ad eandem Curiā Romanā proficisci, nisi accedente consensu ipsius Patris Generalis, & Visitatorum. Et qui contrafecerit grauissime puniatur. Quam licentiā, si quādo non facile haberi posset propter absentiā, ab ipso Patre Generali possit si periculū esset in mora, dare Pater Vicarius Prouincialis. Possit etiam Generalis, immo, & quilibet Vicarius in sua prouincia; quoties ex aliqua necessitate occurrerit; Monachos de Monasterio, ad Monasterium (etiam ipsis Monachis inuitis) mutare, & transmittere intra annum. Insuper Generalis, & Visitatores, ut dictum est, licentiā dare possint ædificia notabilia

in Monasterijs construendi, iuxta consuetudines nostras. Item possunt ijdem, immo debent in actu Visitationis, causas, & lites inter Monasteria, ac personas Congregationis audire. & summarie (sola facti veritate inspecta) iudicare, & terminare. Quod vero, iustitia mediante, iudicauerint, uel terminauerint faciant obseruari. Et demum Generalis cum suis Visitatoribus, omnem repre-sentantes congregationem, ea omnia exequi possint, immo & debeant super quibus fuerint Capituli authoritate muniti. Ordinauerunt preterea. quod si intra annum, pro aliquo negocio, congregare Patres contigerit, & aliquam facere Dietã, Generalis id facere poßit; ac etiam locum celebrandæ Congregationis eligere. Quibus Congregationibus, & dietis interuenire debẽt omnes illi Prælati, quos supradiximus interuenire debere ad electionem Patris Generalis infra annum. Et alij, quos uoluerit ipse Generalis, & Visitatores. Ad ipsos etiam Generalem, & Visitatores pertineat, cum opus fuerit, propter scandalum aliquod euitandũ, ordinata per capitulum, de omnium consensu, & non aliter, suspendere, usq; ad tempus capituli, non tamen reuocare. Poßint etiam, ubi neceßitas vrgeret, aliquod vniuersale in tota congregatione constituere, usq; ad tempus capituli dumtaxat seruandum. Et sic ordinata per prædictos, pro bono Congregationis uolunt obseruari. Et quia munera excecant oculos sapientium, & subuertunt Corda iustorum, statuerunt, iuxta sacrorum canonum sanctiones, quod nec Generalis

ralis

ralis, nec Visitatores, durante eorum officio, accipere nullatenus poßint quæcumq; munera à fratribus nostris, uel Monialibus, uel alijs quibuscunque personis de congregatione. Quod si contra fecerint grauiter à Patribus Definitoribus, tempore capituli puniantur.

QVANDO, ET QVALITER A Patre Generali una cum suis Visitatoribus, fieri debeant Visitationes. Cap. XVII.

TEmpus visitationis Monasteriorum nostrorũ regulariter volunt Patres ꝙ sit a festo Natiuitatis Beatæ Mariæ Virginis, usq; ad medium Quadragesimæ. Intra quod, nisi legittimo impedimento Generalis, & Visitatores fuerint impediti, teneantur suum officium expleuisse. Quod si alter visitatorum, vel ambo, fuerint legittime impediti, de consensu Vicarij eius prouinciæ, quam visitare voluerit; eligat Generalis alium Prælatum, qui actu tantum sit visitator, & non officio: ita vt intra præfatum tempus Visitatio non ommittatur. Quam primum igitur Generalis, & visitatores, Monasterium, quod visitare intendunt, applicuerint: captato tempore, congregatisque Prælato, Monachis, Conuersis, & Commißis ipsius Monasterij, Generalis aliquam breuem, puram, non in humanæ sapientiæ verbis, sub hac forma, vel simili faciat exortationem.

Fratres carissimi cũ ex debito officii nostri, Venerimus uisitare charitates uestras, & Monasterium, tam in capite, quam in membris: Idcirco si quis uestrũ aliquo indiget, ueniat ad nos, & eum libentissime audiemus, & iuxta possibilitatem nostrã, secundũ quod desuper dabitur, prouidebimus. Si uero nullus ũestrũ aliquo indiget, Deo Gratias agite, & in hac pace uestra continuo manete. Charitatẽ inuicem seruantes, obedientiã, & reuerẽtiã, ob Dei amorem, Patribus impendentes, ac rigorem, Monasterium, & obseruantiam regularem accensis desideriis, confouentes: *& si qua alia huiusmodi voluerint breuiter exhortari. Consequenter moneant Prælatum, & Monachos, quod si quis pro bono Monasterij sui iudicauerint aliquid insinuandum, libere loquatur: quoniã intentionis Patrũ nostrorũ est, quod in Visitationibus vitia, tã in Capite, quã in mẽbris radicitus amputentur: cum ea tamen qua decet humanitate, & charitate. Caueat tamen quilibet, sub grauiori pœna, ne alicui, potissime, Prelato, quauis passione seductus, aliquod falsum imponat, seu aliter, quam dictum factumue fuerit, referat. Postea uero, tempore congruo, generalis, & Visitatores sint seorsum cum solo Prælato Monasterij, & ab ipso habeant informationem, de Seniorum suorum, & aliorum Monachorum conditionibus, videlicet. Si Prior Claustralis & Decani, sint solliciti, circa sua officia; In audiendis fratrũ Confessionibus in Diuinis officijs, & comunibus exercitijs; &*

in

in custodia obseruantiæ regularis;si sibi inuicē sint obediētes,& reuerentes;si cerimonias obseruent, & obseruari studeant: Si sint in admonitionibus fratrum,aut nimis tepidi, aut multum rigidi: Si Magister Nouitiorū sit sollicitus circa Nouitios suos,instruendo eos ad ea omnia seruanda,quę in Regula,& Constitutionibus nostris continentur. Inquirant præterea de idoneitate, & conditionibus eorum,ac etiā,si in eorum receptione,& professione obseruentur precepta regulæ, & constitutionum nostrarum. Interrogent etiā ipsum Prælatum utrum in administratione tēporalium Cellerarius suum sequatur consilium,& voluntatē: si fratribus,potissime infirmis necessaria ministret: si sit exemplaris cum fratribus,& secularibus tam in factis,quam in verbis,gestis,& cæteris moribus: Si tēporalia Monasterij diligenter gubernet, & ministret: si libros computorum,ac rationum Monasterij sui teneat ordinatos: si instrumenta, & alia Monasterij iura diligenter conseruet: si inuentarium omnium rerum mobilium Monasterij, & immobilium habeat,an viderit etiam vna cum senioribus computa Monásterij sui; si Monasterium est debitis aggrauatum: Et quantum,& quē modum habeat satisfaciendi: Postmodum ipse Generalis,& Visitatores ante recessum(diligenter visis computis Debitorum,& Creditorum Monasterij:nec non reddituum,& expensarum) si viderint Monasterium notabiliter aggrauatum, moneant Prælatum,vt se temperet à sumptibus,non multū necessarijs. Inquirant etiam si qui sint fratres sibi

aut alijs superioribus rebelles, aut inobedientes; Et si correpti, non se emendauerint. Praeterea inquirant, si ea quę à capitulo fuerũt ordinata, quã tum silicet ad eos pertinet, obseruentur: Si Regularis obseruantia bene, & diligenter custoditur: Si Diuina officia ordinate dicuntur: Si Ieiunia regularia obseruentur: Si silentia temporibus debitis, iuxta Regulam, & Constitutiones tenentur: Si inuicem reuerentiam exhibeant, & honorem: Si sint cõpositi tam in choro, quam alibi, per Monasteriũ: & potissme in conspectu hospitũ & aliorum: Si se cum eis immiscent nõ vocati: Si Hospites cum humanitate, & charitate recipiantur: Si elemosinę iuxta Monasterij facultatem ordinarie erogentur: Si priuilegia nostrae Congregationis, quę in illo sunt Monasterio, aut etiã particularia ipsius Monasterij, caute, & diligenter custodiantur: & ea omnino uideant. In absentia postea Praelati inquirant Generalis, & Visitatores, ab uno quoq; supradictorum seniorum, & fratrum segregatim in suis Visitationibus, de se ipsis inuicem, ac de supradictis omnibus, prout viderint cuilibet competere: Similiter de qualitate Praelati: Si sit sollicitus circa obseruantiam regularem, tam in se, quam in fratribus: Si corrigat fratrum excessus: Si frequentet diuina officia, & Capitulum culparum: Si una cum Decanis visitet cellas: Si saepius exeat Monasterium, ac si est facilis ad dandam licentiã alijs, ut ex leui causa exeant: Si fuerit exemplaris in sua conuersatione, tam cum fratribus, quam cum Secularibus. Si in eo, aut in

aliquo Monacho fuerit aliquis notabilis excessus, & si confert de agendis Monasterij cum senioribus. Post dictas interrogationes siquis aliquid dicere voluerit benigne audiant, ac exortentur ad obedientiam Prælati sui, ad charitatem fratrum, ac regularem obseruantiam.

Si qua præterea habuerint à capitulo, in ipso Monasterio examinanda, examinent, ac perquirant, si vera fuerint, uel falsa quæ fuerunt Patribus, & capitulo delata. Similiter exequantur si qua fuerint à capitulo, pro bono eius Monasterij, aut alia causa eis demãdata. Tandẽ habita de omnibus prædictis, prudẽti, & diligẽti informatione, tractẽt apud sẽmet ipsos Generalis, et visitatores cũ Dei Timore, quę sint monitione, quæ reprehẽsione, & quæ correctione digna, tam in Prelato, quã in senioribus, cæterisq; fratribus. Aduertãt autẽ, ne faciliter credant omni spiritui, sed probent spiritus, si ex deo sunt. Nec aliquem ex sola suspitione cõdemnent, sed omnibus circũstantijs cõsideratis, cum prudentia, & matura deliberatione diiudicent. Et si quos culpabiles, siue reos deprehendat, simul, aut separatim, moneat Generalis, increpet, & corripiat, iuxta excessuum qualitatem. Et secundum Constitutiones nostras, ordinet in premissis, quæ fuerint opportuna, ita ut suo consilio, & directione, cuncta secundum Deum bene disponat. Possint autem prædicti Generalis, & Visitatores, Prælatum, si quem in notabilem excessum deprehenderint incurrisse, aut minus idoneum ad regimen (adeo ꝙ non posit absq; manifesto scãdalo

seu graui damno Monasterij, usq; ad capituli tempus tollerari) omnibus concurrentibus votis, suspendere, & alium pro eo subrogare. Poßint insuper omnes, & singulos seniores, & officiales Monasterij ab eorum curis, & officijs suspendere, & absoluere : & si iudicauerint expedire, ab eorum Monasterijs remouere. Caueant tamen ipse Generalis, & Visitatores, ne inordinata affectione, vitia uel excessus, dißimulando, pallient : seu inordinata passione plusquam, & vbi opus non fuerit, aliquem in culpent, seu repræhendant, nec secundum Augustinum, querant quid corrigant, sed corrigant, quod inuenerint. Nam sicut ordinatę, & cum prudẽtia factę visitationes, sunt causa obseruantiæ regularis; conseruandeq; Religionis occasio: Ita è contrario, imprudenter, & inordinate, siue cum paßione factæ; ruinæ occasionem præstant. Meminerint etiam ijdem, Generalis, & Visitatores, Visitationum, & officij sui, Patribus Definitoribus rationem exactissimã reddituros. Vltimo cõuocent in capitulo Prælatũ cũ cæteris fratribus, Conuersis et Cõmissis; ibiq; eos breuiter exortentur ad mutuã charitatem, & pacẽ; nec non obedientiã, & reuerentiã Prælati, ut supra : Et si quid voluerint monere, uel corrigere, id faciat Generalis, cum omni humanitate, & charitate, & VALE facientes, pro se orari petant, & in pace dimittant. Licentię vero ab ipso Generali, & Visitatoribus datæ, nullius sint valoris, & momenti, nec eis vlla fides habeatur : nisi sint in scriptis sigillo nostræ Congregationis

signa-

signatæ. Ego frater Sil. eiusdẽ Camald. ordinis Monachus, has suprascriptas constitutiones de mandato Patrum in unum collegi, & in banc, quæ supra formam redegi, Florentię. Anno Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo Nono.

Et si Reuerendi Patres Definitores capituli eiusdem Congregationis, celebrati dicto anno Domini 1569. in Abbatia nostra Classensi; has omnes suprascriptas constitutiones; & in Regulã D. Patris Benedicti declarationes, a dictis Patribus Reformatoribus factas, acceptarunt, confirmarunt, et approbarunt, nemine penitus discrepante; vti videre est in Registro Actuum dicti capituli, manu Reuerendi Patris D. PHILIPPI *Florentini dicti capituli Scribę; ad maiorẽ tamen cautelam & ipsi Patres Definitores manu propria subscripsere videlicet.*

Ego D. Iohannes Baptista Generalis, infidem subscripsi.
Ego D. Romualdus de Verona.
Ego D. Antonius de Pisis.
Ego D. Hieronimus de Brixia.
Ego D. Lucas de Balneo Caballo.
Ego D. Patritius de Abbatia Pollicinij.
Ego D. Thomas de Sancta Agata.
Ego D. Andreas de Beuania.
Ego D. Iulius Florentinus.

Similiter anno 1570. postquam Patres omnes Definitores easdem constitutiones, iam visas & approbatas à Reuerendissimo, pariterq; doctissimo viro Fratre Vincentio Herculanio, ordinis præ-

prædicatorũ,ex mãdato Domini nostri PII *Quinti,acceptauerũt,& confirmarũt,ut patet in dicto Registro, manu Patris D.* SEBASTIANI *de Fabriano scribæ capituli: & ipsi etiam manu propria subscripsere hoc pacto,uidelicet.*

*Ego D.*IOHANNES BAP.*Nouarensis Heremita in fidem subscripsi.*

Ego D.Egidius Comensis.

Ego D.Iustus de Saxoferrato.

Ego D.Philippus Florentinus.

Ego D.Petrus de Balneo Caballo.

Ego D.Dominicus Cremonensis.

Ego D.Thomas de Sancta Agata.

Ego D.Iacobus Maria de Fauentia.

Ego D.Siluester de Fabriano.

Quibus constitutionibus,cum & Illustrißimus Cardinalis CLARAVALLENSIS,*tũ & sũmus Pontifex* PIVS QVINTVS *supremam imposuerint manum:eas tandem,non modo Definitores,uerum etiam Patres omnes, & Prælati totius capituli anni huius 1571.vna omnium voce, pariq; consensu; existẽte scriba R.Patre D.*CHERVBINO *de Abbatia Polliciniј:tertio acceptauerunt, confirmarunt,& approbarunt.*

LAVS DEO.

Errata sic corrigantur.

Car. 14. MCCCCLXX, legge MCCCLXX. 18. voqis, vobis. 26. cogitagionũ, cogitationũ 29. vti dicet, vti decet. 37. præcipere, pcipere. 40. nõ formidare. ✠. 56. impleati, impleat. 62. tuas ergo, Tuas nõ eas ergo. 63. retribulationis, retributionis. 64. fixi, fixis. 71. premisſio, premiſſo. 81. reſpondeat, reſpondet. 81. dicet, decet. 85 cõmemorationẽ, cõmemoratio. 91. quadrageſimã, quadrageſimæ. 92. præcſte, præcſt. 99. ſecundas, ſecundus. 102. ſecundũ, ſecundã. 103. egro, ergo. 103. centeſimã, centeſimũ. 109. & veſper, & ad veſperas. 113. Aduerſione, Animaduerſione. 121. viceni, vigeni. 124. pollutũ, pollubrũ. 130. hoc eſt, hæc eſt. 131. Illis, illi. 140. ſi ut, ſicut. 140. videbatis, & ꝙ, videbatis, aſſumebatis, & 143. diſcedit ne: diſcedit, diſcedat, ne. 146. ac tamen, hac tamen. 149. abſcendens, abſcedens. 152. gradũ bonorũ, gradũ bonũ. 158. ac tamen, ca tamen. 158. ut ad apud, vt apud. 161. prelatis, prę latus. 164. diſtrũctioni, diſtrictiori. 170. ſint, ſine. 170. prædicti, præditi. 171. in ſirmos, infirmis. 172. ſed in eis, ſed ſit in eis. 173. alij, alijs. 175. exordinatur, exordiat̃. 178 facultatẽ, facultate. 178. contrauenerit, contrauenerint. 178. vncinarũ, vnciarũ. 180. cibu. cibo. 181. patre, parte. 181. libide libido. 181. terris, terreis. 184. diſtincte, diſtricte. 186. ritiũ, vitiũ. 188. ſuffici, ſufficit. 188. tranſgreſsionibus, tranſgreſſoribus. 194. carceris, carcerum. 208. ſaltatione, ſalutatione. 211. adiſtant, adſiſtat. 233. fecerint, fuerint. 135. De cõmiſsi, de cõmiſsis. 250. carceris, carcerum. 251. dicti, dictus. 251. eritus, erit. 254. ſuſpicioſos ſuſpicioſus. 258. facer, facere. 261. valeant, valeat. 263 dedet, debet. 271. nihil hominus, nihilominus 282. valemus, valeamus. 282. rectiſsimam, rectiſsima. 282 collocationes, collationes. 286. ſingellatim, ſingillatim. 287. admictici, admitti. 300. vniuerſitatibus, vniuerſalis. 307. cum, eum. 311. ſoluerint, ſoluerit. 315. nominatus, nominatos. 324. conſtitutionis, conſtitutiones.